

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2183512	Fikken, Henkjan	FYS-WBA	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
Zienswijze t.b.v. AVA Twence 14 december 2017			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

1. instemmen met de besispunten uit het concept-besluitvormingsdocument 'Vervolgonderzoek aandeelhouderschap Twence' (conform adviezen werkgroepen);
2. gelet op het besprokene in de politieke markt van 22 november 2017 nu geen uitspraak doen over een eventuele verdeling van opbrengsten uit verkoop van aandelen van Münster;;
3. het amendement onderzoek uittredingsmogelijkheden van Almelo en Oldenzaal niet steunen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Tijdens een politieke markt op 22 november jl. is met de raad gesproken over het concept-beslisdocument "Vervolgonderzoek aandeelhouderschap Twence". De raad heeft aangegeven zich te kunnen vinden in het concept-beslisdocument. De raad wordt voorgesteld dit namens de gemeente Hengelo als standpunt in te brengen tijdens de AVA Twence van 14 december a.s.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2183512	Fikken, Henkjan	FYS-WBA	
ONDERWERP			
Zienswijze t.b.v. AVA Twence 14 december 2017			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Begin 2017 zijn wij in diverse bijeenkomsten intensief met uw raad in gesprek geweest over de aandeelhoudersstrategie van Twence en de beoogde toetreding van de Stadt Münster als aandeelhouder bij Twence.

Uw raad heeft met een raadsbesluit op 18 april 2017 gekozen voor scenario 3: Twence als duurzaamheidsbevorderaar met Münster als nieuwe aandeelhouder.

In de algemene vergadering van aandeelhouders van Twence Holding B.V. op 20 april 2017 is vervolgens met een grote meerderheid van stemmen besloten dit scenario 3 te omarmen.

Daarbij is besloten dat de volgende drie vraagstukken nader uitgewerkt moeten worden:

1. Onderzoek mogelijkheden inzet Twence als duurzaamheidsbevorderaar;
2. Vervolgonderzoek en onderhandelingen aandeelhouderschap Münster;
3. Onderzoek uittredingsmogelijkheden en -voorwaarden individuele aandeelhouders;

De vervolgonderzoeken zijn in de periode mei tot en met september 2017 door drie bestuurlijke werkgroepen uitgewerkt. Vanwege de samenhang tussen de deelonderzoeken heeft de uitwerking plaatsgevonden onder regie van een stuurgroep, bestaande uit vertegenwoordigers uit de aandeelhoudersvergadering.

Inmiddels is op basis van de onderzoeksresultaten van de drie werkgroepen door de stuurgroep een integraal besluitvormingsdocument 'Vervolgonderzoek aandeelhouderschap Twence' opgesteld.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Onze concept-reactie hebben wij op 22 november jl. tijdens een politieke markt met uw raad besproken naar aanleiding van een brief van 31 oktober 2017 (zaaknummer 2172669). Naar aanleiding daarvan is dit advies met als bijlage een zienswijze met beslispunten opgesteld die wij uw raad ter besluitvorming voorleggen.

Tijdens de politieke markt is in grote lijnen gesproken over een drietal onderwerpen dat wij in beslispunten hebben vervat. Ten eerste het concept-besluitvormingsdocument. Wij kunnen ons als college volledig vinden in de adviezen van de drie werkgroepen en de conclusies die de stuurgroep daaraan heeft verbonden en vastgelegd in het concept-besluitvormingsdocument. Uit de behandeling in de politieke markt hebben wij opgemaakt dat u zich hier (in meerderheid) in kunt vinden. Daarom stellen wij u voor in te stemmen met het concept-besluitvormingsdocument.

In onze brief van 25 oktober jl. hebben wij aangegeven dat wij ons zouden kunnen voorstellen dat bij eventuele opbrengsten uit een eventuele verkoop van aandelen aan Münster allereerst zou kunnen worden gekeken naar een verdeling naar rato van de aandelen. Tijdens de politieke markt hebben wij van uw raad begrepen dat u zich hier niet (in meerderheid) in kunt vinden. Wij zullen derhalve tijdens de AVA van 14 december hierover nog geen standpunt innemen en hebben dit expliciet als beslispunt opgenomen voor uw raad.

Ten slotte hebben wij u voorafgaand aan de politieke markt van 22 november jl. een amendement van de gemeenten Almelo en Oldenzaal nagezonden, evenals een aanvullend advies van Kienhuis Hoving. Op basis van het hierover besprokene tijdens de politieke markt stellen wij u voor te besluiten het amendement niet te steunen.

Voor de inhoudelijke afwegingen op deze drie onderwerpen verwijzen wij verder naar de bijgevoegde concept-zienswijze t.b.v. AVA Twence van 14 december 2017.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Kan de raad instemmen met de bijgevoegde zienswijze, tot uitdrukking komend in de volgende beslispunten:

1. instemmen met de beslispunten uit het concept- besluitvormingsdocument 'Vervolgonderzoek aandeelhouderschap Twence' (conform adviezen werkgroepen);
2. gelet op het besprokene in de politieke markt van 22 november 2017 nu geen uitspraak doen over een eventuele verdeling van opbrengsten uit verkoop van aandelen van Münster;
3. het amendement onderzoek uittredingsmogelijkheden van Almelo en Oldenzaal niet steunen.

FINANCIËLE ASPECTEN

N.v.t.

BIJLAGE(N)

- Concept-besluitvormingsdocument 'Vervolgonderzoek aandeelhouderschap Twence', inclusief bijlagen;
- Amendement onderzoek uittredingsmogelijkheden van Almelo en Oldenzaal;
- Aanvullende memo van Kienhuis Hoving, notaris Wesseling d.d.20 november 2017;
- Zienswijze t.b.v. AVA Twence 14 december 2017.

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Gemeente Hengelo

Raad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Aandeelhoudersstrategie Twence en aandeelhouderschap Münster	2172669		31 oktober 2017

Geachte heer/mevrouw,

Begin 2017 zijn wij intensief met uw raad in gesprek geweest over de aandeelhoudersstrategie van Twence en de beoogde toetreding van de Stadt Münster als aandeelhouder bij Twence. Uw raad heeft op 18 april 2017 gekozen voor scenario 3: Twence als duurzaamheidsbevorderaar met Münster als nieuwe aandeelhouder.

In de algemene vergadering van aandeelhouders van Twence Holding B.V. op 20 april 2017 is met een grote meerderheid van stemmen besloten dit scenario 3 te omarmen.

Daarbij is besloten dat de volgende drie vraagstukken nader uitgewerkt moeten worden:

1. Onderzoek mogelijkheden inzet Twence als duurzaamheidsbevorderaar
2. Vervolgonderzoek en onderhandelingen aandeelhouderschap Münster
3. Onderzoek uittredingsmogelijkheden en -voorwaarden individuele aandeelhouders

De vervolgonderzoeken zijn in de periode mei tot en met september 2017 door drie bestuurlijke werkgroepen uitgewerkt. Vanwege de samenhang tussen de deelonderzoeken heeft de uitwerking plaatsgevonden onder regie van een stuurgroep, bestaande uit vertegenwoordigers uit de aandeelhoudersvergadering.

Inmiddels is op basis van de onderzoeksresultaten van de drie werkgroepen door de stuurgroep een integraal besluitvormingsdocument "Vervolgonderzoek aandeelhouderschap Twence" opgesteld. Dit voorstel treft u in de bijlagen bij deze brief aan, tezamen met de deeladviezen van de drie werkgroepen. In de AVA van 14 december 2017 vindt hierover besluitvorming plaats.

Duiding deeladviezen

Onder punt 10 van het 'concept besluitvormingsdocument' worden de beslispunten die op basis van de adviezen door de Stuurgroep aan de aandeelhouders worden voorgelegd op een rij gezet. Dit zijn de volgende vijf punten, die wij met name voor wat betreft de positie van Hengelo daarin hieronder nader zullen duiden.

1. Het onderzoek 'Duurzaamheidsbevorderaar':

Voorstel:

- a. In te stemmen met de uitvoering van haalbaarheidsonderzoeken door Twence naar de volgende concrete initiatieven: geothermie, luierverwerking, verwerking van verpakkingsafval, asbestverwerking en grootschalig zon samen met en op het grondgebied van de aandeelhouders.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Hazenweg 121

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

- b. In te stemmen met de kaders en uitgangspunten voor Twence als duurzaamheidsbevorderaar, zoals verwoord in hoofdstuk 4 van het advies van de Werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar en deze als vertrekpunt te laten gelden voor het Strategisch beleidsplan Twence 2020-2023.
- c. In te stemmen met de follow-up van de in de werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar uitgewerkte resultaten zoals beschreven in hoofdstuk 9 van het advies van de Werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar.

Standpunt:

Wij kunnen instemmen met het advies van de werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar. De adviezen zijn een goede eerste aanzet om Twence te laten uitgroeien tot de duurzaamheidsbevorderaar van Twente.

2. Het onderzoek 'Uittredingsmogelijkheden'**Voorstel:**

- a. Kennis te nemen van de resultaten van de analyse van de mogelijke scenario's voor uittreding en de daarbij horende consequenties.
- b. Partijen die willen uittreden te verzoeken om een individueel traject in te gaan, conform het stappenplan dat is opgenomen in het advies van Duff&Phelps.
- c. Op dit moment geen uitvoering te geven aan scenario 1 'de collectieve inkoop van aandelen door de onderneming'.

Standpunt:

Wij kunnen ons vinden in de adviezen op dit punt. Ten aanzien van punt b hebben wij overigens een schriftelijk verzoek ontvangen van de gemeenten Almelo en Oldenzaal met een aanbod de aandelen Twence van deze gemeenten over te nemen. Het standpunt van ons college is dat wij geen interesse hebben in de overname van deze aandelen. Er is voor de gemeente geen strategisch belang gelet op het percentage aandelen dat wij in portefeuille hebben. Aankoop van deze aandelen door de gemeente legt bovendien een ongewenst extra vermogensbeslag op de gemeentelijke middelen.

In het verlengde verzoeken Almelo en Oldenzaal gemeenten die geen of onvoldoende belangstelling hebben voor overname van de aandelen om steun voor een onderzoek naar de mogelijkheden van inkoop van aandelen door de onderneming Twence zelf. Ons college onderschrijft de opvatting van de stuurgroep dat inkoop van aandelen door Twence gelet op de vertraging van de toetreding van Münster als aandeelhouder momenteel niet wenselijk is. Ook achten wij het niet passend bij de keuze om Twence in te zetten als (regionale) duurzaamheidsbevorderaar. Immers, het inzetten van het eigen vermogen van Twence voor de aankoop van aandelen zou ten kosten gaan van de mogelijkheden van Twence om uit het eigen vermogen te investeren in duurzaamheid bevorderende projecten. Wij vinden het juist van groot belang (een deel van) het eigen vermogen van Twence in te kunnen zetten voor duurzaamheidsbevordering. Het ligt derhalve niet voor de hand aandelen in te kopen.

Het college ziet derhalve ook geen meerwaarde in een aanvullend onderzoek. Almelo en Oldenzaal hebben ons verzocht om uiterlijk op dinsdag 14 november 2017 te reageren. Gelet op deze termijn kunnen wij hierover niet met uw raad in gesprek treden. Maar gelet op de opvattingen die wij bij eerdere gesprekken met uw raad over Twence hebben opgehaald, gaan we er vanuit dat uw raad onze opvattingen m.b.t de overname van aandelen van Almelo en Oldenzaal deelt. Ons voornemen is hier op 14 november een separaat collegebesluit over te nemen.

3. Het onderzoek 'Aandeelhouderschap Stadt Münster'**Voorstel:**

- a. De directie van Twence opdracht te geven om het bestuurlijk standpunt in Münster, over het gewone aandeelhouderschap van Münster bij Twence Holding BV, te toetsen.
- b. Met instemming kennis te nemen van de uitgangspunten, zoals verwoord in hoofdstuk 5 van het advies van de Werkgroep Aandeelhouderschap Münster, aanvullend op de reeds in de AVA

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

van 20 april 2017 vastgestelde uitgangspunten, en deze als vertrekpunt te laten gelden voor de onderhandelingen met Münster:

- Waarde van de aandelen: gebaseerd op de waardebepalingsmethodiek die eerder door de werkgroep Waardebepaling is vastgesteld.
 - Percentage aandelen: binnen een bandbreedte van tien tot achttien procent.
 - Looptijd van de aandeelhoudersovereenkomst en leveringsovereenkomst: voor onbepaalde tijd.
 - Volume van de door Münster aan te leveren afvalstoffen: exclusieve levering van al het brandbaar residu.
- c. In te stemmen dat de directie en RvC van Twence in eerste instantie de onderhandelingen met Münster leiden. Voorafgaande aan de finale onderhandelingsronde wordt een laatste beoordeling door de gezamenlijke aandeelhouders georganiseerd.

Standpunt:

Wij staan achter de adviezen en uitgangspunten van deze werkgroep. Uitgangspunt is en blijft voor Hengelo dat Münster toetreedt als aandeelhouder van Twence. Net als uw raad ziet het college daar grote meerwaarde in. Waar mogelijk zullen wij ons hierop bestuurlijk inspannen.

4. Bestemming voor (eventueel) inkomende gelden door toetreding Münster

Voorstel:

- a. Kennis te nemen van de opties voor de bestemming van de inkomende gelden uit de toetreding van Münster als gewoon aandeelhouder.
- b. Een nader voorstel uit te werken, waarover in afstemming met de AVA een besluit genomen kan worden, wanneer Münster de aandelen in Twence Holding BV heeft verworven.

Standpunt:

De opties voor de besteding van de gelden worden geduid in bijlage D. Nu wordt nog geen keuze gevraagd. Het college kan zich voorstellen dat allereerst wordt gekeken naar een verdeling naar rato van de aandelen.

5. Beëindiging werkzaamheden stuurgroep

Voorstel:

Voorgesteld wordt om ermee in te stemmen dat de opdrachten van de bestuurlijke werkgroepen en de stuurgroep correct zijn afgerond en om de werkzaamheden van de bestuurlijke werkgroepen en de stuurgroep formeel te beëindigen.

Standpunt:

Het lijkt ons prima dat de stuurgroep in formele zin wordt opgeheven, maar zien nog wel een bestuurlijke rol richting Münster.

Samenvattend

Het college heeft met instemming kennisgenomen van het besluitvormingsdocument en de onderliggende deeladviezen. Naar onze mening kan worden ingestemd met het voorstel dat de opdrachten van de bestuurlijke werkgroepen en de stuurgroep correct zijn afgerond en om de werkzaamheden van de bestuurlijke werkgroepen en de stuurgroep formeel te beëindigen.

Punt van aandacht is dat de besluitvorming in Münster rondom het aandeelhouderschap vertraging heeft opgelopen. De stuurgroep constateert dat als gevolg van deze vertraging de inkoop van aandelen van zittende aandeelhouders door Twence op dit moment niet wenselijk is. Wij delen deze opvatting.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Betrokkenheid raad

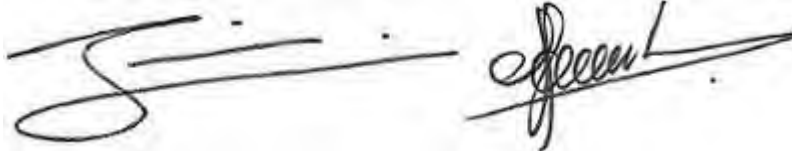
In het voortraject is uw raad intensief betrokken geweest bij het vormgeven van de zienswijze van onze gemeente t.b.v. de AVA. Dit willen wij nu opnieuw zo doen. Hieronder schetsen wij het proces dat wij voor ogen hebben:

Gelet op de besluitvorming in de AVA van 14 december 2017 zouden wij het op prijs stellen dit onderwerp op 22 november 2017 tijdens een oordeelsvormende politieke markt met u te bespreken. Tijdens deze politieke markt kunt u uw wensen en bedenkingen kenbaar maken. Deze vertalen wij in een raadsbesluit dat wij op 7 december 2018 ter besluitvorming aan uw raad willen voorleggen.

Ten overvloede

Ten slotte en ten overvloede maken wij hier nog de opmerking dat ons college zich ervan bewust is dat de aandeelhoudersvergadering van 14 december 2017 qua discussie naar verwachting zal worden gedomineerd door twee gemeenten die willen uittreden c.q. aandelen willen verkopen. Daarbij wordt er ook een koppeling gemaakt met de financiering van de Agenda voor Twente. Ons college is echter van mening dat wij hier expliciet moet besluiten wat goed is voor het bedrijf Twence en ons aandeelhouderschap daarin. Daarom steunen wij de voorstellen als zodanig onverkort. Dit laat onverlet dat wij vanzelfsprekend graag met 14 gemeenten aan de slag willen met de Agenda voor Twente.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Bijlagen (6):

- Concept besluitvormingsdocument Vervolgonderzoek aandeelhouderschap Twence, inclusief bijlagen (A t/m D)
- bijlage 4 Besluitvormingsdocument Vervolgonderzoek aandeelhouderschap Twence

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Concept besluitvormingsdocument Vervolgonderzoek aandeelhouderschap Twence

Versie 21 september 2017

Voor Algemene vergadering van Aandeelhouders Twence Holding BV 14 december 2017

Leeswijzer bij dit concept

Deze notitie is het concept besluitvormingsdocument dat de stuurgroep Vervolgonderzoek aandeelhouderschap Twence zal aanbieden aan de algemene vergadering van aandeelhouders op 14 december 2017.

Voorgestelde procedure:

1. *Het concept besluitvormingsdocument zal aan de aandeelhouders worden gestuurd voor een oriënterende informele bespreking op 25 september 2017.*
2. *Naar aanleiding van deze bijeenkomst zal het document worden afgerond en worden toegezonden aan de individuele aandeelhouders voor behandeling in de eigen organisatie.*
3. *Zodat dit ter besluitvorming in de algemene vergadering aandeelhouders op 14 december 2017 kan worden geagendeerd.*

1. Aanleiding

In de algemene vergadering van aandeelhouders van Twence op 14 juli 2016 is stilgestaan bij de wens van Münster om toe te treden als aandeelhouder bij Twence. De aandeelhouders hebben toen besloten om de mogelijkheden van een aandeelhouderschap van Münster op de langere termijn te onderzoeken en tegelijkertijd de eigen aandeelhoudersstrategie nog eens tegen het licht te houden. Ter ondersteuning van beide onderzoeken werd tevens een waardebeoordeling van de onderneming uitgevoerd.

In de algemene vergadering van aandeelhouders van Twence op 20 april 2017 is vervolgens een besluit genomen over het 'Beslisdocument Aandeelhouderschap Stadt Münster / aandeelhoudersstrategie Twence'. De aandeelhoudersvergadering heeft met een grote meerderheid van stemmen besloten het aandeelhouderschap te continueren, Twence in te zetten als duurzaamheidsbevorderaar en het gewone aandeelhouderschap van Münster mogelijk te maken (scenario 3). Zie bijlage 1 voor een samenvattend overzicht van de stemmen van de besluitvorming in de algemene vergadering van aandeelhouders van Twence Holding BV op 20 april 2017. Drie aandeelhouders (gemeente Almelo, gemeente Oldenzaal, Vuilverwerkingsbedrijf Noord-Groningen) hebben aangegeven het aandeelhouderschap te willen beëindigen. De gemeente Tubbergen heeft zich destijds nog niet uitgesproken over één van de voorliggende scenario's.

Op grond van deze besluitvorming werd besloten dat de volgende drie vraagstukken nader uitgewerkt zouden moeten worden:

1. Onderzoek mogelijkheden inzet Twence als duurzaamheidsbevorderaar
2. Vervolgonderzoek en onderhandelingen aandeelhouderschap Münster
3. Onderzoek uittredingsmogelijkheden en -voorwaarden individuele aandeelhouders

De adviezen met betrekking tot deze vraagstukken zijn in de periode mei tot en met september 2017 verder uitgewerkt en hebben geleid tot dit integrale besluitvormingsdocument waarin voorstellen opgenomen zijn waarover een besluit moet worden genomen in de algemene vergadering van aandeelhouders op 14 december 2017.

2. Opbouw van dit document

In hoofdstuk 3 is een toelichting opgenomen over de integrale aanpak van de vervolgonderzoeken en hoofdstuk 4 geeft een toelichting op de communicatie met de aandeelhouders gedurende het onderzoek. De adviezen met betrekking tot de deelvraagstukken zijn uitgewerkt en de samenvattingen hiervan zijn te vinden in de hoofdstukken 5, 6, 7 en 8. Hoofdstuk 9 schetst de samenhang in de besluitvorming en geeft inzicht in de vervolgstappen na besluitvorming op 14 december 2017. In hoofdstuk 10 van dit document zijn de voorstellen opgenomen waarover een besluit moet worden genomen in de algemene vergadering van aandeelhouders op 14 december 2017.

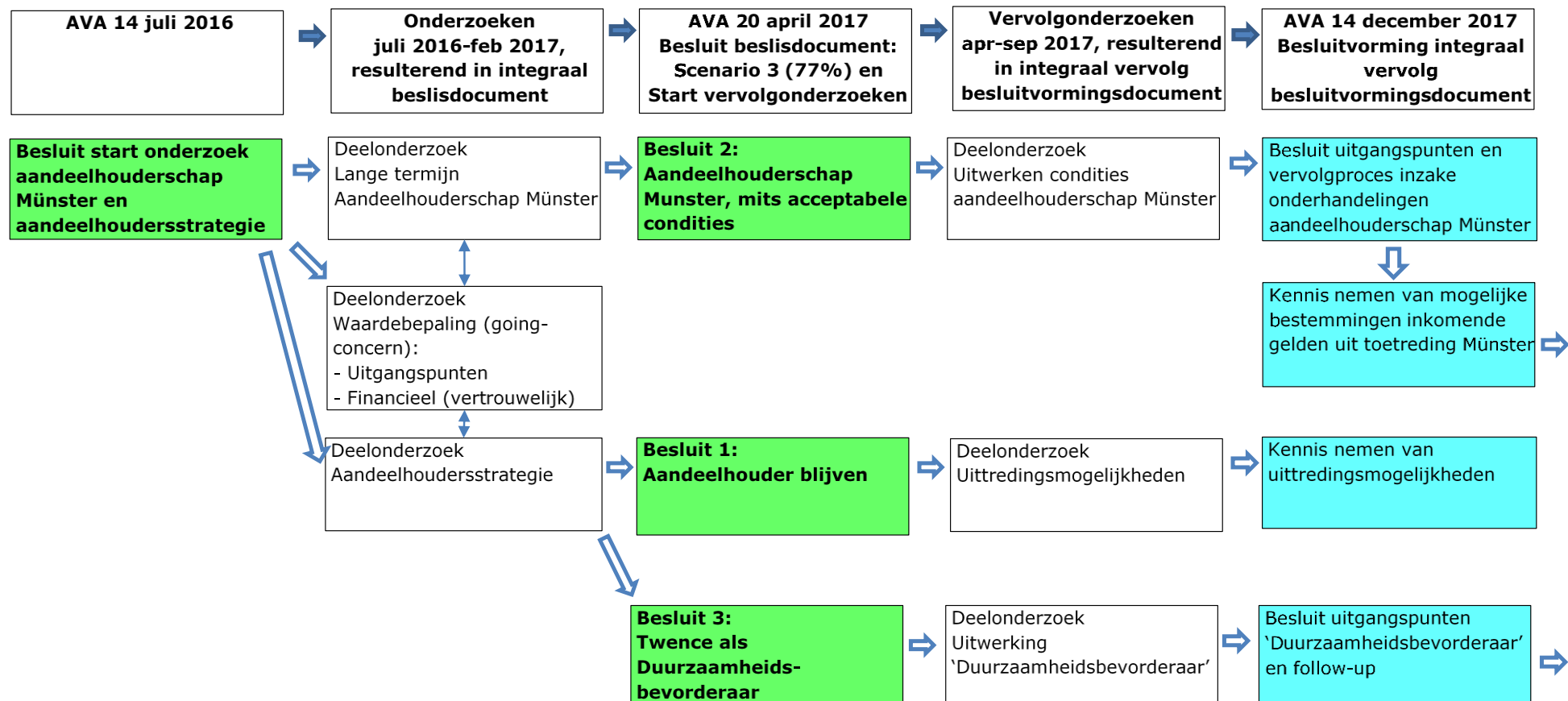
3. Aanpak

In het vervolgonderzoek zijn de volgende drie vraagstukken nader uitgewerkt:

1. Onderzoek mogelijkheden inzet Twence als duurzaamheidsbevorderaar
2. Vervolgonderzoek en onderhandelingen aandeelhouderschap Münster
3. Onderzoek uittredingsmogelijkheden en -voorwaarden individuele aandeelhouders

Voor de uitwerking van de drie vraagstukken zijn afzonderlijke bestuurlijke werkgroepen ingesteld. Gezien de onderlinge samenhang tussen deze drie deelonderzoeken heeft de uitwerking onder regie van een stuurgroep plaatsgevonden. De conclusies van de drie deelonderzoeken zijn opgenomen in dit integrale besluitvormingsdocument. Daarnaast is in dit document een afzonderlijk hoofdstuk gewijd aan de besteding van de inkomende gelden door de toetreding van Münster.

Een samenvattend overzicht van de diverse deelonderzoeken en van de daarbij aansluitende ontwikkeling van de besluitvorming in de periode van de AvA op 14 juli 2016 tot en met de AvA op 14 december 2017, is in de figuur op de volgende pagina weergegeven.

4. Communicatie met aandeelhouders

De aandeelhouders zijn regelmatig door de stuurgroep geïnformeerd over de voortgang van het onderzoek. Op 25 september 2017 heeft de stuurgroep, tijdens een informele bijeenkomst voor aandeelhouders, een toelichting gegeven op de onderzoeksresultaten. Daarbij zijn eerste gevoelens van de aandeelhouders geïnventariseerd, waarna het document door de stuurgroep is afgerond. Het definitieve besluitvormingsdocument is begin oktober toegezonden aan alle individuele aandeelhouders, zodat deze in de gelegenheid zijn gesteld om het besluitvormingsdocument in de eigen organisatie te doorlopen, voorafgaand aan de besluitvorming in de aandeelhoudersvergadering op 14 december 2017.

5. Bevindingen werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar

Mede op basis van input vanuit de individuele aandeelhouders heeft de werkgroep een advies gevormd over de rol van Twence als Duurzaamheidsbevorderaar bij het ondersteunen van de aandeelhouders bij het realiseren van de gemeenschappelijke duurzaamheidsdoelstellingen. Daarbij zijn uitgangspunten gedefinieerd, is in kaart gebracht wat het lange termijn perspectief is, welke concrete initiatieven Twence op haalbaarheid zou kunnen onderzoeken en hoe de borging van Twence als Duurzaamheidsbevorderaar kan worden vormgegeven.

De werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar heeft de volgende constatering gedaan:

- De duurzaamheidsopgaven van de Twentse gemeenten zijn zeer ambitieus. Twence kan met zijn kennis en ervaring een belangrijke bijdrage leveren aan het realiseren van deze opgaven vanwege zijn regionale schaal, organiserend vermogen, synergiemogelijkheden, de verbinding met relevante stakeholders en het vermogen uitvoering te geven aan grootschalige projecten.
- De activiteiten van Twence als Duurzaamheidsbevorderaar sluiten waar mogelijk aan bij regionaal en provinciaal beleid en ondersteunen het landelijk beleid. Hoe de concrete aansluiting bij regionale initiatieven zoals de Twentse Energie Strategie, Afvalloos Twente, Mineral Valley Twente en Agenda van Twente kan worden vormgegeven, zal nader bepaald worden.
- Er wordt aansluiting gezocht bij de circulaire economie, duurzame energie en de biobased economy.
- Er wordt gedacht aan grootschalige activiteiten, die in de basis op het grondgebied van de aandeelhouders plaatsvinden met een regionale impact, waar alle aandeelhouders van kunnen profiteren en waarvoor breed draagvlak is.
- Rollen die Twence kan invullen: producent van grondstoffen en duurzame energie middels het ontwikkelen en exploiteren van (nieuwe) grootschalige installaties, adviseur of projectbegeleider bij (onderzoek naar) regionale en lokale activiteiten, organiseren van centrale inkoop of aanbestedingen.
- Als financiële kader gelden in beginsel de statuten en de in het voorstel 'Rendementscriteria duurzame investeringen' beschreven kaders zoals vastgesteld in de AVA van 12 april 2012.
- Op langere termijn kan gedacht worden aan ondersteuning van Mineral Valley Twente, de verdere opbouw van de structuur voor circulaire economie en biobased economy, de uitbouw van de levering van energie voor de realisatie van warmtenetwerken en energievragende industrie, en de opslag van energie.
- De noodzakelijk transitie is reeds gestart. Belangrijk is om op korte termijn nieuwe zichtbare projecten te starten. Twence kan oriënterende "haalbaarheidsonderzoeken uitvoeren naar luierreclycling, de verwerking van verpakkingsafval, de verwerking van asbest, grootschalig zon en de langere termijn mogelijkheden van geothermie. Deze projecten kunnen beschouwd worden als extra activiteiten naast het autonome ontwikkeltraject van Twence. Dit kan opgepakt worden vanuit de afdeling Business Development van Twence, waardoor de kosten van deze haalbaarheidsstudie beperkt blijven.

- De toetreding van Münster kan bevorderend werken voor het realiseren van de duurzaamheidsdoelstellingen van de zittende aandeelhouders, bijvoorbeeld door het uitwisselen van kennis of het benutten van de faciliteiten die in Münster aanwezig zijn.

Het uitgebreide advies van de werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar is bijgevoegd als bijlage A.

6. Bevindingen werkgroep Uittredingsmogelijkheden

In opdracht van de Werkgroep Uittredingsmogelijkheden heeft adviesbureau Duff&Phelps, in samenwerking met Stek Advocaten, een analyse uitgevoerd over de mogelijkheden, condities en de consequenties van diverse uittredingsvarianten. Naast het beoordelen van de relevante juridische documenten heeft het adviesbureau ook de aandeelhouders en het bestuur van Twence over dit onderwerp geïnterviewd. Dit heeft geleid tot een rapport waarin een aantal scenario's in kaart is gebracht. Daarbij is ook gekeken naar de juridische, financiële en economische aandachtspunten. Dit rapport van Duff&Phelps en Stek is als onderdeel van het advies van de werkgroep Uittredingsmogelijkheden bijgevoegd als bijlage B.

In onderstaande tabel is weergegeven welke scenario's onderzocht zijn en of deze haalbaar zijn.

	Scenario	Haalbaar?
1	Inkoop aandelen door Twence Holding BV	Ja
2	Rechtstreekse verkoop aan <i>bestaande</i> aandeelhouders via de aanbiedingsroute	Ja
3	Rechtstreekse verkoop aan <i>bestaande</i> aandeelhouders buiten de aanbiedingsroute om	Onwaarschijnlijk
4	Rechtstreekse verkoop aan een ander <i>publiekrechtelijk lichaam</i>	Ja
5	Rechtstreekse verkoop aan <i>commerciële partij</i> (al dan niet na doorlopen aanbiedingsroute)	Valt niet onder reikwijdte opdracht, aangezien dit scenario door de AvA van 20 april 2017 benoemd is als niet wenselijk.
6	Verkoop afdwingen door instellen uittredingsvordering	Niet wenselijk
7	Combinatie bovenstaande scenario's	Ja, uitgewerkt bij andere scenario's

Er zijn diverse scenario's die de mogelijkheid bieden om uit te treden voor de aandeelhouders die dat willen. Deze zijn juridisch goed uitvoerbaar maar vereisen in meer of mindere mate de medewerking van andere aandeelhouders en/of het bestuur van de onderneming. Voor Vuilverwerkingsbedrijf Noord Groningen behoeven alleen de statutaire bepalingen gevolgd te worden. Voor de andere aandeelhouders gelden ook de afspraken die in aandeelhoudersovereenkomsten zijn vastgelegd.

7. Bevindingen werkgroep Aandeelhouderschap Münster

Aansluitend op de eerder door de AVA vastgestelde uitgangspunten zijn door de werkgroep een aantal aanvullende elementen onderzocht die bij de onderhandelingen met Münster betrokken moeten worden.

De werkgroep Aandeelhouderschap Münster heeft de volgende constatering gedaan:

- De verwachting is dat de recente ontwikkelingen in Münster tot een vertraging leiden in de toetreding van Münster bij Twence. Naar aanleiding van het recente ambtelijk overleg in Münster moet worden nagegaan of het bestuurlijk standpunt aan Duitse zijde, de voorkeur voor het aandeelhouderschap van Münster bij Twence, ongewijzigd is gebleven. Als dit het geval is, kan op basis daarvan mogelijk alsnog versneld uitvoering worden gegeven aan het gewenste aandeelhouderschap.
- De uiteindelijke prijs die Münster bereid is te betalen hangt af van een aantal elementen, zoals het verwerkingstarief van brandbaar afval voor aandeelhouders en de bijdrage van Twence aan de duurzaamheidsdoelstellingen van Münster.

- Het volume afvalstoffen dat Münster aanlevert, is richtinggevend voor de hoeveelheid aandelen die Münster verwerft. Het uiteindelijke percentage aandelen dat Münster verwerft kan beïnvloed worden door de overeen te komen waarde van de aandelen.
- In eerste instantie leiden de directie en RvC van Twence de onderhandelingen. Voorafgaande aan de finale onderhandelingsronde vindt een consultatie plaats bij de aandeelhouders.
- De toetreding van Münster bevordert de benutting van de AEC's van Twence, stimuleert de Euregionale samenwerking en kan de basis vormen voor de ontwikkeling van een duurzaam Euregionaal grondstoffen- en energiebedrijf.
- De toetreding van Münster heeft ook effecten op de zeggenschap, de hoogte van het dividend en de toerekening van milieuprestaties aan de zittende aandeelhouders. Deze effecten zijn mede afhankelijk van de keuze die de aandeelhouders maken voor wat betreft de bestemming van de inkomende gelden door de toetreding van Münster. De keuzemogelijkheden worden nader toegelicht in hoofdstuk 8.

Het uitgebreide advies van de werkgroep Aandeelhouderschap Münster is bijgevoegd als bijlage C.

8. Bestemming inkomende gelden door toetreding Münster

Indien Münster gewoon aandeelhouder wordt, ontvangt Twence Holding ter gelegenheid van de emissie van B-aandelen aan Münster een som aan liquiditeiten. De omvang daarvan is het resultaat van het onderhandelingsproces met Münster.

Nadat Münster de aandelen definitief verworven heeft, zal in goede afstemming met de AVA besloten moeten worden welke bestemming zal worden gegeven aan de inkomende gelden die Münster voor de aankoop van de aandelen heeft betaald. Vanwege de samenhang met de andere onderzoeksvraagstukken is het van belang om in een vroegtijdig stadium kennis te nemen van de mogelijke bestemming van deze middelen.

Mogelijke opties zijn:

1. Versterking van het eigen vermogen van Twence Holding BV
2. Uitkering in de vorm van dividend
3. De inkoop van een deel van de A-aandelen van alle zittende aandeelhouders of van de A-aandelen van de aandeelhouders die willen uittreden

De uitgebreide notitie m.b.t. bestemming inkomende gelden door toetreding Münster is bijgevoegd als bijlage D.

9. Conclusies en vervolgstappen

De onderzoeken van de drie deelwerkgroepen hebben geleid tot de gewenste inzichten m.b.t. de drie vraagstukken die naar aanleiding van de besluitvorming in de AVA van 20 april 2017 waren geformuleerd:

1. Onderzoek mogelijkheden inzet Twence als duurzaamheidsbevorderaar
2. Vervolgonderzoek en onderhandelingen aandeelhouderschap Münster
3. Onderzoek uittredingsmogelijkheden en -voorwaarden individuele aandeelhouders

Met de afronding van de deeladviezen hebben de bestuurlijke werkgroepen hun werkzaamheden afgerond. Op basis daarvan zijn in hoofdstuk 10 een aantal voorstellen uitgewerkt, ter besluitvorming in de AVA van 14 december 2017. Deze besluiten vormen tevens het vertrekpunt voor vervolgstappen na deze aandeelhoudersvergadering.

De uit het onderzoek van de Werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar voortgekomen initiatieven zullen door Twence op haalbaarheid worden onderzocht en worden in de Klankbordgroep Majeure investeringen besproken. De opgestelde kaders en uitgangspunten worden geïntegreerd in het proces voor actualisatie van het Strategisch beleidsplan Twence 2020-2023. De concrete aansluiting bij de Twentse Energie Strategie, Afvalloos Twente, Mineral Valley en de Agenda van Twente zal nog verder worden vormgegeven.

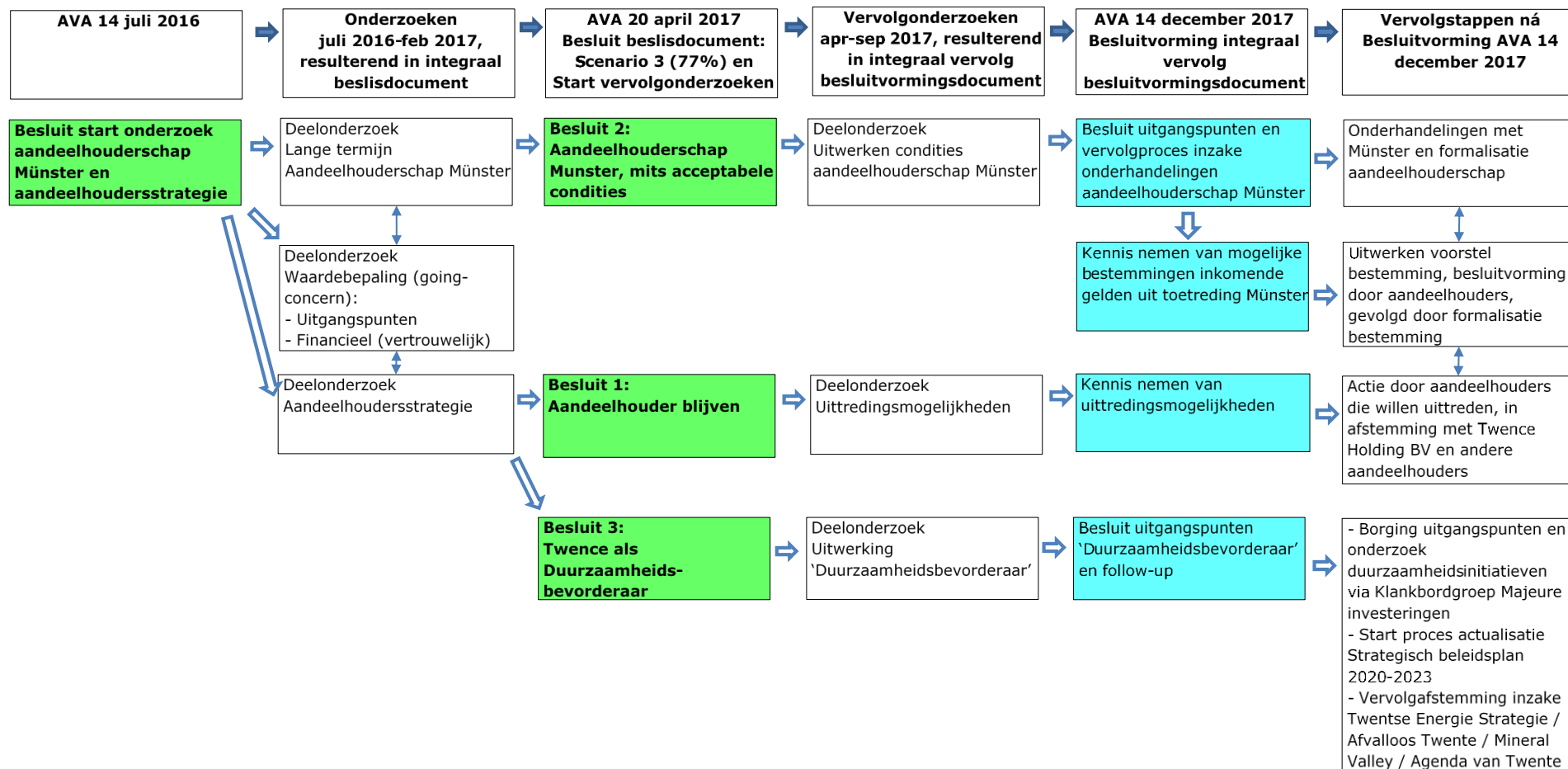
De mogelijkheden voor uittreding zijn, onder regie van de Werkgroep Uittredingsmogelijkheden, in kaart gebracht en geven inzicht in de scenario's en randvoorwaarden die daarbij van toepassing zijn. Aandeelhouders die wensen uit te treden, kunnen op basis hiervan mogelijk vervolgacties in gang zetten.

Door de Werkgroep Aandeelhouderschap Stadt Münster zijn aanvullende uitgangspunten uitgewerkt als vertrekpunt voor de onderhandelingen met Münster. Helaas is gebleken dat de besluitvorming in Münster rondom het aandeelhouderschap bij Twence vertraging heeft opgelopen.

De stuurgroep heeft geconstateerd dat deze vertraging over het gewone aandeelhouderschap van Münster bij Twence effect heeft op de samenhang tussen de deelonderzoeken. Dit geldt bijvoorbeeld voor de mogelijke relatie tussen de bestemming van de inkomende gelden uit de toetreding van Münster en de mogelijkheden tot uittreding. Mede vanwege de vertraging in de toetreding van Münster als aandeelhouder bij Twence concludeert de stuurgroep dat scenario 1 van de werkgroep Uittredingsmogelijkheden, de collectieve inkoop van aandelen van zittende aandeelhouders, op dit moment niet wenselijk is. Dit heeft immers een negatief effect op de slagkracht, investeringsmogelijkheden en de continuïteit van de onderneming. Indien de toetreding van Münster alsnog geëffectueerd wordt en financiële middelen beschikbaar komen, kan dit scenario heroverwogen worden.

Dit neemt niet weg dat aandeelhouders die willen uittreden, het initiatief kunnen nemen om via een individueel scenario het uittredingsproces in gang te zetten.

In het schema op de volgende pagina is het overzicht uit hoofdstuk 3 van dit document aangevuld met een kolom met vervolgstappen die na besluitvorming in de AVA van 14 december 2017 zullen worden opgepakt

10. Voorstel

1. N.a.v. het onderzoek 'Duurzaamheidsbevorderaar' wordt voorgesteld:

- a. In te stemmen met de uitvoering van haalbaarheidsonderzoeken door Twence naar de volgende concrete initiatieven: geothermie, luierverwerking, verwerking van verpakkingsafval, asbestverwerking en grootschalig zon samen met en op het grondgebied van de aandeelhouders.
- b. In te stemmen met de kaders en uitgangspunten voor Twence als duurzaamheidsbevorderaar, zoals verwoord in hoofdstuk 4 van het advies van de Werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar en deze als vertrekpunt te laten gelden voor het Strategisch beleidsplan Twence 2020-2023.
- c. In te stemmen met de follow-up van de in de werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar uitgewerkte resultaten zoals beschreven in hoofdstuk 9 van het advies van de Werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar.

2. N.a.v. het onderzoek 'Uittredingsmogelijkheden' wordt voorgesteld:

- a. Kennis te nemen van de resultaten van de analyse van de mogelijke scenario's voor uittreding en de daarbij horende consequenties.
- b. Partijen die willen uittreden te verzoeken om een individueel traject in te gaan, conform het stappenplan dat is opgenomen in het advies van Duff&Phelps.
- c. Op dit moment geen uitvoering te geven aan scenario 1 'de collectieve inkoop van aandelen door de onderneming'.

3. N.a.v. het onderzoek 'Aandeelhouderschap Stadt Münster' wordt voorgesteld:

- a. De directie van Twence opdracht te geven om het bestuurlijk standpunt in Münster, over het gewone aandeelhouderschap van Münster bij Twence Holding BV, te toetsen.
- b. Met instemming kennis te nemen van de uitgangspunten, zoals verwoord in hoofdstuk 5 van het advies van de Werkgroep Aandeelhouderschap Münster, aanvullend op de reeds in de AVA van 20 april 2017 vastgestelde uitgangspunten, en deze als vertrekpunt te laten gelden voor de onderhandelingen met Münster:
 - Waarde van de aandelen: gebaseerd op de waardebepalingsmethodiek die eerder door de werkgroep Waardebepaling is vastgesteld.
 - Percentage aandelen: binnen een bandbreedte van tien tot achttien procent.
 - Looptijd van de aandeelhoudersovereenkomst en leveringsovereenkomst: voor onbepaalde tijd.
 - Volume van de door Münster aan te leveren afvalstoffen: exclusieve levering van al het brandbaar residu.
- c. In te stemmen dat de directie en RvC van Twence in eerste instantie de onderhandelingen met Münster leiden. Voorafgaande aan de finale onderhandelingsronde wordt een laatste beoordeling door de gezamenlijke aandeelhouders georganiseerd.

4. M.b.t. de bestemming voor inkomende gelden door toetreding Münster wordt voorgesteld:

- a. Kennis te nemen van de opties voor de bestemming van de inkomende gelden uit de toetreding van Münster als gewoon aandeelhouder.
- b. Een nader voorstel uit te werken, waarover in afstemming met de AVA een besluit genomen kan worden, wanneer Münster de aandelen in Twence Holding BV heeft verworven.

5. Voorgesteld wordt om ermee in te stemmen dat de opdrachten van de bestuurlijke werkgroepen en de stuurgroep correct zijn afgerond en om de werkzaamheden van de bestuurlijke werkgroepen en de stuurgroep formeel te beëindigen.

Bijlagen als onderdeel van dit besluitvormingsdocument

1. Samenvattend overzicht stemmen besluitvorming algemene vergadering van aandeelhouders Twence Holding BV op 20 april 2017
2. Samenstelling stuurgroep en werkgroepen Vervolgonderzoek aandeelhouderschap Twence
3. Overzicht van de antwoorden op de door de aandeelhouders in mei 2017 aangedragen vragen en aandachtspunten voor de stuurgroep

Bijlagen apart bij dit besluitvormingsdocument gevoegd

- A. Advies Werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar
- B. Rapport Duff&Phelps en Stek Advocaten inzake uittredingsmogelijkheden
- C. Advies Werkgroep Aandeelhouderschap Stadt Münster
- D. Notitie bestemming inkomende gelden door toetreding Münster

Bijlage 1: Samenvattend overzicht van de stemmen van de besluitvorming in de algemene vergadering van aandeelhouders van Twence Holding BV op 20 april 2017

% aandelen	Aandeelhouder	Standpunt	Behoud aandelen	Verkoop aandelen
11,18%	Almelo	5		11,18%
1,68%	Berkelland	3	1,68%	
3,28%	Borne	3	3,28%	
4,01%	Dinkelland	3	4,01%	
24,16%	Enschede	3	24,16%	
3,77%	Haaksbergen	3	3,77%	
5,51%	Hellendoorn	1	5,51%	
12,43%	Hengelo	3	12,43%	
5,45%	Hof van Twente	3	5,45%	
3,48%	Losser	3	3,48%	
4,92%	Oldenzaal	5		4,92%
4,35%	Rijssen-Holten	3	4,35%	
3,25%	Tubbergen		n.t.b.	n.t.b.
5,17%	Twenterand	1	5,17%	
3,61%	Wierden	3	3,61%	
0,10%	Regio Twente	3	0,10%	
3,65%	Vuilverwerkings- bedrijf Noord- Groningen	5		3,65%
100%			77,00%	19,75%

Scenario's

1. Status Quo met Stadt Münster
2. Status Quo zonder Stadt Münster
3. Duurzaamheidsbevorderaar met Stadt Münster
4. Duurzaamheidsbevorderaar zonder Stadt Münster
5. Aandeelhouderschap beëindigen

**Bijlage 2: Samenstelling stuurgroep en werkgroepen Vervolgonderzoek
aandeelhoudersvraagstukken Twence**

Deelnemer	Gemeente	Stuurgroep	Werkgroep Münster	Werkgroep duurzaamheids- bevorderaar	Werkgroep uittredings- mogelijkheden
Dhr. Eerenberg	Enschede	Voorzitter			
Dhr. Beintema	Hellendoorn	X	Voorzitter		
Dhr. Wildschut	Losser	X	X		
Dhr. Scholten	Hof van Twente	X		Voorzitter	
Dhr. Lansink Rotgerink	Wierden	X		X	
Dhr. Beens	Rijssen-Holten	X			Voorzitter
Mevr. Haverkamp	Tubbergen	X			X
Dhr. Vleerbos	Tubbergen			X	
Dhr. Langius	Almelo				X
Dhr. Spaansen	VVNG				X
Dhr. Welten	Regio Twente				X
Mevr. Prent	Haaksbergen			X	
Mevr. Renkema	Oldenzaal			X	
Mevr. Vloothuis	Oldenzaal				X
Dhr. Lageweg	Oldenzaal				X
Dhr. Lindenberg/dhr. Ten Broeke	Almelo				X
Dhr. Fikken/dhr. Doornbosch	Hengelo			X	
Dhr. Doesburg	RvC Twence	X			
Dhr. Kapteijn	Twence	X	X		
Dhr. te Riet	Twence	X			
Mevr. Mattheeuws	Twence			X	
Dhr. Horsthuis	Twence				Secretaris
Mevr. Oomen	Twence		X		X
Dhr. Siebelt	Twence	Secretaris	Secretaris	Secretaris	

Bijlage 3. Overzicht van door aandeelhouders aangedragen suggesties en vragen

Aandachtspunt	Aangedragen door	Reactie
Nader regionaal willen afstemmen in geval van sterk uiteenlopende uitkomsten	Almelo, Borne, Twenterand	Constateren op 25 sept. of hier sprake van is.
Het wenselijk vinden om te laten onderzoeken in hoeverre de overwaarde van het bedrijf kan terugvloeien, in de vorm van dividend, naar de aandeelhoudende gemeenten	Oldenzaal	Geen onderdeel van de onderzoeksopdrachten.
Graag een extra (super) dividenduitkering voor de aandeelhouders willen, ten laste van het eigen vermogen, ter financiering van de gemeentelijke duurzaamheidsagenda	Twenterand	
Het wenselijk vinden een zesde scenario toe te voegen en te onderzoeken, te weten het splitsen van het bedrijf in een onderdeel afvalverwerker en een onderdeel duurzaamheid(sbevorderaar).	Tubbergen	Besproken in de stuurgroep.
Herooverwegen haalbaarheidsstudie nasortering verpakkingafval & nascheiding restafval.	Wierden	Zie advies Werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar, waarin verpakkingafval als concreet initiatief wordt benoemd en nascheiding gelieerd is aan Münster.
De (raad van de) gemeente Tubbergen hecht aan marktconforme tarieven voor afvalverwerking. Kan er een overzicht worden verstrekt van de tarieven die de verschillende afvalverwerkers hanteren.	Tubbergen	Resultaat WG tarieven- en dividendbeleid is vastgesteld in de AvA in december 2016.
<u>Algemeen</u> a. Bewaking onderlinge samenhang tussen de drie vraagstukken is van groot belang. De raad van Hengelo verwacht dat een totaalvoorstel vanuit de stuurgroep aan de aandeelhouders wordt voorgelegd ter besluitvorming. b. Werkgroepen moeten worden gedragen door aandeelhouders die aandelen wenselijk te behouden. c. Bij werkgroep duurzaamheidsbevorderaar de term 'ondersteuningsmogelijkheden' schrappen en vervangen door 'mogelijkheden'. Ondersteuning klinkt onvoldoende ambitieus.	Hengelo	a. Is gebeurd. b. Hier is rekening mee gehouden. De samenstelling is aan alle aandeelhouders gedeeld. c. Dit is in het plan van aanpak van de werkgroep aangepast.

Algemeen 1. De gemeenten Hellendoorn en Twenterand hebben eerder voor het status-quo-model gekozen. Hiertoe is niet door de AVA van juli 2017 besloten. Wat willen deze gemeenten in de nieuwe situatie: meegaan in het scenario als duurzaamheidsontwikkelaar of verkoop? 2. Een nauwkeurige uitlijning van het proces tot eind december is wenselijk. 3. Duidelijk moet zijn wie (aandeelhouders, Twence, externe onderzoeker, stuurgroep) welke rol heeft in het komende onderzoek. 4. Wat is de bereidheid van de blijvende aandeelhouders om aandelen van uittreders over te nemen? 5. In welke volgorde nemen we de besluiten, zodat uittreding en toetreding mogelijk blijven (ook op dit vlak een houdgreep voorkomen)? 6. In hoeverre kan de AvA in combinatie van de uitkomsten van werkgroepen besluiten anders te handelen ingeval van vervreemding dan statutair bepaald? 7. De gemeente Münster zal een waardebeoordeling laten uitvoeren. Conform de situatie in 2009 lijkt het ons zinvol dat ook de verkopende partijen / Twence een second-opinion op de waarde van de onderneming laten uitvoeren. 8. Welke externe, onafhankelijke, ondersteuning past in deze fase, gelet op de onderzoeksvragen, het best? 9. Benoem op stuurgroepniveau uitgangspunten voor het komende proces, waaronder: • Indien een minderheid van de aandeelhouders afscheid wil nemen van het aandeelhouderschap dan dient dit (statutair) mogelijk te worden gemaakt, zodat voorkomen wordt dat aandeelhouders elkaar langdurig in een houdgreep houden. • De stuurgroep zou bereid moeten zijn de belangen van de werkgroepen in combinatie te wegen met doel dat Münster kan toetreden, Twence zich als duurzaamheidsbevorderaar kan inzetten en een minderheid van de aandeelhouders kan uittreden onder reële condities. Dit vraagt op voorhand om een politiek/bestuurlijke inspanning van de onderneming en aandeelhouders in het belang van alle partijen. • Optie verkoop aan een derde partij privaat en publiek open houden. 10. Onderzoek de mogelijkheid om scenario 6 met verkoop afvalverwerking en behoud duurzaamheidsbevorderaar te realiseren (specifieke vraag gemeente Tubbergen).	Almelo, Oldenzaal, Tubbergen, VVNG	1. Dat zullen de aandeelhouders op basis van de resultaten van het vervolgonderzoek zelf moeten bepalen. 2. Dat is in het plan van aanpak van de stuurgroep vastgelegd. 3. Dat is in het plan van aanpak van de stuurgroep vastgelegd. 4. Dat zullen de aandeelhouders o.b.v. de resultaten van het vervolgonderzoek zelf moeten bepalen 5. Werkgroep Uittredingsmogelijkheden. 6. Zie advies van de Werkgroep Uittredingsmogelijkheden. 7. Zie advies van de werkgroep Aandeelhouderschap Münster: de waardebeoordeling zoals deze in fase 1 van het onderzoek aandeelhouderschap Münster/aandeelhoudersstrategie is uitgevoerd, is leidend. 8. Dat is per werkgroep bepaald en voorgelegd ter besluitvorming in de stuurgroep. 9. Uitgangspunten die relevant zijn voor het vervolgonderzoek zijn door de stuurgroep benoemd in het plan van aanpak. De hier genoemde aandachtspunten zijn meegenomen in de werkgroep Uittredingsmogelijkheden. 10. Besproken in de stuurgroep.
---	---	--

Bijlage A

Advies werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar

d.d. 28 september 2017

Bijlagen bij dit advies gevoegd:

1. Door de AvA op 12 april 2012 vastgestelde rendementscriteria duurzame investeringen voor aandeelhouders
2. Overzicht van door aandeelhouders aangedragen suggesties en vragen, inclusief antwoorden
3. Top 5 van door de aandeelhouders aangedragen duurzaamheidsinitiatieven per gemeente
4. Samenstelling Werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar

Advies werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar

Definitieve versie 28 september 2017

1. Aanleiding

Op 20 april 2017 heeft de aandeelhoudersvergadering met een meerderheid van stemmen besloten het aandeelhouderschap te continueren, Twence in te zetten als duurzaamheidsbevorderaar en het gewone aandeelhouderschap van Münster mogelijk te maken.

Afgesproken is om onder regie van een stuurgroep uitvoering te geven aan drie deelonderzoeken. In deze notitie is het advies van de Werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar uitgewerkt. Tezamen met de adviezen van de andere bestuurlijke werkgroepen zal de stuurgroep een integraal 'Besluitvormingsdocument' opstellen dat ter besluitvorming wordt voorgelegd in de Algemene vergadering van Aandeelhouders van 14 december 2017. Dit advies wordt bij het besluitvormingsdocument als bijlage toegevoegd.

2. Doelstelling deelonderzoek werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar en werkwijze

De doelstelling van het vervolgonderzoek is het afstemmen van de verwachtingen van de aandeelhouders over de rol van Twence als bevorderaar bij het realiseren van de duurzaamheidsdoelstellingen van de aandeelhouders. De resultaten kunnen mede als input dienen voor het volgende Strategisch beleidsplan 2020-2023.

De werkgroep heeft een advies gevormd ten aanzien van de positie van Twence bij de invulling van de regionale duurzaamheidsdoelstellingen en de soort activiteiten die daarbij horen. Om het brede spectrum van duurzaamheidsactiviteiten enigszins in te kaderen is in dit onderzoek aansluiting gezocht bij de expertisegerieden van Twence: de circulaire economie, duurzame energie en de biobased economy.

Betrekken van aandeelhoudende gemeenten

De werkgroep heeft er voor gekozen om de aandeelhoudende gemeenten te consulteren tijdens het onderzoek. Aan de aandeelhouders is gevraagd welke extra activiteiten Twence zou kunnen ontplooiën op basis van het gemeentelijk beleid enerzijds en de uitgangspunten van de werkgroep anderzijds. Deze inventarisatie heeft mede geleid tot een aantal mogelijke activiteiten voor Twence op de langere termijn en enkele concrete initiatieven op de korte termijn (hst. 6). De werkgroep heeft niet beoogd een limitatieve lijst te maken van mogelijke activiteiten voor Twence als duurzaamheidsbevorderaar. In hoofdstuk 10 is daarom een procedurevoorstel opgenomen hoe bij toekomstige initiatieven kan worden getoetst of deze aan de rol van duurzaamheidsbevorderaar voldoen.

3. Visie op regionale duurzaamheidsdoelstellingen

We staan aan het begin van een transitie naar een samenleving die nagenoeg volledig wordt voorzien van duurzame energie en waar in een circulaire economie spaarzaam wordt omgegaan met grondstoffen.

- **Circulaire economie:** De circulaire economie is een systeem waarin geen eindige grondstofvoorraden worden uitgeput en waarin reststoffen volledig opnieuw worden gebruikt.
- **Duurzame energie:** Duurzame energie is energie waarover de mensheid voor onbeperkte tijd kan beschikken en waarbij het leefmilieu niet wordt benadeeld door het gebruik ervan.
- **Biobased economy:** In de biobased economy wordt biomassa als natuurlijke hulpbron ingezet voor de productie van grondstoffen en duurzame energie. Cruciaal is het in de kringloop houden van nutriënten en koolstof in de bodem zodat geen uitputting van de bodem ontstaat.

De hoofdlijnen van het nationaal beleid worden bepaald door het vergaand beperken van de emissies van broeikasgassen en het anders inrichten van productiemiddelen, dienstverlening en consumptiepatronen. Beoogd is het gebruik van grondstoffen te veranderen, te beperken en te verduurzamen door het realiseren van circulaire ketens. Deze hoofdlijnen krijgen gestalte via de uitwerking van het Klimaatakkoord van Parijs en de reductiedoelstellingen die op basis van dit akkoord voor de Europese Unie en Nederland van toepassing zijn.

Via het rijksbrede programma voor de circulaire economie waarin onder meer het VANG-programma, de grondstoffennotitie en de biomassavisie 2030 zijn opgenomen wordt sturing gegeven aan de vermindering van het gebruik van primaire grondstoffen.

De Twentse gemeenten hebben de nationale duurzaamheidsdoelstellingen omarmd. Deze komen onder meer tot uiting in de Twentse Energie Strategie, het project Afvalloos Twente en in de beleidsdoelstellingen van de individuele aandeelhouders.

Gezamenlijke uitdaging

De vereiste transitie vraagt om een forse inspanning en een actieve houding van overheden, bedrijven, onderwijsinstellingen, consumenten en burgers. De enorme opgave kan alleen bereikt worden indien zowel lokale initiatieven als grootschalige initiatieven worden uitgevoerd. De samenwerking tussen de Twentse gemeenten biedt een kans om op regionale schaal een substantiële bijdrage te leveren. Door samen te werken kunnen efficiency- en schaalvoordelen worden behaald. Door gerichte samenwerking bij concrete projecten ontstaat de mogelijkheid om financiële middelen naar Twente te halen. Twence kan vanwege haar huidige regionale dienstverlening en de verbinding met relevante stakeholders in belangrijke mate bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen van de Twentse gemeenten. Bovendien kunnen de aandeelhouders via Twence uitvoering geven aan activiteiten met een maatschappelijke meerwaarde, die in onvoldoende mate door de markt worden opgepakt.

Belangrijke elementen in de Twentse transitie:

- Zowel lokale als regionale initiatieven zijn vereist om doelen te behalen.
- De samenhang tussen initiatieven moet onderkend worden om de initiatieven onderling te versterken.
- Samenwerking en kennisuitwisseling tussen diverse stakeholders op regionale schaal is vereist.
- Concrete stappen op korte termijn zijn noodzakelijk om de beoogde transitie op lange termijn te bewerkstelligen.

4. Kaders en uitgangspunten voor Twence als Duurzaamheidsbevorderaar

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de uitgangspunten voor de wijze waarop Twence als Duurzaamheidsbevorderaar een extra bijdrage kan leveren aan de duurzaamheidsdoelstellingen van zijn aandeelhouders.

Als algemeen uitgangspunt geldt dat het gaat om de activiteiten die Twence extra kan oppakken naast de activiteiten die de onderneming al uitvoert. Bovendien gaat het om activiteiten met een maatschappelijk belang, die in onvoldoende mate door de markt worden opgepakt.

Aansluiting bij bestaande Twentse en Overijsselse beleidsdocumenten

Er wordt inhoudelijk aansluiting gezocht bij bestaande beleidsdocumenten waar het merendeel van de Twentse gemeenten commitment aan heeft gegeven. In dit kader moet gedacht worden aan de Twentse Energie Strategie (TES), Afvalloos Twente en Mineral Valley Twente. Het door de Provincie Overijssel vastgestelde beleidsplan "Nieuwe Energie Overijssel (NEO)" geeft een belangrijke richting hoe de doelstellingen bereikt kunnen worden. Het ligt voor de hand om hierbij aan te sluiten. Afhankelijk van de concrete invulling van de Agenda van Twente zal worden gekeken of en op welke wijze hier passend bij kan worden aangesloten.

Scope van de activiteiten

De activiteiten die Twence als Duurzaamheidsbevorderaar gaat oppakken, houden verband met activiteiten die aansluiten bij de doelstellingen van zijn aandeelhouders op het gebied van de circulaire economie, duurzame energie en de biobased economy. Benadrukt dient te worden dat het hierbij gaat om de activiteiten die Twence extra kan oppakken naast de activiteiten die de onderneming al uitvoert of voornemens is te ontwikkelen binnen de kaders van het huidige Strategisch beleidsplan.

Voor Twence als Duurzaamheidsbevorderaar is het de insteek om initiatieven te ontwikkelen die een regionale impact hebben en waar alle aandeelhouders van kunnen profiteren. Dat betekent dat Twence geen activiteiten ontplooit waar slechts één of enkele aandeelhouders in financieel opzicht en in de toerekening van de milieuprestaties van profiteren.

Financiële kaders

De financiële kaders voor nieuwe initiatieven zijn beschreven in het voorstel 'Rendements-criteria duurzame investeringen' dat in de AvA van 12 april 2012 vastgesteld is (zie bijlage 1).

Indien daar bij een specifiek initiatief een goede argumentatie aan ten grondslag ligt én er voldoende draagvlak is bij de aandeelhouders, kunnen de financiële kaders voor dat specifieke initiatief heroverwogen worden. Op deze manier kan de afweging worden gemaakt tussen maatschappelijke bijdrage, duurzaamheidsprestatie en financieel rendement.

Geografische afbakening

De activiteiten van Twence vinden in beginsel plaats binnen het grondgebied van de aandeelhouders. Als het aantoonbaar is dat het op een andere plek beter te realiseren is, kan hier van worden afgeweken, mits voor de aandeelhouders een positief effect bereikt kan worden ten aanzien van de milieudoelstellingen en mits de algemene vergadering hiermee instemt. De milieuprestaties die vanuit het gemeenschappelijke initiatief behaald worden, zullen ongeacht de locatie waar de activiteiten plaatsvinden, toegerekend worden aan alle aandeelhouders.

Schaalgrootte

De voorkeur gaat uit naar initiatieven op grotere schaal, aangezien die het beste aansluiten bij de competenties van Twence. Dit is vanuit bedrijfseconomisch oogpunt aantrekkelijker en maakt de bedrijfsvoering beter beheersbaar dan bij kleinschalige initiatieven. Bijvoorbeeld op het gebied van onderhoud en logistiek.

Draagvlak

Twence voert activiteiten uit waarvoor breed draagvlak is bij aandeelhouders, omwonenden, overheden, natuur- en milieuorganisaties en andere relevante stakeholders.

5. Mogelijke activiteiten voor Twence als Duurzaamheidsbevorderaar

De werkgroep heeft een inventarisatie gedaan van duurzaamheidsdoelstellingen, lopende initiatieven en voorgenomen initiatieven van de Twentse aandeelhoudende gemeenten. Aan alle aandeelhoudende gemeenten is vervolgens gevraagd om op basis van de in hoofdstuk 4 geformuleerde uitgangspunten en kaders een top 5 samen te stellen van activiteiten die Twence als Duurzaamheidsbevorderaar zou kunnen oppakken. Deze inventarisatie is toegevoegd als bijlage 3.

a. Circulaire economie

Rol Twence

- Producent van grondstoffen middels het ontwikkelen en exploiteren van (nieuwe) grootschalige installaties.
- Adviseur of projectbegeleider bij (onderzoek naar) regionale activiteiten op het gebied van de circulaire economie.
- Organiseren van centrale inkoop of aanbestedingen (bijvoorbeeld voor oud papier en verpakkingen).

Langetermijn perspectief

Voor wat betreft Twence als Duurzaamheidsbevorderaar op het gebied van circulaire economie kan voor de langere termijn gedacht worden aan:

- *Mineral Valley Twente*: De ambitie van Mineral Valley Twente is dat in 2030 Twente in Europa toonaangevend is op het gebied van bodemoptimalisering en mestverwerking. Er is dan een nieuwe economie ontstaan met honderden arbeidsplaatsen en een duurzame Twentse agrarische sector, die voorop loopt in het circulair maken van agrarische grondstoffen. Twence kan bijvoorbeeld bijdragen in de terugwinning van organische stoffen en mineralen, zodat deze voor verdere toepassing kunnen worden ingezet.
- *Grondstofstromenonderzoek*: Het regionaal inventariseren van de aanwezige primaire en secundaire grondstoffenstromen en de regionale mogelijkheden tot hergebruik hierin.

Concrete initiatieven

Per direct kunnen de volgende concrete initiatieven door Twence op haalbaarheid worden getoetst:

- *Luierverwerking*: nieuwe technologische ontwikkelingen maken het waarschijnlijk mogelijk om luiers en incontinentiemateriaal te verwerken, zodat zoveel mogelijk componenten gerecycled kunnen worden. De recycling van luiers kan er toe bijdragen dat er minder restafval thermisch verwerkt hoeft te worden. Hierbij zal gekeken worden in hoeverre het zinvol is aan te sluiten te vinden bij landelijke initiatieven op dit gebied.
- *Verwerking van verpakkingsafval*: Er is in Nederland een tekort aan verwerkingscapaciteit voor verpakkingsafval uit huishoudens. De sortering van verpakkingsafval bij Twence kan synergie-effecten opleveren met bestaande activiteiten. In Oost-Nederland zijn bovendien relatief veel bedrijven actief in de kunststofverwerkende industrie waarmee een connectie kan worden gezocht.
- *Asbestverwerking*: Asbest is een maatschappelijk probleem. Binnen enkele jaren moeten alle asbestdaken verwijderd zijn. Het (tijdelijk) grootschalig storten van asbest is een oplossing die in samenspraak met de aandeelhouders bij Twence gerealiseerd kan worden. Mogelijk komen er op korte termijn alternatieven beschikbaar, waarbij hergebruik mogelijk en verantwoord is.

Samenwerking met regionale partners

Om succesvol te zijn, is het van belang de juiste samenwerking te vinden met (regionale) partijen, al naar gelang het soort initiatief. Bijvoorbeeld met kennisinstituten zoals Saxion en Universiteit Twente, inzamelaars zoals Twente Milieu, ROVA, Circulus/Berkel Milieu, afnemers van grondstoffen en natuurlijk door samenwerking met de eigen aandeelhouders en de Provincie Overijssel.

Bijdrage aandeelhouders

De aandeelhouders van Twence kunnen een actieve bijdrage leveren aan het bevorderen van de duurzaamheidsprestaties van hun eigen onderneming, bijvoorbeeld door:

- Langjarig beschikbaar stellen van afvalstoffen, zoals verpakkingsafval en luiers.
- Afnemen van grondstoffen die door Twence geproduceerd worden, zoals klinkers, Forz en compost.

Hierover kunnen per initiatief nader afspraken worden gemaakt.

b. Duurzame energie

Rol Twence

- Producent van duurzame energie middels het ontwikkelen en exploiteren van (nieuwe) grootschalige installaties.
- Adviseur of projectbegeleider bij (onderzoek naar) regionale activiteiten op het gebied van de duurzame energie.
- Organiseren van centrale inkoop of aanbestedingen (bijvoorbeeld voor zonnepanelen).

Langetermijn perspectief

Voor wat betreft Twence als Duurzaamheidsbevorderaar op het gebied van duurzame energie kan voor de langere termijn gedacht worden aan de volgende gebieden:

- *Warmtenetwerken*: Door de toekomstige uitfasering van aardgas zullen met name dicht-bebouwde gebieden voor een belangrijk deel afhankelijk worden van warmtenetten. Twence kan door de levering van warmte of stoom bijdragen aan de verduurzaming van warmte- en stoomverbruik bij de Twentse industrie. Op het platteland zal de verduurzaming eerder plaatsvinden door elektrificatie en door de inzet van biogas.
- *Opslag van energiedragers*: Twence kan verschillende energievormen naar elkaar omzetten en/of opslaan en/of omzetten in grondstoffen. Twence volgt de ontwikkelingen rondom smart-grids.

Concrete initiatieven

Per direct kunnen de volgende concrete initiatieven door Twence op haalbaarheid worden getoetst:

- *Geothermie*: Geothermie zal op termijn de warmteproductie uit afval en biomassa kunnen aanvullen.
- *Decentraal grootschalige zonneparken*: Twence heeft inmiddels ervaring met het realiseren van zonneparken op de eigen locatie. Twence kan aandeelhouders op diverse manieren ondersteunen bij de realisatie van grootschalige zonneparken buiten haar eigen terreinen.

Samenwerking met regionale partners

Om succesvol te zijn, is het van belang de juiste samenwerking te vinden met (regionale) partijen, al naar gelang het soort initiatief. Bijvoorbeeld met kennisinstituten zoals Saxion en Universiteit Twente, netwerkbedrijven zoals Cogas, Enexis en EnNatuurlijk, (lokale) energiecorporaties, en natuurlijk door samenwerking met de eigen aandeelhouders en de Provincie Overijssel.

Bijdrage aandeelhouders

De aandeelhouders van Twence kunnen een actieve bijdrage leveren aan het bevorderen van de duurzaamheidsprestaties van hun eigen onderneming, bijvoorbeeld door:

- Langjarig beschikbaar stellen van afvalstoffen en biomassastromen t.b.v. de opwekking van duurzame energie, zoals B-hout.
- Afnemen van (duurzame) energie, bijvoorbeeld om openbare gebouwen van energie te voorzien.
- Beschikbaar stellen van locaties.
- Ondersteuning bij de ruimtelijke orderingsvraagstukken (bestemmingsplan, vergunningen).

Hierover kunnen per initiatief nader afspraken worden gemaakt.

c. Biobased economy

Rol Twence

- Producent van (basis)grondstoffen voor de industrie en duurzame energie middels het ontwikkelen en exploiteren van (nieuwe) grootschalige installaties.
- Adviseur of projectbegeleider bij (onderzoek naar) regionale activiteiten op het gebied van de biobased economy.

Langetermijn perspectief

De biobased economy verheugt zich in grote belangstelling vanuit diverse industrieën. Deze industrieën moeten verduurzamen, niet alleen op energieverbruik, maar ook op grondstoffen-gebruik. Gedacht kan worden aan activiteiten die aansluiten bij Mineral Valley. Twence kan hierin een rol spelen vanuit haar synergie en haar kennis van biomassaverwerking. Bijvoorbeeld bij de ondersteuning van de biobased landbouw en als producent van bodemverbeteraars met organische stoffen en mineralen.

Samenwerking met regionale partners

Om succesvol te zijn, is het van belang de juiste samenwerking te vinden met (regionale) partijen, al naar gelang het soort initiatief. Voor de biobased economy geldt dat het belangrijk is samen te werken, zowel op het gebied van technologieontwikkeling met kennisinstellingen, als ook op het gebied van exploitatie en afzet met diverse partijen uit het bedrijfsleven. Bijvoorbeeld Bio-energiecluster Oost-Nederland (BEON).

Bijdrage aandeelhouders

Een belangrijk aandachtspunt is de langjarige beschikbaarheid van biomassa. Gemeenten kunnen diverse biomassastromen langjarig beschikbaar stellen aan Twence.

6. Effecten van de rol en activiteiten van Twence

a. Maatschappelijke effecten

Dankzij het organiserend vermogen en de regionale schaal kan Twence concreet bijdragen aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen van de aandeelhoudende gemeenten. De kracht van Twence ligt in de daadwerkelijke realisatie van projecten en de productie van grondstoffen, (tussen)producten en duurzame energie. Als aandeelhouder van Twence is het mogelijk invloed uit te oefenen op de afweging ten aanzien van de maatschappelijke, economische en duurzaamheidsbijdrage van initiatieven. Dit biedt de mogelijkheid ook initiatieven in uitvoering te nemen die in onvoldoende mate door de markt worden opgepakt. Op deze manier kunnen er gericht keuzes worden gemaakt, bijvoorbeeld m.b.t. de bijdrage aan de vitaliteit van de regio, zoals directe en indirecte werkgelegenheid.

b. Duurzaamheidseffecten

Tijdens het uitvoeren van het haalbaarheidsonderzoek voor een concreet initiatief kan een indicatie worden afgegeven van de duurzaamheidsprestatie die met dat initiatief bereikt kan worden. Op deze manier kan de relatie tussen het financieel rendement en milieurendement inzichtelijk worden gemaakt en kunnen de aandeelhouders de juiste afwegingen maken of dit initiatief in uitvoering kan worden genomen.

De milieuprestaties die behaald worden, zullen, ongeacht de locatie waar de activiteiten plaatsvinden, toegerekend worden aan alle aandeelhouders. Bij het toerekenen van de milieuprestaties zal de tot nu toe gehanteerde systematiek op basis van aandeelhouderspercentage worden gehanteerd.

c. Financiële effecten

In de uitgangspunten voor Twence als Duurzaamheidsbevorderaar (zie hoofdstuk 4) is gesteld dat de financiële kaders worden gehanteerd die in de AvA op 12 april 2012 zijn vastgesteld. Dit betekent dat in principe alleen geïnvesteerd wordt in projecten met een positief financieel rendement. Deze investeringen zullen bijdragen aan een verbetering van het financieel resultaat van de onderneming.

Gesteld is dat, indien er goede argumenten zijn, er mogelijkheden zijn om bij concrete initiatieven van de vastgestelde financiële kaders af te wijken. De aandeelhoudersvergadering zal hier dan wel met een meerderheid toe moeten besluiten.

7. Aspecten oprichting juridische entiteit voor activiteiten Duurzaamheidsbevorderaar

Uitgangspunt is om alle activiteiten van Twence als Duurzaamheidsbevorderaar onder te brengen bij (nieuwe) dochters binnen de bestaande vennootschappelijke structuur. Per initiatief kan worden bekeken op welke wijze dat concrete initiatief het beste kan worden ondergebracht.

De kracht van Twence ligt in de synergie van de bedrijfsvoering van zijn verschillende activiteiten. Op dit moment zijn al deze activiteiten ondergebracht bij dochtervennootschappen van Twence Holding B.V. De strategische ontwikkeling van de onderneming (waar onder de dochterondernemingen) wordt bepaald door de algemene vergadering door het vaststellen van het Strategisch beleidsplan. Het is het meest effectief om ook nieuwe investeringsinitiatieven bij een (nieuwe) dochter van Twence Holding B.V. onder te brengen. In dat geval kan het best geprofitteerd worden van de synergievoordelen van Twence, waaronder overhead en aansturing, financiering, marktontwikkelingen, beschikbare vergunningen, gebruik terreinen en synergievoordelen met andere activiteiten.

Indien een nieuwe juridische structuur wordt opgericht met andere aandeelhouders dan de huidige aandeelhouders van Twence Holding B.V. ontstaat een eigenstandige organisatie. Dat kan het voordeel bieden dat duidelijk inzichtelijk is in welke mate deze entiteit bijdraagt aan de totale duurzaamheidsprestaties. Gevolg is wel dat aan deze structuur extra overheadkosten verbonden zijn (directie, administratie, organisatie, etc.). Daarnaast zullen complexe doorberekeningssleutels vastgesteld moeten worden indien een aparte juridische vennootschap wordt opgericht en Twence daaraan diensten verleent. Mogelijk leidt dit ook tot aanbestedingsrechtelijke problemen. Bovendien kan het risico van conflicterende belangen optreden. De oprichting van een nieuwe juridische structuur met andere aandeelhouders dan de huidige aandeelhouders van Twence Holding BV is derhalve niet wenselijk.

8. Effecten van de toetreding van Münster (Euregionaal perspectief) op Twence als duurzaamheidsbevorderaar

Het voorgenomen aandeelhouderschap van de stad Münster bij Twence biedt enkele interessante perspectieven die kunnen bijdragen aan het realiseren van de duurzaamheidsdoelstellingen van de Twentse gemeenten. Er kan onder andere gedacht worden aan de volgende aspecten:

- *Sorteerinstallatie voor huishoudelijk restafval in Münster.* Münster beschikt over een sorteerinstallatie voor huishoudelijk restafval. In de installatie worden zoveel mogelijk waardevolle grondstoffen geïsoleerd, zodat deze ter recycling kunnen worden aangeboden. Hierbij moet gedacht worden aan kunststoffen, metalen en papier. Deze sorteerinstallatie kan mogelijk ingezet worden voor de aandeelhoudende gemeenten daar waar bronscheiding niet goed mogelijk is, niet (kosten)effectief is, of anderszins niet de voorkeur heeft.
- *Kennisbundeling en -uitwisseling.* Münster beschikt over meerdere verwerkingsmogelijkheden en heeft kennis in huis als het gaat om de productie van duurzame energie en grondstoffen. Münster heeft intensieve contacten met kennisinstituten in Münster en speelt een leidende rol in brancheverenigingen.
- *Bundeling van volumes.* Door hoeveelheden brongescheiden materiaal uit Twente en Münster te bundelen kan de haalbaarheid van nieuwe regionale verwerkingsmogelijkheden vergroot worden. Te denken valt bijvoorbeeld aan papier, kunststoffen, afgedankte elektrische apparaten en etensresten.
- *Geografische spreiding.* Afhankelijk van omstandigheden kan bepaald worden waar activiteiten op het gebied van circulaire economie en duurzame energie het best gerealiseerd kunnen worden.
- *Spin-off richting andere overheden in zowel het Duitse als Nederlandse Euregiogebied.* De toetreding van Münster kan gevolgd worden door de toetreding van andere overheden. Daarmee kan schaalgrootheid gecreëerd worden en de verwerking van afvalstoffen verder geoptimaliseerd worden.

- *Subsidiemogelijkheden*. De samenwerking met Münster biedt de mogelijkheid om financiële middelen te ontsluiten die beschikbaar zijn voor het bevorderen van grensoverschrijdende samenwerking.

Bijkomend effect van de toetreding van Münster is dat dit leidt tot enige mate van verwatering van de milieuprestaties die Twence nu aan de zittende aandeelhouders toerekent. Münster kan immers naar rato van het aandeelhouderschap aanspraak maken op de milieuprestaties die de onderneming realiseert.

9. Procesafspraken voor nieuwe initiatieven Twence als Duurzaamheidsbevorderaar

Met het afronden van dit advies wordt het onderzoek van de werkgroep naar het bepalen van de mogelijke rol van Twence als Duurzaamheidsbevorderaar afgerond. Om de resultaten voor de toekomst te borgen, wordt voorgesteld de kaders en uitgangspunten van Twence als Duurzaamheidsbevorderaar te integreren in het nieuwe door de aandeelhouders vast te stellen Strategisch beleidsplan 2020-2023. Bij het proces voor het actualiseren van het huidige Strategisch beleidsplan kunnen deze uitgangspunten indien nodig verder worden aangevuld. In de AvA van 14 december 2017 wordt een voorstel gepresenteerd voor het proces voor de totstandkoming van het Strategisch beleidsplan 2020-2023.

De in 2016 in het leven geroepen Klankbordgroep Majeure investeringen speelt een belangrijke rol bij het beoordelen van nieuwe majeure investeringen van Twence. De Klankbordgroep bespreekt en denkt mee of grote investeringsinitiatieven passen binnen het Strategisch beleidsplan en in hoeverre de investering effect heeft op het beleid en/of de operatie van de aandeelhouders. Daarbij worden de initiatieven in brede zin beoordeeld, dus ook op duurzaamheidseffecten. De in deze notitie verwoorde kaders en uitgangspunten kunnen geïntegreerd worden in het daarbij gehanteerde toetsingskader. Het meest logisch lijkt dan ook de procesmatige follow-up van de resultaten uit de werkgroep te borgen in de Klankbordgroep Majeure investeringen. De rol van de Klankbordgroep Majeure Investerings wijzigt hierdoor niet.

10. Samenvatting

De werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar heeft de volgende constatering gedaan:

- De duurzaamheidsopgaven van de Twentse gemeenten zijn zeer ambitieus. Deze opgave kan alleen bereikt worden indien zowel lokale initiatieven als grootschalige initiatieven op Twents niveau worden uitgevoerd. Twence kan met zijn kennis en ervaring een belangrijke bijdrage leveren aan het realiseren van deze opgaven vanwege zijn regionale schaal, organiserend vermogen, synergiemogelijkheden, de verbinding met relevante stakeholders en het vermogen uitvoering te geven aan grootschalige projecten.
- De activiteiten van Twence als Duurzaamheidsbevorderaar sluiten waar mogelijk aan bij regionaal en provinciaal beleid en ondersteunen het landelijk beleid. Hoe de concrete aansluiting bij regionale initiatieven zoals de Twentse Energie Strategie, Afvalloos Twente, Mineral Valley Twente en Agenda van Twente kan worden vormgegeven, zal nader bepaald worden.
- Er wordt aansluiting gezocht bij de circulaire economie, duurzame energie en de biobased economy.
- Er wordt gedacht aan grootschalige activiteiten, die in de basis op het grondgebied van de aandeelhouders plaatsvinden met een regionale impact, waar alle aandeelhouders van kunnen profiteren en waarvoor breed draagvlak is.
- Rollen die Twence kan invullen: producent van grondstoffen en duurzame energie middels het ontwikkelen en exploiteren van (nieuwe) grootschalige installaties, adviseur of projectbegeleider bij (onderzoek naar) regionale en lokale activiteiten, organiseren van centrale inkoop of aanbestedingen.

- Als financiële kaders gelden in beginsel de statuten en de in het voorstel 'Rendementscriteria duurzame investeringen' beschreven kaders, zoals vastgesteld in de AVA van 12 april 2012.
- Nieuwe initiatieven waarbij sprake is van grote investeringen zullen in brede zin door een vertegenwoordiging van de aandeelhouders worden beoordeeld, onder meer op basis van financiële aspecten, de bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de aandeelhouders en maatschappelijke effecten (zoals werkgelegenheid).
- Op langere termijn kan gedacht worden aan ondersteuning van Mineral Valley Twente, de verdere opbouw van de structuur voor circulaire economie en biobased economy, de uitbouw van de levering van energie voor de realisatie van warmtenetwerken en energievragende industrie, en de opslag van energie.
- De noodzakelijk transitie is reeds gestart. Belangrijk is om op korte termijn nieuwe zichtbare projecten te starten. Twence kan haalbaarheidsonderzoeken uitvoeren naar luijterecycling, de verwerking van verpakkingsafval, de grootschalige verwerking van asbest, grootschalig zon en geothermie. Deze projecten kunnen beschouwd worden als extra activiteiten naast het autonome ontwikkeltraject van Twence. De haalbaarheid van grootschalige nieuwe initiatieven kan onderzocht worden vanuit de afdeling Business Development van Twence, die over de kennis en kunde beschikt om deze haalbaarheidsstudies kosteneffectief en in de volle breedte uit te voeren.
- De toetreding van Münster kan bevorderend werken voor het realiseren van de duurzaamheidsdoelstellingen van de zittende aandeelhouders.
- Om de resultaten voor de toekomst te borgen, wordt voorgesteld de kaders en uitgangspunten te integreren in het nieuwe door de aandeelhouders vast te stellen Strategisch beleidsplan 2020-2023 en om de beoordeling te borgen in de bestaande Klankbordgroep Majeure investeringen die bespreekt en meedenkt of nieuwe majeure initiatieven in brede zin aansluiten bij het Strategisch beleidsplan.

11. Voorstel Aandeelhoudersvergadering 14 december 2017

Voorgesteld wordt in te stemmen met:

1. De uitvoering van haalbaarheidsonderzoeken door Twence naar de volgende concrete initiatieven: geothermie, luijerverwerking, verwerking van verpakkingsafval, asbestverwerking en grootschalig zon op het grondgebied van de aandeelhouders.
2. De kaders en uitgangspunten voor Twence als duurzaamheidsbevorderaar, zoals verwoord in hoofdstuk 4 van dit document en deze als vertrekpunt te laten gelden voor het Strategisch beleidsplan Twence 2020-2023.
3. De follow-up van de in de werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar uitgewerkte resultaten zoals beschreven in hoofdstuk 9 van dit document.

Bijlagen:

- A1. Door de AvA op 12 april 2012 vastgestelde rendementscriteria duurzame investeringen voor aandeelhouders
- A2. Overzicht van door aandeelhouders aangedragen suggesties en vragen, inclusief antwoorden
- A3. Top 5 van door de aandeelhouders aangedragen duurzaamheidsinitiatieven per gemeente
- A4. Samenstelling Werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar

Bijlage A1. Voorstel rendementscriteria duurzame investeringen

Agendapunt 7 AvA vergadering van Twence d.d. 12 april 2012

Achtergrond/aanleiding

De vraag "hoe om te gaan met het financieel rendement op DE-projecten" is steeds nadrukkelijker aan de orde. Deze vraag speelt bij het verder vorm geven aan projectontwikkeling, maar is ook een belangrijke bespreekpunt bij onze aandeelhouders. Wat betreft het laatste aspect heeft dit met name betrekking op de "risicofactor", waarop de aandeelhouders meer grip willen krijgen.

Dit voorstel heeft tot doel om allereerst inzichtelijk te maken hoe het huidige kader van besluitvorming en toestemming van de aandeelhouder er uit ziet.

Het heeft daarnaast tot doel om op basis van besluitvorming door de aandeelhouders binnen Twence tot een helder afwegingskader te komen.

Huidige situatie

Op dit moment biedt het "Strategisch plan herziening aandeelhouderschap Twence" (vastgesteld 14 oktober 2009) enig houvast, als het gaat om het beoordelen of een bepaald project aan de criteria gesteld door de aandeelhouders voldoet. Onderstaand is dit kader weergegeven.

Bij negatieve beïnvloeding rendement Twence, voorleggen aan AVA niet nodig	Bij negatieve beïnvloeding rendement Twence, voorleggen aan AVA
$\leq$	$\geq$
5 mio EUR	

Zoals blijkt uit bovenstaande figuur is Twence conform het genoemde kader in feite vrij om, ongeacht het financieel rendement, investeringen kleiner dan € 5 miljoen op basis van eigen besluitvorming uit te voeren.

In de bijlage bij deze notitie is weergegeven wat in het "Strategisch plan herziening aandeelhouderschap Twence" is opgenomen met betrekking tot duurzame energieprojecten ten aanzien van garantiestelling door aandeelhouders en zeggenschap binnen Twence.

Op basis van deze randvoorwaarden wordt de disconteringsvoet/ IRR van een investering of het project bepaald.

Uitgaande van een opslag van 2,5% op risicovrije rente wordt voorgesteld de systematiek in onderstaande matrix te hanteren.

	project IRR	criterium / overweging voor investeringsbesluiten 2012. (Dit overzicht wordt jaarlijks geactualiseerd.)
1	< 5%	Alleen indien: - de gemeente(n) bereid is projectresultaat "aan te vullen" tot een IRR van 5%. De IRR van 5% is nodig om zowel de investering terug te verdienen als om het projectrisico te kunnen dragen; - en als directie/MT een dergelijk project als "strategisch van belang" beoordeelt, wordt het uitgevoerd.
2	5-8%	Projecten in deze categorie zijn "bespreekgevallen"; als directie/MT een dergelijk project als "strategisch van belang" beoordeelt, wordt het uitgevoerd.
3	> 8%	Zonder meer uitvoeren.

Voorstel

Bovenstaande matrix goed te keuren voor duurzame investeringen Twence.

Bijlage A2: Overzicht van door aandeelhouders aangedragen suggesties en vragen

Aandachtspunt	Aangedragen door	Reactie
Inzicht willen hebben op het verschil in effecten op het structureel dividend indien voor scenario 3 of 4 wordt gekozen	Almelo, Borne, Tubbergen, Twenterand	Zie hst. 6c
Het begrip "duurzaamheidsbevorderaar" nader willen definiëren	Tubbergen	Het gaat om activiteiten die Twence extra kan oppakken naast de activiteiten die de onderneming reeds uitvoert en die versneld een bijdrage leveren aan het behalen van de duurzaamheidsdoelstellingen van de aandeelhouders.
Als gemeente zelf de verantwoording te blijven nemen over de uitvoering van het eigen duurzaamheidsprogramma. Twence zou hier in de uitvoering mogelijk op onderdelen een rol in kunnen spelen. Daartoe geven we dan afzonderlijk opdracht.	Oldenzaal	Het blijft de verantwoording van elke gemeente zelf om uitvoering te geven aan het eigen duurzaamheidsprogramma. Uiteraard is het mogelijk om aan te sluiten bij de initiatieven die Twence als Duurzaamheidsbevorderaar ontplooit.
Mogelijkheden 'Twence als circulaire hotspot'	Wierden	Zie hst. 5a
Vanuit de WG Duurzaamheidsbevorderaar moet duidelijk worden gemaakt wat: a. exact wordt verstaan onder duurzaamheidsbevorderaar b. gaan we mikken op inspanningen die renderen of mikken we vooral op de inspanningen die niet door de markt (kunnen) worden opgepakt c. de kosten van de verschillende inspanningen zijn d. de effecten van de verschillende inspanningen zijn e. de gevolgen zijn voor het meerjarige dividend.	Tubbergen	a. Het gaat om activiteiten die Twence extra kan oppakken naast de activiteiten die de onderneming reeds uitvoert en die versneld een bijdrage leveren aan het behalen van de duurzaamheidsdoelstellingen van de aandeelhouders. b. zie hst. 6c c. De kosten kunnen vooraf niet bepaald worden. Dit wordt per initiatief inzichtelijk gemaakt. d. zie hst. 6 e. zie hst. 6c
Duurzaamheid: a. Voorop moet staan dat Twence een onderneming is, wel in publieke handen, maar Twence is geen gemeentelijke tak van dienst. b. Investerings in duurzaamheid moeten wel voldoen aan basisvoorwaarden tav rentabiliteit etc c. Tav afval, daar zouden we graag zien dat twence een bijdrage zou leveren in de samenwerking voor afvalloos twente, bijv door financieel bij te dragen aan programma's voor betere scheiding (reststoffen in de goede bak!) of andere zaken die er toe leiden dat we grondstoffen beter kunnen gaan hergebruiken en waarbij voor twence nieuwe bedrijfsactiviteiten mogelijk zijn.	Hellendoorn	a. Twence is een onderneming in publieke handen. b. Zie hst. 6c en bijlage 1 c. zie hst. 5a d. zie hst. 7

d. Ook de samenwerking met Munster bekijken voor nascheidingsmogelijkheden		
Duurzaamheidsbevorderaar a. In overweging nemen de deskundigheid van Stadt Münster te betrekken bij werkgroep duurzaamheidsbevorderaar b. De werkgroep duurzaamheidsbevorderaar meerdere scenario's uit laten werken gerelateerd aan innovatie en bewezen technieken en de daaraan verbonden risico's.	Hengelo	a. zie hst. 7 b. zie hst. 5
Vanuit de werkgroep duurzaamheidsbevorderaar moet duidelijk worden gemaakt: a. of het mogelijk en wenselijk is om een aparte juridische entiteit op te richten voor duurzaamheidsinitiatieven met een afzonderlijke resultaatverantwoordelijkheid; b. welke voorafgaande eisen we stellen aan nieuwe initiatieven en investeringen (rentabiliteit, business case); c. wat exact wordt verstaan onder duurzaamheidsbevorderaar; d. wat de reikwijdte wordt van de duurzaamheidsbevordering; gelieerd aan core business of ook bv. participeren in windparken op zee zoals HVC? e. of we kiezen voor inspanningen die renderen of voor inspanningen die niet door de markt (kunnen) worden opgepakt; f. wordt het maatwerk per gemeente of een gemeenschappelijke aanpak? g. wat de kosten van de verschillende inspanningen zijn; h. wat de effecten van de verschillende inspanningen zijn; i. wat de gevolgen voor het meerjarige dividend zijn.	Almelo, Oldenzaal, Tubbergen, VVNG	a. zie hst. 8 b. zie hst. 6c c. Het gaat om activiteiten die Twence extra kan oppakken naast de activiteiten die de onderneming reeds uitvoert en die versneld een bijdrage leveren aan het behalen van de duurzaamheidsdoelstellingen van de aandeelhouders. d. zie hst. 4 e. zie hst. 6 f. De kracht van Twence ligt in de regionale schaal en de verbinding tussen aandeelhouders en andere stakeholders. Uitgangspunt is dat de onderneming activiteiten ontplooit die op alle aandeelhouders van toepassing zijn. Aandeelhouders kunnen niet per initiatief bepalen of ze daaraan meedoen. g. De kosten kunnen vooraf niet bepaald worden. Dit wordt per initiatief inzichtelijk gemaakt. h. zie hst. 6 i. zie hst. 6c

Bijlage A3: Top 5 duurzaamheidsinitiatieven per gemeente

Aan alle aandeelhoudende gemeenten is gevraagd om een top 5 aan te leveren van gemeentelijke duurzaamheidsinitiatieven die voldoen aan de kaders en uitgangspunten die zijn vastgesteld in de werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar. In deze bijlage zijn de resultaten van deze inventarisatie weergegeven. Van enkele gemeenten is nog geen reactie ontvangen.

Almelo

Gemeente Almelo heeft nog geen actueel duurzaamheidsbeleid en dus kan nog geen top 5 aan concrete maatregelen worden gegeven.

Berkelland

1. Biogaspijplijn van Groot Zevert (grote vergister) naar Friesland Campina;
2. gebruik restwarmte Friesland Campina voor het gemeentehuis;
3. 3 postcoderoosprojecten in Beltrum, Borculo en Eibergen;
4. Project Energiescans voor bedrijven en instellingen;
5. Ruimtelijke Ordening en Duurzame Energie (RODE); beleidsnotitie voor inpassing installaties voor E-opwekking in verschillende landschapstypen (zowel in Berkelland als Achterhoek breed);
6. Project 'lang zal ze wonen' over woningen leeftijdsbestendiger, duurzamer en veiliger maken;
7. Buurt- en dorpaanpak ism het VerduurSaam Energieloket;

Hellendoorn

1. vermindering afval en hergebruik grondstoffen
2. nascheiding pmd
3. mestverwerking
4. grootschalige energievoorzieningen.

Hengelo

1. Regionaal (geothermisch) warmtenetwerk ('van het gas af')
2. Woningvoorraad: labelsprong naar B
3. Wind- en zonneparken in Twente, bijv. BV Zonnepark onder Twence
4. Afvalloos Twente: etensrestenverwerking (rocketcomposter)

Hof van Twente

1. Mineral Valley Twente
2. De verdere uitbouw en professionalisering Zuiver 2.0. Komen tot geslaagde projecten;
3. De blok voor blok aanpak: Binnenkracht;
4. Samen met bewoners zon/wind/bio opwek realiseren (perspectief elsenerbroek);
5. Warmte / aardgasloos gaat de komende jaren steeds belangrijker worden. En heeft invloed op inzet van zon, biomassa, biogas en wind.

Oldenzaal

1. Energiebesparingsprojecten (Informatievoorziening vanuit het Infopunt Duurzaamheid en energiecoaches)
2. Zon op daken (zowel particulier als op bedrijfsdaken, eventueel met een postcoderoos)
3. Grootschalige zonnevelden op locaties waar dit ruimtelijk goed kan worden ingepast
4. Restwarmte projecten (concrete uitwerking van een plan ism COGAS en een lokaal bedrijf)
5. Biogas (aansluiting op de biogasrotonde voor bedrijven in Oldenzaal)
6. Circulaire economie stimuleren

Rijssen-Holten

1. Het verminderen van de totale hoeveelheid afval (gescheiden + restafval) door afvalpreventie: 5 % vermindering van de totale afvalhoeveelheid in 2020 (peiljaar 2014).
2. Om 75% van het afval aan de bron te scheiden in 2020. Het verminderen van het restafval door beter te scheiden, maximaal 100 kg restafval per inwoner in 2020.
3. Zonne-energie voor woningen.
4. Biomassa (mest) vergisting.
5. 20%* energiebesparing in gemeentelijke gebouwen.
10%* energiebesparing in de woningbouw.
7,5%* energiebesparing in de utiliteit.
20%* energiebesparing in de industrie.
6. Verlagen woonlasten voor particulieren (o.a. door vermindering energieverbruik door duurzaamheidsinvesteringen) en voor huurders (door prestatieafspraken met woningcorporaties over het verbeteren energielabels sociale huurwoningen en duurzaamheidsmaatregelen).
7. Twence doorontwikkelen tot producent van duurzame energie in Twente.
8. In regionaal verband aanwijzen van nieuwe locaties voor wind- en zonne-energie.

Twenterand

1. Het verrichten van een regionaal grondstofstromen onderzoek. Dat wil zeggen inventariseren van primaire en secundaire grondstofstromen. Zijn er alternatieven voor de primaire grondstoffen? Welke mogelijkheden zijn er voor upcycling van materialen? Zijn er samenwerkingsmogelijkheden? Zijn er knelpunten?
2. Onderzoeken of er mogelijkheden zijn tot projecten voor een circulaire economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen? Bijvoorbeeld de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in relatie tot het upcyclen van afvalstromen bv elektrische apparaten of textiel.
3. Onderzoek duurzame verwerking van asbest. Alle Twentse gemeenten werken aan de verwijdering van asbest. Asbest wordt nu gestort. Twence kan onderzoeken hoe dit afval duurzamer verwerkt kan worden en initiatieven/samenwerking op dit gebied starten.
4. In relatie tot de energietransitie: CO2 hergebruik.
5. Aansluiten/ondersteunen van de projecten van de Groene metropool en Mineral Valley Twente.
6. ZonProjecten, zowel op bedrijfsdaken als in veldopstellingen: ontwikkelen en voor en met de omgeving exploiteren.
7. In Twenterand gaat via een participatieproject een nieuwe agenda duurzaamheid ontwikkeld worden voor 2018 ev. De onderwerpen zijn Energietransitie, Circulaire Economie en Klimaatadaptatie. Twence kan vanuit een speciaal financieringsfonds deze projecten ondersteunen. Twence wordt als stakeholder uitgenodigd voor het ontwikkelproces.

Wierden

1. Opslag van energie. Twence zou een belangrijke rol kunnen spelen in de opslag van regionale duurzame energie. (Regionale accufunctie, incl. omzetting van de ene duurzame energiestroom naar de andere duurzame energiestroom).
2. Groengas. Het vervaardigen en distribueren van groengas. Binnen de gemeente Wierden ligt een stortgasleiding. Het zou goed zijn als deze leiding gebruikt kan worden.
3. Biomassa. Verbreden/uitbouwen van het gebruik van de BEC door nieuwe/andere biomassa stromen te creëren en te gebruiken. Binnen samenwerkingsverband Groen Metropool Twente zijn pilots in voorbereiding over oogsten van biomassa uit cultuurlandschap.
4. Windenergie. Onderzoeken of de locatie van Twence geschikt is voor grootschalige ontwikkeling van windenergie.

Bijlage A4: Samenstelling Werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar

Dhr Scholten, wethouder Gemeente Hof van Twente (voorzitter)

Dhr Lansink Rotgerink, wethouder gemeente Wierden

Dhr Vleerbos, wethouder gemeente Tubbergen

Mevr Prent, wethouder gemeente Haaksbergen

Mevr Renkema, wethouder gemeente Oldenzaal

Dhr Fikken, (ambtelijk) gemeente Hengelo

Mevr Mattheeuws, Directie Twence

Dhr Siebelt, Twence (secretaris)

Bijlage B

Advies werkgroep Onderzoek Uittredingsmogelijkheden Twence Holding B.V.

d.d. 28 september 2017

Bijlagen bij dit advies gevoegd:

1. Samenstelling werkgroep onderzoek Uittredingsmogelijkheden.
2. Overzicht van door aandeelhouders aangedragen vragen en suggesties.
3. Memo notaris Wesseling d.d. 9 juni 2017 inzake 'antwoorden onderzoeksvragen'.
4. Memo notaris Wesseling d.d. 9 juni 2017 inzake 'Overdracht van aandelen in Twence Holding B.V. door individuele aandeelhouder (gemeente) en uitgifte van aandelen door Twence Holding B.V.'
5. Stroomschema notaris Wesseling scenario's 'aanbiedende aandeelhouder'.
6. Memo Notaris Wesseling d.d. 21 juni 2017 inzake status 'Aandeelhoudersovereenkomst Regio Twente, Twence en Twentse gemeenten d.d. 12 december 2011, na vervaldatum levercontract met Avi-Twente B.V.' d.d. 30 juni 2022.
7. Presentatie KPMG 3 juli 2017 inzake Introductie en methoden waardering
8. Presentatie KPMG 3 juli 2017 inzake 'vergelijking waardering van een minderheidsbelang ten opzichte van de waardering van 100% van de aandelen van Twence.
9. Initiële aandeelhoudersovereenkomst tussen Regio Twente, Twentse aandeelhouders en Twence d.d. 15 december 2011);
10. Tweede aandeelhoudersovereenkomst tussen Twence, gemeentelijke aandeelhouders en Attero d.d. 15 november 2011;
11. Afvalaanlever- en verwerkingscontract (looptijd t/m 30 juni 2022);
12. Managementovereenkomst tussen Regio Twente en Twence b.v. juni 2001
13. Rapport Duff& Phelps en Stek 'Twence, onderzoek naar uittredingsmogelijkheden' d.d. 19 september 2017.

Advies werkgroep Onderzoek Uittredingsmogelijkheden

Definitieve versie 28 september 2017

1. Aanleiding

Op 20 april 2017 heeft de algemene vergadering van aandeelhouders een besluit genomen over het 'Beslisdocument Aandeelhouderschap Stadt Münster / aandeelhoudersstrategie Twence'. Daarbij is met een grote meerderheid van stemmen besloten het aandeelhouderschap te continueren, Twence in te zetten als duurzaamheidsbevorderaar en het gewone aandeelhouderschap van Münster mogelijk te maken.

Om tegemoet te komen aan de wens van een minderheid van de aandeelhouders (circa 20%) is besloten ook de uittredingsmogelijkheden voor de aandeelhouders Almelo, Oldenzaal en Vuilverwerkingsbedrijf Noord Groningen te onderzoeken. Tubbergen heeft zich nog niet uitgesproken over één van de voorliggende scenario's die op 20 april 2017 ter besluitvorming aan de algemene vergadering waren voorgelegd.

Er is een stuurgroep ingesteld om de volgende vraagstukken uit te werken:

- a. Onderzoek mogelijkheden inzet Twence als duurzaamheidsbevorderaar
- b. Vervolgonderzoek en onderhandelingen aandeelhouderschap Stadt Münster
- c. Onderzoek uittredingsmogelijkheden individuele aandeelhouders

Deze vraagstukken zijn door drie bestuurlijke werkgroepen uitgewerkt.

In deze notitie is het advies van de werkgroep 'Onderzoek Uittredingsmogelijkheden' uitgewerkt. (zie voor samenstelling werkgroep bijlage 1)

Tezamen met de adviezen van de andere bestuurlijke werkgroepen zal de stuurgroep een integraal 'Besluitvormingsdocument' opstellen dat ter besluitvorming wordt voorgelegd in de Algemene vergadering van Aandeelhouders van 14 december 2017. Dit advies wordt bij het besluitvormingsdocument als bijlage toegevoegd.

2. Opdracht werkgroep Uittredingsmogelijkheden

De werkgroep heeft een plan van aanpak opgesteld waarvan de stuurgroep met de onderstaande geformuleerde opdracht heeft ingestemd.

'Breng alle mogelijkheden van uittreding als aandeelhouder van Twence Holding B.V. in kaart, inclusief daaraan verbonden randvoorwaarden/condities en consequenties/vervolgstappen van de beëindiging van het aandeelhouderschap van Twence Holding B.V. Dit resulteert in een advies aan de stuurgroep waarin de (kansrijke) opties met zo mogelijk een voorkeursoptie worden beschreven'.

De door de aandeelhouders voorafgaand aan het vervolgonderzoek aangedragen suggesties en vragen zijn betrokken bij het onderzoek van de werkgroep. Een overzicht van deze vragen is opgenomen in bijlage 2.

De werkgroep heeft zich eerst over de juridische vragen laten informeren door notaris Wesseling van Kienhuis Hoving. De heer Groenendijk van KPMG heeft een toelichting verzorgd over de methodiek van de waardering van de onderneming die heeft geleid tot het waarderingsadvies zoals behandeld in de algemene vergadering van aandeelhouders van 20 april 2017.

De door de notaris beantwoorde vragen en de verzorgde presentaties zijn opgenomen in de bijlagen 3 t/m 8.

3. Memo notaris Wesseling d.d. 9 juni 2017 inzake 'antwoorden onderzoeksvragen'.
4. Memo notaris Wesseling d.d. 9 juni 2017 inzake 'Overdracht van aandelen in Twence Holding B.V. door individuele aandeelhouder (gemeente) en uitgifte van aandelen door Twence Holding B.V.'
5. Stroomschema notaris Wesseling scenario's 'aanbiedende aandeelhouder'.

6. Memo Notaris Wesseling d.d. 21 juni 2017 inzake status 'Aandeelhoudersovereenkomst Regio Twente, Twence en Twentse gemeenten d.d. 12 december 2011, na vervaldatum levercontract met Avi-Twente B.V.' d.d. 30 juni 2022.
7. Presentatie KPMG 3 juli 2017 inzake Introductie en methoden waardering
8. Presentatie KPMG 3 juli 2017 inzake 'vergelijking waardering van een minderheidsbelang ten opzichte van de waardering van 100% van de aandelen van Twence.

n.b. De Statuten van Twence Holding B.V. d.d. 21 mei 2013 staan op de website van Twence.

Extern advies mogelijke uittredingsscenario's

In opdracht van de Werkgroep Uittredingsmogelijkheden heeft adviesbureau Duff & Phelps, in samenwerking met Stek Advocaten, een analyse uitgevoerd over de mogelijkheden, condities en aandachtspunten van diverse uittredingsvarianten. Naast het beoordelen van de relevante juridische documenten heeft het adviesbureau ook de aandeelhouders en het bestuur van Twence over dit onderwerp geïnterviewd. Dit heeft geleid tot een rapport waarin een aantal scenario's in kaart is gebracht.

Hierna wordt een samenvatting gegeven van de juridische, financiële en economische aandachtspunten, scenario's en de aandachtspunten bij uittreding zoals in het rapport is uitgewerkt.

Juridische aandachtspunten

Eerst is door de adviseurs het juridisch raamwerk beoordeeld dat voor de aandeelhoudersrelatie van belang is.

Hierbij gaat het om de volgende documenten:

1. de Statuten van Twence Holding B.V.;
2. Initiële aandeelhoudersovereenkomst tussen Regio Twente, Twentse aandeelhouders, gemeente Berkelland en Twence d.d. 15 december 2011 (bijlage 9);
3. Tweede aandeelhoudersovereenkomst tussen Twence, gemeentelijke aandeelhouders en Attero d.d. 15 november 2011 (bijlage 10);
4. Afvalaanlever- en verwerkingscontract; looptijd t/m 30 juni 2022 (bijlage 11));
5. Managementovereenkomst tussen Regio Twente en Twence B.V. juni 2001 (bijlage 12).

Aandeelhouder Vuilverwerkingsbedrijf Noord Groningen is geen partij bij de afspraken 2 t/m 4. De gemeente Berkelland heeft ook afzonderlijke afspraken met Regio Twente.

Waar dit van belang is, is dat in het rapport aangegeven.

Hieruit zijn juridische aandachtspunten naar voren gekomen waar bij eventuele uittreding rekening mee gehouden moet worden. Daarbij gaat het in het bijzonder om:

1. De kwaliteitseisen aan de aandeelhouders.
2. Overdrachtsbeperkingen. Hierbij kan gedacht worden aan de statutaire blokkeringsregeling.
3. Aanbiedingsplicht van aandelen indien niet meer voldaan wordt aan de kwaliteitseisen.
4. meeverkooprecht: andere aandeelhouders hebben dit recht indien de onderneming bijvoorbeeld aandelen inkoopt van aandeelhouders, die willen uittreden.
5. De leveringsovereenkomst afval: deze blijft in stand ook na uittreding.
6. Belangen van Twence: onderneming mag niet wezenlijk door uittreding benadeeld worden.
7. Vrijwaring Regio Twente m.b.t. de garantiestelling geldleningen Twence en de afspraken over de transportegaliseringsregeling blijven gelden na uittreding.
8. Aanbestedingsaspecten; na uittreding kan door de betreffende aandeelhouders geen gebruik meer worden gemaakt van de bestaande 'in house' dienstverlening.
In alle gevallen van uittreding moet de aandeelhoudersovereenkomst tussen Regio Twente, gemeente Berkelland, Twentse aandeelhouders en Twence worden gewijzigd, hetgeen unanimititeit vergt.

Tot slot wordt apart ingegaan op de formele goedkeuringen van de aandeelhouders en/ of bestuur van de onderneming die in de verschillende scenario's nodig zijn om uittredingen mogelijk te maken.

Financiële & economische aandachtspunten

Hierbij wordt ingegaan op de effecten van uittreding op:

1. De onderneming: de continuïteit mag niet in gevaar komen en er moet voldoende financiële ruimte behouden blijven voor de financiering van de strategie.
2. Uittredende aandeelhouders: beëindiging dividenduitkering, verkoop van een minderheidsbelang kan eventueel vertaald worden in een korting.
3. Blijvende aandeelhouders: die mogen niet geraakt worden door uittreding van één van de aandeelhouders; bij aandeleninkoop kan het toekomstig dividend worden geraakt;
4. Aandeelhouderswaarde en transactieprijs: in hoeverre kunnen uittreders kapitaliseren op de volledige aandeelhouderswaarde.
5. Transactiestructuur: hoe kan de transactieprijs vorm worden gegeven. Inkoop door de onderneming kan afhankelijk worden gemaakt van verkoop van aandelen aan Münster.
6. Leveringsovereenkomst: wat is het effect dat de uittredende aandeelhouders, vanwege het vervallen van de 'in house' dienstverlening, geen afval meer aan mogen leveren.
7. Maatschappelijk belang: in hoeverre schaadt uittreding het maatschappelijk belang. Daarbij kan gedacht worden aan regionale samenwerking en werkgelegenheid.
8. Financiële effecten van de transportkostenegaliseringsregeling voor blijvende aandeelhouders bij uittreding een of meer aandeelhouders.

Overzicht onderzochte scenario's

In onderstaande tabel is weergegeven welke scenario's onderzocht zijn en of deze haalbaar zijn.

	Scenario	Haalbaar?
1	Inkoop aandelen door Twence Holding BV	Ja
2	Rechtstreekse verkoop aan <i>bestaande</i> aandeelhouders via de aanbiedingsroute	Ja
3	Rechtstreekse verkoop aan <i>bestaande</i> aandeelhouders buiten de aanbiedingsroute om	Onwaarschijnlijk
4	Rechtstreekse verkoop aan een ander <i>publiekrechtelijk lichaam</i>	Ja
5	Rechtstreekse verkoop aan <i>commerciële partij</i> (al dan niet na doorlopen aanbiedingsroute)	Valt niet onder reikwijdte opdracht, aangezien dit niet gewenst is.
6	Verkoop afdwingen door instellen uittredingsvordering	Niet wenselijk
7	Combinatie bovenstaande scenario's	Ja, uitgewerkt bij andere scenario's

Eerste conclusies Duff & Phelps en Stek

Er zijn diverse scenario's die de mogelijkheid bieden om uit te treden voor de aandeelhouders die dat willen. Deze zijn juridisch goed uitvoerbaar maar vereisen in meer of mindere mate de medewerking van andere aandeelhouders en/of het bestuur van de onderneming.

Voor Vuilverwerkingsbedrijf Noord Groningen behoeven alleen de statutaire bepalingen gevolgd te worden. Voor de andere aandeelhouders gelden ook de afspraken die in aandeelhoudersovereenkomsten zijn vastgelegd.

Daarnaast worden enkele alternatieve vormen van samenwerking tussen Twence en een 'oud'-aandeelhouder benoemd, in het geval een aandeelhouder wenst uit te treden, maar nog wel gebruik wil maken van de diensten van Twence. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de levering van afval aan Twence en voor projecten op het terrein van duurzaamheid.

Het rapport 'Twence, Onderzoek naar uitredingsmogelijkheden is als bijlage 13 toegevoegd.

3. Hoe nu verder?

De werkgroep heeft scenario's voor de diverse uittredingsmogelijkheden in kaart gebracht en heeft daarmee haar onderzoek afgerond. Op basis van deze opties kunnen de zittende aandeelhouders in de AVA van 14 december 2017 aangeven in hoeverre en onder welke omstandigheden zij bereid zijn om de verschillende scenario's mogelijk te maken. Afhankelijk van de keuzes die worden gemaakt, zullen nadere vervolgstappen moeten worden genomen door de aandeelhouders die willen uittreden.

Bijlagen apart bij dit document gevoegd:

1. Samenstelling werkgroep onderzoek Uittredingsmogelijkheden.
2. Overzicht van door aandeelhouders aangedragen vragen en suggesties.
3. Memo notaris Wesseling d.d. 9 juni 2017 inzake 'antwoorden onderzoeksvragen'.
4. Memo notaris Wesseling d.d. 9 juni 2017 inzake 'Overdracht van aandelen in Twence Holding B.V. door individuele aandeelhouder (gemeente) en uitgifte van aandelen door Twence Holding B.V.'
5. Stroomschema notaris Wesseling scenario's 'aanbiedende aandeelhouder'.
6. Memo Notaris Wesseling d.d. 21 juni 2017 inzake status 'Aandeelhoudersovereenkomst Regio Twente, Twence en Twentse gemeenten d.d. 12 december 2011, na vervaldatum levercontract met Avi-Twente B.V.' d.d. 30 juni 2022.
7. Presentatie KPMG 3 juli 2017 inzake Introductie en methoden waardering
8. Presentatie KPMG 3 juli 2017 inzake 'vergelijking waardering van een minderheidsbelang ten opzichte van de waardering van 100% van de aandelen van Twence.
9. Initiële aandeelhoudersovereenkomst tussen Regio Twente, Twentse aandeelhouders en Twence d.d. 15 december 2011);
10. Tweede aandeelhoudersovereenkomst tussen Twence, gemeentelijke aandeelhouders en Attero d.d. 15 november 2011;
11. Afvalaanlever- en verwerkingscontract (looptijd t/m 30 juni 2022);
12. Managementovereenkomst tussen Regio Twente en Twence b.v. juni 2001
13. Rapport Duff & Phelps en Stek 'Twence, onderzoek naar uittredingsmogelijkheden' d.d. 19 september 2017.

Bijlage B 1

Samenstelling werkgroep onderzoek Uittredingsmogelijkheden Twence Holding B.V.

Bestuurlijk:

- Dhr. Ben Beens;	Aandeelhouder gemeente Rijssen- Holten, voorzitter
- Mevr. Trees Vloothuis;	Aandeelhouder gemeente Oldenzaal
- Mevr. Wilmien Haverkamp;	Aandeelhouder gemeente Tubbergen
- Dhr. Alex Langius;	Aandeelhouder gemeente Almelo
- Dhr. Nico Spaansen	Aandeelhouder Vuilverwerkingsbedrijf Noord Groningen
- Rob Welten	Aandeelhouder Regio Twente

Ambtelijk:

- Dhr. Nick Lindenberg;	Aandeelhouder gemeente Almelo
- Dhr. Jeroen ten Broeke;	Aandeelhouder gemeente Almelo
- Dhr. Albert Lageweg;	Aandeelhouder gemeente Oldenzaal

Twence:

- Mevr. Marieke Oomen;	
- Dhr. Paul Horsthuis;	secretaris

Bijlage B 2: Overzicht van door aandeelhouders aangedragen vragen en suggesties en reactie m.b.t Uitreding Twence Holding B.V.

Aandachtspunt	Aangedragen door	Reactie
De statuten zouden willen aanpassen om te voorkomen dat aandeelhouders elkaar in de toekomst in de houdgreep blijven houden	Almelo, Borne, Twenterand	Uit de besluitvorming van de algemene vergadering van 20 april 2017 is gebleken dat een grote meerderheid van de aandeelhouders het aandeelhouderschap wil continueren en de in de statuten opgenomen kwaliteitseisen niet wil wijzigen om private partijen als aandeelhouder toe te kunnen laten.
Het bestendige beleid waarbij gecontracteerde gemeenten door Twence niet worden aangesproken op de afspraken/statutaire leverplicht voor de aandeelhouders in alle rest- en gft afval inclusief grof-huishoudelijk afval graag willen continueren.	Twenterand	Twence sluit aan bij het afvalstoffenbeleid van de aandeelhouders. Hierbij is het een logisch vervolg dat zal worden gecontinueerd dat de aandeelhouders niet op hun volumeverplichting worden aangesproken.
Vanuit de WG Uitredingsmogelijkheden dient inzicht verkregen te worden in: • de prijs (per aandeel) • de gevolgen voor de leveringsplicht • onder welke voorwaarden kan van de leveringsplicht worden afgezien • het meerjarige dividend. • aan wie mogen uittreeders vervreemden • onder welke voorwaarden mag worden vervreemd op welke wijze kunnen uittreeders nog deelnemen in collectieve inspanningen	Tubbergen	In het advies van Duff&Phelps en Stek wordt bij deze vraagstukken stilgestaan. De eerste 3 aandachtspunten kunnen pas concreet beantwoord worden in het vervolgtraject, nadat zittende aandeelhouders hebben aangegeven bereid te zijn om uittredingsscenario's mogelijk te maken. De laatste twee vragen worden concreet in dit advies beantwoord. De mogelijkheden voor uittreeders van deelname aan collectieve inspanningen ligt niet voor de hand, maar kan per initiatief in goede onderlinge afstemming worden beoordeeld.
Uittredingsmogelijkheden: - bekijk de huidige statutaire bepalingen en beoordeel of die passend zijn voor situaties waarbij zittende aandeelhouder aandelen overneemt van andere zittende aandeelhouder - onder welke condities (bij welke besluiten) kan een zittende aandeelhouder zijn aandelen aanbieden en is Twence BV (of de gezamenlijke andere aandeelhouders) verplicht die aandelen te kopen (en tegen welke prijs dan?) - Aandacht voor het effect van de uitreding op de borgstelling voor de aandeelhouders die blijven.	Hellendoorn	Deze aandachtspunten worden beantwoord in het door Duff&Phelps en Stek gegeven advies.
<u>Uittreding</u> - Geen dan wel een ondergeschikte rol in deze werkgroep voor aandeelhouders die de wens hebben uitgesproken uit te willen treden. De werkgroep is niet bedoeld voor pre-onderhandelingen over de voorwaarden waaronder aandeelhouders kunnen uittreden. - Inkoop aandelen uittreeders door de onderneming (via Eigen Vermogen)	Hengelo	Deze vragen worden beantwoord in het door Duff&Phelps en Stek gegeven advies. De besluitvorming door aandeelhouders die eventueel willen uittreden en de opstelling van de andere aandeelhouders zijn bepalend voor de condities voor uittreding.

- De prijsbepaling uit het KPMG-rapport voor de onderhandelingen met Münster is niet per definitie de prijs die uittreders ontvangen: - o Bij de prijsbepaling voor uittreders rekening houden met het ondernemersrisico voor de achterblijvende aandeelhouders. - o Het risico a.g.v. borgstelling voor destijds door Twence aangegane leningen - o Rekening houden met een eventuele toekomstige sanering van de afvalstortplaats. Op welke wijze dragen evt. uittreders bij: verdisconteren door een lagere prijsbepaling of in de vorm van een borgstelling? - Onderzoek ook de condities onder welke gemeenten die de wens hebben uitgesproken te willen uittreden hun aandelen alsnog wensen te behouden. Bij het in kaart brengen van risico's uitgaan van de huidige situatie (zonder Münster als aandeelhouder) en daarna pas met Münster als aandeelhouder.		
--	--	--

Algemeen 1. De gemeenten Hellendoorn en Twenterand hebben eerder voor het status-quo-model gekozen. Hiertoe is niet door de AVA van juli 2017 besloten. Wat willen deze gemeenten in de nieuwe situatie: meegaan in het scenario als duurzaamheidsontwikkelaar of verkoop? 2. Een nauwkeurige uitlijning van het proces tot eind december is wenselijk. 3. Duidelijk moet zijn wie (aandeelhouders, Twence, externe onderzoeker, stuurgroep) welke rol heeft in het komende onderzoek. 4. Wat is de bereidheid van de blijvende aandeelhouders om aandelen van uittreeders over te nemen? 5. In welke volgorde nemen we de besluiten, zodat uittreding en toetreding mogelijk blijven (ook op dit vlak een houdgreep voorkomen)? 6. In hoeverre kan de AVA in combinatie van de uitkomsten van werkgroepen besluiten anders te handelen ingeval van vervreemding dan statutair bepaald? 7. De gemeente Münster zal een waardebepaling laten uitvoeren. Conform de situatie in 2009 lijkt het ons zinvol dat ook de verkopende partijen / Twence een second-opinion op de waarde van de onderneming laten uitvoeren. 8. Welke externe, onafhankelijke, ondersteuning past in deze fase, gelet op de onderzoeksvragen, het best? 9. Benoem op stuurgroepniveau uitgangspunten voor het komende proces, waaronder: • Indien een minderheid van de aandeelhouders afscheid wil nemen van het aandeelhouderschap dan dient dit (statutair) mogelijk te worden gemaakt, zodat voorkomen wordt dat aandeelhouders elkaar langdurig in een houdgreep houden. • De stuurgroep zou bereid moeten zijn de belangen van de werkgroepen in combinatie te wegen met doel dat Münster kan toetreden, Twence zich als duurzaamheidsbevorderaar kan inzetten en een minderheid van de aandeelhouders kan uittreden onder reële condities. Dit vraagt op voorhand om een politiek/bestuurlijke inspanning van de onderneming en aandeelhouders in het belang van alle partijen. • Optie verkoop aan een derde partij privaat en publiek open houden. 10. Onderzoek de mogelijkheid om scenario 6 met verkoop afvalverwerking en behoud duurzaamheidsbevorderaar te realiseren (specifieke vraag gemeente Tubbergen).	Almelo, Oldenzaal, Tubbergen, VVNG	1. Te beantwoorden door de betreffende aandeelhouders. 2. Hier is rekening mee gehouden. 3. Hier is rekening mee gehouden. 4. In de AVA op 14 december 2017 zal dit geïnventariseerd worden. 5. Deze vraag wordt beantwoord in het door Duff&Phelps en Stek opgestelde advies. 6. Deze vraag wordt beantwoord in het door Duff&Phelps en Stek opgestelde advies. 7. De waardebepaling heeft in fase 1 al plaatsgevonden (februari 2017). De aandeelhouders zijn hierover vertrouwelijk geïnformeerd. 8. Dit is door de werkgroep opgepakt. 9. Uit de besluitvorming van de algemene vergadering van 20 april 2017 is gebleken dat een grote meerderheid van de aandeelhouders het aandeelhouderschap wil continueren en de in de statuten opgenomen kwaliteitseisen niet wil wijzigen om private partijen als aandeelhouder toe te kunnen laten. 10. Het door Tubbergen benoemde scenario 6 is door Twence en Tubbergen besproken en dit is in de stuurgroep behandeld.
---	---	--

Uittredingsmogelijkheden Inzicht dient verkregen te worden in: 1. Wat zijn de mogelijkheden van verkoop: a. juridische analyse en advies over de mogelijkheden en beperkingen van statuten en aandeelhoudersovereenkomsten; b. een advies over mogelijke scenario's, waaronder de mogelijkheid dat toch een "houdgreep" dreigt te ontstaan. Welke procedure doorlopen we als aandeelhouders dan? 2. Welke (rand)voorwaarden gelden bij verkoop? Welke stellen de uittreders en welke stellen de blijvende aandeelhouders? Hoe tot overeenstemming te komen? 3. Wat zijn de consequenties van verkoop: dividendverlies, verwerkingscontract afval/leveringsplicht, aanbesteden, btw-kwesties, e.d.? Onder welke voorwaarden kan van de leveringsplicht worden afgezien? 4. Welke processtappen en strategie zijn effectief om het doel van verkoop voor een reële prijs te realiseren? Denk bijvoorbeeld aan de samenhang met de werkgroep Münster en de volgens de statuten verplicht te zetten stappen: zoals een brief waarin de blijvende aandeelhouders verzocht worden de aandelen over te nemen. Wanneer is het het moment hiervoor? 5. Aan wie mogen uittreders vervreemden? Toelichting: op basis van de huidige statuten is verkoop aan een private partij niet mogelijk. Hiervoor zullen de statuten aangepast moeten worden. Het is niet uitgesloten dat een private partij voor toegevoegde waarde kan zorgen. Niet alleen voor de vollast, maar ook de doorontwikkeling van Twence naar een duurzaamheidsbevorderaar. Almelo heeft eerder (2015) aangedrongen op een PPS-constructie maar kreeg hiervoor onvoldoende steun. Overwogen kan worden om deze variant ook onderdeel van de studie te laten zijn in combinatie met het voorstel van de gemeente Tubbergen van gedeeltelijke verkoop. Ook verkoop aan een andere publieke partij verkennen. 6. Op welke wijze kunnen uittreders nog deelnemen in (duurzaamheids)inspanningen van Twence?	Almelo, Oldenzaal, Tubbergen, VVNG	De aandachtspunten 1 t/m 4 worden beantwoord in het door Duff&Pheps en Stek gegeven advies. Een aantal vraagstukken moet nader worden uitgewerkt op het moment dat uittredende aandeelhouders concreet het initiatief nemen om aan de algemene vergadering een verzoek tot uittreding voor te leggen. T.a.v. punt 5: Uit de besluitvorming van de algemene vergadering van 20 april 2017 is gebleken dat een grote meerderheid van de aandeelhouders het aandeelhouderschap wil continueren en de in de statuten opgenomen kwaliteitseisen niet wil wijzigen om private partijen als aandeelhouder toe te kunnen laten. Punt 6 ligt niet voor de hand, maar kan per initiatief in goede onderlinge afstemming worden beoordeeld.
--	---	--

MEMO

Aan : Paul Horsthuis (Twence)

Van : Freek Wesseling (KienhuisHoving)

Datum : 9 juni 2017

Inzake : antwoorden onderzoeksvragen

Dossier : 201651167

1. Wat zijn de mogelijkheden van verkoop:

a. *juridische analyse en advies over de mogelijkheden en beperkingen van statuten en aandeelhoudersovereenkomsten;*

Twence Holding BV, Regio Twente en de aandeelhoudende gemeenten zijn partij bij de aandeelhoudersovereenkomst de dato 12 december 2011 (hierna te noemen: "de Aandeelhoudersovereenkomst"). In algemene zin is hun rechtspositie uiteengezet in mijn memo van 8 juni 2017.

Voor Vuilverwerkingsbedrijf Noord-Groningen (hierna te noemen: "VVNG") is sprake van de binding aan een statutaire regeling. De positie van VVNG wijkt af doordat zij geen partij is bij de Aandeelhoudersovereenkomst. Bij de reactie op volgende vragen komt dit onderscheid tot uitdrukking.

Verder is relevant dat Twentse gemeenten houder zijn van aandelen A en VVNG houder is van aandelen B. Een gegadigde kan wel kwalificeren als gegadigde voor aandelen B, en niet voor aandelen A in verband met het verschil in kwaliteitseis. Münster is niet gekwalificeerd voor de verwerving van aandelen A. Aandelen A kunnen, met medewerking van alle aandeelhouders, worden geconverteerd in aandelen B.

b. *een advies over mogelijke scenario's, waaronder de mogelijkheid dat toch een "houdgreep" dreigt te ontstaan. Welke procedure doorlopen we als aandeelhouders dan?*

Partijen zijn gebonden aan de overeenkomst die zij in het verleden zijn aangegaan. Het is ten aanzien van de Aandeelhoudersovereenkomst mogelijk een afwijkende regeling te

treffen indien alle partijen bij deze overeenkomst daarmee instemmen. Voor zover de statuten als bezwaarlijk worden ervaren, geldt dat een statutenwijziging mogelijk is indien de aandeelhouders daartoe besluiten met twee/derde meerderheid van de uitgebrachte stemmen en de goedkeuring van de vergadering van houders van tijdelijk-winstdelende-preferente aandelen "twp-aandelen" (deze worden gehouden door Regio Twente en VVNG) wordt verkregen.

Naast een wijziging van de statuten en de Aandeelhoudersovereenkomst kan nog worden gedacht aan een zogenaamde inkoop van aandelen door Twence Holding BV. Een inkoop veronderstelt de overeenstemming tussen de aanbiedende aandeelhouder en Twence Holding BV. Een besluit tot inkoop wordt genomen door het bestuur van Twence Holding BV en is onderworpen aan de goedkeuring van de raad van commissarissen (vergelijk artikel 15 lid 3 letter a van de statuten), de algemene vergadering (vergelijk artikel 11 lid 1 van de statuten) en vergadering van houders van twp-aandelen (de Regio/VVNG). Ten aanzien van een aanbod door VVNG is daarmee de regeling gegeven. Ten aanzien van een aanbod door een aanbiedende gemeente speelt daarnaast nog de regeling in de Aandeelhoudersovereenkomst een rol waardoor feitelijk de medewerking van alle aandeelhoudende gemeenten en de Regio Twente een vereiste is. De hier formeel te volgen procedure door een gemeente laat ik buiten beschouwing.

2. Welke (rand)voorwaarden gelden bij verkoop?

De randvoorwaarden volgen uit de statuten (voor VVNG) en uit de statuten plus de Aandeelhoudersovereenkomst voor een gemeente die wil verkopen.

Welke stellen de uittreders en welke stellen de blijvende aandeelhouders?

De geldende regeling bepaalt de verhouding tussen de betrokkenen, waarbij in vogelvlucht geldt dat:

- enerzijds een aandeelhouder niet verplicht is aandelen te kopen die worden aangeboden, zulks ongeacht de prijs;
- anderzijds een aandeelhouder aandelen slechts kan verkopen aan een "derde" na toepassing van de statuten (VVNG en gemeenten) en de Aandeelhoudersovereenkomst (gemeenten) waarbij hij partij is.

Hoe tot overeenstemming te komen?

Indien verkoop door individuele aandeelhouders wordt beoogd en alle aandeelhouders achten dit een goede zaak is aanpassing van de nu geldende documentatie logisch. Wellicht kan in dit kader nog gedacht worden aan een aantal nuanceringen:

- een verkoop zou niet het gehele aandelenbelang van VVNG, of een gemeente behoeven te betreffen. Deze optie kan ook consequenties hebben voor de onderlinge verhoudingen;
- geen verkoop aan mede-aandeelhouders maar een (gedeeltelijke) inkoop door Twence Holding BV.

3. Wat zijn de consequenties van verkoop: dividendverlies,

Degene die aandelen overdraagt ontvangt een koopsom en verliest vervolgens het recht op dividend.

verwerkingscontract afval/leverings-plicht,

In de Aandeelhoudersovereenkomst zijn afspraken vastgelegd met betrekking tot leveringsverplichting van huishoudelijk afval. Het verwerkingscontract is niet ontbonden door een verkoop van aandelen. De link tussen aandeelhoudersrelatie en verwerkingscontract is mede ingegeven door regels van aanbestedingsrecht. Het voldoen aan deze regelgeving is, naar ik steeds heb begrepen van essentiële betekenis voor de onderneming van Twence Holding BV in verband met de zogenaamde inhouse dienstverlening, welk aspect relevant is voor alle aandeelhouders A en B. Ik verwijs wat dit aspect betreft naar een juridisch specialist op het gebied van aanbestedingsrecht: de consequenties komen mij op het eerste gezicht ingrijpend voor.

aanbesteden,

Dit aspect reken ik niet tot mijn expertise.

btw-kwesties, e.d.?

Dit is van fiscale aard en buiten mijn bestek.

Onder welke voorwaarden kan van de leveringsplicht worden afgezien?

De leveringsplicht volgt uit een overeenkomst tussen Avi-Twente BV enerzijds en de aandeelhouders anderzijds. Men kan stellen dat de overeenkomst tussen Avi-Twente BV en de

betrokken gemeenten is op te vatten als een "samenwerking" welke van ingrijpende betekenis is voor Avi-Twente BV. Immers er is sprake van samenwerking tussen partijen in een breed kader. De samenwerking is voor Avi-Twente BV, afhankelijk van de omvang, ook van groot belang. In dat geval behoeft de beëindiging van de overeenkomst de goedkeuring van de algemene vergadering van Avi-Twente BV (vergelijk artikel 13 lid 3 letter d van de statuten van Avi-Twente BV) hetgeen impliceert dat het bestuur van Twence Holding BV die goedkeuring moet verstrekken en, welke goedkeuring op haar beurt op grond van de statuten van Twence Holding BV weer is onderworpen aan de besluitvorming van de algemene vergadering van Twence Holding BV. Zou de leveringsovereenkomst door een gemeente worden beëindigd dan geeft de Aandeelhoudersovereenkomst een specifieke waardebepalingsregeling (artikel 7 lid 1):

"Voor het geval een partij bij deze overeenkomst gehouden is aandelen in Twence aan te bieden op grond van het niet meer valdoen aan de statutaire kwaliteitseis, geldt dat de waarde van de alsdan aangeboden aandelen zal worden bepaald op basis van de laagste van beide na te naemen narmen:

- *de waarde in het economisch verkeer;*
- *de nominale waarde."*

Materieel is dit een zakelijk verhaal omdat de pro's en contra's door partijen in beeld gebracht moet worden en vervolgens aan de aandeelhouders van Twence Holding BV moeten worden voorgelegd.

4. Welke processtappen en strategie zijn effectief om het doel van verkoop voor een reële prijs te realiseren?

Ten eerste: het vinden van een koper die aan de kwaliteitseis voldoet.

Ten tweede: wijziging van of afwijking van de bestaande documentatie.

Gaat men uit van de bestaande documentatie dan zal voor de bepaling van een reële prijs de route gevolgd dienen te worden zoals uiteengezet in de statuten (zie ook "stroomschema").

Denk bijvoorbeeld aan de samenhang met de werkgroep Münster en de volgens de statuten verplicht te zetten stappen: zoals een brief waarin de blijvende aandeelhouders verzocht worden de aandelen over te nemen.

Münster zou bereid kunnen zijn aandelen te kopen van een vertrekkende aandeelhouder. De

vraag is of dit een begaanbare weg is, is afhankelijk van de volgende aspecten:

- wenst Münster als koper op te treden?
- zijn andere aandeelhouders bereid van hun voorkeursrecht van koop af te zien?

Praktisch gezien dient door de uittredende aandeelhouder ook rekening gehouden te worden met het bepaalde in de Aandeelhoudersovereenkomst en moet worden bedacht dat deze veelal aandelen A heeft die nu eenmaal gelet op de kwaliteitseis, niet door de gemeente Münster gekocht kunnen worden.

Gelet op het belang stip ik hierna even de meest relevante bepaling (artikel 8 lid 4) van de Aandeelhoudersovereenkomst aan:

"Indien een aandeelhouder van Twence aandelen in het kapitaal van Twence wenst over te dragen, zal deze (onverminderd de statutaire blokkeringsregeling en hetgeen in deze overeenkomst is bepaald) de overige partijen bij deze overeenkomst desverlangd redelijkerwijs in staat stellen – op basis van een zelfde koers en voorwaarden – (een evenredig deel van hun) aandelen in het kapitaal van Twence over te dragen aan die gegadigde. Het hiervoor bepaalde ziet in het bijzonder op de situatie als opgenomen in lid 1: aandeelhouders willen hun gehele belang in Twence overdragen, doch is daartoe niet beperkt".

Wanneer is het het moment hiervoor?

Materieel komt het er op neer dat aandeelhouders in goed overleg kunnen overeenkomen dat aandelen van enkele in plaats van alle aandeelhouders worden gekocht. Dit veronderstelt een overeenstemming tussen alle partijen. Ten aanzien van VVNG is geen aandeelhoudersovereenkomst vastgelegd, zodat deze opmerkingen niet voor VVNG relevant is.

5. **Aan wie mogen uittreders vervreemden? Toelichting: op basis van de huidige statuten is verkoop aan een private partij niet mogelijk. Hiervoor zullen de statuten aangepast moeten worden. Het is niet uitgesloten dat een private partij voor toegevoegde waarde kan zorgen. Niet alleen voor de vullast, maar ook de doorontwikkeling van Twence naar een duurzaamheidsbevorderaar. Almelo heeft eerder (2015) aangedrongen op een PPS-constructie maar kreeg hiervoor onvoldoende steun. Overwogen kan worden om deze variant ook onderdeel van de studie te laten zijn in combinatie met het voorstel van de gemeente Tubbergen van gedeeltelijke verkoop. Ook verkoop aan een andere publieke partij verkennen.**

De toelichting dat verkoop aan een private partij niet mogelijk is, is correct. De beperking in deze sfeer volgt inderdaad uit de statuten. Verkoop aan een andere publieke partij veronderstelt dat deze aan de statutaire blokkeringsregeling voldoet en derhalve – kort gezegd – voldoet aan de statutaire eisen met betrekking tot de leveringsverplichting die verbonden is aan het aandeelhouderschap. Hierbij kan worden opgemerkt dat de huidige aandeelhouders het huishoudelijk restafval op grond van de inhouse dienstverlening bij Twence laten verwerken (zonder overigens verder op het aanbestedingsrecht in te gaan).

6. *Op welke wijze kunnen uittreeders nog deelnemen in (duurzaamheids)inspanningen van Twence?*

Deze vraag kent geen juridische aspecten lijkt mij.

MEMO

Aan : Twence, Paul Horsthuis

Van : Freek Wesseling, notaris

Datum : 9 juni 2017

Inzake : Overdracht van aandelen in Twence Holding B.V. door individuele
aandeelhouder (gemeente) en uitgifte van aandelen door Twence Holding
B.V.

1. Inleiding

De betrokkenheid van een individuele aandeelhouder ten opzichte van Twence Holding bestaat materieel uit drie aspecten:

- 1) het bezit aan aandelen Twence Holding;
- 2) de participatie in de borgtocht met als tegenhanger de borgtochtvergoeding;
- 3) de contractuele regeling met betrekking tot de levering van afval is een formele eis voor het aandeelhouderschap. Zonder de levering van afval kan men geen aandeelhouder zijn.

In dit memo ga ik onder punten 4 en 5 in op de overdracht van aandelen en sta ik onder punt 6 stil bij de uitgifte van aandelen. De punten 2 en 3 stip ik slechts zijdelings aan.

2. De aandeelhoudersrelatie wordt bepaald door de statutaire regeling zoals deze geldt bij een voorgenomen overdracht en hetgeen een aandeelhouder met Twence Holding en/of andere aandeelhouders van Twence Holding is overeengekomen.

3. Dit memo is gebaseerd op de volgende documentatie:

1. de statuten van Twence Holding de dato 21 mei 2013 (hierna te noemen: "de Statuten"); en
2. de aandeelhoudersovereenkomst van 12 december 2011 (hierna te noemen: "de Aandeelhoudersovereenkomst").

De Statuten kennen een statutaire kwaliteitseis¹ zoals eerder (in 2011) opgenomen in de statuten van deze BV.

4. Statutaire regeling in verband met overdracht

4.1 Van belang is de zogenaamde kwaliteitseis die in artikel 5 van de Statuten is opgenomen. Aandeelhouders kunnen slechts zijn:

- publiekrechtelijke lichamen die met Twence of een andere werkmaatschappij van Twence Holding een overeenkomst zijn aangegaan strekkende tot de verwerking van afvalstoffen;
- de vennootschap (Twence Holding) kan eveneens aandeelhouder zijn, verder een BV met uitsluitend publiekrechtelijke aandeelhouder(s) die een verwerkingsovereenkomst met Twence of een andere werkmaatschappij van Twence Holding zijn aangegaan.

Deze kwaliteitseis heeft 'zakelijke werking' in de zin dat overdracht van aandelen alleen rechtsgeldig kan worden geëffectueerd aan een partij die voldoet aan de kwaliteitseis.

De kring van 'gegadigden' is daarmee feitelijk beperkt tot publiekrechtelijke lichamen die tevens afvalstoffen leveren.

4.2 In artikel 9 is de zogenaamde blokkeringsregeling opgenomen welke voor een geldige overdracht eveneens relevant is. Nadat de aanbieder van aandelen een gegadigde voor de koop – en verwerving – van de aandelen zou hebben gevonden en deze voldoet aan de kwaliteitseis, is de blokkeringsregeling van toepassing. Simpeler gezegd: indien geen gegadigde die aan de kwaliteitseis voldoet voor de aandelen is gevonden, komt men niet aan de overdrachtskwestie toe. Noch van de mede-aandeelhouder, noch van de

¹ De aandeelhouder van Twence Holding (toen nog Twence genaamd) was in eerste instantie Regio Twente. Op het moment van de statutenwijziging was Regio Twente aandeelhouder. Regio Twente was aan de statutenwijziging gebonden. Hierna zijn ook de verkrijgende gemeenten aan de kwaliteitseis verbonden. De kwaliteitseis is van invloed op de mogelijkheden om tot verkoop van aandelen over te gaan.

vennootschap kan een aandeelhouder verlangen dat deze als koper optreedt. Het tegenovergestelde is ook relevant: in ieder geval de vennootschap en de mede-aandeelhouder van de soort A voldoen aan de voorgeschreven kwaliteitseis en kunnen dus aandelen A verwerven.

- 4.3 Laten we aannemen dat een gegadigde voor de aandelen beschikbaar is die aan de kwaliteitseis voldoet.
- 4.4 Indien alle mede-aandeelhouders van Twence in deze overdracht toestemmen (artikel 9 afdeling A lid 2 van de Statuten) kan aan deze gegadigde conform de blokkeringsregeling een levering van aandelen plaatsvinden (let op: zie ook punt 5) en ontbreken verdere vergaderformaliteiten.
- 4.5 Voor de overdracht van aandelen aan de overige houder(s) van gewone aandelen is zelfs die toestemming niet nodig. Vergelijk artikel 9 afdeling A lid 1. Een overdracht van aandelen door een gemeente-aandeelhouder aan een andere gemeente-aandeelhouder kent geen blokkade voor wat betreft de statutaire regeling. Bij deze overdracht zou de Aandeelhoudersovereenkomst een rol kunnen spelen (zie hierna verder bij punt 5. in verband met recht op verkoop door mede-aandeelhouder aan gegadigde).
- 4.6.1 Het wordt pas lastig indien de aanbieder zijn aandelen kan verkopen aan een gegadigde die aan de kwaliteitseis voldoet, thans geen aandeelhouder is, en niet alle mede-aandeelhouders de toestemming willen geven. Ter verduidelijking een voorbeeld:

Gemeente A wil aan gemeente B die nu geen aandeelhouder is maar wel een verwerkingsovereenkomst met Twence is aangegaan aandelen verkopen en leveren.

Op grond van artikel 9, afdeling A lid 3 hebben de andere houders van gewone aandelen een zogenaamd voorkeursrecht nadat de aandelen te koop zijn aangeboden. De vraag is op basis van welke prijs dit voorkeursrecht bestaat. De prijs wordt bij gebreke van unanimiteit, vastgesteld door een commissie van onafhankelijke deskundigen, te benoemen door het

NIVRA (volledig genaamd: Koninklijk Nederlands Instituut van Registeraccountants)². Die prijs hoeft niet de prijs te zijn die de gegadigde op voorhand bereid is te voldoen. De prijs kan hoger of lager zijn. Wèl dienen bij de uitoefening van het voorkeursrecht de mede-aandeelhouders aangeboden aandelen te kopen voor de bepaalde prijs. Zou men slechts gegadigden hebben voor een gedeelte van de aangeboden aandelen dan blijft het voorkeursrecht van de mede-aandeelhouders buiten beschouwing.

4.6.2 Nadat dit 'rondje' langs mede-aandeelhouders is gedaan en er geen gegadigde mede-aandeelhouder is gevonden kan de aanbieder nog niet tot overdracht overgaan. Wil hij tot overdracht aan een buitenstaander kunnen overgaan, dan moet hij de goedkeuring vragen van de algemene vergadering. De algemene vergadering kan slechts de goedkeuring weigeren indien de algemene vergadering zelf een andere koper aanwijst voor alle aandelen die bereid is de 'deskundigenwaarde' te voldoen.

4.6.3 Zou de door de algemene vergadering aangewezen koper inderdaad bereid zijn alle aangeboden aandelen af te nemen (en ook aan de kwaliteitseis voldoen) dan komt een overeenkomst tot stand indien de aanbieder nog steeds tot verkoop bereid is.

Gaat de algemene vergadering niet over tot de aanwijzing van een gegadigde, of gaat deze na waardebepaling niet tot koop over, dan kan de aanbieder gemeente aan de eerst genoemde gegadigde (die hij heeft geselecteerd) leveren. Wèl kan de problematiek zoals in punt 5 wordt aangestipt een rol spelen.

4.7 Samenvattend: Zonder koper voor de aandelen geen overdracht. Ook indien een aanbieder een gegadigde voor zijn aandelen heeft gevonden, staat nog niet vast dat uiteindelijk verkoop en levering aan deze gegadigde mogelijk is. Op grond van de blokkeringsregeling zijn er verschillende formaliteiten die een rol kunnen spelen.

5. Naast de statutaire regeling is nog mede van belang de regeling die in de Aandeelhoudersovereenkomst is getroffen. Ik stip in dat verband aan:

1) zou een gemeente niet overgaan tot vrijwillige aanbieder maar tot een verplichte

² Indien alle aandeelhouders zich er in kunnen vinden dat een bepaalde deskundige de waarde vaststelt voor een ieder, kan deze route ook worden gevolgd, met het mogelijke voordeel van een lager kostenniveau en een betere doorlooptijd/ snelheid.

aanbieding zijn gehouden op de grond dat deze niet meer aan de statutaire kwaliteitseis voldoet (vergelijk artikel 7 lid 1 van de overeenkomst) geldt als prijs voor de aandelen: het laagste van de waarde in het economisch verkeer en de nominale waarde (het bedrag van de aandelen). Deze regeling leidt er onder meer toe dat een gemeente-aandeelhouder niet zonder meer de overeenkomst ten aanzien van de afvalverwerking kan beëindigen, zonder schadevergoeding: immers door de overeenkomst te beëindigen vervalt de kwaliteit die nodig is om aandeelhouder te kunnen zijn. Het vanzelfsprekende gevolg is een aanbiedingsplicht met bijzondere wijze van prijsbepaling;

- 2) zou een gemeente aandelen aanbieden en overdragen, dan blijft hij gebonden aan de borgstellingsregeling (vergelijk artikel 3 lid 6 van de overeenkomst);
- 3) de contractuele regeling met betrekking tot de levering van huishoudelijk afval eindigt niet door het overdragen van aandelen;
- 4) verder is nog relevant artikel 8 lid 4 van de overeenkomst. Iedere mede-aandeelhouder kan bij aanbieding van aandelen door één van de aandeelhouders verlangen dat de koper ook aandelen die hij wenst over te dragen (naar evenredigheid) afneemt en koopt en ontmoedigt mogelijk op die wijze een verkoop door één aandeelhouder aan een buitenstaander. Omgekeerd: indien een partij als aandeelhouder toetreedt door koop, kan iedere aandeelhouder verlangen dat van hem een evenredig aantal aandelen wordt gekocht. Deze bepaling geeft aanleiding voor nader overleg tussen de betrokken aandeelhouders indien een van hen aandelen wil en kan overdragen.
- 5) de overeenkomst bevat verder in artikel 8 lid 3 een regeling die van belang zou kunnen zijn indien één van de aandeelhouders tot verkoop van aandelen zou willen overgaan:
"Geen van de aandeelhouders in Twence zal overgaan tot verkoop of vervreemding van aandelen in het kapitaal van Twence indien ten gevolge van die verkoop de onderneming van Twence in wezenlijk opzicht wordt benadeeld."

In de akte van levering aandelen van 12 december 2011 waarbij de huidige aandeelhouders hun aandelen verkregen is een vergelijkbare regeling opgenomen.

Tenslotte is in de Aandeelhoudersovereenkomst een bijzondere regeling getroffen waaruit volgt, indien aandeelhouders die tezamen twee/derde van de aandelen

houden tot overdracht willen overgaan, zij kunnen verlangen dat alle aandeelhouders hun aandelen verkopen aan een gegadigde. Ik stip dit punt aan, maar het is denk ik in dit stadium pas relevant indien een grote groep aandeelhouders tot verkoop van aandelen in Twence Holding wil overgaan.

6. Uitgifte van aandelen

Een overdracht van aandelen is een methode om een gemeente die een samenwerking met Twence (of groepsmaatschappij) is aangegaan bij Twence te betrekken. Voor deze verwerving van aandelen zijn twee methodes denkbaar: de hiervoor beschreven overdracht door een individuele aandeelhouder aan een ander die aan de kwaliteitseis voldoet en een zogenoemde uitgifte van aandelen door Twence Holding B.V., aan die gemeente. Voor de verkrijger van aandelen zijn de verschillen beperkt: bij koop verwerft deze bestaande aandelen, bij uitgifte worden nieuwe aandelen uitgegeven (met identieke rechten) en wordt het kapitaal van Twence Holding B.V. versterkt. Bij uitgifte is het Twence Holding die tegen toekenning van aandelen geldmiddelen ontvangt. Bij verkoop worden deze middelen ontvangen door de verkopende aandeelhouder.

Hetgeen hiervoor bij punt 5 onder 4 is opgenomen leidt ertoe dat een verkoop van aandelen door een individuele aandeelhouder de afstemming met mede-aandeelhouders behoeft.

De uitgifte van gewone aandelen is slechts mogelijk indien de verkrijger van de gewone aandelen A of B aan de zogenoemde kwaliteitseis voor die aandelensoort voldoet. In verband met de vormvoorschriften de volgende kanttekeningen:

- een besluit tot uitgifte van nieuwe aandelen behoeft een twee/derde meerderheid van de uitgebrachte stemmen in de algemene vergadering van Twence Holding;
- de algemene vergadering stelt de koers van uitgifte vast (bepaalt hoeveel per aandeel in geld moet worden betaald);
- de uitgifte is slechts mogelijk indien de algemene vergadering besluit het zogenoemde voorkeursrecht van aandeelhouders uit te sluiten en bepaalt dat de onderlinge verhouding van de soorten aandelen kan wijzigen. Daarvoor geldt eveneens een meerderheid van twee/derde deel van de uitgebrachte stemmen;
- de uitgifte kan worden gecombineerd met een uitkering aan aandeelhouders. In dat

geval genieten alle aandeelhouders, naar rato van hun aandelenbelang, van de toename van geldmiddelen, gestort door de toetredende aandeelhouder.

Degene die aandelen in het kapitaal van Twence Holding wenst te verwerven kan die verwerving derhalve op twee wijzen effectueren: of via een uitgifte van aandelen of door koop van aandelen van een aandeelhouder. In beide situaties is ongetwijfeld sprake van een afstemming tussen aandeelhouders. Punt van aandacht: voor aandelen A geldt een andere kwaliteitseis als voor aandelen B. De uitkomsten van een uitgifte van aandelen gevolgd door een royaal dividend aan alle aandeelhouders zijn nagenoeg identiek aan de situatie die ontstaat bij een voorgenomen verkoop, gevolgd door een beroep op het bepaalde in artikel 8 lid 4 van de Aandeelhoudersovereenkomst (zie punt 5 onder 4).

7. Samenvattend:

- overdracht of uitgifte van aandelen kan alleen indien degene die de aandelen verkrijgt aan de statutaire kwaliteitseisen voldoet;
- bij een verkoop aan een mede-aandeelhouder geldt in het algemeen dat deze overdracht vrijelijk is toegelaten, tenzij het bepaalde onder punt 5 speelt en een mede-aandeelhouder verlangt dat een gegadigde tevens aandelen van hem koopt;
- vervreemding van aandelen aan een niet-aandeelhouder lukt slechts indien alle mede-aandeelhouders (unanimiteit) daarmee instemmen of de bijzondere blokkeringsregeling wordt gevolgd; de regeling in de Aandeelhoudersovereenkomst beperkt de overdracht verder zoals hiervoor bij punt 5 aangegeven en kan tot complicaties leiden. Vervreemding van aandelen is door de opgenomen regeling niet onmogelijk gemaakt, doch is praktisch gezien gecompliceerd;
- in plaats van een overdracht van aandelen kan eveneens de zogenoemde uitgifte van aandelen spelen. Een uitgifte van aandelen gaat uit van de vennootschap en kent het effect dat de vennootschap over financiële middelen de beschikking krijgt die de vennootschap op haar beurt kan aanwenden voor:
 1. uitkering aan de aandeelhouders zodat die middelen aan hen allen ten goede komen;
 2. aandelen in te kopen;
 3. het eigen vermogen te versterken.

8. Scope:

Dit memo is opgemaakt in verband met vennootschapsrechtelijke aspecten. Zo wordt niet ingegaan op van belang zijnde regels voortvloeiend uit het aanbestedingsrecht of de eventuele fiscale aspecten.

AANBIEDENDE AANDEELHOUDER

- *1: blokkeringsregeling gaat uit van een derde of mede-aandeelhouder die de aandelen heeft gekocht.
 *2: "het meeverkooprecht; geldt niet bij aanbod door VVNG.
 *3: verwijzing naar statuten Twence Holding.
 *4: verwijzing naar Aandeelhoudersovereenkomst

HEEFT KOPER VOOR AANDELEN *1

HEEFT GEEN KOPER VOOR DE AANDELEN GEVONDEN

OPTIES:

A.
 AANBIEDER BEREIKT OVEREENSTEMMING MET HET BESTUUR VAN TWENCE HOLDING (al dan niet in samenhang met uitgifte van aandelen aan een derde) omtrent koop door Twence Holding.
 VEREISTEN VERDER:

- Goedkeuring RvC
- Goedkeuring vergadering twp-aandelen
- Doorlopen blokkeringsregeling niet nodig (artikel 9.A lid 1: met goedkeuring AvA is inkoop mogelijk)

Aandachtspunt bestuur: inkoop moet binnen "goed bestuur" passen:
 Twence Holding BV moet verplichtingen kunnen nakomen
 Aandachtspunt: artikel 8 lid 4 AO: meeverkooprecht

B.
 AANBIEDER BEREIKT OVEREENSTEMMING MET EEN MEDE-AANDEELHOUDER OF DERDE DIE KWALIFICEERT OP BASIS VAN EEN PRIJS DIE LOGISCHERWIJZE BENEDEN DE WAARDE DESKUNDIGEN BEPALEN:
 Blokkeringsregeling moet worden gevolgd; echter mede-aandeelhouders kunnen slechts kopen voor waarde die deskundige bepaalt.
 Aandachtspunt: artikel 8 lid 4 AO meeverkooprecht

C.
 AANBIEDER BEREIKT OVEREENSTEMMING MET PARTIJ DIE NIET KWALIFICEERT ALS AANDEELHOUDER A MAAR WEL ALS AANDEELHOUDER B

AANBIEDER KAN MET INSTEMMING UNANIEME STEMMEN AANDEELHOUDERS BESLUITEN AANDELEN A IN AANDELEN B OM TE ZETTEN

ZONDER BESLUIT:
 GEEN OVERDRACHT

MET BESLUIT:
 ZIE VERDER BIJ 8.

KOPER IS MEDE-AANDEELHOUDER DIE KWALIFICEERT (artikel 9.A.1)*3

VRIJE OVERDRACHT
 (geen waarderingsproblematiek)

VOOR DE GEMEENTE:
 KAN MEDE-AANDEELHOUDER BEROEP DOEN OP (artikel 8 lid 4 AO)*4

GEEN BROEP OP ARTIKEL 8 LID 4 AO *4:
 VRIJE OVERDRACHT ONBEPERKT

WEL BEROEP OP ARTIKEL 8 LID 4 AO *2:

MEDE-AANDEELHOUDERS KUNNEN OOK AFNAME VERLANGEN, HETGEEN VERVREEMDING BEPERKT

KOPER KWALIFICEERT MAAR IS GEEN MEDE-AANDEELHOUDER (geen vrije kring)

ALGEMENE VERGADERING GEEFT MET GEWONE MEERDERHEID GOEDKEURING AAN OVERDRACHT (artikel 9 A lid 1) OF
 MEDE-AANDEELHOUDERS GEVEN TOESTEMMING (ex artikel 9 A2):
 TOESTEMMING IMPLICEERT DAT GEEN BEROEP OP ARTIKEL 8 LID 4 AO WORDT GEDAAN

VRIJE OVERDRACHT BINNEN 3 MAANDEN NA TOESTEMMING OF GOEDKEURING, BIJ GOEDKEURING: zie artikel 8 lid 4 AO meeverkooprecht

MEDE-AANDEELHOUDERS GEVEN GEEN TOESTEMMING

ALLE AANDEELHOUDERS WORDT MEDDELING GEDAAN VAN:

- naam koper
- aantal over te dragen aandelen

AANBIEDER EN ANDERE AANDEELHOUDERS KOMEN PRIJS OVEREEN

GEEN OVEREENSTEMMING OVER PRIJS

COMMISSIE VAN DESKUNDIGEN TE BENOEMEN DOOR VOORZITTER NIVRA STELT PRIJS VAST DIE AAN BIEDER CONVENIËRT

ALLE AANDELEN WORDEN DOOR MEDE-AANDEELHOUDERS GEKOCHT: KOOP

NIET ALLE AANDELEN WORDEN GEKOCHT

AANBIEDER IS VRIJ IN OVERDRACHT AAN GEGADIGDE OF DE AVA WIJST GEGADIGDE AAN VOOR GEHELE PAKKET DIE KWALIFICEERT; ECHTER: zie artikel 8 lid 4AO meeverkooprecht

MEMO

Aan : Werkgroep Twence, via de heer mr. P. Horsthuis (bestuurssecretaris)

Van : mr. B.F. Wesseling, notaris

Datum : 21 juni 2017

Inzake : Aandeelhoudersovereenkomst

Tijdens het overleg op 19 juni jl. kwam de vraag aan de orde of de aandeelhoudersovereenkomst die Regio Twente, Twence en de Twentse gemeenten op 12 december 2011 zijn aangegaan vervalft op 30 juni 2022.

De datum van 30 juni 2022 houdt verband met de beëindiging van de overeenkomst die tussen de gemeenten en de met Twence verbonden groepsmaatschappij Avi-Twente BV ter zake de feitelijke levering van afvalstoffen is aangegaan. Ten gevolge van de beëindiging van de overeenkomst tot levering afvalstoffen ontstaat geen directe wijziging in het aandeelhouderschap.

De aandeelhoudersovereenkomst kent geen bepaling in de zin dat de overeenkomst tijdelijk van aard is. De overeenkomst op zich blijft derhalve ook na 30 juni 2022 van kracht. Wel treedt een wijziging op ten aanzien van hetgeen in artikel 7 lid 2 is opgenomen. De vergoeding die een gemeente aan Twence in een zeer uitzonderlijke situatie zou moeten betalen bij verkoop van aandelen vervalft bij een verkoop door een gemeente na 30 juni 2022. Bij verkoop voor die datum zou een gemeente verplicht kunnen worden aan Twence een vergoeding te betalen in de situatie dat een gemeente aandelen overdraagt en vervolgens binnen 24 maanden daarna ten aanzien van die gemeente een verplichting zou ontstaan tot aanbieding van aandelen indien de gemeente nog aandeelhouder zou zijn. Meer concreet ziet artikel 7 lid 2 op de situatie dat een gemeente eerst aandelen overdraagt voor een goede prijs (bijvoorbeeld in 2021) en vervolgens niet meer aan de kwaliteitseis zou voldoen, doordat de gemeente na 30 juni 2022 geen overeenkomst met Twence in stand houdt.

Alle overige bepalingen opgenomen in de overeenkomst houden ook na 30 juni 2022 hun volledige kracht. Daarnaast blijft gelden de zogenoemde blokkeringsregeling opgenomen in de statuten, tenzij anders wordt overeengekomen.

Situatie na 30 juni 2022

Een aandeelhouder die na 30 juni 2022 geen overeenkomst met – een groepsmaatschappij van – Twence Holding in stand houdt ter zake de levering van afvalstoffen voldoet niet meer aan de in de statuten van Twence Holding opgenomen kwaliteitseis (artikel 5) en is gehouden alle aandelen in het kapitaal van Twence aan te bieden aan de mede-aandeelhouders van Twence. Op deze aanbieding is de statutaire regeling van toepassing zoals in het stroomschema is opgenomen. Indien verschillende aandeelhouders op 30 juni 2022 nog geen overeenkomst met Twence hebben gesloten ter continuering van de levering van afvalstoffen is denkbaar dat de continuïteit van Twence wordt bedreigd. Het ligt daarom in de rede voor 30 juni 2022 na te gaan op welke wijze de relatie tussen Twence en de daarbij betrokken gemeenten wordt gecontinueerd. De wijze waarop de relatie gecontinueerd wordt kan van invloed zijn op de statutaire regeling en meer in het bijzonder op de kwaliteitseisen die aan het aandeelhouderschap worden gesteld in de statuten: verdienen deze aanpassing?

Volledigheidshalve: voor statutenwijziging is een twee/derde meerderheid van de stemmen vereist, voor wijziging van de aandeelhoudersovereenkomst is de unanimiteit vereist.

Samenvattend kan worden gesteld dat de aandeelhoudersovereenkomst ook na 30 juni 2022 van toepassing blijft. Ten aanzien van de statutaire regeling geldt hetzelfde: ook deze regeling blijft van kracht, tenzij de regelingen in onderling overleg worden aangepast. Het ligt in de rede dat aandeelhouders en Twence met elkaar in overleg treden omtrent de voortzetting van hun onderlinge verhoudingen na 30 juni 2022 op een zodanig tijdstip dat tijdig helderheid ontstaat omtrent de contractuele relatie.

Introductie en methoden

Opdracht KPMG: bepaling
marktwaarde Twence per
1 januari 2017

Waardering op 'stand-alone going
concern' basis zonder strategische
premies

Zorgvuldig proces:

- Afstemming primaire
uitgangspunten voor delen
uitkomsten
- Gebruikelijke waarderingmethoden
- Objectieve toetsing input en
uitkomsten

Primaire waarderingmethode:

Waarderingmethoden	Discounted Cash Flow (DCF)	Gebaseerd op netto contante waarde toekomstige kasstromen • Prognose vrije kasstromen • Disconteren met vermogenskostenvoet
	Uitkomsten DCF getoetst door middel van:	
	Markt- multiples	Gebaseerd op vergelijking met beursgenoteerde bedrijven in sector • Identificatie relevante bedrijven • Selectie van geschikte multiples
	Transactie- multiples	Gebaseerd op een analyse van recente transacties van vergelijkbare bedrijven • Identificatie vergelijkbare transacties • Selectie van geschikte multiples

Belangrijkste uitgangspunten

Afzet

Tarieven

Energieopbrengsten

Operationele kosten

Nieuwe initiatieven

Investerings

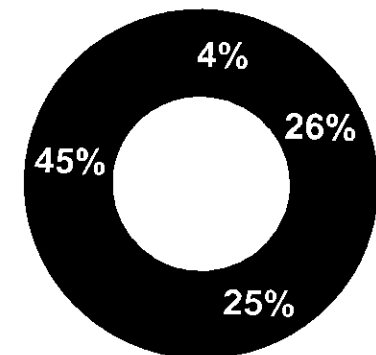
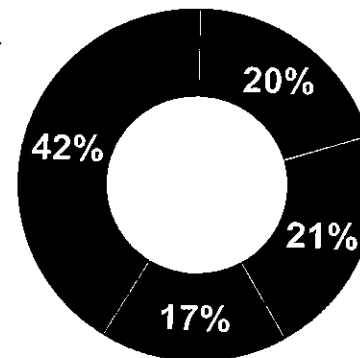

Afzetverdeling (relatief)

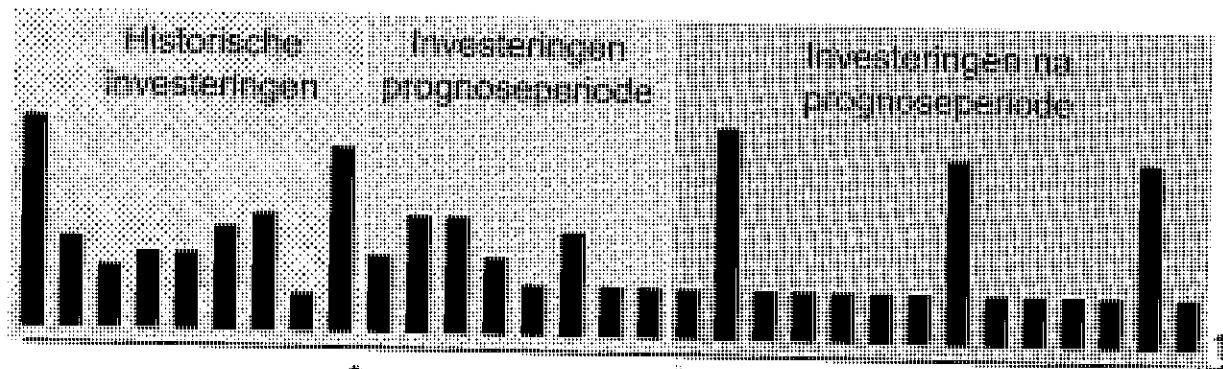
2016

2026

- HHA aandeelhouders voor thermische verwerking
- HHA niet-aandeelhouders
- Bedrijfsval
- Import

Analyse investeringen

Grote investeringen ●
Reguliere investeringen ●

Waarderingsdatum

Herrekenend naar
gelijkblijvend jaarlijks
bedrag: Annuïteit

Benchmark prognoses

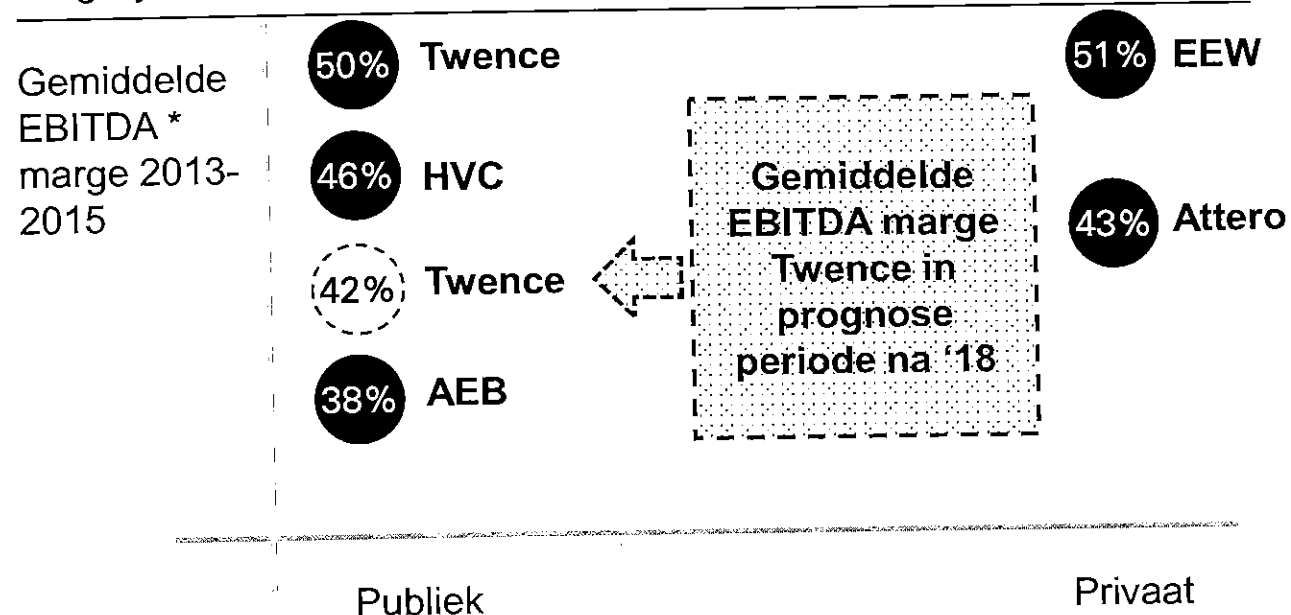
Analyse afvalverwerkers
in Nederland

Analyse historische
resultaten

Bepalen vergelijkbare
afvalverwerkers

Toetsing resultaten in
prognoses

Vergelijkbare Nederlandse afvalverwerkers

* EBITDA = resultaat voor rente, belastingen en afschrijvingen

Ten opzichte van de waardering van 100% van de aandelen van Twence, kunnen verschillende factoren een impact hebben op de waardering, en hiermee prijsstelling, van een minderheidsbelang

DISCUSSION PURPOSES ONLY

 Beperkte controle over organisatie	Waarde impact	 Leveringscontracten	Waarde impact
Bij het houden van een minderheidsaandeel is de mate van controle over de bedrijfsvoering beperkter dan bij het houden van een 100% belang, bijvoorbeeld door gebrek aan stemrechten.	Afnemen	- De mogelijke beëindiging van de huidige leveringscontracten van afval met uittredende aandeelhouders hebben een impact op de waardering van Twence doordat toekomstige opbrengsten hierdoor worden beïnvloed. - De impact op de waarde is afhankelijk van: a. Verwachte snelheid van opvullen van 'verloren' afzet van uittredende aandeelhouders (het creëren van vollast); b. Tariefstelling van nieuwe contracten.	Toenemen / Afnemen
 Beperkte handelbaarheid van aandelen		 Borgstelling leningen	
De handelbaarheid van een minderheidsaandeel is over het algemeen beperkter dan bij de verkoop van een meerderheidsbelang of een 100% belang.	Afnemen	- Het wegvallen van de borgstelling van de uittredende aandeelhouders kan meerdere effecten hebben: a. Een uitbreiding van de borgstelling van de aanblijvende aandeelhouders en/of een heronderhandeling met de lening verstrekkers; b. Afhankelijk van bovenstaand kan een stijging van de rente plaatsvinden bij wijzigingen van de borgstelling.	Gelijk / Afnemen
Op basis van onderzoek, kan een afslag op de aandeelhouderswaarde toegepast worden tussen de 20 en 30% voor twee bovenstaande items. De discounts voor beperkte controle over de organisatie en de beperkte handelbaarheid van aandelen hangt sterk samen en dient gezamenlijk te worden geanalyseerd (om geen dubbeltellingen te krijgen).			
 Additioneel risico bestaande aandeelhouders		 Voorzieningen eindafdekking en nazorg	
Indien het uittreden van de aandeelhouders wordt gefinancierd door additionele financiering, heeft dit mogelijk invloed op het risico voor bestaande aandeelhouders. Dit zal vooral van toepassing zijn indien de uittreding geëffectueerd gaat worden via inkoop van eigen aandelen door Twence, waarvoor additioneel vreemd vermogen dient te worden aangetrokken.	Gelijk / Afnemen	Er bestaat onzekerheid over de rentevoet die gehanteerd wordt bij de bepaling van de contante waarde van de verplichtingen tot eindafdekking en nazorg. Hoewel Twence thans dit conform huidig beleid doorvoert, is de gehanteerde rekenrente (thans 5,06% met mogelijke verlaging naar 3,1%) dusdanig hoog vergeleken met de huidige risicovrije marktrente, dat het risico bestaat dat in de toekomst extra dotaties aan deze voorzieningen benodigd zijn om de beoogde eindwaardes te behalen. Een koper zal voor dit risico mogelijk een compensatie vragen.	Afnemen

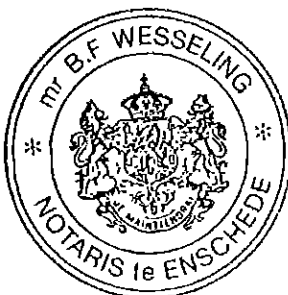

Bijlage Bg

FW/TS/2009.52315/5
12/12/2011AKTE VAN DEPOT

Heden, vijftien december tweeduizendelf, verscheen voor mij, _____
mr. Berend Frederik Wesseling, notaris te Enschede: _____
mevrouw mr. Madlyn Louise Hoek, kantooradres 7521 PR Enschede, Pantheon —
25, geboren te Almelo op dertien november negentienhonderdzevenenzeventig, —
te dezen handelend als gevolmachtigde van: _____
de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid: _____
Twence Holding B.V., met zetel te Enschede, kantoorhoudende 7554 RT Hengelo,
Boldershoekweg 51 (handelsregister 08090697), hierna te noemen: _____
de Vennootschap. _____
Van de volmacht is mij, notaris, genoegzaam gebleken. _____
De comparante verklaarde namens haar volmachtgever het volgende te willen —
aanhechten: _____
een onderhandse aandeelhoudersovereenkomst met bijlagen tussen de —
Vennootschap en veertien (14) Twentse Gemeenten alsmede de Gemeente —
Berkelland, welke overeenkomst op twaalf december tweeduizendelf te Enschede —
is ondertekend, _____
en deze daarmee te willen voorzien van vaste dagtekening door aanbieding van die
stukken aan mij, notaris, ter aanhechting van die stukken aan een akte van depot, —
met dien verstande dat de notaris bevestigt dat aan te hechten document op twaalf—
december tweeduizendelf aan hem is overhandigd teneinde aan een depotakte —
gehecht te worden en hij heden deze formele handeling verricht. _____
Genoemde stukken zijn door mij, notaris, in ontvangst genomen en zullen aan deze
akte worden gehecht. _____
De comparante is mij, notaris, bekend. _____
Waarvan akte verleden te Enschede op de datum als vermeld in het hoofd van deze
akte. _____
Nadat de inhoud van de akte aan de comparante zakelijk werd opgegeven en —
toegelicht, verklaarde zij dat zij van de inhoud heeft kennis genomen en daarmee —
instemt. _____
Onmiddellijk na beperkte voorlezing overeenkomstig de wet is deze akte door de —
comparante en mij, notaris, ondertekend om twaalf uur vijfenveertig minuten. —
(Volgt ondertekening).

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT.

FW/TS.2009.52315
20/10/2011

6

AANDEELHOUDERSOVEREENKOMST **MET GEMEENTEN REGIO TWENTE**

De ondergetekenden:

1. de heer Peter Erick Johan den Oudsten, wonende te Enschede, te dezen handelend als voorzitter van de gemeenschappelijke regeling:
Regio Twente, kantoorhoudende 7511 JM Enschede, Nijverheidstraat 30 (handelsregister 08195873),
gemeenschappelijke regeling Regio Twente hierna te noemen: Regio Twente;
2. de heer Johannes Theodorus Petrus Maria Rooijakkers, wonende te Dalfsen, te dezen handelend als enig bestuurder van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid: Twence B.V., met zetel te Enschede, kantoorhoudende 7554 RT Hengelo, Boldershoekweg 51 (handelsregister 08090697),
Twence B.V. hierna te noemen: Twence;
3. de heer Hendrik Maria Bolhaar, wonende te Enschede, hoofd algemene zaken Regio Twente, te dezen handelend als gevolmachtigde van:
 - a. de Gemeente Almelo, kantoorhoudende 7607 EK Almelo, Stadhuisplein 1 (handelsregister 08214858);

- b. de Gemeente Borne, kantoorhoudende 7622 DG Borne, Rheineplein 1 (handelsregister 50450948);
- c. de Gemeente Dinkelland, kantoorhoudende 7591 MA Denekamp, Nicolaasplein 5 (handelsregister 08226314);
- d. de Gemeente Enschede, kantoorhoudende 7514 AD Enschede, Hengelosestraat 51 (handelsregister 08215195);
- e. de Gemeente Hof van Twente, kantoorhoudende 7471 DK Goor, De Hofte 7 (handelsregister 08215304);
- f. de Gemeente Haaksbergen, kantoorhoudende 7481 HS Haaksbergen, Markt 3 (handelsregister 50232274);
- g. de Gemeente Hellendoorn, kantoorhoudende 7442 MA Hellendoorn, Willem Alexanderstraat 7 (handelsregister 08221859);
- h. de Gemeente Hengelo, kantoorhoudende 7551 EC Hengelo, Burgemeester Jansenplein 1 (handelsregister 08218146);
- i. de Gemeente Losser, kantoorhoudende 7581 AG Losser, Raadhuisplein 1 (handelsregister 50869744);
- j. de Gemeente Oldenzaal, kantoorhoudende 7571 CD Oldenzaal, Ganzenmarkt 1 (handelsregister 08224234);
- k. de Gemeente Rijssen-Holten, kantoorhoudende 7461 DD Rijssen, Schild 1 (handelsregister 50839519);
- l. de Gemeente Tubbergen, kantoorhoudende 7651 CV Tubbergen, Raadhuisplein 1 (handelsregister 08215565);
- m. de Gemeente Twenterand, kantoorhoudende 7671 GS Vriezenveen, Manitobaplein 1 (handelsregister 08215207);
- n. de Gemeente Wierden, kantoorhoudende 7642 EC Wierden, Plantsoenlaan 1 (handelsregister 53309561);
- o. de Gemeente Berkelland, kantoorhoudende 7271 AX Borculo, Marktstraat 1 (handelsregister 09212462),

de onder a. tot en met o. genoemde gemeenten worden verder aangeduid met "de Gemeenten".

Van de volmachten van de Gemeenten aan de sub 4 genoemde ondertekenaar blijkt uit een raamovereenkomst de dato heden, welke raamovereenkomst is gehecht aan een akte van depot de dato heden verleden voor
mr. B.F. Wesseling, notaris te Enschede,

overwegen:

- a. de Gemeenten zijn een gemeenschappelijke regeling tot onderlinge samenwerking aangegaan waarvan het openbaar lichaam Regio Twente een rechtsgevolg is. De Gemeenten zijn via Regio Twente met Avi Twente (een groepsmaatschappij van Twence) een overeenkomst aangegaan (tot één juli tweeduizendtweeëntwintig) voor de verwerking van huishoudelijk afval. De Gemeenten zijn via de gemeenschappelijke regeling betrokken bij de garantstelling voor financieringen die aan Twence zijn verstrekt; de Gemeenten en Twence zijn betrokken bij een zogenoemde transport kosten egalisatieregeling;
- b. de regioraad van Regio Twente heeft op veertien oktober tweeduizendnegen het strategisch plan herziening aandeelhouderschap Twence (hierna ook te noemen: het strategisch plan) vastgesteld;
- c. de Gemeenten aanvaarden het strategisch plan als basis voor hun onderlinge samenwerking en rechtsverhouding jegens elkaar, Regio Twente en Twence. De overdracht van aandelen door Regio Twente aan de Gemeenten en de aanvaarding van de aandelen in Twence door de Gemeenten is een consequentie van het strategisch plan;

- d. ter uitvoering van het strategisch plan zijn partijen een zogenaamde raamovereenkomst aangegaan welke hen verplicht tot een levering respectievelijk aanvaarding van aandelen in Twence en het aangaan van deze overeenkomst;
- e. Regio Twente heeft heden aandelen in het kapitaal van Twence uitgekeerd en geleverd aan de Gemeenten. Het totale kapitaal van Regio Twente is verdeeld als volgt: Regio Twente en Vuilverwerkingsbedrijf Noord-Groningen zijn houder van bijzondere aandelen voortvloeiende uit de Agenda van Twente;
- f. akte van levering aandelen kent ondermeer navolgende bepaling:
“De verplichtingen die ieder van de Gemeenten heeft uit hoofde van de in de raamovereenkomst overigens genoemde documenten worden geacht met de bereidheid van Regio Twente aandelen in Twence over te dragen samen te hangen. Voor het geval één van de Gemeenten verplichtingen als opgenomen in de Aandeelhoudersovereenkomst, naar het oordeel van Regio Twente, niet of niet in voldoende mate is nagekomen, is die Aandeelhouder, op daartoe strekkend verzoek, gehouden de door hem bij deze akte verkregen aandelen zonder tegenprestatie, terug overdragen aan Regio Twente. Dit recht van Regio Twente eindigt per tijdstip van de intrekking van de tijdelijk-winstdelende-preferente aandelen”.

komen partijen als volgt overeen:

Artikel 1. Agenda van Twente.

1. In afwijking van hetgeen in het strategisch plan is opgenomen zal de financiering van de Agenda van Twente op een wijze plaatsvinden, welke verankerd is in de statuten van Twence.

In de toekomst komt een gedeelte van de uitkeerbare winst tot maximaal € 66.422.464,= ten gunste van de zogenoemde “tijdelijk-winstdelende-preferente aandelen”, ook genoemd: t.w.p. aandelen. Regio Twente blijft

houder van 819 t.w.p. aandelen aan welke aandelen een preferentie is gekoppeld dat tot een maximale uitkering voor Regio Twente via de voorliggende jaren van € 64.000.000,= kan leiden een en ander zoals nader verwoord in de statuten van Twence, waarbij het streven bestaat de uitkering op de t.w.p. aandelen in beginsel jaarlijks te doen. De jaarlijkse uitkering op de t.w.p. aandelen is gebonden aan een maximum als hiervoor genoemd en is afhankelijk van:

- het resultaat;
 - de solvabiliteitsverhoudingen,
- zoals nader in de statuten van Twence vastgelegd.

Partijen achten voormelde statutaire regeling een juiste en toereikende regeling die is overeengekomen in plaats van hetgeen uit het strategisch plan volgt. Partijen nemen daarbij in aanmerking dat de primaire dividendvergoeding ad € 2.500.000,= zoals opgenomen in het strategisch plan een feitelijke optelsom is van de zogenoemde borgtochtvergoeding die aan de Gemeenten (en Vuilverwerkingsbedrijf Noord-Groningen) wordt uitgekeerd en een bedrag als dividend zoals in de statuten thans tot uitdrukking is gebracht.

2. Regio Twente stemt ermee in dat de grondslag voor de uitkering afhankelijk is van de solvabiliteit van Twence welke afhankelijk is van de jaarrekening van Twence in het bijzonder het balans totaal.

Artikel 2. Dividendbeleid.

1. Partijen onderscheiden in het kader van de wijze waarop zij in de algemene vergadering van aandeelhouders van Twence hun stemrecht met betrekking tot winstuitkering zullen uitoefenen 2 periodes, te weten
 - periode I: dit is de gehele periode gedurende welke de t.w.p. aandelen tot uitkering is gerechtigd;

periode II: de periode die na periode I aanvangt.

2. Gedurende periode I zullen partijen bij deze overeenkomst hun stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders van Twence zodanig uitoefenen dat de uitkeerbare winst van Twence, voor zover statutair geen uitkeringsaanspraken bestaan (ten aanzien van):

- de cumulatief preferente aandelen;
- de gewone aandelen van de vaste bedragen die de statuten vermeldt);
- de t.w.p. aandelen,

volledig zal worden gereserveerd.

Gedurende periode I zullen partijen bij deze overeenkomst hun stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders van Twence uitoefenen ten aanzien van de uitkeringen op t.w.p. aandelen, indien de solvabiliteit kleiner dan 28% en groter dan 25% van het balanstotaal is, dat Twence redelijkerwijs over voldoende vermogen voor haar bedrijfsvoering kan beschikken, rekening houdend met het door de algemene vergadering van aandeelhouders van Twence goedgekeurde begroting en investeringsplan en de overigens aan Twence ter beschikking staande financieringsbronnen.

3. In het laatste jaar van periode I vindt overleg plaats tussen partijen over het tarieven- en dividendbeleid ten aanzien van periode II; partijen kunnen dit schriftelijk vastleggen.
4. Partijen realiseren zich dat het burgerlijk wetboek ten aanzien van de besloten vennootschap kan worden gewijzigd en, zoals het thans laat aanzien, uitkeringen mede onderworpen zullen zijn aan het bestuur van een vennootschap met het oog op de continuïteit van de vennootschap. Zodra deze wetgeving vaststaat zullen partijen in nader overleg treden met betrekking tot de gewijzigde situatie en zullen partijen een regeling treffen die zoveel

mogelijk aansluit bij de bestaande. Die regeling naar het zich laat inzien, houden een omzetting van de rechtsvorm van Twence van een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid in een naamloze vennootschap op een tijdstip dat die gewijzigde wetgeving intreedt.

Artikel 3. Bestaande Garantstellingen.

1. Onlosmakelijk met de verkrijging door de Gemeenten van aandelen in het kapitaal van Twence verbonden is het in economische zin overnemen door de Gemeenten van de verplichtingen die op Regio Twente rusten uit hoofde van de garanties verstrekt aan bankinstellingen die nader zijn opgenomen in een overzicht dat als **bijlage 1** bij deze aandeelhoudersovereenkomst is gevoegd. Uit dit overzicht blijkt dat de mate waarin ieder van de Gemeenten de garantstelling voor zijn rekening moet nemen, gerelateerd is aan het inwoneraantal per 1 januari 2001.
2. De overname van de verplichtingen in economische zin houdt in dat de Gemeenten Regio Twente uitdrukkelijk vrijwaren voor de borgtocht/garantie verplichtingen jegens bankinstellingen zoals deze in **bijlage 1** zijn opgenomen en vergoeden aan Regio Twente of op eerste verzoek van Regio Twente aan die banken hetgeen Regio Twente uit dien hoofde aan hoofdsommen, renten en kosten of anderszins moet voldoen. De vrijwaring strekt zich uit tot de kosten die Regio Twente moet maken ter bewaking, beperking of uitvoering van haar verplichtingen waaronder die begrepen van procedures, rechtsgelerde raadsman of anderszins en welke zij volgens haar administratie heeft voldaan. De administratie van Regio Twente biedt voor de omvang van de vrijwaring door de Gemeenten volledig bewijs, behoudens het recht tegenbewijs te leveren.
3. Regio Twente zal onverminderd voormelde vrijwaring bevoegd zijn naar eigen inzichten regeling met bankinstelling te treffen,

vaststellingsovereenkomst aan te gaan en kwijting te verlenen mits het algemeen bestuur van Regio Twente aan die regelingen en dergelijke zijn goedkeuring heeft verleend.

4. De verplichting van elk van de Gemeenten individueel jegens Regio Twente is gerelateerd aan de inwonersaantallen per de referentiedatum zoals nader voorzien in de **bijlage 2** bij deze overeenkomst.
5. Regio Twente kan (onder verwijzing naar pagina 3 van het strategisch plan) in het kader van de vrijwaring, voor het geval zij betalingen moet verrichten, de Gemeenten verzoeken, conform de verdeelsleutel waarnaar in lid 4, wordt verwezen betalingen aan haar, bij wege van voorschot, te verrichten.
6. De verplichtingen die op ieder van de Gemeenten rust, vervallen niet door aandelenoverdracht; een eventuele overname van verplichtingen uit hoofde van vrijwaring door een ander, ontslaat de betrokken gemeente niet van haar verplichtingen jegens Regio Twente, tenzij Regio Twente daarmee instemt. Deze instemming zal Regio Twente verlenen indien een andere Nederlandse gemeente de verplichtingen tot vrijwaring onvoorwaardelijk op zich neemt.
7. In verband met de overname in economische zin van de garantie-/borgtochtverplichting komt de vergoeding die Twence in het kader van die garantie-/borgtochtverplichting periodiek voldoet groot circa € 1.700.000,= vermeerderd met het bedrag van het zogenoemde primaire dividend als voorzien in de statuten van Twence (€ 798.000,=) ten gunste van de houders van gewone aandelen, met ingang van een januari tweeduizendelf ten gunste van de Gemeenten, naar rato van de verdeelsleutel als opgenomen in lid 4,. Twence zal in dat kader de totaalsom van de dividendvergoeding en de borgtochtvergoeding tezamen – in totaal – conform de in lid 4, bedoelde verdeelsleutel aan de Gemeenten voldoen. Het hiervoor bepaalde geldt voor de

periode dat de borgtochtvergoeding geldt. Nadien komt de vergoeding wegens dividend toe aan de aandeelhouders naar rato van ieders aantal aandelen.

8. Voor het geval sprake is van een overgang van de verplichtingen als bedoeld in lid 6 zal ook de aanspraak op de garantie-/borgtochtvergoeding overgaan op degene op wie de vrijwaringplicht rust.

Voor het geval de vergoeding die Twence in verband met de borgtocht ten gunste van de borgen (de Gemeenten en Vuilverwerkingsbedrijf Noord-Groningen) voldoet wordt gewijzigd, zullen partijen het daartoe leiden dat de statuten van Twence zodanig worden gewijzigd dat het totaal van de vergoeding wegens borgtocht en het primair dividend tezamen € 2.498.000,= blijft belopen waarbij partijen overigens gehouden zijn tot een zodanige verdeling van dit dividend gedurende de periode dat t.w.p. aandelen tot de winst zijn gerechtigd dat de ontvangst van ieder van de Gemeenten is gerelateerd aan de verdeelsleutel die volgt uit het bepaalde in lid 4.. Nadien komt aan ieder van de Gemeenten toe een bedrag aan dividend als overeenstemt met diens aandelenbelang. De Gemeenten realiseren zich dat op grond van civielrechtelijke uitgangspunten een dividenduitkering slechts mogelijk is indien de statuten en wet uitkering van dividend mogelijk doet zijn.

Artikel 4. Toekomstige Garanties

Geen van de Gemeenten kan worden verplicht garanties af te geven of zekerheden te verstrekken in het kader van financieringen aan te trekken door Twence en/of de daarmee verbonden ondernemingen.

Voor het geval Twence financieringen aangaat is dit mogelijk op basis van garantstelling van de Gemeenten na daartoe strekkend unaniem besluit of na besluitvorming door een aantal van hen. Zouden de Gemeenten unaniem besluiten

tot garantstelling voor Twence en/of met Twence verbonden ondernemingen, dan zal het uitgangspunt zijn dat de verplichtingen van de Gemeenten worden gerelateerd aan het inwoneraantal en kan door verwijzing naar deze overeenkomst het bepaalde in artikel 3 van deze overeenkomst van overeenkomstige toepassing worden verklaard.

Artikel 5. Transportkosten egalisatieregeling

In het kader van de verplichting van iedere gemeente om in gevolge het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling Regio Twente alle huishoudelijke afvalstoffen aan Regio Twente ter verwerking bij Twence aan te bieden, hebben partijen een zogenaamde Transportkosten-egalisatieregeling ingesteld.

Op 8 maart 2007 hebben de portefeuillehouders afval van de aan Regio Twente deelnemende gemeenten het door Arcadis opgestelde rapport "herijking transportkostenegalisatieregeling Regio Twente" vastgesteld. Hierin zijn objectieve criteria geformuleerd voor de verevening van transportkosten tussen de gemeenten. De inhoud van deze Transportkosten-egalisatieregeling is afgedrukt op **bijlage 3**, die aan deze overeenkomst is gehecht.

Partijen stellen vast dat de afspraken met betrekking tot de Transportkosten-egalisatieregeling in de genoemde bijlage correct is weergegeven en dat de regeling zelf ook na verwerving door de gemeenten van aandelen Twence onverkort toepassing behoudt, zodat partijen daaraan gebonden blijven tenzij partijen overeenkomen deze regeling te herzien.

Artikel 6. Huishoudelijk afval

Overeenkomstig het Strategisch Plan, en ter uitvoering van reeds bestaande verplichtingen, continueren de Gemeenten de feitelijke levering van afvalstoffen van 220.000 ton per jaar tot en met 30 juni 2022, naar rato van hun inwoneraantal, aan Twence en/of een met Twence verbonden groepsmaatschappij. De Gemeenten

hebben kennis genomen van de bestaande regelingen en zullen deze eerbiedigen en nakomen als zelfstandige verbintenis.

Artikel 7. Bijzondere waarderingsregel

1. Voor het geval een partij bij deze overeenkomst gehouden is aandelen in Twence aan te bieden op grond van het niet meer voldoen aan de statutaire kwaliteitseis, geldt dat de waarde van de alsdan aangeboden aandelen zal worden bepaald op basis van de laagste van beide na te noemen normen:
 - de waarde in het economisch verkeer;
 - de nominale waarde.
2. Voor het geval een partij bij deze overeenkomst overigens aandelen in het kapitaal van Twence vrijwillig aanbiedt, geldt tot en met 30 juni 2022 dat deze aandelen kunnen worden gekocht door ieder van de overige partijen bij deze overeenkomst op basis van de norm die uit de statuten van Twence voortvloeit. Voor het geval evenwel een Gemeente aandelen heeft overgedragen in een periode van 24 maanden voorafgaande aan het tijdstip waarop die Gemeente overige aandelen dient aan te bieden op de grond genoemd in lid 1 of op de grond genoemd in lid 1 zou moeten aanbieden indien die Gemeente nog aandeelhouder zou zijn, vergoedt deze Gemeente op daartoe strekkend verzoek van Twence aan Twence een bedrag gelijk aan het verschil tussen de netto verkoopopbrengst van de verkochte aandelen en de nominale waarde daarvan. Het bepaalde in vorige volzin vervalt bij verkoop door een Gemeente na 30 juni 2022.

Artikel 8. Meeverkoopplicht/recht

1. Voor het geval Gemeenten die tezamen houder zijn van 67% van de gewone aandelen in Twence (hierna aan te duiden met: vervreemders) overeenkomen dat zij alle aandelen in Twence wensen te vervreemden aan een derde partij

(hierna aan te duiden met: geïnteresseerde), is ieder van de partijen bij deze overeenkomst gehouden (op daartoe strekkend verzoek van de vervreemders gezamenlijk):

- zijn medewerking te verlenen aan de beoogde overdracht door Vervreemders aan de geïnteresseerde en medewerking te verlenen aan een daartoe nodige statutenwijziging van Twence;
- op daartoe strekkend verzoek eveneens zijn aandelen in Twence aan de geïnteresseerde over te dragen op basis van een prijs die voor alle Gemeenten gelijk is,

onder de voorwaarden dat:

- de transportegalisatieregeling zoals deze is overeengekomen op redelijke grondslag door de geïnteresseerde wordt gecontinueerd;
- de geïnteresseerde de continuïteit van de onderneming van Twence voldoende kan waarborgen zodat Twence en groepsmaatschappij ook na overgang de verplichtingen die op hen rusten richting Gemeenten redelijkerwijs kan nakomen;
- gestelde garanties/borgtochten die ten behoeve van financiers van Twence zijn opgesteld worden teruggeven en eventuele leningen van Gemeenten aan Twence worden afgelost;
- betaling (van de koopsom) in geld plaats heeft;
- verkoopvoorwaarden voor alle Gemeenten gelijkwaardig zijn;
- geen schending optreedt ten aanzien van de afspraak met Attero (of rechtsopvolgers).

2. Voor het geval de koopsom voor de t.w.p. aandelen onvoldoende is voor de uitvoering van de Agenda van Twente behoeft de verkoop de instemming van Regio Twente. Hiervan is sprake indien de koopsom van de t.w.p. aandelen lager is dan de contante waarde van de nog te ontvangen bedragen op de t.w.p. aandelen tot beloop van het maximum. De contante waarde wordt bepaald op

een jaarlijks gelijkmatige uitkering van € 8.000.000,= op de t.w.p. aandelen aan Twence en een contantmakingsfactor uitgaande van het rendement op staatsobligaties met een resterende looptijd gelijk aan de duur van de nog niet uitgekeerde bedragen. Voormeld bedrag wordt dienovereenkomstig (neerwaarts) gecorrigeerd voor het geval op de t.w.p. aandelen jaarlijks meer dan € 8.000.000,= is uitgekeerd.

3. Geen van de aandeelhouders in Twence zal overgaan tot verkoop of vervreemding van aandelen in het kapitaal van Twence indien ten gevolge van die verkoop de onderneming van Twence in wezenlijk opzicht wordt benadeeld.
4. Indien een aandeelhouder van Twence aandelen in het kapitaal van Twence wenst over te dragen, zal deze (onverminderd de statutaire blokkeringsregeling en hetgeen in deze overeenkomst is bepaald) de overige partijen bij deze overeenkomst desverlangd redelijkerwijs in staat stellen – op basis van een zelfde koers en voorwaarden – (een evenredig deel van hun) aandelen in het kapitaal van Twence over te dragen aan die gegadigde. Het hiervoor bepaalde ziet in het bijzonder op de situatie als opgenomen in lid 1: aandeelhouders willen hun gehele belang in Twence overdragen, doch is daartoe niet beperkt.

Artikel 9. Berkelland

Regio Twente erkent ter zake de uitkeringen die op de t.w.p. aandelen worden ontvangen alsmede eventuele verkoopopbrengsten dan wel (liquidatie)opbrengsten dat 1,74558% van die opbrengsten ten gunste van de gemeente Berkelland komt en door Regio Twente aan de gemeente Berkelland wordt voldaan door betaling binnen dertig dagen na ontvangst van hetgeen op t.w.p. aandelen door Regio Twente is ontvangen.

Artikel 10. Volmacht

Ieder van partijen draagt ervoor zorg dat aan:

- een onder zijn gezag staande ambtenaar, en/of;
- een bestuurder (burgermeester/wethouder) van zijn gemeente;
- een advocaat, notaris of kandidaat-notaris,

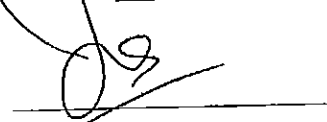
voldoende schriftelijke volmacht wordt verleend teneinde in
aandeelhoudersvergaderingen van Twence het stemrecht uit te oefenen. Deze
volmacht wordt verstrekt overeenkomstig de model-schriftelijke volmacht die
hierbij wordt gevoegd.

Artikel 11. Vrachtgebruik

Partijen onthouden zich van het overdragen van hun aandelen in Twence in
economisch opzicht en onthouden zich van het verkrijgen van een recht van
vruchtgebruik op aandelen.

Aldus getekend.

de dato: 12-12-2011

Twence B.V.

(J.Th.P.M. Rooijkkers)

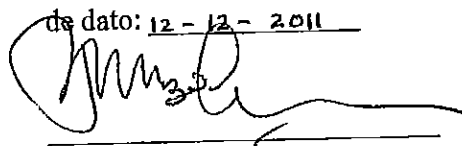
de dato: 12-12-2011

Regio Twente B.V.

(P.E.J. den Oudsten)

de dato: 12-12-2011

Namens alle in de overeenkomst
genoemde gemeenten

(H.M. Bolhaar)

de dato: _____

BIJLAGE 1

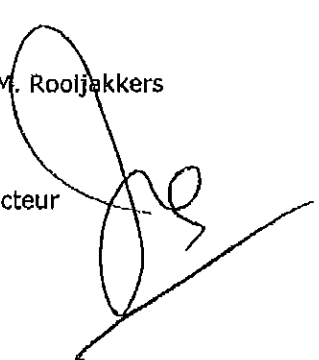
**Overzicht openstaande garanties Regio Twente voor geldleningen Twence B.V.
per 31-12-2010**

Bedragen in duizenden euro's

	Stand 1 januari	Kortlopend deel 1 januari	Langlopend deel 1 januari	Kortlopend deel 31 december	Langlopend deel 31 december	Resterende aflossings- verplichting na 5 jaar
• BNG 7,00%	10.209	1.702	8.507	1.701	6.806	-
• BNG 7,04%	1.513	1.513	-	-	-	-
• NWB 6,97%	21.981	1.386	20.595	1.485	19.110	12.045

J.T.M. Rooijackers

Directeur

BIJLAGE 2

Inwoneraantal per 1 januari 2001

Gemeente	Inwoners
Almelo	70.416
Borne	20.717
Dinkelland	25.996
Enschede	150.449
Haaksbergen	24.129
Hellendoorn	35.789
Hengelo	80.433
Hof van Twente	34.855
Losser	22.757
Oldenzaal	31.111
Rijssen-Holten	26.518
Tubbergen	20.022
Twenterand	33.325
Wierden	23.415
Berkelland	11.047
Totaal	610.979

BIJLAGE 3

Herijking transportkosten egaliseriegeling

niet bijgevoegd.

FW/TS.2009.52315
15/11/2011

3

AANDEELHOUDERSOVEREENKOMST

MET ATTERO

De ondergetekenden:

1. de heer Petrus Martinus Vincent, wonende te Helmond, te dezen handelend als zelfstandig vertegenwoordigingsbevoegd bestuurder van de naamloze vennootschap:
Attero Holding N.V., met zetel te Arnhem kantoorhoudende 9418 TM Wijster, Vamweg 7(handelsregister 05053670), welke vennootschap op haar beurt handelt als enig bestuurder van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid: Attero B.V., met zetel te Zwolle, kantoorhoudende 9418 TM Wijster, Vamweg 7 (handelsregister 05053670), eerder genaamd Essent Milieu B.V.
Attero B.V. hierna te noemen: Attero;
2. de heer Peter Erick Johan den Oudsten, wonende te Enschede, te dezen handelend als enig bestuurder van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid: Twence Beheer B.V., met zetel te Enschede, kantoorhoudende 7511 JM Enschede, Nijverheidstraat 30 (handelsregister 08090503),
Twence Beheer B.V. hierna te noemen: Twence Beheer;

3. de heer Johannes Theodorus Petrus Maria Rooijakkers, wonende te Dalfsen, te dezen handelend als enig bestuurder van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid: Twence Holding B.V., met zetel te Enschede, kantoorhoudende 7554 RT Hengelo, Boldershoekweg 51 (handelsregister 08090697),
Twence Holding B.V. hierna te noemen: Twence;
4. de heer Peter Erick Johan den Oudsten, wonende te Enschede, te dezen handelend als voorzitter van de gemeenschappelijke regeling: Regio Twente, kantoorhoudende 7511 JM Enschede, Nijverheidstraat 30 (handelsregister 08195873),
gemeenschappelijke regeling Regio Twente hierna te noemen: Regio Twente;
5. de heer Hendrik Maria Bolhaar, wonende te Enschede, hoofd algemene zaken Regio Twente, te dezen handelend als gevolmachtigde van:
 - a. de Gemeente Almelo, kantoorhoudende 7607 EK Almelo, Stadhuisplein 1 (handelsregister 08214858);
 - b. de Gemeente Borne, kantoorhoudende 7622 DG Borne, Rheineplein 1 (handelsregister 50450948);
 - c. de Gemeente Dinkelland, kantoorhoudende 7591 MA Denekamp, Nicolaasplein 5 (handelsregister 08226314);
 - d. de Gemeente Enschede, kantoorhoudende 7514 AD Enschede, Hengelosestraat 51 (handelsregister 08215195);
 - e. de Gemeente Hof van Twente, kantoorhoudende 7471 DK Goor, De Hofte 7 (handelsregister 08215304);
 - f. de Gemeente Haaksbergen, kantoorhoudende 7481 HS Haaksbergen, Markt 3 (handelsregister 50232274);
 - g. de Gemeente Hellendoorn, kantoorhoudende 7442 MA Hellendoorn, Willem Alexanderstraat 7 (handelsregister 08221859);

- h. de Gemeente Hengelo, kantoorhoudende 7551 EC Hengelo, Burgemeester Jansenplein 1 (handelsregister 08218146);
- i. de Gemeente Losser, kantoorhoudende 7581 AG Losser, Raadhuisplein 1 (handelsregister 50869744);
- j. de Gemeente Oldenzaal, kantoorhoudende 7571 CD Oldenzaal, Ganzenmarkt 1 (handelsregister 08224234);
- k. de Gemeente Rijssen-Holten, kantoorhoudende 7461 DD Rijssen, Schild 1 (handelsregister 50839519);
- l. de Gemeente Tubbergen, kantoorhoudende 7651 CV Tubbergen, Raadhuisplein 1 (handelsregister 08215565);
- m. de Gemeente Twenterand, kantoorhoudende 7671 GS Vriezenveen, Manitobaplein 1 (handelsregister 08215207);
- n. de Gemeente Wierden, kantoorhoudende 7642 EC Wierden, Plantsoenlaan 1 (handelsregister 53309561);
- o. de Gemeente Berkelland, kantoorhoudende 7271 AX Borculo, Marktstraat 1 (handelsregister 09212462),

de onder a. tot en met o. genoemde gemeenten worden verder aangeduid met “aandeelhouders G”.

Van de volmachten blijkt uit een raamovereenkomst, welke raamovereenkomst zal worden gehecht aan een akte van depot welke akte zal verlijden voor mr. B.F. Wesseling, notaris te Enschede,

overwegen vooraf:

- a. In deze overeenkomst wordt aan de volgende begrippen de hierna opgenomen betekenis verbonden:
 - “overheden”:
publiekrechtelijke lichamen zoals gemeenten, waterschappen, provincies, gemeentelijke regelingen in de zin van Wet gemeenschappelijke regelingen

alsmede als publiekrechtelijke lichamen aan te merken buitenlandse entiteiten;

- “volledig door overheden gecontroleerde rechtspersonen”:

besloten vennootschappen, naamloze vennootschappen of vergelijkbare buitenlandse rechtspersonen met een in aandelen verdeeld kapitaal inits de aandelen van deze besloten vennootschappen, naamloze vennootschappen respectievelijk buitenlandse rechtspersonen direct of indirect volledig gehouden worden door één of meer overheden;

- “private partij”:

een rechtspersoon die zich niet kwalificeert als ‘overheid’ of als een ‘volledig door overheden gecontroleerde rechtspersoon’;

- “een aandelenoverdracht (artikel 2)”:

zowel een overdracht van aandelen als een wijziging in de zeggenschap ten aanzien van Attero en de daarin deelnemende rechtspersonen;

b. Attero, de gemeenschappelijke regeling Vuilverwerkingsbedrijf Noord Groningen en Twence Beheer zijn de enige aandeelhouders in het kapitaal van Twence. De aandelenverdeling op dit moment is:

- Attero: 150.000 cumulatief preferente aandelen;
- de gemeenschappelijke regeling Vuilverwerkingsbedrijf Noord Groningen hierna aan te duiden met: VVNG: 31.000 gewone aandelen;
- Twence Beheer: 819.000 gewone aandelen;

c. de statuten van Twence zijn laatstelijk gewijzigd op 17 mei 2011 bij akte verleden voor mr. B.F. Wesseling, notaris te Enschede. Sederdien is op 17 november 2011 een besluit genomen tot wijziging van die statuten waarbij de statuten worden aangepast conform het concept van KienhuisHoving de dato 18 oktober 2011 (bijlage 1) overigens zijn geen besluiten genomen;

d. bij onderhandse overeenkomst zijn de onder 1, 2 en 3 genoemde partijen een aandeelhoudersovereenkomst aangegaan, welke overeenkomst met bijlagen is gehecht aan een akte van depot op 2 februari 2010 verleden voor mr. B.F. Wesseling, notaris te Enschede;

- e. Twence Beheer wenst alle door haar in het kapitaal van Twence gehouden aandelen over te dragen aan Regio Twente die op haar beurt 818.181 van de aandelen die zij in Twence verworft wenst over te dragen aan de Aandeelhouders G; Twence Beheer heeft Attero verzocht haar medewerking aan die overdracht te willen verlenen. De aandelenverdeling van de hiervoor bedoelde overdrachten is:
- aan de Gemeente Almelo 95.000 aandelen;
 - aan de Gemeente Borne 27.897 aandelen;
 - aan de Gemeente Dinkelland 34.056 aandelen;
 - aan de Gemeente Enschede 205.467 aandelen;
 - aan de Gemeente Hof van Twente 46.359 aandelen;
 - aan de Gemeente Haaksbergen 32.021 aandelen;
 - aan de Gemeente Hellendoorn 46.795 aandelen;
 - aan de Gemeente Hengelo 105.681 aandelen;
 - aan de Gemeente Losser 29.607 aandelen;
 - aan de Gemeente Oldenzaal 41.804 aandelen;
 - aan de Gemeente Rijssen-Holten 36.992 aandelen;
 - aan de Gemeente Tubbergen 27.643 aandelen;
 - aan de Gemeente Twenterand 43.909 aandelen;
 - aan de Gemeente Wierden 30.668 aandelen;
 - aan de Gemeente Berkelland 14.282 aandelen;
- f. op grond van de thans geldende statuten van Twence is voor elke overdracht van aandelen vereist de goedkeuring van de algemene vergadering van aandeelhouders van Twence;
- g. de partijen onder 4 en 5 wensen tot de onder d gemelde aandeelhoudersovereenkomst toe te treden, in welk kader deze aandeelhoudersovereenkomst tussen de partijen bij deze overeenkomst zal hebben te gelden. Ten opzichte van de eerdere aandeelhoudersovereenkomst zijn wijzigingen aangebracht voor zover deze verband houden met de gewijzigde omstandigheden;

- h. de aandelen in het kapitaal van Attero worden volledig gehouden door de naamloze vennootschap: Attero Holding N.V., waarvan de aandelen op haar beurt volledig worden gehouden door overheden, zoals blijkt uit een kopie aandeelhoudersregister van Attero Holding N.V. dat onder berusting is gebracht van een notaris verbonden aan KienhuisHoving N.V. te Enschede en is gehecht aan een akte van depot. Attero kwalificeerde zich destijds en kwalificeert zich aan de in de statuten opgenomen kwaliteitseisen;
- i. Regio Twente en VVNG zijn na de onder e. bedoelde overdracht en de onder c. bedoelde statutenwijziging houder van 819 respectievelijk 31 tijdelijk-winstdelende-preferente aandelen zoals voorzien in de conceptakte van statutenwijziging. Voormelde aandelen worden hierna aangeduid met: t.w.p. aandelen.

komen partijen als volgt overeen:

Artikel 1. Kwaliteitseis.

Ieder van partijen erkent de kwaliteitseis opgenomen in de concept statuten van Twence.

Artikel 2. Publiek karakter Attero.

- 1. Zolang Attero aandelen houdt in het kapitaal van Twence, geeft Attero aan zowel Twence als de overige aandeelhouders in het kapitaal van Twence kennis van een eventuele voorgenomen aandelen overdracht of andere mutatie in haar aandelenkapitaal en van een voorgenomen wijziging in het kapitaal van de rechtspersonen die in het kapitaal van Attero deelnemen. Onder deze mededelingsplicht vallen nadrukkelijk ook eventuele uitgiften, fusies, splitsingen, vestigingen van beperkte rechten, verlenen van volmacht, waardoor (in-)direct een mutatie ontstaat in het kapitaal van Attero

respectievelijk wijziging ontstaat in de zeggenschap. De mededeling wordt gedaan terstond nadat Attero daarvan kennis heeft genomen en in ieder geval bij aangekondigde aandelenoverdracht aan een private partij op een zodanig tijdstip dat het bepaalde in lid 3 kan worden uitgevoerd.

2. Voor het geval een wijziging mocht optreden in het aandelenkapitaal van Attero, alsmede van eventuele rechtspersonen waardoor het belang in Attero wordt gehouden geeft Attero daarvan kennis aan Twence, die op haar beurt haar aandeelhouders daarvan in kennis stelt.
3. Voor het geval definitief vaststaat dat sprake is van een voorgenomen aandelenoverdracht of andere wijziging in het aandelenkapitaal van Attero of een aandeelhouder van deze, erop neerkomende dat het aandelenkapitaal van Attero niet meer direct of indirect volledig (voor de volle 100%) wordt gehouden door en tevens voor rekening van overheden en volledig door overheden gecontroleerde rechtspersonen, zal Attero in aansluiting op de in lid 1 bedoelde kennisgeving haar aandelen in Twence aanbieden aan zowel Twence als de Aandeelhouders G teneinde die aandelen te kunnen verwerven. Die aanbieding geschiedt op de wijze als voor een kennisgeving voorgeschreven. De prijs waartegen Attero aanbiedt en Twence en de Aandeelhouders G die aandelen kunnen verwerven is gelijk aan de nominale waarde van die aandelen. Het hiervoor bepaalde laat onverlet een in de statuten van Twence opgenomen verplichting aandelen over te dragen. Regio Twente doet afstand van het recht aangeboden aandelen te kopen.
4. Attero, zolang deze aandelen houdt in het kapitaal van Twence, staat er jegens Twence en de Aandeelhouders G voor in dat geen wijziging direct of indirect in haar kapitaal plaatsvindt zodanig dat anderen dan overheden of volledig door overheden gecontroleerde rechtspersonen deelnemen in haar kapitaal

gedurende de periode dat zij aandeelhouder is in Twence, bij gebreke waarvan Attero aan Twence is verschuldigd de schade die Twence daardoor leidt.

5. Voor het geval Attero overgaat tot aanbidding van aandelen krachtens het bepaalde in lid 3, dienen Twence en de Aandeelhouders G binnen drie maand nadien aan te geven bereid te zijn tot verwerving van deze aandelen over te gaan of dient de algemene vergadering van aandeelhouders van Twence een gegadigde voor die aandelen aan te wijzen. Attero en de Aandeelhouders G zullen hun stemrecht in een aandeelhoudersvergadering van Twence zodanig uitoefenen dat verwerving door Twence en de Aandeelhouders G mogelijk is. Indien het in dit lid genomen besluit van Twence niet tijdig is genomen, althans Attero niet binnen drie maand na de in lid 2 genoemde kennisgeving heeft bereikt, vervalt de in lid 3 genoemde verplichting voor Attero.
6. Het bepaalde in de leden 3, 4 en 5 vervalt voor het geval aandelen in het kapitaal van Twence – niet gehouden door Attero - worden gehouden door een (rechts) persoon die niet voldoet aan de kwaliteitseis zoals opgenomen in de ontwerpstatuten van Twence (bijlage 1) en van die aandeelhouder niet prompte aanbidding nadat zulks bekend is geworden, wordt verlangd of de kwaliteitseis in de statuten van Twence zodanig wordt gewijzigd dat ook anderen dan overheidsinstanties en/of door overheden gecontroleerde rechtspersonen aandeelhouder kunnen zijn van Twence.

Artikel 3. Voorgenomen overdracht.

Ter uitvoering van het bepaalde in artikel 3 van de oorspronkelijke aandeelhoudersovereenkomst stemt Attero in met de voorgenomen aandelenoverdrachten die in de considerans zijn opgenomen, te weten:

- de overdracht door Twence Beheer van de aandelen in Twence aan Regio Twente;

- de overdracht door Regio Twente van aandelen in het kapitaal van Twence aan de Aandeelhouders G.

De hiervoor vermelde instemming geldt als toestemming in de zin van artikel 8 afdeling A lid 2 van de statuten van Twence.

Artikel 4. Kennisgevingen.

Alle kennisgevingen die op grond van deze overeenkomst moeten worden gedaan geschieden in schriftelijke vorm.

Artikel 5. Informatie.

1. Attero verbindt zich jegens Twence op geen enkele wijze informatie te zullen verstrekken aan derden omtrent gegevens met betrekking tot Twence welke gegevens haar in het kader van het aandeelhouderschap dan wel uit hoofde van de onderlinge samenwerking met Twence bekend zijn geworden en waaromtrent Attero het vertrouwelijk karakter kent of moet begrijpen. Attero zal de hiervoor bedoelde informatie evenmin aanwenden ten behoeve van de eigen onderneming, anders dan met schriftelijke goedkeuring van Twence. Het hiervoor bepaalde geldt niet ten aanzien van informatie die Attero heeft verkregen van Twence en die ook door middel van kennisname van openbare registers of uit voor het publiek anderszins toegankelijke bronnen kan blijken en/of blijkt uit aan het publiek door Twence gedane mededelingen. Evenmin bestaat voor Attero een verplichting tot geheimhouding indien de wet verplicht tot kennisgeving. Attero kan de van Twence verkregen informatie, indien en voor zover redelijkerwijs nodig is, verstrekken aan haar controlerend accountant, en degenen die een beroepsgeheim hebben mits erop wordt gewezen dat die informatie uitsluitend in het kader van hun relatie met Attero wordt gegeven en ter zake sprake is van vertrouwelijke informatie.

2. Voor iedere overtreding van deze bepaling is Attero een boete verschuldigd van € 1.000.000,= zulks onverminderd het recht van Twence op volledige schadevergoeding.

Artikel 6. Optie Attero.

1. 1. Voor het geval Attero deelneemt in het kapitaal van Twence en Regio Twente respectievelijk de Aandeelhouders G respectievelijk hun rechtsopvolgers overwegen aandelen in het kapitaal van Twence te vervreemden aan een "private partij", stellen zij Attero daarvan in kennis op een zodanig tijdstip dat Attero redelijkerwijs in staat is als gegadigde voor de te vervreemden aandelen te fungeren.
1. 2. Regio Twente respectievelijk de Aandeelhouders G respectievelijk hun rechtsopvolgers zullen in een voorkomend geval aan Attero schriftelijk opgeven het aantal aandelen die zij willen vervreemden, de prijs die zij daarvoor verlangen en de overige voorwaarden waaronder de transactie kan worden gedaan.
1. 3. Attero is gedurende drie maanden nadat de kennisgeving als bedoeld in dit artikel (1.1) is verzonden, gehouden te reageren in de zin dat Attero zonder nadere voorwaarden het door Regio Twente respectievelijk de Aandeelhouders G respectievelijk hun rechtsopvolgers gedane aanbod aanvaardt dan wel kennis geeft dat zij in verwerving geïnteresseerd is, doch niet op basis van de prijs die voor de aangeboden aandelen wordt verlangd in welk geval wordt overgegaan tot benoeming van deskundigen die de prijs waarvoor de aangeboden aandelen worden gekocht bepalen.
1. 4. Indien Regio Twente of één van de Aandeelhouders G of een andere houder van gewone aandelen die als "overheid" gekwalificeerd kan worden van zijn recht op verkrijging gebruik maakt, is het optierecht van

Attero als bedoeld in dit artikel 6 niet van toepassing.

1. 5. Deskundigen worden benoemd door de aanbieder en Attero gezamenlijk, dan wel worden deskundigen benoemd op verzoek van de meest gerede partij door de voorzitter van het Koninklijk Nederlands Instituut van Registeraccountants (NIVRA).
1. 6. Het bepaalde in de statuten van Twence omtrent de waardering door deskundigen, hun rechten en kosten is van toepassing op de verhouding tussen partijen en hun rechtsopvolgers, met dien verstande dat bepalend zijn de statuten zoals deze thans luiden of bij besluit genomen met algemene stemmen naderhand zijn gewijzigd. Voor zover nodig neemt Twence op zich jegens deskundigen, aanbieder en gegadigde de verplichtingen die uit de statuten volgen.
1. 7. Deskundigen wordt geïnstrueerd de waarde schriftelijk op te geven aan het bestuur van Twence, de aanbieder(s) en Attero.
1. 8. Zowel Attero als Regio Twente, de Aandeelhouders G en rechtsopvolgers is gedurende één maand nadat de prijs door deskundigen is vastgesteld en schriftelijk meegedeeld bevoegd kenbaar te maken aan de andere partijen betrokken bij beoogde transactie, daarvan af te zien. Zo Regio Twente en de Aandeelhouders G (en overige zich als overheid kwalificerende aandeelhouder) niet in verwerving van aangeboden aandelen zijn geïnteresseerd en zowel Attero als de aanbieder zich niet hebben teruggetrokken, is sprake van een overeenkomst tussen Attero en de partij die aandelen heeft aangeboden. De daadwerkelijke overdracht van de aandelen geschiedt binnen twee maanden na het tijdstip dat aanbieder en Attero een koopovereenkomst zijn aangegaan respectievelijk geacht worden te zijn aangegaan.

1. 9. Voor het geval:
 - Attero te kennen geeft de aandelen niet voor de door deskundigen bepaalde waarde te willen verwerven;
 - Attero niet tijdig reageert op een aanbod aandelen te verwerven,
 - Attero na sommatie gedurende meer dan één maand in gebreke is met de uitvoering van een koopovereenkomst,is de aanbieder bevoegd de aangeboden aandelen gedurende één jaar na het betrokken rechtsmoment aan een derde over te dragen op basis van tenminste de waarde die deskundigen hebben vastgesteld respectievelijk bij ontbreken van een waardering voor de prijs die de aanbieder heeft genoemd in zijn aanbod. Het hiervoor vermelde laat onverlet de regeling die tussen Regio Twente en de Aandeelhouders G overigens zal gelden.
1. 10. De aanbiedende aandeelhouder is eveneens bevoegd de aangeboden aandelen voor een lagere prijs als volgt uit voorgaande over te dragen, doch pas nadat hij Attero gedurende één maand in de gelegenheid heeft gesteld de aandelen ook voor deze lagere prijs te verwerven en Attero dit aanbod niet heeft aanvaard of niet tijdig heeft gereageerd.
1. 11. Regio Twente, de Aandeelhouders G respectievelijk hun rechtsopvolgers verstrekken aan Attero alle informatie die redelijkerwijs nodig is voor de beoordeling door Attero voor een bod op aandelen als in de gegeven omstandigheden redelijkerwijs door een aspirant koper kan worden verlangd.
2. De rechten van Attero uit hoofde van deze bepaling zijn niet overdraagbaar.

Artikel 7.

1. Attero zal slechts van haar rechten uit hoofde van de in artikel 6

opgenomen optie gebruik kunnen maken:

- a. zolang op Attero geen verplichting tot aanbieding van haar aandelen op grond van deze overeenkomst of de statuten van Twence rust;
- b. indien ten aanzien van Attero en de rechtspersonen die in haar kapitaal deelnemen geen voornemen kenbaar is gemaakt na te streven een "private partij" te worden.

Door de aanvaarding van het aanbod of de kennisgeving als bedoeld in artikel 6 bevestigt Attero dat op dat tijdstip zij bevoegd is gebruik van de optie te maken.

- 2. Uiterlijk voor de levering van de aandelen aan Attero ten gevolge van de uitoefening van het optierecht opgenomen in artikel 7, zal Attero een verklaring overleggen ondertekend door haar bestuur, degenen die deel uitmaken van haar raad van commissarissen, degenen die deel uitmaken van het bestuur en van de raad van commissarissen van de rechtspersoon/rechtspersonen die deelnemen in het kapitaal van Attero en de overheden die indirect het kapitaal van Attero verschaffen conform de als bijlage 4 bij de eerdere aandeelhoudersovereenkomst gevoegde concepten.
- 3. Voor het geval Attero gebruik heeft gemaakt van haar optie als aangegeven in artikel 6 en niet uiterlijk bij de levering de als bijlage 4 gemelde verklaring overlegt, vervalt haar optie als bedoeld in artikel 6 voor die beoogde transactie alsmede voor het vervolg.

Artikel 8. Verwatering

Ten aanzien van uitgifte van aandelen en uitsluiting van het voorkeursrecht, zullen Attero en Regio Twente, de aandeelhouders G respectievelijk hun rechtsopvolgers, het stemrecht zodanig uitoefenen dat het hierna geformuleerde wordt gerespecteerd.

Indien sprake is van een voorstel tot uitgifte van gewone aandelen door Twence, zal de koers bij uitgifte de waarde zoveel mogelijk moeten

benaderen, teneinde te voorkomen dat het belang van Attero op oneigenlijke grond wordt verminderd. Het hiervoor bepaalde is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van fusie en splitsing. Uitgifte van preferente aandelen is niet anders toegelaten dan door gelijktijdig Attero in de gelegenheid te stellen een zodanig aantal preferente aandelen in het kapitaal van Twence te laten nemen dat het relatieve belang van Attero in het totale aandelenkapitaal van Twence niet daalt als gevolg van die uitgifte aan anderen. Die uitgifte geschiedt à pari.

Artikel 9. Kettingbeding/contractsovergang.

1. Voor het geval een partij bij deze overeenkomst, respectievelijk een rechtsopvolger van deze, aandelen in Twence overdraagt, is deze gehouden de rechten en plichten uit deze overeenkomst op te leggen aan de verkrijgende partij. De verkrijgende partij is verplicht tot deze overeenkomst toe te treden, tenzij alle partijen bij deze overeenkomst zich op het standpunt stellen dat die toetreding niet nodig is.
2. Bij overdracht door Twence Beheer aan Regio Twente en de Aandeelhouders G worden de bedingen uit deze overeenkomst geacht te strekken ten gunste respectievelijk ten laste van de gemeenten die partijen naar rato van de aandelen die zij verkrijgen. Vorenstaande geldt eveneens ten aanzien van latere overdrachten.
3. Aanvaarding van aandelen in het kapitaal van Twence kan op grond van daartoe strekkende bepaling in de akte van levering aandelen strekken tot contractsovergang op die rechtverkrijgenden. De overige partijen bij deze aandeelhoudersovereenkomst verklaren reeds voor nu en alsdan in te stemmen met die contractsovergang. Iedere partij bij deze overeenkomst gelijk een rechtsopvolger werkt niet aan een levering aandelen mee, alvorens vaststaat dat de verkrijger tot deze overeenkomst zal toetreden.

4. Indien Attero of rechtsopvolger van haar in strijd heeft gehandeld met het bepaalde in het eerste lid van dit artikel verbeurt deze een boete aan Twence van € 500.000,= onverminderd het recht van ieder van partijen volledige nakoming te verlangen alsmede om een eventuele schade die groter is dan voormelde boete te verlangen.

Indien Regio Twente, de Aandeelhouders G of één van hun rechtsopvolgers in strijd heeft gehandeld met het bepaalde in artikel 7 lid 1 van deze overeenkomst verbeurt deze een boete van € 1.250,= per aandeel van € 1.000,= dat deze aandeelhouder in het kapitaal van de Vennootschap houdt aan Attero of rechtsopvolgers en een zelfde bedrag aan Twence, onverminderd het recht van ieder van partijen volledige nakoming te verlangen alsmede om een eventuele schade die groter is dan voormelde boete te verlangen.

Artikel 10. Statutenwijziging; t.w.p. aandelen

1. Partijen bij deze overeenkomst stemmen bij voorbaat in, indien en voorzover nodig, met de statutenwijziging van de vennootschap zoals in de considerans voorzien.
2. Indien VVNG tot aanbieding van t.w.p. aandelen overgaat, zullen partijen bij deze overeenkomst die aandeelhouder zijn in het kapitaal van Twence hun stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders van Twence zodanig uitoefenen dat Twence en/of Regio Twente (zulks ter beoordeling van de algemene vergadering) wordt aangewezen als gegadigde voor die aandelen. Partijen bij deze overeenkomst bevorderen dat Twence overgaat tot inkoop, respectievelijk Regio Twente tot aankoop, rekening houdend met de wettelijke rechten die (alsdan) ten aanzien van de inkoop van aandelen gelden en de financiële positie van Twence respectievelijk Regio Twente een en ander ter beoordeling van het bestuur van Twence respectievelijk Regio Twente.

3. Regio Twente verbindt zich jegens de overige partijen bij deze overeenkomst de door haar gehouden t.w.p. aandelen niet aan anderen te vervreemden zonder de instemming van de overige partijen bij deze overeenkomst. Onder vervreemding wordt ook verstaan de overdracht aan één van de mede-aandeelhouders. Onder vervreemding wordt niet verstaan de intrekking van aandelen door Twence tegen (terug) betaling van de nominale waarde en evenmin de inkoop door Twence van t.w.p. aandelen.

Artikel 11. Afspraken

1. Deze overeenkomst bevat de afspraken tussen de partijen bij deze overeenkomst met betrekking tot hun aandelenbelang Twence en wordt geacht voor die partijen in de plaats te treden van de eerdere gesloten aandeelhoudersovereenkomst. Voor zover strijdigheid zou bestaan tussen deze overeenkomst en afspraken tussen Attero enerzijds en de overige partijen bij deze overeenkomst anderzijds prevaleert deze overeenkomst. Afwijkingen van deze overeenkomst binden partijen slechts indien deze in schriftelijke vorm zijn vastgelegd.
2. Een partij die niet langer aandelen in Twence houdt kan geen rechten aan deze overeenkomst meer ontlenen, dan wel kunnen tegen haar geen rechten worden uitgeoefend, tenzij uit de tekst anders volgt.
3. Partijen verlenen volmacht aan iedere notarieel medewerker van KienhuisHoving N.V. te Enschede één exemplaar van deze overeenkomst te doen hechten aan een akte van depot en verlenen de bevoegdheid aan de notaris een afschrift van die akte met deze overeenkomst als bijlage af te geven aan de partijen bij deze overeenkomst en hun rechtsopvolgers onder algemene en bijzondere titel.

Aldus getekend.

de dato: 13-12-2011

Attero B.V.

(Attero Holding N.V.)

(P.M. Vincent)

de dato: 12-12-2011

Twence Beheer B.V.

(P.E.J. den Oudsten)

de dato: 12-12-2011

Twence B.V.

(J.T.P.M. Rooijakkers)

de dato: 12-12-2011

Regio Twente

(P.E.J. den Oudsten)

de dato: 12-12-2011

Namens alle in deze overeenkomst

genoemde gemeenten

(H.M. Bolhaar)

aviTwente
afvalverwerking

bijlage B "

Afvalaanlever- en verwerkingscontract

avITwente BV

Regio Twente

Datum	21 april 1995
Kenmerk	OND/CA/832/tvk
Versie	1.0
Status	Definitief

aviTwente

afvalverwerking

Afvalaanlever- en verwerkingscontract

Vertrouwelijk

De ondergategenden:

de besloten vennootschap *aviTwente*, gevestigd te Enschede en kantoorhoudende te Deventer, hierna te noemen *aviTwente*, te dezer zake rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar directeur, ir A. van Deurzen

en

het openbaar lichaam *Regio Twente*, gevestigd te Enschede, hierna te noemen 'de Regio', te dezer zake rechtsgeldig vertegenwoordigd door zijn voorzitter, de heer ir J.J. van Overbeeke,

in aanmerking nemende dat

- ingevolge de Regeling Regio Twente (art. 5, lid 3) de Regio op het gebied van milieu en afvalverwerking o.a. is belast met:
 - de verwijdering van huishoudelijke en bedrijfsafvalstoffen als bedoeld in artikel 10.26 van de Wet milieubeheer, een en ander overeenkomstig de bij de provinciale milieuverordening te stellen regels;
 - de inzameling van (afzonderlijke bestanddelen van) huishoudelijke afvalstoffen als bedoeld in artikel 10.13 van de Wet milieubeheer en bedrijfsafvalstoffen als bedoeld in artikel 10.21 van de Wet milieubeheer voor zover dit door één of meer deelnemende gemeente(n) wordt opgedragen, alsmede het zorgdragen voor de verwijdering daarvan voor zover dit niet reeds voortvloeit uit de hiervoor vermelde bevoegdheid;
 - het stimuleren, coördineren en uitvoeren van activiteiten gericht op preventie en hergebruik van afvalstoffen;
- de Regio uit dien hoofde verantwoordelijk is voor de verwerking van door gemeenten en bedrijven aangeboden afvalstoffen en ter vervulling van haar taken op dat gebied exploitant is van een tweetal afvalverwerkingsinrichtingen, resp. 'Boeldershoek' te Hengelo/Enschede en 'Elhorst-Vloedbelt' in Zenderen;
- *aviTwente* voornemens is op het terrein 'Boeldershoek' een verbrandingsinstallatie voor afvalstoffen op te richten en te exploiteren;
- de Regio de bij haar aangeboden afvalstoffen, voor zover deze voor integrale verbranding in aanmerking komen, ter verwerking aan *aviTwente* wenst aan te bieden en *aviTwente* bereid is deze afvalstoffen te accepteren en te verwerken;

partijen de aanbidding, de acceptatie en de verwerking van de afvalstoffen, alsmede de in rekening te brengen kosten als volgt hebben geregeld:

aviTwente

afvalverwerking

Artikel 1 Aanbiedingsplicht

De Regio verbindt zich jegens aviTwente om jaarlijks 230.000 ton afvalstoffen ter verwerking in de verbrandingsinstallatie op 'Boeldershoek' te Hengelo/Enschede aan te bieden.

Indien door een in aviTwente participerend rechtspersoon binnen het NAO-verband aan aviTwente afval ter verwerking op 'Boeldershoek' wordt aangeboden, zal het bovengenoemde tonnage afval, dat door de Regio jaarlijks aan aviTwente moet worden aangeboden, naar rato worden verminderd, met dien verstande dat die vermindering gemaximeerd is op 30.000 ton.

Artikel 2 Verwerkingsplicht

aviTwente verbindt zich om de door de Regio aangeboden afvalstoffen te verwerken middels verbranding in de door haar op 'Boeldershoek' te Hengelo/Enschede te exploiteren verbrandingsinstallatie. aviTwente staat ervoor in dat deze verwerking op milieuverantwoorde wijze geschiedt met inachtneming van de terzake de verbranding van afvalstoffen bestaande regelgeving.

Artikel 3 Afvalstoffen

- 1 Ter verwerking kunnen worden aangeboden:
 - a. huishoudelijke afvalstoffen, als bedoeld in art. 1, lid 1 Wet milieubeheer, zoals deze integraal door of in opdracht van gemeenten worden aangeleverd;
 - b. brandbare componenten uit bedrijfsafvalstoffen, als bedoeld in art. 1, lid 1 Wet milieubeheer, voor zover deze voor integrale verbranding in aanmerking komen;
- 2 Niet ter verwerking kunnen worden aangeboden (bedrijfs)afvalstoffen, waarvan de verwerking in de aan aviTwente ingevolge de Wet milieubeheer verleende vergunning is uitgesloten, zoals bijvoorbeeld gevaarlijke afvalstoffen als bedoeld in art. 1, lid 1, Wet milieubeheer.
- 3 Aard, samenstelling en de wijze van aanbieden van (bedrijfs)afvalstoffen zullen in het acceptatiereglement worden geregeld.

Artikel 4 Aanvoer, ontvangst en feitelijke acceptatie

- 1 De door gemeenten en bedrijven aan de Regio aangeboden afvalstoffen zullen worden gewogen op het weegstation, dat door de Regio op 'Boeldershoek' wordt geëxploiteerd. De administratieve controle, de weging en de weegregistratie zullen door en voor rekening van de Regio plaatsvinden. De Regio staat ervoor in dat de weegregistratie aanstonds aan aviTwente wordt doorgegeven.
aviTwente is gerechtigd zich periodiek ervan te overtuigen, dat de administratieve controle, de weging en de weegregistratie op correcte wijze worden uitgevoerd, waartoe de Regio desgevraagd de op een en ander betrekking hebbende beschelden ter controle zal afgeven.
- 2 De afvalstoffen, die voor integrale verbranding in aanmerking komen, zullen vervolgens door, althans namens de Regio aan aviTwente worden aangeboden middels aflevering op het zogenaamde stortbordes.
- 3 aviTwente is gerechtigd de door de Regio aangeboden ladingen afvalstoffen aanstonds na aanbieding op het stortbordes te inspecteren en aldus na te gaan of de afvalstoffen voldoen aan de hierboven in art. 3 genoemde omschrijving.

aviTwente

afvalverwerking

aviTwente is gerechtigd door de Regio aangeboden ladingen terstond na inspectie te weigeren, indien deze evident niet aan de genoemde omschrijving voldoen. In dat geval is de Regio gehouden de afvalstoffen terug te nemen en zelf voor verwerking zorg te dragen.

- 4 aviTwente wordt geacht de afvalstoffen, die in de bunker van de verbrandingsinstallatie worden gestort, onherroepelijk te hebben geaccepteerd. Bij acceptatie gaan de afvalstoffen in eigendom van aviTwente over.
- 5 De registratie van de aanvoer, ontvangst en feitelijke acceptatie van afvalstoffen zal in het acceptatiereglement voorzoveel nodig nader worden geregeld.

Artikel 5 Aansprakelijkheid

De Regio draagt geen verantwoordelijkheid voor de samenstelling en eigenschappen van de afvalstoffen, die door aviTwente zijn geaccepteerd en is niet aansprakelijk voor schade, die tengevolge van die eigenschappen en/of samenstelling wordt toegebracht aan de verbrandingsinstallatie, danwel aan personen, bij aviTwente werkzaam, noch voor schade die anderszins door aviTwente wordt geleden.

Ingeval van schade, als hierboven bedoeld, zal de Regio alles in het werk stellen, voor zover dit in haar vermogen ligt, om medewerking te verlenen om de schade op de veroorzaker(s) te verhalen.

Artikel 6 Voorlichting

De Regio zal - al dan niet met ondersteuning van aviTwente - voorlichting geven aan gemeenten en bedrijven terzake de wijze waarop afvalstoffen gescheiden behoren te worden ingezameld en de noodzaak daarvan ten behoeve van een efficiënte en milieuvriendelijke verwerking.

Artikel 7 Acceptatiereglement

Partijen hebben met betrekking tot de verwerkingsvoorwaarden van aviTwente, de wijze van aanvoer, ontvangst en acceptatie van afvalstoffen, alsmede met betrekking tot de openingstijden van de verbrandingsinstallatie en andere operationele zaken, nadere afspraken gemaakt en deze afspraken vastgelegd in een acceptatiereglement.

Indien gewijzigde omstandigheden aanpassing van het acceptatiereglement noodzakelijk maken, zullen partijen daaraan tijdig medewerking verlenen.

Het acceptatiereglement zal een onverbreeklijk onderdeel van deze overeenkomst uitmaken. Ingeval van strijd tussen enige bepaling van deze overeenkomst en enige bepaling van het acceptatiereglement zal de bepaling uit deze overeenkomst prevaleren.

Artikel 8 Verwerkingsgarantie

aviTwente staat ervoor in dat:

- de verbrandingsinstallatie geschikt is en mitsdien voldoende capaciteit heeft voor de verbranding van ten minste 230.000 ton door de Regio aangeboden afvalstoffen per jaar;
- het verwerkingsproces plaatsvindt op milieuverantwoorde wijze en met inachtneming van bestaande en toekomstige regelgeving op het gebied van de verwerking en verbranding van afvalstoffen en de verbrandingsinstallatie genoegzaam zal worden onderhouden;

aviTwente zal ervoor zorgdragen, dat zij tijdig kan beschikken over alle vergunningen, die zij voor de exploitatie van de verbrandingsinstallatie nodig heeft.

aviTwente

afvalverwerking

Artikel 9 Overmacht

- 1 Uitsluitend ingeval het proces van verbranding van afvalstoffen in de verbrandingsinstallatie tengevolge van omstandigheden, die als overmacht kunnen worden aangemerkt, stagneert, is aviTwente gerechtigd haar verplichtingen inzake de acceptatie en verwerking van door de Regio aangeboden afvalstoffen op te schorten.
- 2 Onder overmacht worden die feiten en omstandigheden verstaan, die in redelijkheid niet aan aviTwente zijn toe te rekenen, noch voor haar risico komen, zoals stagnatie in de energielevering, brand in de installaties, natuurgeweld en niet aan aviTwente toe te rekenen overheidsmaatregelen, die stillegging van de verbrandingsinstallatie tot gevolg hebben en welke in redelijkheid niet door aviTwente konden worden voorzien en waarop door aviTwente evenmin kon worden geanticipeerd.
Zo kan stagnatie van het verbrandingsproces tengevolge van onvoldoende onderhoud aan de installaties, danwel tengevolge van het ontbreken van afzet- of verwerkingsmogelijkheden van het verbrandingsresidu, nimmer tot een overmachtsituatie aanleiding geven.
- 3 Ingeval van stagnatie van het verbrandingsproces zal aviTwente daarvan onverwijld aan de Regio mededeling doen en vervolgens alle noodzakelijke maatregelen treffen om deze stagnatie op zo kort mogelijke termijn op te heffen.
- 4 aviTwente zal zorgdragen voor voldoende capaciteit van de opslagbunkers voor afvalstoffen, opdat de aanvoer van afvalstoffen niet hoeft te stagneren ingeval van een korte onderbreking van het verwerkingsproces.
- 5 Indien tengevolge van overmacht het verbrandingsproces stagneert, zal de Regio in overleg met aviTwente bepalen op welke wijze de door haar aan te bieden afvalstoffen moeten worden verwerkt.

Artikel 10 Gevolgen van stagnatie in de verwerking van afvalstoffen

- 1 Ingeval aviTwente, behoudens overmacht, niet in staat is, om tijdig te voldoen aan haar verplichtingen ten aanzien van de verbranding van afvalstoffen, een en ander zoals in deze overeenkomst vastgelegd, is zij gehouden ervoor zorg te dragen, dat de door de Regio aangeboden afvalstoffen op andere milieuverantwoorde wijze en zonder meerkosten worden verwerkt.
Zij zal over de alternatieve wijze van verwerking met de Regio overleg plegen.
- 2 aviTwente zal, ingeval zij niet in staat is voor alternatieve verwerking van deze afvalstoffen zorg te dragen, aansprakelijk zijn voor alle schade, die de Regio dientengevolge lijdt. Onder schade wordt in ieder geval verstaan de meerkosten, die de Regio moet maken, teneinde de aan hem aangeboden afvalstoffen elders te laten verwerken, het storten van deze afvalstoffen op de door de Regio geëxploiteerde stortterreinen daaronder begrepen.

Artikel 11 Omvang aanbiedingsverplichting

- 1 De Regio is gehouden jaarlijks ten minste 230.000 ton afvalstoffen ter verwerking aan aviTwente aan te bieden. Gelet op de bepalingen in de door de Provincie Overijssel aan aviTwente te verlenen vergunning, dient in beginsel 200.000 ton afvalstoffen afkomstig te zijn uit de Regio Twente en 30.000 ton afvalstoffen uit het NAO-gebied.

aviTwente

afvalverwerking

- 2 Ingeval de hoeveelheid afvalstoffen, afkomstig uit de Regio Twente en het NAO-gebied gezamenlijk lager is dan 230.000 ton, is de Regio gerechtigd afvalstoffen van elders ter verwerking door aviTwente te laten aanvoeren.

Indien en voor zover de capaciteit van de verbrandingsinstallatie groter is dan 230.000 ton op jaarbasis, is aviTwente gerechtigd zelf voor de aanvoer van afvalstoffen zorg te dragen, teneinde deze overcapaciteit te benutten, waarbij zij voorrang zal geven aan de aanvoer via de Regio van afvalstoffen, die uit de Regio Twente afkomstig zijn.

Artikel 12 Verwerkingstarief

- 1 Jaarlijks vóór 1 april deelt aviTwente aan de Regio mee, welk tarief zij voornemens is op redelijke berekeningsgrondslag ten behoeve van het daaropvolgende kalenderjaar vast te stellen. Alvorens tot definitieve vaststelling van het tarief wordt overgegaan, vindt tussen partijen nader overleg plaats.
- 2 Het verwerkingstarief, geldend vanaf de ingangsdatum van deze overeenkomst, zal worden berekend conform Beslisdocument-2, dat in juli 1994 door partijen is vastgesteld.
- 3 De Regio is gerechtigd om op zijn kosten een registeraccountant aan te wijzen, die jaarlijks van aviTwente inzage krijgt in de wijze van berekening van het tarief.
- 4 Jaarlijks vóór 1 juli wordt door aviTwente het tarief, dat gedurende het daaropvolgende kalenderjaar geldt, vastgesteld.
- 5 Jaarlijks voldoet de Regio aan aviTwente voor de verwerking van de aangeleverde afvalstoffen een vaste vergoeding ter grootte van 230.000 x het vastgestelde tarief in guldens per ton, dit bedrag te vermeerderen met de wettelijk verschuldigde BTW, ongeacht het daadwerkelijk aangeleverde tonnage afvalstoffen voor zover de hoeveelheid van 230.000 ton niet wordt overschreden.
- 6 Ingeval aviTwente niet in staat is de door de Regio aangeboden afvalstoffen volledig te accepteren en de in enig kalenderjaar verwerkte hoeveelheid afvalstoffen dientengevolge lager is dan 230.000 ton, zal de hierbovengenoemde jaarlijkse vergoeding naar rato worden verminderd.
- 7 Ingeval de door de Regio aangeleverde en door aviTwente geaccepteerde hoeveelheid afvalstoffen hoger is dan 230.000 ton in enig kalenderjaar, zal deze vergoeding naar rato worden verhoogd, overeenkomstig de door partijen afgesproken tarieven.

Artikel 13 Facturering

- 1 aviTwente zal de in art. 12.5 genoemde jaarlijkse vergoeding in 12 maandelijkse termijnen vooraf factureren.
Betalingen zullen geschieden uiterlijk 30 dagen na factuurdatum
- 2 De vermindering van de vaste vergoeding op grond van art. 12.6, alsmede de vermeerdering op grond van art. 12.7, worden jaarlijks uiterlijk op 1 februari over het daaraan voorafgaande kalenderjaar verrekend.

aviTwente

afvalverwerking

- 3 Ingeval één van partijen in gebreke is met de tijdige voldoening aan enige uit deze overeenkomst voortvloeiende betalingsverplichting, is zij gehouden de wettelijke rente te vergoeden over het verschuldigde bedrag vanaf de vervaldatum van de desbetreffende factuur.

Artikel 14 In gebreke zijn

Ingeval één van partijen één of meer verplichtingen uit deze overeenkomst niet, danwel onvolledig nakomt, zal de andere partij haar schriftelijk met ontvangstbevestiging in gebreke stellen en haar een redelijke termijn gunnen om haar verplichtingen alsnog na te komen.

Indien de betrokken partij vervolgens in verzuim blijft, is de andere partij gerechtigd tot alle kosten, die zij zowel in als buiten rechte moet maken, om de betrokken partij tot nakoming te dwingen.

Artikel 15 Looptijd van deze overeenkomst; geen tussentijdse ontbinding

- 1 Deze overeenkomst gaat in op de datum, waarop de verbrandingsinstallatie door aviTwente na een succesvol proefbedrijf voorlopig van de aannemers/leveranciers wordt overgenomen, welke overname is voorzien op 1 juli 1997.
De overeenkomst eindigt op 30 juni 2022.
Partijen zullen uiterlijk drie jaar vóór afloop van deze termijn met elkaar in overleg treden over de wenselijkheid om deze overeenkomst nadien al dan niet in gewijzigde vorm te verlengen.
- 2 Partijen doen afstand van het recht om ontbinding van deze overeenkomst te vorderen op grond van toerekenbare tekortkoming van de andere partij.

Artikel 16 Onvoorziene omstandigheden

Gelet op de lange looptijd van deze overeenkomst zijn partijen gehouden met elkaar in overleg te treden, indien een wijziging van omstandigheden, die in redelijkheid niet door hen kon worden voorzien, tot aanpassing van één of meer van de bepalingen uit deze overeenkomst aanleiding geeft.

Artikel 17 Verzekering

Partijen zijn gehouden de voor hen uit deze overeenkomst voortvloeiende aansprakelijkheid voor schade deugdelijk te verzekeren en de op deze verzekering betrekking hebbende polis en overige bescheiden desgewenst aan elkaar ter inzage te geven.

Artikel 18 Partiële nietigheid

Indien één of meer bepalingen uit deze overeenkomst nietig zijn, danwel anderszins onverbindend, blijven de overige bepalingen onverkort geldig en toepasselijk.

Artikel 19 Toepasselijk recht; geschillen

- 1 Op deze overeenkomst is uitsluitend Nederlands recht van toepassing
- 2 Ingeval terzake de inhoud of uitvoering van deze overeenkomst enig geschil tussen partijen ontstaat, zullen partijen zich ervoor inspannen een dergelijk geschil in goed overleg op te lossen.

aviTwente

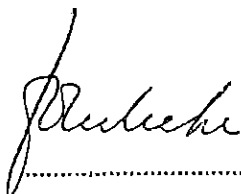
afvalverwerking

- 3 Alle geschillen, die niet in onderling overleg kunnen worden opgelost, zullen worden beslecht door arbitrage overeenkomstig het reglement van het Nederlands Arbitrage Instituut te Rotterdam.
Deze bepaling laat de bevoegdheid van de Rechtbankpresident in kort geding onverlet.

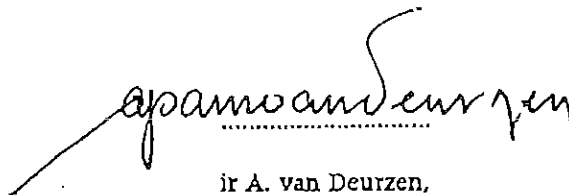
**Aldus overeengekomen en ondertakend te op
1995**

Namens Regio Twente

Namens aviTwente BV

ir J.J. van Overbeke,
voorzitter

ir A. van Deurzen,
directeur

Bijlage B 12

Bij het advies van de werkgroep onderzoek uittredingsmogelijkheden d.d. 20 september 2017

MANAGEMENTSOVEREENKOMST TUSSEN REGIO TWENTE EN TWENCE B.V.

De ondergetekenden:

1. Het regionaal openbaar lichaam Regio Twente, gevestigd te Enschede (postadres: Postbus 1400, 7500 BK Enschede), rechtsgeldig vertegenwoordigd door de voorzitter, de heer drs. J.H.H. Mans, hierna te noemen: Regio;

en

2. Twence B.V., gevestigd te Enschede (postadres: Postbus 870, 7550 AW Hengelo), rechtsgeldig vertegenwoordigd door de directeur, de heer ir. J.T. Rooijakkers, hierna te noemen: Twence;

hierna gezamenlijk genoemd: partijen;

Overwegende, dat:

- de afvalverwerkingsactiviteiten van de Regio en van aviTwente BV met ingang van 1 januari 2001 zullen worden ondergebracht in Twence;
- Regio Twente en de daaraan deelnemende gemeenten belang hebben bij een bedrijfseconomisch gezond bedrijf Twence, dat op een milieuhygiënisch verantwoorde manier afval verwerkt;
- Regio Twente zal bevorderen dat de aan haar deelnemende gemeenten zoveel mogelijk alle niet huishoudelijke afvalstoffen en voor hergebruik geschikte deelstromen bij Twence ter verwerking aanbieden;
- enkele verplichtingen van de Regio jegens aviTwente B.V. niet op Twence overgaan en enkele activiteiten tijdelijk door de Regio worden voortgezet;
- partijen de hierover gemaakte afspraken wensen vast te leggen;

Komen het volgende overeen:

Artikel 1: Levering afval

1. De aanbiedingsplicht van 230.000 ton brandbaar afval per jaar, zoals opgenomen in het op 21 april 1995 tussen de Regio en aviTwente BV gesloten afvalaanlever- en verwerkingscontract, blijft bij de Regio berusten, in die zin dat hiervan 10.000 ton per jaar rechtstreeks door het Vuilverwerkingsbedrijf Noord-Groningen aan Twence wordt geleverd.
2. Twence neemt de inspanningsverplichting op zich om in het kader van de onder 1 vermelde verplichting ten behoeve van de Regio op jaarbasis 70.000 ton bedrijfsafvalstoffen te contracteren.
3. In verband met de onder 1 vermelde verplichting zal Twence uiterlijk op de vijftiende dag na afloop van elke kalendermaand aan de Regio een cumulatief overzicht verstrekken van per Twentse gemeente aangeboden hoeveelheid brandbaar afval.
4. De Regio bevordert dat de aan haar deelnemende gemeenten bij Twence afvalstoffen en voor hergebruik geschikte deelstromen ter verwerking aanbieden.

5. Twence zal elke Twentse gemeente rechtstreeks een factuur sturen voor de door de betreffende gemeente ter verwerking aangeboden en geaccepteerde hoeveelheid huishoudelijke afvalstoffen.
6. Twence deelt jaarlijks uiterlijk op 15 juli aan de Regio mee welke verwerkingstarieven voor huishoudelijk afval zij voor het daarop volgende kalenderjaar aan de Twentse gemeenten in rekening zal brengen.
7. Zowel Twence als de Regio voert, elk vanuit haar eigen verantwoordelijkheden, overleg met gemeenten in Twente. Zij zullen de wijze waarop dit overleg plaatsvindt met elkaar afstemmen.

Artikel 2: Financiële garantstelling

De verplichtingen die voortvloeien uit de akte van borgtocht d.d. 31 mei 1994, waarbij de Regio zich borg heeft gesteld voor de nakoming van het op dezelfde datum tussen aviTwente BV en de nv Bank Nederlandse Gemeenten getekende "Protocol Financieringsarrangement AVI-Twente B.V.", blijven bij de Regio berusten.

Artikel 3: Lidmaatschappen

1. De Regio blijft op verzoek van Twence lid van overkoepelende en branche-organisaties op het gebied van afvalverwerking waarvan zij op 31 december 2000 lid is, voor zover en zolang het lidmaatschap daarvan uitsluitend openstaat voor overheidslichamen.
2. De Regio machtigt de directeur van Twence of een door hem aan te wijzen medewerker om namens de Regio de aan het lidmaatschap verbonden rechten en plichten uit te oefenen.
3. De aan de onder 1 bedoelde lidmaatschappen voortvloeiende kosten komen voor rekening van Twence.

Artikel 4: Dienstverlening glas en oud papier

1. De verantwoordelijkheid op het gebied van de inzameling en verwerking van glas en oud papier in de Twentse gemeenten blijft bij de Regio berusten en gaan pas over naar Twence op de datum waarop voor gemeenten het BTW-compensatiefonds wordt ingevoerd.
2. De Regio draagt de coördinatie en de (financiële) administratie met betrekking tot de in lid 1 genoemde activiteiten op aan Twence, die deze opdracht aanvaardt en voor rekening en risico van de Regio zal uitvoeren.
3. Twence zal de financiële administratie voeren via rekeningnummer 58.74.97.963 ten name van Regio Twente, glas/papier. Twence zal de Regio en/of haar accountant of desgewenst inzicht in de financiële administratie verschaffen.
4. Voor de uitvoering van de in lid 1 bedoelde opdracht betaalt de Regio aan Twence een jaarlijks door partijen nader vast te stellen vergoeding. Deze vergoeding wordt ten laste gebracht van de in lid 1 vermelde activiteiten en als zodanig in de financiële administratie daarvan opgenomen. De vergoeding over 2001 bedraagt f 175.000,= (exclusief BTW).
5. Eventuele rentebaten en -lasten van de in lid 3 vermelde rekening komen ten goede respectievelijk ten laste van de in lid 1 vermelde activiteiten en worden als zodanig in de financiële administratie daarvan opgenomen.
6. Ten behoeve van het opstellen van de begroting voor het nieuwe boekjaar van de Regio stelt Twence uiterlijk op 15 april van het jaar dat aan dit boekjaar vooraf gaat een indicatie van de daarvoor benodigde financiële gegevens aan de Regio beschikbaar. Uiterlijk op 15 maart na afloop van dat boekjaar stelt Twence aan de Regio de financiële gegevens beschikbaar die nodig zijn voor het opstellen van de jaarrekening, mits VAOP de gegevens en bijbehorende afrekeningen tijdig beschikbaar stelt.
7. Indien de wetgever afziet van de invoering van het BTW-compensatiefonds dan wel wanneer dit fonds niet uiterlijk per 1 januari 2003 wordt ingevoerd zullen partijen nader overleg voeren voor wiens rekening en risico de in lid 1 vermelde activiteiten alsdan zal uitvoeren.

Artikel 5: Gerechtelijke procedures

1. Gerechtelijke procedures die nog voortvloeien uit de tijd dat de Regio verantwoordelijk was voor de afvalverwerkingsactiviteiten tot 1 januari 2001 zullen na deze datum zoveel mogelijk door Twence worden voortgezet respectievelijk gevoerd. Indien dit om wettelijke redenen niet mogelijk is zal de procedure door de Regio worden voortgezet respectievelijk gevoerd. In alle gevallen dient te volgen strategie in overeenstemming met elkaar te worden bepaald.
2. De uit de in lid 1 bedoelde procedures voortvloeiende kosten komen voor rekening van Twence, ook al wordt de procedure ten name van de Regio gevoerd.

Artikel 6: Transportkostenegaliseringsregeling

1. Partijen stellen vast dat de Regio verantwoordelijk is voor het regelen van een transportkostenegalisatie voor huishoudelijk afval en groente-, fruit- en tuinafval van de Twentse gemeenten. Dit houdt in dat de vaststelling, wijziging en beëindiging van de regeling is voorbehouden aan de Regio.
2. De Regio draagt de werkzaamheden die verbonden zijn aan de uitvoering van de door haar vastgestelde transportkostenegaliseringsregeling op aan Twence, die deze opdracht aanvaardt. Middels het systeem van voorschotten en eindafrekeningen zal Twence de financiële aspecten rechtstreeks met de gemeenten regelen. Hieraan zijn voor de Regio geen kosten verbonden.

Artikel 7: Desintegratieschade

De gekapitaliseerde desintegratieschade die de Regio lijdt ten gevolge van de overgang van de afvalverwerkingsactiviteiten naar Twence bedraagt f 2.503.785,= en zal uiterlijk 15 juni 2001 door Twence aan de Regio worden betaald.

Aldus overeengekomen en in tweevoud getekend

te Enschede, op juni 2001
Regio,

Twence,

(drs. J.H.H. Mans)

(ir. J.T. Rooijakkers)

stek

Twence

dinsdag 19 september 2017

Onderzoek naar Uittredingsmogelijkheden

Contents

DUFF & PHELPS stek

Uw contactpersonen:

Henk Oosterhout

Managing Director

Tel +31 (0)20 851 5154

Mob +31 (0)6 5199 1785

Henk.Oosterhout@duffandphelps.com

Alexander Bregonje

Director

Tel +31 (0)20 851 5176

Mob +31 (0)6 3003 2963

Alexander.Bregonje@duffandphelps.com

Eelco Bijkerk

Partner

Tel +31 (0) 20 530 5239

Mob +31 (0)6 30145533

Eelco.Bijkerk@stek.com

Ruben Tros

Senior associate

Tel +31 (0) 20 530 5240

Mob +31 (0)63 0641143

Ruben.Tros@stek.com

Sectie	Onderwerp	Pagina
1.	Opdracht	3
2.	Twence en het Krachtenveld	8
3.	Juridische Aandachtspunten	13
4.	Financiële en Economische Aandachtspunten	18
5.	Overzicht Scenario's	21
6.	Uitwerking Scenario's en Consequenties Uittreding	25
7.	Conclusies	32
8.1	Appendix 1 – Stappenplan per geselecteerd scenario	34
8.2	Appendix 2 – Financiële Attentiepunten Aandeleninkoop	39
8.3	Appendix 3 – Toelichting bepaalde termen	41

1.

Opdracht

- In deze presentatie delen wij (D&P en Stek Advocaten) onze bevindingen met de Werkgroep Uittredingsmogelijkheden en stuurgroep van Twence Holding B.V. ("Twence") naar aanleiding van ons onderzoek naar de uittredingsmogelijkheden voor aandeelhouders van Twence.
- Deze presentatie is gestructureerd op basis van de volgende onderwerpen:
 - Introductie;
 - Opdracht;
 - Procedures;
 - Relevante historische ontwikkelingen en gebeurtenissen;
 - Krachtenveld;
 - Juridische aandachtspunten;
 - Financiële & economische aandachtspunten;
 - Overzicht mogelijke scenario's;
 - Uitwerking van de relevante scenario's;
 - Consequenties beëindiging aandeelhouderschap en alternatieve vormen van samenwerking met Twence na beëindiging aandeelhouderschap;
 - Conclusies; en
 - Volgende stappen.

Introductie

- In april 2017 zijn de aandeelhouders van Twence Holding BV ("Twence") tijdens de AvA een aantal principe-uitspraken overeengekomen:
 - Mogelijkheid voor toetreding van Münster (100% van de aandeelhouders stemde voor), enkele aandeelhouders stellen hier wel enkele voorwaarden aan;
 - Meerderheid van de aandeelhouders (66,3%) wil dat Twence zich ontwikkelt als duurzaamheidsbevorderaar;
 - 2 aandeelhouders willen status quo behouden (10,7%);
 - 3 aandeelhouders willen de aandelen vervreemden (19,8%); en
 - 1 aandeelhouder heeft nog geen standpunt ingenomen (3,3%).
- Naar aanleiding van deze principe-uitspraken zijn drie werkgroepen gevormd:
 - Werkgroep Toetreding Münster;
 - Werkgroep Uittredingsmogelijkheden;
 - Werkgroep Duurzaamheid.

Opdracht

- Wij zijn in opdracht van de stuurgroep Aandeelhouderschap Twence aangesteld door de Werkgroep Uittredingsmogelijkheden om assistentie te verlenen met betrekking tot bepaalde *vraagstukken* die samenhangen met een uittreding van bepaalde aandeelhouders bij Twence. Onze werkzaamheden hebben betrekking op de volgende onderwerpen:
 - Identificatie en toetsing van de relevante juridische kaders en randvoorwaarden bij verkoop aandelen;
 - Identificatie en uitwerking van uittredingsscenario's;
 - Advisering over en concretisering van het uittredingproces;
 - Advisering over de consequenties van de beëindiging van het aandeelhouderschap; en
 - Advisering over de vormen van samenwerking na uittreding.
- In deze presentatie bespreken wij de analyses die wij hebben uitgevoerd in het licht van bovenstaande onderwerpen. Hierbij zijn de volgende opmerkingen van belang:
 - We hebben beperkte kwantitatieve analyses uitgevoerd;
 - » Bijvoorbeeld; we hebben momenteel zeer beperkte analyses uitgevoerd met betrekking tot de financiële haalbaarheid van bepaalde scenario's.
 - We hebben geen review uitgevoerd van de waardering van Twence die is opgesteld door KPMG (en welke niet met ons is gedeeld);
 - Onze analyses (juridische, economische en financiële) zijn gedeeltelijk gebaseerd op bepaalde aannames die volgen uit de vergaarde informatie welke aannames wij binnen het kader van dit onderzoek niet separaat hebben geverifieerd. Waar nodig zullen wij aangeven dat op deze punten nader onderzoek nodig is;
 - We hebben conform de onderzoeksopdracht slechts beperkte analyses uitgevoerd met betrekking tot het scenario 'verkoop van de aandelen aan een commerciële partij'.

Procedures

- Wij hebben onze opdracht (“Opdracht”) conform de volgende procedures uitgevoerd:
 - Opstellen van informatieverzoeken en identificatie van alle betrokken belanghebbenden;
 - Review initiële informatie;
 - Afnemen interviews (tot dusver in totaal 9 interviews met vertegenwoordigers van aandeelhouders, stuurgroep, Werkgroep Uittredingsmogelijkheden, RvB/RvC Twence en Regio Twente);
 - Verwerken interviews plus initiële en aanvullende informatie;
 - Opstellen van het krachtenveld;
 - » Toelichting: het krachtenveld is van groot belang. Het krachtenveld kan als kapstok worden gebruikt voor de identificatie en uitwerking van de diverse scenario’s.
 - Identificatie van de voornaamste juridische, economische en financiële aandachtspunten;
 - Identificatie van de mogelijke scenario’s en evaluatie omtrent haalbaarheid, uitvoerbaarheid en wenselijkheid;
 - Gedetailleerde uitwerking van primaire scenario’s op basis van de voornaamste aandachtspunten;
 - Advisering samenwerking na uittreding; en
 - Conclusies en vervolgstappen.

2.

Twence en het Krachtenveld

Historie Twence

Leveringscontracten

Op 21 april 1995 is het 'huidige afvalaanlever- en verwerkingscontract' met de Regio Twente afgesloten (destijds met de sector Milieu).

Met het Vuilverwerkingsbedrijf Noord-Groningen ("VVNG") is op 16 juni 1997 een separaat afvalcontract gesloten

2001 - 2010

Op 2 januari 2001 is Twence B.V. ontstaan uit de fusie tussen Avi-Twente B.V. en de afvalverwerkingsactiviteiten van de sector Milieu van Regio Twente. De grootste aandeelhouder is Regio Twente (82%). Daarnaast houden Essent (15%) en VVNG (3%) aandelen.

In 2007 adviseert Commissie Breukelmans de Regio Twente om de aandelen in Twence B.V. te verkopen om op deze manier geld vrij te maken voor het meerjarig investeringsprogramma.

In 2008 besluit Regio Twente de aandelen niet te verkopen en uit te gaan van een actief aandeelhouderschap. In dat kader heeft Regio Twente in december 2011 haar aandelen overgedragen aan de individuele gemeenten.

Hiervoor hebben Regio Twente en VVN tijdelijk een 'gouden aandeel' (t.w.p.) verkregen.

Er wordt echter wel geld vrijgemaakt bij Twence in de vorm van een jaarlijks superdividend (*) van EUR 8 mln voor een periode van 10 jaar (2009 – 2018).

De prijsstelling voor het afvalaanlever- en verwerkingscontract van de gemeenten is bij aanvang van het superdividend met instemming van de aandeelhouders voor een periode van 10 jaar vastgekleit, zodat er bepaalde zekerheden voor Twence en de Regio Twente werden gecreëerd.

2011 – 2015

Strategie van Twence richt zich op:

- Alternatieve afvalstromen (import)
- Duurzame energie opwekking
- Circulaire grondstoffen

Op 5 mei 2011 wordt de naam van Twence B.V. gewijzigd in Twence Holding B.V.

Op 12 december 2011 worden de aandelen Twence die door Regio Twente worden gehouden om niet overgedragen aan de gemeenten.

2016 – 2019

Na een uitgebreide consultatie en het opstellen van een aandeelhoudersstrategie besluit een ruime meerderheid van de aandeelhouders in april 2017 het aandeelhouderschap te continueren

Een minderheid van de aandeelhouders wil echter uittreden. Daar wordt nader onderzoek naar gedaan

Het principebesluit wordt genomen om Münster als aandeelhouder toe te laten treden

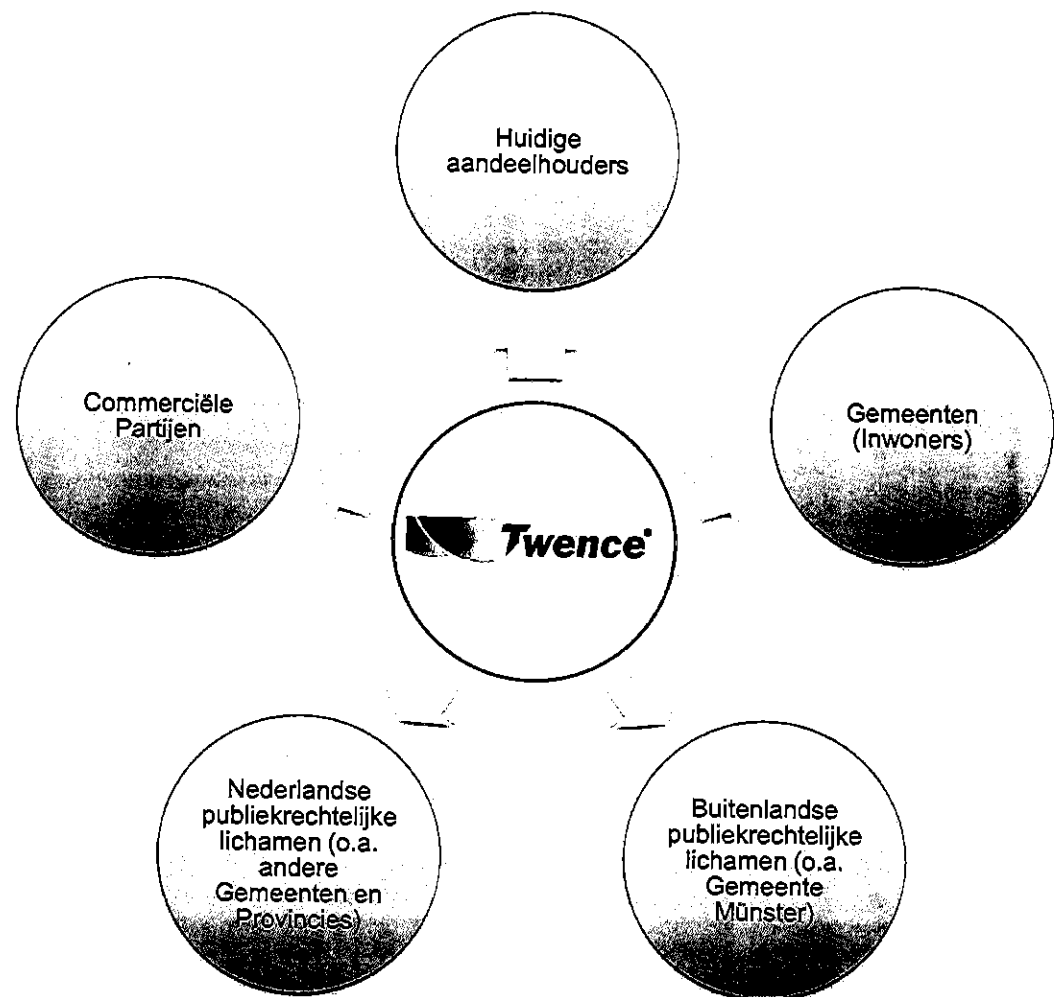
Twence richt zich steeds meer op het realiseren van duurzaamheid. De duurzaamheidsdoelstellingen kunnen door de gemeenten worden 'gebruikt' om hun eigen doelstellingen te behalen.

Mede als gevolg van het aflopen van het meerjarig superdividendprogramma is er besloten om de prijzen voor afvalverwerking voor de gemeenten neerwaarts bij te stellen

(*) Er zijn separate afspraken gemaakt met de gemeente Berkelland inzake het superdividend. Voor de onderhavige analyse is deze separate afspraak niet van belang.

Krachtenveld (i)

- De **belangen en overwegingen** van de stakeholders vormen tezamen het krachtenveld waarin Twence als onderneming opereert en de spilfunctie vervult.
- Het krachtenveld is derhalve van belang om in kaart brengen, zodat nagegaan kan worden welke elementen een rol spelen bij een uittreding van bepaalde aandeelhouders.
- In nevenstaand overzicht presenteren wij de verschillende stakeholders.
- Op de volgende pagina's worden de relevante kenmerken, belangen en overwegingen per categorie stakeholders besproken.

Krachtenveld (ii) (*)

Huidige Aandeelhouders	Gemeenten (Inwoners)	Buitenlandse Publiekrechtelijke lichamen	Nederlandse publiekrechtelijke lichamen	Commerciële Partijen
• Op te delen naar aandeelhouders die willen houden, uittreden en nog niet besloten hebben • De aandeelhouders bestaan uit gemeenten, VVNG en Regio Twente • De gemeenten hebben gewone A-aandelen • VVNG heeft gewone B-aandelen en een beperkt aantal t.w.p. aandelen • Regio Twente heeft t.w.p. aandelen	• Twence zorgt voor de afvalverwerking • Gemeenten zijn als klant gebaat bij lage prijzen • Gemeenten hebben thans een aanbestedings-vrijstelling via Twence • Gemeenten hebben afvalleveringsverplichting richting Twence • Duurzaamheidsbeleid gemeenten kan ingevuld worden via aandeelhouderschap en/of opdrachtgeverschap	• Münster wil toetreden • Münster heeft aangegeven dat zij graag tot Twence wil toetreden, daar i) Twence eigendom is van publieke partijen en ii) Twence interessant is door de capaciteit die zij heeft en kan realiseren • Ook buitenlandse publiekrechtelijke lichamen kunnen als aandeelhouder toetreden (als gewone aandeelhouder alleen indien zij ook afval aanleveren)	• Nederlandse publiekrechtelijke lichamen kunnen toetreden als gewone aandeelhouder, mits zij ook afval aanleveren • Provincie zou thans alleen als preferent aandeelhouder kunnen toetreden aangezien de provincie thans geen afvalstroom heeft die kan worden aangeleverd aan Twence.	• In het verleden heeft een commerciële partij (Remondis) interesse getoond in een (gedeeltelijke) overname van Twence • Ongeveer 85% van het verwerkte afval wordt momenteel ontvangen van commerciële partijen
Direct Belang: - Aandeelhouders-waarde (dividend en waardecreatie) - Duurzaamheids-agenda	Direct Belang: - Lage prijzen - Stabiliteit - Duurzaamheid die via de gemeenten gerealiseerd kan worden.	Direct Belang: - Samenstelling aandeelhouders - Strategie en capaciteit	Direct Belang: - Provincie: stabiliteit bij de onderneming en aandeelhouders - Realiseren van duurzaamheidsdoel stelingen - Overig: beperkt tot nihil	Direct Belang: - Momenteel zijn er alleen operationele samenwerkingen met commerciële partijen

3.

Juridische Aandachtspunten

Juridische Raamwerk

- De volgende statutaire en contractuele documentatie vormt het juridisch raamwerk voor onze analyses:
 - **Statuten van Twence Holding B.V.** (laatstelijk gewijzigd op 12 mei 2013);
 - **Initiële aandeelhoudersovereenkomst** (15 december 2011): opgesteld naar aanleiding van de overdracht van de aandelen van Regio Twente naar de gemeenten. Vuilverwerkingsbedrijf Noord-Groningen (“VVNG”) is hierbij geen partij;
 - **Tweede aandeelhoudersovereenkomst** (19 oktober 2011): tussen Twence, de gemeenten en Attero. VVNG is hierbij geen partij – deze overeenkomst is nog steeds van kracht al is relevantie daarvan beperkt aangezien meerderheid van de bepalingen specifiek op Attero zagen en de overeenkomst ten aanzien van Attero is geëindigd. Enige artikel dat nog relevant is betreft artikel over inkoop van de tijdelijk winstdelende preferente aandelen (t.w.p.) die VVNG houdt. De overeenkomst bepaalt dat de Gemeenten dienen mee te werken aan de inkoop van die aandelen indien VVNG dat wenst.
 - **Afvalaanlever- en verwerkingscontract Gemeenten**: in werking getreden op 1 juli 1997 met een looptijd van 25 jaar dus tot 30 juni 2022. Dit contract geldt niet voor VVNG – met VVNG is op 16 juni 1997 een separaat afvalcontract gesloten. Het afvalcontract met VVNG hebben wij niet ontvangen; en
 - **Management overeenkomst** (juni 2001) tussen Regio Twente en Twence B.V. (huidige Twence Holding B.V.) inzake o.a. afvallevering en transportkostenegalisatieregeling.
- Let op: VVNG houdt B-aandelen en een beperkt aantal t.w.p. aandelen. Regio Twente houdt alleen t.w.p. aandelen (welke kunnen worden ingetrokken medio 2018 na de laatste uitkering van het superdividend aan Regio Twente). Gemeente Berkelland houdt A-aandelen, maar is geen lid van Regio Twente. De juridische, financiële en economische observaties hebben primair betrekking op de houders van A-aandelen. VVNG is bij geen van de overeenkomsten zoals hierboven genoemd partij. De bepalingen uit de statuten van Twence Holding B.V. gelden onverkort ook voor VVNG.
- Indien er sprake is van een materieel verschil tussen de A-aandelen (gemeenten) en B-aandelen (VVNG) voor wat betreft de juridische observaties, merken wij dat specifiek op.

Juridische aandachtspunten (i)

Item	Beschrijving	Aandachtspunten voor de Uitredingsscenario's
Kwaliteitseisen aan aandeelhouders (gemeenten en VVNG)	• Alleen publiekrechtelijke aandeelhouders • Alleen partijen die afvalcontract sluiten met Twence kunnen gewone aandelen houden - exclusief contract voor A-aandelen (gemeenten) en contract met minimaal volume voor B-aandelen (VVNG) • Er is geen link tussen hoeveelheid afval en het percentage van aandelen dat een aandeelhouder houdt	• Beperkte kring van partijen waaraan aandelen kunnen worden overgedragen, tenzij AvA besluit om kwaliteitseisen in statuten te wijzigen (vereist 2/3e meerderheid)
Overdrachtsbeperkingen (gemeenten en VVNG)	• Blokkeringsregeling in statuten – deze geldt voor zowel gemeenten als VVNG • Indien een gemeente of VVNG koper heeft voor aandelen dan pakket eerst aanbieden aan overige gemeenten en VVNG • Aanbiedingsregeling uit statuten kan t.a.v. gemeenten ook in werking treden door vrijwillig aanbieden van aandelen door gemeenten aan andere gemeenten – dit volgt uit artikel 7 van de aandeelhoudersovereenkomst. Volgens de letterlijke tekst van dit artikel kunnen tot 30 juni 2022 aandelen vrijwillig worden aangeboden door een gemeente aan andere gemeenten – de tekst van dit artikel beperkt naar onze mening niet de mogelijkheid voor een gemeente om de aandelen aan een andere partij aan te bieden met inachtneming van de blokkeringsregeling in de statuten. Dit specifieke artikel uit de aandeelhoudersovereenkomst geldt niet voor VVNG • Prijs onderling overeen te komen tussen gemeenten en VVNG. Geen overeenstemming dan benoemt voorzitter NIVRA 3 deskundigen die prijs vaststellen • Indien niet alle aandelen worden afgenomen onder aanbiedingsregeling, dan goedkeuring AvA vereist voor overdracht aan derde • Voor overdracht cum prefs alleen goedkeuring AvA vereist, geen aanbiedingsregeling • Goedkeuringsvereiste AvA geldt ook voor overdracht cum prefs die Twence houdt (vgl. Münster) • Geen goedkeuring voor overdracht dan dient AvA derde aan te wijzen die belang overneemt (mag ook Twence zijn met instemming aanbiedende aandeelhouder). • Aandeelhouders kunnen met unanimiteit afwijken van blokkeringsregeling (bv. door op voorhand bepaalde overdracht goed te keuren)	• Aanbiedingsregeling treedt o.g.v. statuten formeel alleen in werking als er potentiële koper (die voldoet aan kwaliteitseisen) voor de aandelen is, maar op grond van aandeelhoudersovereenkomst kan aanbiedingsregeling t.a.v. gemeenten ook in werking treden door vrijwillige aanbieding van aandelen door een gemeente zonder bod derde • Bij prijsvaststelling rekening houden met de “bijzondere (latente) financiële aanspraken” van de aandelen • Goedkeuring AvA aan aandelenoverdracht onder blokkeringsregeling met gewone meerderheid. Afwijking van blokkeringsregeling vereist unanimiteit • Aandeelhouder moet uiteindelijk belang kunnen verkopen (dit is wettelijk bepaald)

Juridische aandachtspunten (ii)

Item	Beschrijving	Aandachtspunten voor de Uittredingsscenario's
Meeverkooprecht (alleen gemeenten)	- Bij <i>overdracht</i> van aandelen door een gemeente moeten overige gemeenten redelijkerwijs in staat gesteld worden om mee te verkopen tegen dezelfde voorwaarden - Regeling geldt niet voor VVNG	- Volgens letterlijke tekst geldt regeling bij iedere overdracht, zelfs na doorlopen blokkeringsregeling - Onduidelijk of bepaling ook geldt bij inkoop - Resulteert in transactieonzekerheid (pas op laatste moment duidelijk wie mee wil verkopen) - Bij voorkeur vooraf aangeven of gemeente wil meeverkopen en afstand doen van dit recht om hier later nog beroep op te doen
Leveringsovereenkomst (alleen gemeenten*)	- Leveringsovereenkomst gemeenten blijft na beëindiging aandeelhouderschap in stand (t/m 30 juni 2022), tenzij alle partijen (m.u.v. VVNG) overeenkomen dat leveringsovereenkomst t.a.v. uittredende aandeelhouder eindigt - Vanaf 30 juni 2019 partijen in overleg over eventuele verlenging na 30 juni 2022 (al dan niet in gewijzigde vorm). Uitgetreden aandeelhouder alleen gebonden aan verlenging indien daarmee expliciet is ingestemd - Eerdere beëindiging alleen mogelijk met instemming van alle gemeente-aandeelhouders, Twence en Regio Twente - Verplichting tot overleg over aanpassing overeenkomst bij "<i>onvoorziene wijziging in omstandigheden</i>" - Indien leveringscontract binnen 2 jaar na uittreding wordt beëindigd dan verschil tussen netto verkoopopbrengst en nominale waarde terugbetalen aan Twence. Regeling geldt niet ingeval van verkoop na 30 juni 2022	- Doorlopende leveringsverplichting voor gemeenten t/m 30 juni 2022 – conflicterend met verplichting tot aanbesteding (zie hieronder) - Leveringsovereenkomst niet eerder eenzijdig beëindigen dan aandeelhouderschap (zie ook Aanbiedingsplicht) - Indien partijen (m.u.v. VVNG) overeenkomen dat leveringsovereenkomst bij uittreding of binnen 2 jaar na uittreding eindigt t.a.v. uittredende aandeelhouder dan dient afstand te worden gedaan van bepaling in aandeelhoudersovereenkomst dat verschil tussen netto-verkoopopbrengst en nominale waarde dient te worden terugbetaald
Belang Twence	- Verplichte aanbieding aan andere aandeelhouders indien niet meer aan kwaliteitseisen wordt voldaan – geldt voor zowel gemeenten als VVNG - Prijs in dat geval lagere van waarde economisch verkeer en nominale waarde – deze prijsafsprake geldt niet voor VVNG. Nominale waarde is de nominale waarde van de aandelen is voor alle soorten aandelen gelijk: EUR 1 per aandeel - AvA kan met unanimiteit besluiten hiervan af te wijken	Leveringscontract niet beëindigen voor einde aandeelhouderschap.

* De leveringsovereenkomst tussen VVNG en Twence is (tot dusver) niet verstrekt en aldus niet meegenomen in onze analyse

Juridische aandachtspunten (iii)

Item	Beschrijving	Aandachtspunten voor de Uittredingsscenario's
Vrijwaring Regio Twente en Transportkosten-egalisatieregeling (alleen gemeenten*)	- Regio Twente heeft garantstelling verstrekt aan bankinstellingen van Twence in kader van verstrekte leningen - garantstelling zou tot 1 juli 2020 lopen (einddatum hebben wij niet kunnen verifiëren) - Deze garantstelling is economisch (pro rata inwoneraantal van de gemeenten per 1 januari 2001) overgenomen door gemeenten via een vrijwaring in de aandeelhoudersovereenkomst - Deze vrijwaring is door de gemeenten aan Regio Twente verstrekt en eindigt niet automatisch door verkoop aandelenbelang. Met andere woorden, de vrijwaring loopt, zonder nadere afspraken, door ook al is de betreffende gemeente geen aandeelhouder meer. - Goedkeuring Regio Twente vereist voor overdracht vrijwaring – goedkeuring dient verplicht te worden gegeven indien vrijwaring wordt overgenomen door andere Nederlandse gemeente - Transportkosten-egalisatieregeling blijft ook na einde aandeelhouderschap in stand, tenzij aandeelhouders en Regio Twente besluiten die te herzien –regeling geldt niet voor VVNG. Regeling vervalt volledig bij afloop leveringsovereenkomst per 30 juni 2022	- Vrijwaring blijft doorlopen tot en met 1 juli 2020 tenzij deze wordt beëindigd of overgedragen aan koper aandelen. Wij kunnen ons voorstellen dat het doorlopen van de vrijwaring na uittreding vanuit de vertrekkende partij(en) niet wenselijk zal zijn hetgeen betekent dat hierover nadere afspraken moeten worden gemaakt bij uittreding - Goedkeuring Regio Twente vereist voor overdracht vrijwaring - Mogelijk goedkeuring andere aandeelhouders, Regio Twente en banken vereist voor beëindiging. - Risicoprofiel overige vrijwaringen neemt toe - Transportkosten-egalisatieregeling loopt ook door. Indien leveringsovereenkomst uittredende gemeente samen met transportkosten-egalisatieregeling eindigt, kan dit financiële gevolgen hebben voor overblijvende gemeenten.
Aanbestedings-aspecten (alleen gemeenten)	- Gemeenten maken gebruik van in-house uitzondering zodat niet aanbesteed hoeft te worden - Twee criteria: (i) toezichtscriterium (wijzigt niet zolang verkrijgende partijen ook publieke lichamen zijn) en (ii) merendeel-criterium – tenminste 80% van de werkzaamheden (op basis van omzet) worden verricht ten behoeve van de aandeelhouders - Afvalverwerkingswerkzaamheden die worden verricht ten behoeve van uitgetreden aandeelhouder kwalificeren als werkzaamheden voor derden en mogen niet meer dan 20% bedragen - Uittredende aandeelhouder met doorlopend leveringscontract mogelijk verplicht om zelf aan te besteden na uittreding terwijl (exclusieve) leveringscontract bij Twence wel doorloopt - verplichting tot aanbesteding indien waarde van de opdracht drempelbedrag van EUR 209.000 (excl. BTW) overschrijdt	- Vertrek van een aandeelhouder heeft impact op merendeel-criterium, kan gecompenseerd worden door nieuwe aandeelhouder mits deze ongeveer dezelfde hoeveelheid afval levert - Vertrekkende gemeente kan niet langer gebruik maken van uitzondering en moet mogelijk verplicht aanbesteden, terwijl het ook nog exclusief doorlopend leveringscontract met Twence heeft - Vanwege impact op merendeel-criterium kan overwogen worden om leveringscontract voor uittredende aandeelhouder juist te beëindigen – die kan dan eventueel (al dan niet na aanbesteding) nieuw leveringscontract sluiten met de 'commerciële' tak van Twence zodat dit geen invloed heeft op merendeel-criterium – er dient nader onderzocht te worden of dit inderdaad aanbestedingsrechtelijk mogelijk is

(*) in de aandeelhoudersovereenkomst waarbij VVNG geen partij is, staat vermeld dat VVNG ook een garantie/borgtocht zou hebben verstrekt, maar die hebben wij niet gezien en aldus niet meegenomen in onze analyse

Juridische aandachtspunten (iv)

Item	Beschrijving	Aandachtspunten voor de Uittredingsscenario's
Goedkeuringen (gemeenten en VVNG)	• Uitgifte aandelen en uitsluiting voorkeursrecht bij uitgifte: AvA 2/3e meerderheid + RvC • Uitgifte cum prefs: bestuur met instemming RvC tot 10% aandelen op jaarbasis • Goedkeuring aandelenoverdracht onder blokkeringsregeling: AvA gewone meerderheid • Goedkeuring aandelenoverdracht afwijking blokkeringsregeling: AvA unanimiteit • Conversie van aandelen (b.v. aandelen-A naar aandelen-B): AvA unanimiteit • Inkoop: bestuur met goedkeuring (i) AvA (gewone meerderheid), (ii) houders van t.w.p. aandelen en (iii) RvC • Intrekking aandelen: AvA gewone meerderheid + RvC • Statutenwijziging: AvA 2/3e meerderheid + RvC • Wijziging aandeelhoudersovereenkomst: unaniem (gemeenten, Regio Twente en Twence)	Per scenario diverse goedkeuringen nodig (zie volgende slides)
Belang Twence	• Op grond van aandeelhoudersovereenkomst zal geen van de gemeenten overgaan tot verkoop of vervreemding van aandelen indien de onderneming van Twence door verkoop in wezenlijk opzicht wordt benadeeld – dit vereiste geldt niet t.o.v. van VVNG aangezien VVNG geen partij is bij de aandeelhoudersovereenkomst. • Handhaven vrijstelling aanbestedingsregels	• Onderneming van Twence dient niet wezenlijk te worden benadeeld door uittreding gemeenten (bv. t.a.v. financieringsafspraken met banken) • Impact op mogelijke aanbestedingsvrijstelling voor zowel uittredende als achterblijvende aandeelhouders te beoordelen, inclusief eventuele alternatieve constructies om vrijstelling te kunnen handhaven

4.

Financiële en Economische Aandachtspunten

Financiële & economische aandachtspunten (i)

Niveau / Item	Beschrijving	Relevante Items	Aandachtspunten voor de Uitredingsscenario's
Onderneming	De onderneming moet niet 'lijden' in het geval van een uitreding	• Strategie: moet gerealiseerd kunnen worden • Resultaten: mogen niet beïnvloed worden • Waarde: maximalisatie binnen de context van de strategie	• Continuïteit mag niet in gevaar komen • Financiering van de strategie is van groot belang en mag niet in gevaar komen door uitreding
Uittredende Aandeelhouders	Uitreders hebben per saldo geen recht meer op dividend en zij moeten hun eigen duurzaamheidsbeleid (*) regelen	• Prijs: maximalisatie waarbij men zich moet beseffen dat een minderheidsbelang wordt aangeboden • Dividend: niet meer van toepassing • Duurzaamheidsbeleid: in eigen beheer	• Minderheidsbelang kan eventueel vertaald worden in een korting • Naverrekening • Gefaseerde betaling
Blijvende Aandeelhouders	Blijvende aandeelhouders dienen niet geraakt te worden door een uitreding van één of meer aandeelhouders	• Prijs: afhankelijk van het scenario • Dividend: afhankelijk van het scenario • Duurzaamheidsbeleid: moet gerealiseerd kunnen worden	• Bij verkoop aandelen aan de blijvende aandeelhouders/onderneming is een lage prijs interessant • Bij aandeleninkoop kan het toekomstige dividend worden geraakt (**)
Aandeelhouderswaar de en Transactieprijs	In hoeverre kunnen de uitreders kapitaliseren op de volledige aandeelhouderswaarde?	• Realisatie volledige waarde: afhankelijk van het scenario • Referentiepunt: van belang voor de overige aandeelhouders	• Een minderheidsbelang kan resulteren in een korting (verkoopprijs is lager dan pro-rata waarde) • Een verkoopprijs kan als referentiepunt voor de waarde van Twence gehanteerd worden. Uitleg is dan ook van belang.

(*) Niet van toepassing voor VVNG en Regio Twente

(**) Zie Appendix 2 voor een nadere toelichting met betrekking tot dit item

Financiële & economische aandachtspunten (ii)

Niveau / Item	Beschrijving	Relevante Items	Aandachtspunten voor de Uittredingsscenario's
Transactiestructuur	Hoe kan de transactie voor wat betreft de betaling van de transactieprijs vorm worden gegeven?	• Timing: snelheid is van belang • Complexiteit: minimaliseren • Duidelijkheid: duidelijkheid is van groot belang – de parameters dienen over tijd niet meer te veranderen • Afhankelijkheid: een aandeleninkoop kan afhankelijk worden gemaakt van de verkoop van aandelen aan Münster	• Gezien de complexe omgeving is snelheid wenselijk daarnaast dient de complexiteit geminimaliseerd te worden • De transactie dient duidelijkheid te verstrekken – parameters moeten niet meer ter discussie gesteld kunnen worden • Financierbaarheid kan toenemen als de uittreding afhankelijk wordt gemaakt van bijvoorbeeld toetreding Münster
Leveringsovereenkomst	Heeft de leveringsovereenkomst (huidige en nieuwe) waarde-implicaties? (*)	• Prijsstelling: marktconformiteit of niet • Relevantie voor de onderneming: impact van de volumes van de uittreders op de resultaten	• Wij hebben begrepen dat de nieuwe prijsstelling marktconform is. Een verrekening is derhalve niet van toepassing voor de nieuwe overeenkomst • Voor de oude overeenkomst dient echter nog wel rekening gehouden te worden met de relatief hoge prijsstelling en het superdividend dat uitgekeerd moet worden aan Regio Twente • Wij hebben begrepen dat ongeveer 85% van de afvalvolumes via commerciële partijen wordt aangetrokken. De relevantie van de afvalstromen van de individuele aandeelhouders (gemeenten en VVGB) is daarmee relatief beperkt
Maatschappelijk belang	In hoeverre schaadt uittreding het maatschappelijk belang?	• Werkgelegenheid: mag niet beïnvloed worden • Regionale samenwerking: moet niet beïnvloed worden	• Relateert (deels) aan het feit dat de continuïteit niet in gevaar mag komen • De regionale samenwerkingsprojecten (met Twente maar ook onderling) moeten niet in geding komen

(*) Niet van toepassing voor VVNG en Regio Twente

5.

Overzicht Scenario's

Overzicht mogelijke scenario's (i)

Scenario	Voordelen (*) geldt niet als voordeel bij verkoop aandelen door VVNG	Nadelen (*) geldt niet als nadeel bij verkoop aandelen door VVNG	Haalbaar / Uitvoerbaar / Wenselijk
Inkoop van aandelen door Twence	- Inkoop van de aandelen kan 'relatief' efficiënt uitgevoerd worden; kwaliteitseisen en blokkeringsregeling zijn niet van toepassing. - Kan worden vormgegeven als inkoopprogramma voor alle aandeelhouders of alleen inkoop van het belang van bepaalde aandeelhouders - Eventueel kan inkoop (deels) worden gefinancierd door voorafgaande of gelijktijdige verkoop / uitgifte van aandelen aan Münster (hoeft het proces met Münster niet te beïnvloeden) - Voor inkoop van aandelen is op basis van de statuten goedkeuring van de AvA met gewone meerderheid voldoende (i.e. geen 2/3e meerderheid of unanimité vereist) - Mogelijkheid om inkoop te faseren d.m.v. inkoopprogramma – gespreide financieringslast voor Twence	- Onduidelijkheid of meeverkooprecht ook geldt bij inkoop (is ongebruikelijk) (*) - Actieve (financiële) betrokkenheid Twence - Verkoop van aandelen leidt niet automatisch tot beëindiging van de vrijwaring aan Regio Twente, tenzij anders wordt overeengekomen tussen Twence, Regio Twente en gemeenten (*) - Discussie over prijs; vaststelling door deskundigen indien geen overstemming - Afhankelijk van % dat wordt ingekocht en volume dat Münster aanbrengt mogelijk aanbestedingsrechtelijke impact (*) In het scenario van een gedeeltelijke inkoop (i.e. uittrekders blijven nog een beperkt belang houden) kunnen deze risico's wellicht worden gemitigeerd	Ja en dient derhalve nader uitgewerkt te worden
Rechtstreekse verkoop aan bestaande aandeelhouders via de aanbiedingsroute	- Er wordt voldaan aan de aandeelhoudersovereenkomst. - Er wordt voldaan aan kwaliteitseisen - Alle aandeelhouders krijgen mogelijkheid om pro-rata belang over te nemen. Aandeelhouder kan uiteindelijk verkopen - Goedkeuring andere aandeelhouders alleen vereist indien niet alle aandelen worden afgenomen (dan gewone meerderheid) - Geen actieve (financiële) betrokkenheid Twence vereist - Vrijwaring Regio Twente kan worden overgenomen – Regio Twente verplicht om hieraan mee te werken (*) - Eventueel afspraken maken met kopende aandeelhouder(s) over toekomstige <i>upside</i> –b.v. als toch verkocht wordt aan private partij binnen x aantal jaar na verkoop belang	- Onduidelijkheid of meeverkooprecht ook geldt nadat aanbiedingsregeling is doorlopen (is ongebruikelijk) (*) - Discussie over prijs; vaststelling door deskundigen indien geen overstemming - Wijzigingen in bestaande aandelenverhouding indien belang niet pro-rata wordt overgenomen – kan impact hebben op toekomstige besluitvorming - Afhankelijk van % dat wordt verkocht en volume dat Münster aanbrengt mogelijk aanbestedingsrechtelijke impact - Politiek relatief complex daar alle gemeenten dienen te beslissen over wat te doen (kopen / niet kopen)	Ja en dient derhalve nader uitgewerkt te worden

Overzicht mogelijke scenario's (ii)

Scenario	Voordelen (*) geldt niet als voordeel bij verkoop aandelen door VVNG	Nadelen (*) geldt niet als nadeel bij verkoop aandelen door VVNG	Haalbaar / Uitvoerbaar / Wenselijk
Rechtstreekse verkoop aan <i>bestaande</i> aandeelhouder(s) buiten de aanbiedingsroute om	• Zie voordelen bij vorige scenario, enige afwijking is dat blokkeringsregeling niet hoeft te worden doorlopen • Een mogelijkheid is ook dat een onafhankelijke waardering van Twence wordt opgesteld waartegen alle aandeelhouders vrijelijk met elkaar kunnen handelen ('interne marktplaats'). Dit vereist instemming van alle aandeelhouders (want is een afwijking van de statutaire blokkeringsregeling)	• Zie nadelen bij vorige scenario - beslissing of gemeente aandelen eventueel wel of niet wil kopen naar voren wordt gehaald i.k.v. besluit om de overdracht unaniem goed te keuren • Extra nadeel is dat unaniem besluit van alle aandeelhouders is vereist voor afwijken van de aandeelhoudersovereenkomst en van statutaire blokkeringsregeling. Voor een wijziging van de statuten (b.v. aanpassing blokkeringsregeling) is 2/3e meerderheid in de AvA vereist • Kan resulteren in aanzienlijke verschuivingen in aandelen-verhoudingen en dus in besluitvorming	Ja en dient derhalve nader uitgewerkt te worden
Rechtstreekse verkoop aan een <i>ander publiekrechtelijk lichaam</i> (bijvoorbeeld provincie of een andere gemeente)	• Voldoet aan deel van kwaliteitseis dat ziet op publiekrechtelijk lichaam • Kan ook buitenlands publiekrechtelijk lichaam zijn (vgl. Münster) • Aandeelhouder kan uiteindelijk verkopen • Goedkeuring andere aandeelhouders alleen vereist indien niet alle aandelen worden afgenomen (dan gewone meerderheid) • Bestaande aandeelhouders worden niet geraakt – geen wijziging in aandelenverhoudingen • Geen actieve (financiële) betrokkenheid Twence vereist • Vrijwaring Regio Twente kan worden overgenomen (*)	• Koper dient afvalleverings-overeenkomst aan te gaan met Twence. Indien dit contract niet kan zien op categorie A afval (vgl. Münster), dan conversie A aandelen in B aandelen nodig (unanimiteit AvA) – • Provincie kan niet als koper optreden aangezien het geen afvalcontract heeft (tenzij conversie in nieuwe klasse gewone aandelen zonder deze eis) • Unanimiteit aandeelhouders vereist – afstand doen van rechten onder aandeelhoudersovereenkomst (art. 7) en blokkeringsregeling in statuten • Onduidelijkheid meeverkooprecht (*) • Discussie over prijs; vaststelling door deskundigen indien geen overstemming • Afhankelijk van % dat wordt verkocht en volume dat koper aanbrengt mogelijk aanbestedingsrechtelijke impact • Politiek relatief complex daar alle gemeenten dienen te beslissen over wat te doen (afstand doen van rechten)	Ja en dient derhalve nader uitgewerkt te worden

Overzicht mogelijke scenario's (iii)

Scenario	Voordelen	Nadelen (*) geldt niet als nadeel bij verkoop aandelen door VVNG	Haalbaar / Uitvoerbaar / Wenselijk
Rechtstreekse verkoop aan een commerciële partij (al dan niet na doorlopen aanbiederregeling)	- Realisatie van actieve betrokkenheid aandeelhouder - Financiële slagkracht voor de onderneming kan vergroot worden - Alle aandeelhouders krijgen mogelijkheid om belang over te nemen - Aandeelhouder kan uiteindelijk verkopen	- Statutenwijziging vereist - Onderhandeling over toetreding/aanpassing aandeelhoudersovereenkomst of separate aandeelhouders-overeenkomst (vgl. Attero) - Medewerking van alle betrokken partijen vereist - Vrijwaring Regio Twente kan niet worden overgenomen zonder goedkeuring Regio Twente (*) - Aanbestedingsrechtelijke in-house vrijstelling Twence vervalt doordat niet wordt voldaan aan het toezichtscriterium (i.e. controle door enkel publieke aandeelhouders)	Scenario en daarmee de uitwerking valt niet onder de reikwijdte van onze opdracht
Verkoop afdwingen door instellen van uittredingsvordering (wettelijke uittredingsregeling van artikel 2:343 BW)	- Geen instemming van andere aandeelhouders of Twence vereist - Andere aandeelhouders krijgen mogelijkheid om belang over te nemen - Uittredende aandeelhouder kan uiteindelijk verkopen	- Conflict situatie (partijen tegenover elkaar voor de rechter) – hoge juridische drempel ('direct gevolg van gedragingen andere aandeelhouders') - Discussie over prijs, vaststelling door rechter aangewezen deskundigen - Negatieve publiciteit - Oplossing niet meer in eigen handen maar opgedragen aan de rechter	Niet wenselijk en daarmee is nadere uitwerking niet nodig
Combinatie van bovenstaande scenario's – bijvoorbeeld gedeeltelijk inkoop en verkoop	- Voordelen zoals genoemd bij inkoop en verkoop - Flexibiliteit om transactie zodanig te structureren dat deze geen aanbestedingsrechtelijke impact heeft, bijvoorbeeld via een gedeeltelijke in- of verkoop (i.e. uittreders behouden nog een gedeeltelijk belang)	- Nadelen zoals genoemd bij inkoop en verkoop - Bij combinatie medewerking van veel (zo niet alle) betrokken partijen vereist.	Ja, nader uitgewerkt bij andere scenario's

6.

Uitwerking Scenario's en Consequenties Uittreding

Uitwerking van de geselecteerde scenario's - juridisch (i)

Relevante aspecten: (*) geldt niet voor VVNG	Inkoop van de aandelen door Twence	Rechtstreekse verkoop aan <i>bestaande</i> aandeelhouders via de aanbestedingsroute of buiten aanbestedingsroute om (**)	Rechtstreekse verkoop aan <i>ander</i> publiekrechtelijk lichaam
Kwaliteitseisen	Niet van toepassing	Wordt reeds aan voldaan	Partij dient afvalcontract te sluiten met Twence, tenzij statuten worden gewijzigd (2/3e meerderheid AvA)
Overdrachtsbeperkingen	Niet van toepassing	Aanbestedingsregeling doorlopen – geldt niet indien door AvA unaniem wordt besloten om aanbestedingsregeling buiten werking te stellen	Aanbestedingsregeling doorlopen, tenzij met unanimiteit AvA buiten werking gesteld. Dient ook met unanimiteit van partijen bij aandeelhoudersovereenkomst afgeweken te worden van art. 7 van de aandeelhoudersovereenkomst
Meeverkooprecht (*)	Onduidelijk of dit recht van toepassing is	Onduidelijk of dit recht van toepassing is	Recht van toepassing – resulteert wel in onzekerheid tot aan einde verkooptraject, bij voorkeur daarom afstand van doen
Leveringsovereenkomst (*)	Blijft van toepassing. Vanuit aanbestedingsrechtelijk oogpunt wellicht wenselijk om te beëindigen t.a.v. uittredende aandeelhouder	Blijft van toepassing. Vanuit aanbestedingsrechtelijk oogpunt wellicht wenselijk om te beëindigen t.a.v. uittredende aandeelhouder	Blijft van toepassing. Vanuit aanbestedingsrechtelijk oogpunt wellicht wenselijk om te beëindigen t.a.v. uittredende aandeelhouder
Belang / medewerking Twence	Actieve (financiële) betrokkenheid Twence vereist. Financiële impact op Twence kan mogelijk worden beperkt door (i) eerst of gelijktijdig Münster te laten toetreden en/of (ii) toekomstige dividenden te gebruiken voor gefaseerde inkoop	Geen medewerking Twence vereist (anders dan sturen notificaties onder blokkeringsregeling indien verkoop via aanbestedingsroute) en ook geen rechtstreekse impact op financiële positie Twence	Geen medewerking Twence vereist (anders dan sturen notificaties onder blokkeringsregeling indien verkoop via aanbestedingsroute). Mogelijk positieve financiële impact door nieuw afvalcontract met koper

(**) aangezien de verschillen tussen deze twee scenario's beperkt zijn, hebben wij deze samengevoegd – waar relevant hebben wij aangegeven waar verschillen zitten tussen beide scenario's (verkoop aan bestaande aandeelhouder via aanbestedingsroute of buiten aanbestedingsroute om)

Uitwerking van de geselecteerde scenario's – juridisch (ii)

Relevante aspecten: (*) geldt niet voor VVNG	Inkoop van de aandelen door Twence	Rechtstreekse verkoop aan <i>bestaande</i> aandeelhouders via de aanbestedingsroute of buiten aanbestedingsroute om (**)	Rechtstreekse verkoop aan <i>ander</i> publiekrechtelijk lichaam
Vrijwaring Regio Twente (*)	Blijft in stand	Kan worden overgenomen door koper (Regio Twente verplicht om goed te keuren)	Kan worden overgenomen door koper, dient wel te worden goedgekeurd door Regio Twente
Transportkosten-egaliseringsregeling (*)	Blijft in stand tot einde leveringsovereenkomst	Blijft in stand tot einde leveringsovereenkomst	Blijft in stand tot einde leveringsovereenkomst.
Aanbestedingsaspecten (*)	Impact op merendeel-criterium, vertrekkende gemeente mogelijk verplicht aanbesteden	Impact op merendeel-criterium, vertrekkende gemeente mogelijk verplicht aanbesteden	Geen of beperktere impact op merendeel-criterium door nieuw afvalcontract, vertrekkende gemeente mogelijk verplicht aanbesteden
Goedkeuringen in alle scenario's lijkt het wenselijk om de huidige aandeelhoudersovereenkomst aan te passen (*)	Bestuur, AvA (gewone meerderheid), houders t.w.p. aandelen en RvC	<u>AvA:</u> - gewone meerderheid indien niet alle aandelen worden afgenomen door andere aandeelhouders - unanimiteit ingeval van (i) afwijking aanbestedingsregeling (bv ingeval slechts deel van aandelen door aandeelhouders wordt overgenomen en restant wordt ingekocht) of (ii) conversie van aandelen is vereist Individuele aandeelhouders dienen te besluiten of ze wel of niet aandelen willen overnemen onder de aanbestedingsregeling	<u>AvA:</u> - gewone meerderheid indien niet alle aandelen worden afgenomen door andere aandeelhouders - unanimiteit ingeval van (i) afwijking aanbestedingsregeling (bv ingeval slechts deel van aandelen door aandeelhouders wordt overgenomen en restant wordt ingekocht) of (ii) conversie van aandelen is vereist Individuele aandeelhouders dienen te besluiten of ze wel of niet aandelen willen overnemen onder de aanbestedingsregeling

(**) aangezien de verschillen tussen deze twee scenario's beperkt zijn, hebben wij deze samengevoegd – waar relevant hebben wij aangegeven waar verschillen zitten tussen beide scenario's (verkoop aan bestaande aandeelhouder via aanbestedingsroute of buiten aanbestedingsroute om)

Uitwerking van de geselecteerde scenario's – financieel/economisch (i)

Relevante aspecten:	Inkoop van de aandelen door Twence	Rechtstreekse verkoop aan <i>bestaande</i> aandeelhouders via de aanbiedingsroute of buiten aanbiedingsroute om (**)	Rechtstreekse verkoop aan <i>ander</i> publiekrechtelijk lichaam
Prijs	Nader te bepalen.	Nader te bepalen. Een mogelijkheid is dat een waardering van Twence wordt opgesteld waartegen alle aandeelhouders vrijelijk met elkaar kunnen handelen ('interne marktplaats'). Dit vereist instemming van alle aandeelhouders (want is een afwijking van de statutaire blokkeringsregeling)	Nader te bepalen
Timing (betaling prijs)	Direct of in termijnen – dit is met name afhankelijk van i) financieringsruimte en ii) de wensen van de aandeelhouders	Direct is het meest logisch, maar in termijnen kan overwogen worden. Dit laatste leidt wel tot additionele complexiteit en daarmee onzekerheid.	Direct is het meest logisch, maar in termijnen kan overwogen worden. Dit laatste leidt wel tot additionele complexiteit en daarmee onzekerheid.
Naverrekening	In principe niet van toepassing	Kan, indien kopers ermee instemmen, dit gaat wel ten koste van de directe prijs die ontvangen wordt en betekent een risico	In principe niet van toepassing
Fairness opinion	Dient uitgevoerd te worden	Dient uitgevoerd te worden	Dient uitgevoerd te worden
Solvency opinion	Dient uitgevoerd te worden indien schuld wordt aangetrokken of bepaalde harde afspraken voor een bepaald termijn worden gemaakt	Niet van toepassing	Niet van toepassing

(**) aangezien de verschillen tussen deze twee scenario's beperkt zijn, hebben wij deze samengevoegd – waar relevant hebben wij aangegeven waar verschillen zitten tussen beide scenario's (verkoop aan bestaande aandeelhouder via aanbiedingsroute of buiten aanbestedingsroute om)

Uitwerking van de geselecteerde scenario's – financieel/economisch (ii)

Relevante aspecten:	Inkoop van de aandelen door Twence	Rechtstreekse verkoop aan <i>bestaande</i> aandeelhouders via de aanbestedingsroute of buiten de aanbestedingsroute om (**)	Rechtstreekse verkoop aan <i>ander</i> publiekrechtelijk lichaam
Prijs als Referentiepunt	Ja – storyline dient opgesteld te worden – dat wil zeggen; men dient begrip te krijgen bij de relatie tussen prijs, verwachte kasstromen en de situatie	Ja – storyline dient opgesteld te worden – dat wil zeggen; men dient begrip te krijgen bij de relatie tussen prijs, verwachte kasstromen en de situatie	Ja – storyline dient opgesteld te worden – dat wil zeggen; men dient begrip te krijgen bij de relatie tussen prijs, verwachte kasstromen en de situatie
Impact op de resultaten van de onderneming	Eventueel en dient in ogenschouw genomen / geverifieerd te worden De Solvency Opinion wordt in principe uitgevoerd om te verifiëren of de onderneming de overname financieel kan dragen	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Impact op de dividenden uit te keren aan de achterblijvende aandeelhouders	Eventueel en dient in ogenschouw genomen / geverifieerd te worden	Alleen een herverdeling	Niet van toepassing
Economische aspecten huidige leveringsovereenkomsten (*)	Niet marktconform en heeft derhalve een waarde-impact	Niet marktconform en heeft derhalve een waarde-impact	Niet marktconform en heeft derhalve een waarde-impact
Economische aspecten nieuwe leveringsovereenkomsten (*)	Marktconform en heeft derhalve geen waarde-impact	Marktconform en heeft derhalve geen waarde-impact	Marktconform en heeft derhalve geen waarde-impact

(*) Indien de economische leveringsovereenkomsten niet marktconform zijn en een nieuwe overeenkomst dient te worden afgesloten, dan is het redelijk om de impact hiervan op te nemen in de verkoopprijs.

(**) aangezien de verschillen tussen deze twee scenario's beperkt zijn, hebben wij deze samengevoegd – waar relevant hebben wij aangegeven waar verschillen zitten tussen beide scenario's (verkoop aan bestaande aandeelhouder via aanbestedingsroute of buiten aanbestedingsroute om)

Consequenties beëindiging aandeelhouderschap

- **Belangrijkste consequenties beëindiging aandeelhouderschap:**
 - Geen recht meer op dividend;
 - Uittredende aandeelhouder loopt (onder bepaalde voorwaarden) geen risico's meer in het kader van Twence;
 - » Alleen als er sprake is van een bepaalde naverrekening, dan loopt uittredende aandeelhouder nog een risico
 - **Duurzaamheidsdoelstellingen** dienen op andere manier gerealiseerd te worden (geldt niet voor VVNG);
 - **Leveringscontract** loopt door terwijl mogelijk ook een verplichte aanbesteding uitgevoerd moet worden door de vertrekkende gemeente (geldt niet voor VVNG). Dit betekent dat er sprake kan zijn van twee leveringscontracten als dit niet goed wordt geregeld, met mogelijk contractuele en aanbestedingsrechtelijke risico's tot gevolg
 - **Vrijwaring** Regio Twente loopt door, tenzij deze wordt overgenomen door bestaande of nieuwe aandeelhouder of wordt beëindigd (geldt niet voor VVNG);
 - **Transportkosten-egalisatieregeling** blijft van toepassing (geldt niet voor VVNG) - de huidige samenstelling zorgt voor een bepaalde invulling van de **Transportkosten-egalisatieregeling**. Indien deze komt te vervallen voor de uittreders, dan verandert de samenstelling en dan heeft dit gevolgen voor de aandeelhouders die blijven zitten.

Alternatieve vormen samenwerking gemeenten en Twence

- Alternatieve vormen van samenwerking:
 - Separaat **leveringscontract** met Twence (al dan niet na een aanbestedingsprocedure);
 - **Individuele samenwerkingsovereenkomsten tussen gemeenten** op het gebied van duurzaamheid en/of bepaalde projecten;
 - **Individuele samenwerkingsovereenkomsten tussen een gemeente en Twence** op het gebied van duurzaamheid en/of bepaalde projecten;
 - **Investeren in specifieke duurzaamheidsprojecten van Twence** bijvoorbeeld door middel van lening of aandelenbelang in een entiteit waarin alleen dat specifieke duurzaamheidsproject (of meerdere duurzaamheidsprojecten) is ondergebracht.

7.

Conclusies

Conclusies

- Er zijn diverse scenario's mogelijk die aandeelhouders die dat wensen de mogelijkheid bieden om uit te treden als aandeelhouder
- De betreffende scenario's zijn juridisch goed uitvoerbaar
- Specifieke aandacht voor aanbestedingsrechtelijke aspecten vereist
- Voor overdracht aandelen door VVNG gelden alleen de regels zoals opgenomen in de statuten
- De financiële en economische consequenties zijn te overzien, maar voor bepaalde scenario's dient borging wel plaats te vinden door het opvragen van een Solvency Opinion (verificatie of de transactie financieel gedragen kan worden door de onderneming) en / of een Fairness Opinion (verificatie redelijkheid prijs)
- Alle scenario's vereisen echter in meer of mindere mate de medewerking van alle betrokken partijen
- Zekere mate van flexibiliteit van betrokken partijen is gewenst
- Het inkoopscenario is het meest voor de hand liggende scenario – in dat geval hoeft niet per gemeente besloten te worden of het aandelen van de verkopende aandeelhouder wil overnemen
- Ingeval de inkoop wordt gekoppeld aan een transactie waarbij Münster een gewoon aandelenbelang verkrijgt, kan de financiële impact van de inkoop op Twence mogelijk worden beperkt

8.1

Appendix 1 – Stappenplan per geselecteerd scenario

Inkoop van aandelen door Twence

- **Stap 1: Voorfase**
 - Politieke beslissing door (ten minste een meerderheid van) de gemeenten en Twence om dit scenario uit te werken
- **Stap 2: Prijsbepaling**
 - » Twence en vertrekkende aandeelhouders komen tot overeenstemming over de prijs. Zo niet, dan een deskundige te benoemen
 - » Beoordeling bestuur Twence of de financiële continuïteit van de onderneming is gewaarborgd na inkoop van de aandelen
 - » Mogelijk *solvency opinion* over financiële continuïteit Twence na inkoop/intrekking
- **Stap 3: Goedkeuringen en besluitvorming**
 - » Bestuursbesluit Twence tot inkoop en intrekking van aandelen vertrekkende aandeelhouders (beoordeling financiële continuïteit zoals genoemd onder stap 2 is onderdeel van dit besluit)
 - » AvA-besluit met gewone meerderheid van uitgebrachte stemmen (incl. afstandsverklaring van meeverkooprecht)
 - » Goedkeuringsbesluit door houders van t.w.p. aandelen
 - » Goedkeuringsbesluit RvC
- **Stap 4: Financiering**
 - » Uit te werken door Twence in overleg met de aandeelhouders (b.v. geheel of gedeeltelijk uit opbrengsten toetreding Münster, externe financiering of een gefaseerde inkoop)
- **Juridische uitwerking / documentatie**
 - » Notariële akte van inkoop en intrekking van aandelen (partijen: Twence en vertrekkende aandeelhouders)
 - » Eventuele aanpassing aandeelhoudersovereenkomst (partijen: gemeenten, Regio Twente en Twence – niet VVNG)
 - » Afspraken over continuering of opzegging leveringsovereenkomst (o.a. analyse aanbestedingsrecht)
 - » Afspraken over vrijwaring Regio Twente door uittrekders, Twence en Regio Twente
 - » Afspraken over transportkostenegalisatieregeling tussen Twence en de gemeenten (niet VVNG)

(*) Noot: in de praktijk zal de volgorde van bovengenoemde stappen mogelijk wijzigen doordat bepaalde transactieonderdelen parallel zullen lopen.

Rechtstreekse verkoop aan bestaande aandeelhouders via aanbiedingsroute

- **Stap 1: Voorfase**
 - Politieke beslissing door alle gemeenten om dit scenario uit te werken
- **Stap 2: Blokkeringsregeling**
 - Op basis van de aandeelhoudersovereenkomst kunnen uittrekders tot en met 30 juni 2022 hun aandelen vrijwillig aanbieden aan de mede-aandeelhouders conform de statutaire blokkeringsregeling zonder een bod van een derde
 - Besluit door alle gemeenten om wel/niet in te gaan op overname aandelen (in de praktijk waarschijnlijk gelijktijdig met besluitvorming onder stap 1). Overname aantal aandelen pro rata het huidige aandelenbelang. Tussen alle aandeelhouders te bespreken hoe wordt omgegaan met eventuele verschuivingen in aandeelverhoudingen als enkele aandeelhouders wel en anderen geen aandelen overnemen
- **Stap 3: Prijsbepaling**
 - » Vertrekkende aandeelhouders en kopende aandeelhouders komen tot overeenstemming over de prijs. Zo niet, dan drie onafhankelijke deskundigen te benoemen
 - » Mogelijk specifieke prijsafspraken over toekomstige *upside* zoals een naverrekening (zie definitie op slide 41)
 - » Mogelijk *fairness opinion* over overeengekomen prijs
- **Stap 4: Goedkeuringen**
 - » Indien niet alle aangeboden aandelen pro rata worden overgenomen door de overige aandeelhouders, een AvA-besluit (bij gewone meerderheid) tot goedkeuring verkoop van de resterende aandelen aan bepaalde aandeelhouders die meer dan pro rata willen overnemen. Besluit bevat ook een afstandsverklaring van het meeverkooprecht. Tussen alle aandeelhouders te bespreken hoe wordt omgegaan met eventuele verschuivingen in aandeelverhoudingen als enkele aandeelhouders wel en anderen geen aandelen overnemen
- **Stap 5: Verkoop**
 - » Verkoop belang aan overige aandeelhouders of en mogelijk (ook) aan derde partij binnen 3 maanden na goedkeuring AvA
- **Juridische uitwerking / documentatie**
 - » Opstellen koopovereenkomst en notariële akte van levering van aandelen (partijen: verkopende aandeelhouders, kopende aandeelhouders/derde en Twence)
 - » Eventuele aanpassing aandeelhoudersovereenkomst (partijen: gemeenten, Regio Twente, Twence en evt derde – geldt niet voor VVNG)
 - » Afspraken over continuering of opzegging leveringsovereenkomst (o.a. analyse aanbestedingsrecht)
 - » Afspraken over vrijwaring Regio Twente door uittrekders, overige aandeelhouders, Twence en Regio Twente
 - » Afspraken over transportkostenegalisatieregeling tussen Twence en de gemeenten (niet VVNG)

(*) Noot: in de praktijk zal de volgorde van bovengenoemde stappen mogelijk wijzigen doordat bepaalde transactieonderdelen parallel zullen lopen.

Rechtstreekse verkoop aan bestaande aandeelhouders buiten aanbiedingsroute

- **Stap 1: Voorfase**
 - Politieke beslissing door alle gemeenten om dit scenario uit te werken
 - Geen bod nodig van een derde en blokkeringsregeling hoeft niet te worden doorlopen
- **Stap 2: Verkoop**
 - Alle aandeelhouders te bespreken welke aandeelhouders wel/niet de aandelen van de vertrekkende aandeelhouders (pro rata hun belang) wensen over te nemen (in de praktijk waarschijnlijk gelijktijdig met besluitvorming onder stap 1).
 - Alle aandeelhouders te bespreken hoe wordt omgegaan met eventuele verschuivingen in aandeelverhoudingen als enkele aandeelhouders wel en anderen niet de aandelen overnemen
- **Stap 3: Prijsbepaling**
 - » Vertrekkende aandeelhouders en kopende aandeelhouders komen tot overeenstemming over de prijs. Zo niet, dan geldt niet automatisch een regeling voor prijsvaststelling. Partijen kunnen samen besluiten een onafhankelijke deskundige te benoemen. Overeenstemming over prijs of een deskundige zijn voorwaarden voor een verkoop.
 - » Mogelijk specifieke prijsafspraken over toekomstige *upside* zoals een naverrekening (zie definitie op slide 41)
 - » Mogelijk *fairness opinion* over overeengekomen prijs
- **Stap 4: Goedkeuringen**
 - » AvA-besluit (unanimiteit) tot goedkeuring verkoop. Besluit bevat ook een afstandsverklaring door iedere aandeelhouder van het meeverkooprecht. Verkoop binnen 3 maanden na goedkeuring AvA
- **Juridische uitwerking / documentatie**
 - » Opstellen koopovereenkomst en notariële akte van levering van aandelen (partijen: verkopende aandeelhouders, kopende aandeelhouders en Twence)
 - » Eventuele aanpassing aandeelhoudersovereenkomst (partijen: gemeenten, Regio Twente en Twence – geldt niet voor VVNG)
 - » Afspraken over continuering of opzegging leveringsovereenkomst (o.a. analyse aanbestedingsrecht)
 - » Afspraken over vrijwaring Regio Twente door uitreders, kopende aandeelhouders, Twence en Regio Twente
 - » Afspraken over transportkostenegalisatieregeling tussen Twence en de gemeenten (niet VVNG)

(*) Noot: in de praktijk zal de volgorde van bovengenoemde stappen mogelijk wijzigen doordat bepaalde transactieonderdelen parallel zullen lopen.

Rechtstreekse verkoop via blokkeringsregeling aan ander publiekrechtelijk lichaam

- **Stap 1: Voorfase**
 - Politieke beslissing door alle gemeenten en de koper (b.v. Münster of Provincie) om dit scenario uit te werken
 - Er is een bod van een derde die voldoet aan de statutaire kwaliteitseis
- **Stap 2: Blokkeringsregeling**
 - Vertrekkende aandeelhouders bieden aandelen aan de overige aandeelhouders aan
 - Besluit door alle gemeenten om wel/niet in te gaan op overname aandelen (in de praktijk waarschijnlijk gelijktijdig met besluitvorming onder stap 1). Overname aantal aandelen pro rata het huidige aandelenbelang. Tussen alle aandeelhouders te bespreken hoe wordt omgegaan met eventuele verschuivingen in aandeelverhoudingen als enkele aandeelhouders wel en anderen geen aandelen overnemen
 - Indien niet alle aangeboden aandelen worden overgenomen door overige aandeelhouders (en AvA-goedkeuring onder Stap 4 is verkregen) is verkoop mogelijk aan Provincie of Münster binnen 3 maanden na AvA-goedkeuring.
- **Stap 3: Prijsbepaling**
 - » Vertrekkende aandeelhouders en koper komen tot overeenstemming over de prijs. Zo niet, dan geldt niet automatisch een regeling voor prijsvaststelling. Partijen kunnen samen besluiten een onafhankelijke deskundige te benoemen. Overeenstemming over prijs of een deskundige zijn voorwaarden voor een verkoop.
 - » Mogelijk specifieke prijsafspraken over toekomstige *upside* zoals een naverrekening (zie definitie op slide 41)
 - » Mogelijk *fairness opinion* over overeengekomen prijs
- **Stap 4: Goedkeuringen**
 - » AvA-besluit (unanimiteit) tot goedkeuring verkoop en mogelijk conversie van A-aandelen in B-aandelen. Besluit bevat ook een afstandsverklaring door iedere aandeelhouder van het meeverkooprecht
- **Juridische uitwerking / documentatie**
 - » Opstellen koopovereenkomst en notariële akte van levering van aandelen en mogelijk conversie van aandelen (partijen: verkopende aandeelhouders, koper(s) en Twence)
 - » Eventuele aanpassing aandeelhoudersovereenkomst (partijen: gemeenten, Regio Twente en Twence, toetreding koper – geldt niet voor VVNG)
 - » Afspraken over continuering of opzegging leveringsovereenkomst uittredders (o.a. analyse aanbestedingsrecht)
 - » Afspraken over nieuwe leveringsovereenkomst toetreders (analyse aanbestedingsrecht en in geval van Provincie analyse beschikbaarheid afvalstroom)
 - » Afspraken over vrijwaring Regio Twente door uittredders, koper, Twence en Regio Twente
 - » Afspraken over transportkostenegalisatieregeling tussen Twence en de gemeenten (niet VVNG)

(*) Noot: in de praktijk zal de volgorde van bovengenoemde stappen mogelijk wijzigen doordat bepaalde transactieonderdelen parallel zullen lopen.

8.2

Appendix 2 – Financiële Attentiepunten Aandeleninkoop

Financiële attentiepunten aandeleninkoop door Twence

- Indien een transactie door Twence wordt gefinancierd (de aandelen worden ingekocht door Twence zelf), dan dient een zogenaamde Solvency Opinion opgevraagd te worden door het management van Twence (dit kan een vereiste zijn van de blijvende aandeelhouders, zeker daar zij garantstellingen verstrekken).
- Als onderdeel van een Solvency Opinion wordt geverifieerd of de onderneming na de inkoop aan haar verplichtingen kan blijven voldoen.
- Dit betekent dat, onder andere, de volgende verificaties worden gedaan (*):
 - Kan de onderneming aan haar renteverplichtingen en andere opeisbare financiële verplichtingen voldoen?
 - Kan de onderneming voldoen aan haar verplichtingen jegens crediteuren?
 - Komt de onderneming niet in gevaar voor wat betreft haar financieringsconvenanten?
 - Kan de ondernemingen aan haar investeringsverplichtingen voldoen?
 - Kunnen de duurzaamheidsdoelstellingen worden gerealiseerd?
- De analyse kan uiteraard verbreed worden, door ook de dividendprojecties voor en na transactie in kaart te brengen. Echter, een dividend is geen verplichting en zal derhalve niet als zodanig in ogenschouw worden genomen als onderdeel van de Solvency Opinion. Wij adviseren echter om de impact van een inkoop op het dividend wel in kaart te brengen.
- Aandeleninkoop dient gefinancierd te worden. Dit kan ineens door het aantrekken van schuld of in termijnen door het inhouden van dividend:
 - » **Additionele schuld** leidt tot een stijging van de rentebetalingen en heeft ceteris paribus een negatieve impact op het dividend. Echter, het aantal aandelen daalt en dat heeft ceteris paribus een positieve impact op het dividend. Schuld is goedkoper dan eigen vermogen waardoor meer ruimte blijft of ontstaat voor dividenduitkering dan bij financiering uit eigen vermogen. Door additionele schuld zal wel het risicoprofiel van het eigen vermogen en daarmee de onderneming stijgen. Bekeken kan worden of dit risico op verantwoorde wijze kan worden genomen in overleg tussen aandeelhouders, Twence en de externe financieel adviseur.
 - » Het **inhouden van dividend** heeft vanzelfsprekend een forse negatieve impact op de dividendinkomsten van de aandeelhouders. Het heeft echter wel voordelen: het leidt niet tot een stijging van het risicoprofiel en de onderneming als zodanig wordt in principe niet geraakt.

(*) Deze verplichtingen zijn breed gedefinieerd. Eventueel kunnen deze verplichtingen nauwer of breder worden gedefinieerd door de stakeholders.

8.3

Appendix 3 – Toelichting bepaalde termen

Appendix - 3

• Definities

De volgende termen in deze presentatie hebben de volgende betekenis:

- **t.w.p. aandelen** (p.11): tijdelijk-winstdelende-preferente-aandelen in het kapitaal van Twence
- **Vrijwaring Regio Twente** (p.16 e.v.): vrijwaring met een looptijd tot 1 juli 2020 verstrekt door gemeenten ten behoeve van Regio Twente ter zekerheid voor een door Regio Twente verstrekte borgtocht in verband met de financiering van Twence
- **Naverrekening** (p.28): een toekomstige nabetaling aan de uittreeders na uittrekking die afhankelijk is van het intreden van een bepaalde omstandigheid. Bijvoorbeeld een toekomstige verkoop van Twence (tegen een bepaalde prijs en/of aan een bepaalde (private) partij) binnen een bepaalde periode na uittrekking of afhankelijk van de resultaten van Twence
- **Fairness opinion** (p.28): beoordeling door een onafhankelijk expert van de redelijkheid ('fairness') van een transactieprijs
- **Solvency opinion** (p.28): beoordeling door een onafhankelijk expert van de impact van een investering of uitkering (zoals intrekking van aandelen tegen terugbetaling) op de solventie van de onderneming van Twence rekening houdend met haar strategie en financiële verplichtingen
- **Storyline** (p.29): nadere uiteenzetting van de uiteindelijke transactieprijs, transactiestructuur en transactiesamenstelling van een gekozen scenario

Bijlage C

Advies werkgroep Aandeelhouderschap Münster

d.d. 28 september 2017

Bijlagen bij dit advies gevoegd:

1. Advies werkgroep Aandeelhouderschap Münster 1^e fase waarover de AvA op 20 april 2017 positief heeft besloten
2. Overzicht van door aandeelhouders aangedragen suggesties en vragen

Advies werkgroep Aandeelhouderschap Münster

Definitieve versie 28 september 2017

1. Aanleiding

In 2016 heeft de stad Münster zich formeel bij Twence gemeld met het verzoek om aandeelhouder te worden. In de AvA op 14 juli 2016 hebben de zittende aandeelhouders ingestemd met een tijdelijke toetreding van Münster als CP-aandeelhouder. Op deze wijze werd het mogelijk gemaakt dat de zittende aandeelhouders in onderlinge samenhang de aandeelhoudersstrategie konden beoordelen en het gewone aandeelhouderschap van Münster op de lange termijn konden onderzoeken. Deze toetreding als CP-aandeelhouder is enkele keren formeel door de AvA herbevestigd in verband met de vertraging in de besluitvorming in Münster.

Op 20 april 2017 heeft de aandeelhoudersvergadering vervolgens met een grote meerderheid van stemmen besloten het aandeelhouderschap te continueren, Twence in te zetten als duurzaamheidsbevorderaar en het gewone aandeelhouderschap van Münster mogelijk te maken.

In deze aandeelhoudersvergadering is afgesproken om onder regie van een stuurgroep uitvoering te geven aan drie vervolgonderzoeken. De aandeelhouders zijn in de gelegenheid gesteld om aandachtspunten en vraagstukken mee te geven aan de werkgroepen. In deze notitie is het advies van de Werkgroep Aandeelhouderschap Münster uitgewerkt. Tezamen met de adviezen van de andere bestuurlijke werkgroepen zal de stuurgroep een integraal 'Besluitvormingsdocument' opstellen dat ter besluitvorming wordt voorgelegd in de Algemene vergadering van Aandeelhouders van 14 december 2017. Dit advies wordt bij het besluitvormingsdocument als bijlage toegevoegd.

In dit adviesdocument wordt aangegeven wat de status aan de zijde van Münster is ten aanzien van de besluitvorming over het aandeelhouderschap bij Twence. Vervolgens wordt aangegeven onder welke condities Münster kan toetreden en op welke wijze uitvoering gegeven kan worden aan het onderhandelingsproces. Tevens wordt voorgesteld hoe de toetreding van Münster geëffectueerd kan worden en welke vervolgstappen ondernomen kunnen worden. Het adviesdocument eindigt met enkele voorstellen waarover de aandeelhouders een besluit kunnen nemen.

2. Doelstelling vervolgonderzoek werkgroep Aandeelhouderschap Münster

De doelstelling van het vervolgonderzoek is overeenstemming met Münster te verkrijgen over de condities waaronder het gewone aandeelhouderschap van Münster bewerkstelligd kan worden.

Daarbij zal tevens in kaart worden gebracht wat de effecten van het aandeelhouderschap van Münster zijn voor de zittende aandeelhouders en zal een advies worden uitgebracht hoe de toetreding geëffectueerd kan worden. Tot slot zal de werkgroep zich inspannen om de besluitvorming aan de zijde van Münster te bevorderen.

3. Resultaat eerste fase onderzoek Aandeelhouderschap Münster (juli 2016-april 2017)

In de eerste fase van het onderzoek naar het aandeelhouderschap van Münster, dat wil zeggen tussen de AvA van 14 juli 2016 en de AvA van 20 april 2017, zijn al meerdere aspecten van het gewone aandeelhouderschap van Münster bij Twence beoordeeld. Een samenvatting van de vastgestelde uitgangspunten is in de navolgende tabel te vinden. Het advies van de werkgroep aan de AvA op 20 april 2017 is als bijlage toegevoegd aan dit advies.

Tabel: Door de AvA op 20 april 2017 vastgestelde uitgangspunten voor de besprekingen met Münster over het gewone aandeelhouderschap van Münster bij Twence holding BV

- Soort aandelen	B-aandelen (gewone aandelen).
- Uitgifte aandelen	Door de Holding.
- Prijs aandelen	Volgens de methodiek die in de waardebepaling door KPMG is gehanteerd.
- Percentage aandelen	Gerelateerd aan het volume aan te leveren afvalstoffen.
- Dividenduitkering	Identiek als zittende aandeelhouders.
- Zeggenschap	Identiek als zittende aandeelhouders.
- Tariefstelling	Identiek als zittende aandeelhouders.
- Levering afvalstoffen	Kwaliteitseis bij het gewone B-aandeelhouderschap is de levering van brandbaar restafval. Voorwaarden worden vastgelegd in een leverings- en verwerkingsovereenkomst.
- Looptijd aandeelhouderschap	Onbepaalde duur.
- Borgstellingsvergoeding	Hiervoor komt Münster niet in aanmerking, aangezien Münster niet borg staat voor de geldlening die destijds voor de bouw van AVI Twente door de Regio Twente is afgegeven. Deze vergoeding loopt in 2020 af.

4. Stand van zaken besluitvormingsproces Münster

Het politieke draagvlak voor de participatie van Münster bij Twence is groot, zowel aan Nederlandse als aan Duitse zijde. De besluitvorming in Münster over het aandeelhouderschap heeft echter vertraging opgelopen ten opzichte van de oorspronkelijke planning, doordat de besprekingen tussen de stad Münster en het Kommunalaufsicht meer tijd kosten dan in eerste instantie door Münster is ingeschat. Het Kommunalaufsicht houdt toezicht op het functioneren van gemeenten en dient in te stemmen met het aandeelhouderschap van Münster bij Twence.

Onderzoek Kommunalaufsicht naar scenario's participatie Münster

Het Kommunalaufsicht heeft in de zomer van 2017 twee ambtelijke bijeenkomsten georganiseerd waarbij de voor het Kommunalaufsicht belangrijkste stakeholders zijn uitgenodigd: Stadt Münster, Abfallwirtschaftsbetriebe Münster, Provincie Overijssel, gemeente Enschede en Twence. Tijdens deze overleggen zijn diverse varianten voor de participatie van Münster bij Twence op hun haalbaarheid getoetst. Het Kommunalaufsicht heeft tijdens het overleg op 8 september 2017 geconstateerd dat er twee mogelijke routes zijn om de samenwerking tussen Münster en de gemeenten in Twente op het gebied van afvalverwerking te realiseren:

1. *Het gewone aandeelhouderschap van Münster bij Twence Holding BV.*

Deze optie heeft de voorkeur van Münster en de aandeelhouders van Twence. Het Kommunalaufsicht ziet op basis van het Duitse gemeenterecht echter de volgende belemmeringen in het beoogde gewone aandeelhouderschap van Münster:

- De in de statuten van Twence Holding BV relatief breed opgestelde ondernemingsdoelen.

In Duitsland is het gebruikelijk om ondernemingsdoelstellingen zeer eng te beschrijven in de statuten. Dit betekent mogelijk dat een beperkte aanpassing van de doelstellingen in de huidige statuten noodzakelijk is. Deze aanpassing zou er toe moeten leiden dat er in de omschrijving meer nadruk ligt op de publieke taak van Twence. Uitgangspunt is dat deze aanpassing geen effecten heeft op de huidige bedrijfsactiviteiten en de door de aandeelhouders aangegeven strategische ontwikkeling van Twence. De Algemene Vergadering zal met een tweederde meerderheid met de wijziging in moeten stemmen.

- Münster kan niet rechtstreeks een afgevaardigde in de RvC benoemen, die de belangen van Münster behartigt.

In Duitsland is het gebruikelijk dat dit wel gebeurt. Bij de oprichting van Twence is er juist principieel voor gekozen om de RvC samen te stellen uit deskundigen die geen aandeelhoudersbelang hebben. Dit sluit aan bij de huidige strekking van de Nederlandse Governance Code. Wel kan het functieprofiel bij de benoeming van een nieuw RvC-lid zodanig worden opgesteld dat een evenwichtige samenstelling is gewaarborgd. Er kunnen bijvoorbeeld eisen worden gesteld ten aanzien van de deskundigheid in die zin dat ook kennis beschikbaar is op het terrein van Euregionale samenwerking. Bij het Kommunalaufsicht is dit onder de aandacht gebracht.

Het Kommunalaufsicht maakt in haar toetsing geen onderscheid tussen het CP-aandeelhouderschap en het gewone aandeelhouderschap.

2. *Een publiek-publieke samenwerking tussen Münster en één of meerdere gemeenten in Twente.*

Dit scenario leidt er eveneens toe dat Münster afvalstoffen bij Twence kan aanleveren zonder dat daar een aanbesteding aan ten grondslag ligt. De bijzonderheden van deze optie moeten echter nog nader onderzocht worden. Er is relatief weinig ervaring in Nederland met deze constructie.

Dit scenario geeft geen invulling aan de wens van Münster om zeggenschap te hebben op de strategie van Twence en direct invloed te houden op de resultaten van de verwerking van de eigen afvalstoffen. Bovendien hoeft Münster bij deze optie geen gewone aandelen in te kopen. Hierdoor is er ook geen sprake van inkomende gelden, die het vermogen van de onderneming versterken of die de mogelijkheid bieden een extra uitkering te doen aan de aandeelhouders.

Voorkeursoptie Kommunalaufsicht

Het Kommunalaufsicht heeft op 8 september 2017 tijdens een ambtelijke bijeenkomst aangegeven dat zij voorrang geeft aan de uitvoering van het onderzoek naar de publiek-publieke samenwerking. In de ogen van het Kommunalaufsicht kan op deze manier uitvoering worden gegeven aan de gewenste Euregionale samenwerking. Vanuit deze samenwerkingsvorm zou vervolgens het gewone aandeelhouderschap van Münster bij Twence kunnen worden beoordeeld. Mocht de publiek-publieke samenwerking op goede gronden niet te realiseren zijn, dan kan in overleg met het Kommunalaufsicht het gewone aandeelhouderschap van Münster bij Twence nader worden onderzocht.

Conclusie

Het ambtelijke standpunt aan Duitse zijde is dat in eerste instantie een samenwerkingsafpraak te verkiezen is boven het aandeelhouderschap. Naar aanleiding van het ambtelijk overleg in Münster zal worden nagegaan of het bestuurlijk standpunt aan Duitse zijde, de voorkeur voor het aandeelhouderschap van Münster bij Twence, ongewijzigd is gebleven. Als dit het geval is, kan mogelijk alsnog versneld uitvoering worden gegeven aan het gewenste aandeelhouderschap. De verwachting is dat deze recente ontwikkelingen tot een vertraging leiden in de toetreding van Münster bij Twence.

5. Conditie waaronder Münster kan toetreden als gewoon aandeelhouder bij Twence

De uitgangspunten die in het voorafgaande traject al zijn vastgelegd (zie hst. 3), vormen het vertrekpunt voor het vervolgonderzoek dat de werkgroep Aandeelhouderschap Münster heeft uitgevoerd. De in dit hoofdstuk opgenomen condities vormen hierop een aanvulling. Tezamen vormen deze uitgangspunten het vertrekpunt om de concrete onderhandelingen met Münster te voeren.

a. Vaststellen van de waarde van de aandelen

De waarde van de aandelen wordt vastgesteld via de waardebepalingsmethodiek die eerder door de werkgroep Waardebepaling is vastgesteld. Münster heeft eerder al aangegeven positief tegenover deze methodiek te staan.

Elementen die mogelijk invloed hebben op de uiteindelijke prijs van de aandelen die met Münster overeengekomen zal worden:

- *Verwerkingstarief voor aandeelhouders vanaf 2018.*
Münster kan profiteren van een substantiële daling van het verwerkingstarief voor brandbaar restafval, indien zij gewoon aandeelhouder wordt.
- *Bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van Münster.*
Münster profiteert direct van de milieuprestaties die al worden behaald met activiteiten waarin Münster zelf niet heeft hoeven te investeren.
- *Percentage aandelen dat Münster verwerft.*
Zie punt 5b.
- *De nadrukkelijke wens van Münster om langjarig aandeelhouder te kunnen worden.*
Zie punt 5c.

b. Vaststellen van het percentage aandelen dat Münster verwerft

De verdeling van aandelen over de huidige aandeelhouders is gebaseerd op inwonertal. Gezien het inwonertal van de stad Münster (ca. 300.000 inwoners) gaat de voorkeur van Münster en de zittende aandeelhouders er naar uit om het te verwerven percentage aandelen daarop niet te baseren.

Aannemelijk alternatief is een verdeling op basis van het aan te leveren tonnage afvalstoffen, hetgeen uitkomt op een deelname van circa vijftien procent. Dit percentage lijkt voor Münster acceptabel maar is afhankelijk van de prijs die voor de aandelen betaald zal moeten worden. Bij een hoge waardering kan dit percentage mogelijk lager uitvallen. De gedachte is dat het uiteindelijke percentage binnen een bandbreedte van tien tot achttien procent ligt.

c. Looptijd van de aandeelhoudersovereenkomst en de leveringsovereenkomst

Münster heeft de wens uitgesproken zich langjarig te willen verbinden als aandeelhouder bij Twence. Uit de besprekingen met Münster is gebleken dat men er daarbij vanuit gaat dat het publieke karakter van Twence op zijn minst circa tien jaar behouden blijft. Deze wens is met name ingegeven door een wettelijke grondslag, waaruit voortvloeit dat Münster moet aantonen dat haar afvalverwerkingsconcept toekomstbestendig is.

Het is van belang dat er tijdens de besprekingen met Münster vertrouwen ontstaat dat verwachting is dat Twence voor onbepaalde tijd in publieke handen blijft. De zittende aandeelhouders hebben het publieke karakter van de onderneming in de aandeelhoudersvergadering van 20 april 2017 nogmaals bevestigd. Afhankelijk van de omstandigheden zal met de gezamenlijke aandeelhouders steeds zorgvuldig moeten worden beoordeeld of er andere inzichten zijn die leiden tot een bespreking van het strategisch aandeelhouderschap.

d. Volume van de door Münster aan te leveren afvalstoffen

Met Münster wordt geen vaste volumeverplichting afgesproken, omdat evenals bij de Nederlandse gemeenten ook in Münster het streven is om de hoeveelheid brandbaar restafval zoveel mogelijk te reduceren. Wel wordt overeengekomen dat Münster haar brandbaar residu exclusief levert aan Twence. Dit is in lijn met de afspraken met de zittende aandeelhouders.

6. Procedurevoorstel onderhandelingen met Münster

De onderhandelingen met Münster zullen in eerste instantie door de directie en RvC van Twence worden geleid. Op deze wijze kunnen de zittende aandeelhouders in eerste instantie de gewenste afstand bewaren. De tussentijdse resultaten worden met de werkgroep Aandeelhouderschap Münster besproken. De werkgroep houdt de aandeelhouders op de hoogte.

Voorgesteld wordt om voorafgaande aan de finale onderhandelingsronde een laatste beoordeling door de gezamenlijke aandeelhouders te laten plaatsvinden over de uiteindelijke afspraken voor de aankoop van aandelen, waaronder de prijs van de aandelen en het aandelenpercentage. Op deze wijze kan gewaarborgd worden dat het voorstel dat uitonderhandeld is met Münster aansluit bij de verwachtingen van de gezamenlijke aandeelhouders.

7. Effectueren van de toetreding en gevolgen voor de zittende aandeelhouders

a. Uitgifte van aandelen aan Münster

Münster beschikt zelf over een installatie waarin GFT wordt verwerkt. Daarom kan Münster uitsluitend brandbaar restafval aanleveren bij Twence. De directe uitgifte van nieuwe B-aandelen is de beste optie. A-aandelen zouden Münster immers verplichten om ook GFT aan te leveren. Bovendien is de rechtstreekse aankoop van aandelen van zittende aandeelhouders op basis van de statutaire bepalingen in de praktijk lastig te realiseren, aangezien daarvoor een conversie van de A-aandelen naar B-aandelen vereist is. Tot deze conversie kan in de Algemene vergadering van Aandeelhouders alleen met unanimité van stemmen worden besloten. Voor de uitgifte van nieuwe B-aandelen volstaat een goedkeuring met een tweederde meerderheid.

Bestemming inkomende gelden

De aankoop van nieuwe aandelen door Münster impliceert een kapitaalstorting door Münster aan Twence Holding. In een afzonderlijk advies van de stuurgroep wordt stilgestaan bij de mogelijke bestemming van de inkomende gelden.

b. Effecten van de toetreding van Münster op de zittende aandeelhouders

De toetreding van Münster heeft de volgende effecten voor de zittende aandeelhouders:

- Bijdrage aan de langjarige vollast van de afvalenergiecentrale van Twence.
- Afhankelijk van de keuzes die worden gemaakt, kan een bestemming worden gegeven aan de kapitaalstorting door Münster.
- Mogelijke spin-off richting andere Duitse en Nederlandse overheden om aandeelhouder te worden van Twence.
- Het aandeelhouderschap van Münster bij Twence geeft invulling aan de wens van zowel Münster als de huidige aandeelhouders van Twence om Euregionale, grensoverschrijdende samenwerking te bevorderen. Er kan een bijdrage worden geleverd aan het versterken van de positie van de Euregio en het stimuleren van de euregionale werkgelegenheid.
- Binnen de kaders van de strategische samenwerking kan in het Euregiogebied een efficiënte verwerkingsstructuur worden gerealiseerd, doordat de sturing van afvalstromen geoptimaliseerd wordt. Op deze wijze kan synergie gerealiseerd worden bij de mogelijkheden van de terugwinning van grondstoffen uit afval (b.v. nascheiding). Münster en Twence kunnen gebruik maken van elkaars kennis op verschillende deelgebieden.

Effecten op het dividend

Door de toetreding van Münster als gewoon aandeelhouder heeft deze aandeelhouder een gelijkwaardig recht op dividend als de zittende aandeelhouders. Uitgaande van een aandelenuitgifte van vijftien procent aan Münster bedraagt de verwatering door deze toetreding derhalve vijftien procent. Hier tegenover staat dat de zittende aandeelhouders een bestemming kunnen geven aan de inkomende middelen door de toetreding van Münster. Vanuit de stuurgroep wordt hiertoe een apart voorstel voorbereid.

Effecten op de zeggenschap

Uitgaande van een aandelenuitgifte van vijftien procent aan Münster is er geen sprake van verwatering van de zeggenschap in vergelijking met de periode dat Attero nog voor vijftien procent CP-aandeelhouder was. Na de inkoop van deze aandelen door de Holding is de zeggenschap van de achterblijvende aandeelhouders vanaf dat moment echter zwaarder geworden, omdat Twence zelf niet als aandeelhouder meestemt in de Algemene vergadering van Aandeelhouders.

Effecten op de toerekening van milieuprestaties aan aandeelhouders

Münster kan naar rato van het aandeelhouderschap aanspraak maken op de milieuprestaties die de onderneming realiseert. De toetreding van Münster leidt derhalve tot enige mate van verwatering van deze milieuprestaties die Twence nu aan de zittende aandeelhouders toerekent. Uitgaande van een aandelenuitgifte van vijftien procent aan Münster bedraagt de verwatering bij gelijkblijvende omstandigheden vijftien procent. Dankzij de verdere ontwikkeling van Twence als producent van grondstoffen en duurzame energie is het perspectief dat de milieuprestaties die kunnen worden toegerekend aan de aandeelhouders stijgen.

8. Conclusies

De werkgroep Aandeelhouderschap Münster heeft de volgende constatering gedaan:

- De verwachting is dat de recente ontwikkelingen in Münster tot een vertraging leiden in de toetreding van Münster bij Twence. Naar aanleiding van het recente ambtelijk overleg in Münster moet worden nagegaan of het bestuurlijk standpunt aan Duitse zijde, de voorkeur voor het aandeelhouderschap van Münster bij Twence, ongewijzigd is gebleven. Als dit het geval is, kan mogelijk alsnog versneld uitvoering worden gegeven aan het gewenste aandeelhouderschap.
- Aansluitend op de eerder door de AVA vastgestelde uitgangspunten (tabel hoofdstuk 3) zijn door de werkgroep een aantal aanvullende elementen onderzocht die bij de onderhandelingen met Münster een rol spelen. De uiteindelijke prijs die Münster bereid is te betalen hangt af van een aantal elementen, zoals het verwerkingstarief en de bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van Münster.
- Het volume afvalstoffen dat Münster aanlevert, is richtinggevend voor de hoeveelheid aandelen die Münster verwerft. Het uiteindelijke percentage kan beïnvloed worden door de overeen te komen waarde van de aandelen.
- De directie en RvC van Twence leiden de onderhandelingen. Voorafgaande aan de finale onderhandelingsronde vindt een consultatie plaats bij de aandeelhouders.
- De toetreding van Münster bevordert de leverzekerheid van afvalstoffen, stimuleert de Euregionale samenwerking en kan de basis vormen voor de ontwikkeling van een duurzaam euregionaal grondstoffen- en energiebedrijf.
- De toetreding van Münster heeft ook effecten op de zeggenschap, het dividend en de toewijzing van milieuprestaties aan de zittende aandeelhouders. De mate waarin dit effect plaatsvindt is mede afhankelijk van de keuze die de aandeelhouders maken voor wat betreft de bestemming van de inkomende gelden door de toetreding van Münster.

9. Vervolgstappen

In het proces over de toetreding van Münster als aandeelhouder bij Twence kunnen de volgende stappen worden onderscheiden.

• Principebesluit in AvA Twence op 14 december 2017 over: 1. Nadere uitgangspunten voor de onderhandeling met Münster: • Waarde van de aandelen • Percentage aandelen • Looptijd van de aandeelhoudersovereenkomst en leveringsovereenkomst • Volume van de door Münster aan te leveren afvalstoffen 2. De onderhandelingen met Münster worden in eerste instantie geleid door de directie en RvC van Twence.	14 dec. 2017
• Onderhandelingen met Münster over het aandeelhouderschap.	2018
• Besluitvorming in Münster, waarbij op hoofdlijnen de volgende volgtijdelijke stappen te identificeren zijn: 1. Toets bestuurlijk standpunt Münster t.a.v. het gewone aandeelhouderschap van Münster bij Twence. 2. Overeenstemming bereiken met het Kommunalaufsicht over de oplossingsrichting. 3. Besluitvorming in de gemeenteraad van Münster. 4. Goedkeuring door het Kommunalaufsicht.	2018
• In een formele AvA kan een definitief besluit over het gewone aandeelhouderschap van Münster worden genomen.	n.t.b.

De doorlooptijd van het besluitvormingsproces in Münster is lastig in te schatten. De aandeelhouders zullen op de hoogte worden gehouden van de ontwikkelingen.

10. Voorstel Aandeelhoudersvergadering 14 december 2017

Voorgesteld wordt:

1. De directie van Twence opdracht te geven om het bestuurlijk standpunt in Münster, over het gewone aandeelhouderschap van Münster bij Twence Holding BV, te toetsen.
2. Met instemming kennis te nemen van de uitgangspunten, zoals verwoord in hoofdstuk 5 van dit advies, aanvullend op de reeds in de AVA van 20 april 2017 vastgestelde uitgangspunten (tabel hoofdstuk 3), en deze als vertrekpunt te laten gelden voor de onderhandelingen met Münster:
 - a. Waarde van de aandelen: gebaseerd op de waardebepalingsmethodiek die eerder door de werkgroep Waardebepaling is vastgesteld.
 - b. Percentage aandelen: binnen een bandbreedte van tien tot achttien procent.
 - c. Looptijd van de aandeelhoudersovereenkomst en leveringsovereenkomst: voor onbepaalde tijd.
 - d. Volume van de door Münster aan te leveren afvalstoffen: exclusieve levering van al het brandbaar residu.
3. In te stemmen dat de directie en RvC van Twence in eerste instantie de onderhandelingen met Münster leiden. Voorafgaande aan de finale onderhandelingsronde wordt een laatste beoordeling door de gezamenlijke aandeelhouders georganiseerd.

Bijlagen:

1. Advies werkgroep Aandeelhouderschap Münster 1^e fase waarover de AvA op 20 april 2017 positief heeft besloten
2. Overzicht van door aandeelhouders aangedragen suggesties en vragen

Bijlage C1: Advies Werkgroep Aandeelhouderschap Münster 1^e fase waarover de AvA op 20 april 2017 positief heeft besloten

Definitief 100217

Dit document is het advies van de werkgroep "Aandeelhouderschap Münster" aan de stuurgroep "Aandeelhouderschap Münster / Aandeelhoudersstrategie Twence".

1. Aanleiding

Wens Münster aandeelhouderschap Twence

In 2015 heeft de Stadt Münster er bewust voor gekozen om de bedrijfsvoering van de afvalscheidingsinstallatie in Münster zelf ter hand te nemen. Vanaf dat moment is samenwerking gezocht met andere publieke bedrijven voor de verwerking van afvalstromen waarvoor Münster zelf geen verwerkingsmogelijkheid heeft. Aanbestedingen hebben niet de voorkeur van de Stadt Münster, omdat hiermee flexibiliteit verdwijnt en er geen ruimte is voor een dialoog over de aard en inhoud van de dienstverlening.

De Stadt Münster stelt zich principieel op het standpunt dat afvalverwerking een nutsfunctie is, waarbij zaken als continuïteit en aandacht voor de omgeving belangrijk zijn. Münster vindt het ook belangrijk om zeggenschap te houden over de kwaliteit van de verwerking van haar afvalstromen en over de effecten daarvan op de gemeentelijke afvalstoffenheffing. De voorkeur gaat dan ook uit naar een gelijkwaardige samenwerking. Münster ziet het aandeelhouderschap bij Twence als een uitstekende invulling hiervan.

Concreet zocht Münster met ingang van 1 januari 2017 een oplossing voor de verwerking van circa 45.000 ton brandbaar residu per jaar uit de sorteerinstallatie van de Abfallwirtschaftsbetriebe Münster.

Besluitvorming AvA Twence 2016

In de aandeelhoudersvergadering op 21 april 2016 is geconstateerd dat het initiatief om Münster toe te laten treden tot Twence Holding B.V. een belangrijke bijdrage kan leveren aan de ontwikkeling van Twence en de Euregionale samenwerking. Bij de goedkeuring van het Strategisch beleidsplan Twence 2016 – 2019 hebben de aandeelhouders met elkaar vastgesteld dat het voor de strategische ontwikkeling van Twence waardevol is om nieuwe aandeelhouders te zoeken.

Vanwege het belang van dit vraagstuk en de gewenste voortvarende besluitvorming hierover is op 14 juli 2016 een extra aandeelhoudersvergadering bijeen geweest. In deze vergadering is door enkele aandeelhouders gevraagd om het mogelijke toekomstig aandeelhouderschap van de Stadt Münster te plaatsen in het perspectief van de aandeelhouderstrategie van de huidige aandeelhouders.

Om de Stadt Münster alvast aan Twence te verbinden, is op 14 juli 2016 besloten om op korte termijn de Stadt Münster de gelegenheid te bieden om Cumulatief Preferent aandeelhouder van Twence te worden. Met deze aanpak werd in de tijd gezien ruimte gecreëerd voor het onderzoek dat zou moeten leiden tot een concreet voorstel in de algemene vergadering van 20 april 2017.

In de AvA op 14 juli 2016 is een stuurgroep "aandeelhouderschap Münster / aandeelhoudersstrategie Twence" ingesteld met de volgende opdracht: "Het regisseren van het onderzoek naar en het faciliteren van de besluitvorming in april 2017 m.b.t. het mogelijke aandeelhouderschap van de Stadt Münster voor de langere termijn in samenhang met de herijking van de aandeelhoudersstrategie."

Om aan deze opdracht te kunnen voldoen is besloten tot het instellen van drie werkgroepen die de volgende deelvragen uitwerken:

1. Uitwerken scenario's voor aandeelhoudersrelatie met Stadt Münster vanaf 2018
2. Beantwoorden deelvragen uit het 'Plan van aanpak studie aandeelhoudersstrategie'
3. Waardebepaling onderneming Twence

Opdracht werkgroep Aandeelhouderschap Münster vanaf 2018

De doelstelling van de werkgroep "Aandeelhouderschap Münster" is het bepalen van het voorkeursscenario voor het continueren van het aandeelhouderschap van Münster na 2017. De werkgroep levert een advies op over de aard van het aandeelhouderschap van de stad Münster bij Twence vanaf 2018 en de condities waaronder dit aandeelhouderschap kan plaatsvinden.

Status besluitvorming Münster CP-aandeelhouderschap

De besluitvorming in Münster over het CP-aandeelhouderschap heeft vertraging opgelopen ten gevolge van een langere doorlooptijd bij het Kommunalaufsicht. Dit gremium houdt toezicht op het functioneren van gemeenten en dient in te stemmen met het aandeelhouderschap van Münster bij Twence.

Op bestuurlijk niveau is positief gereageerd op het voorstel om CP-aandeelhouder te worden. Naar verwachting wordt er nu op zijn vroegst in de raadsvergadering van 17 mei 2017 een besluit genomen. Dat betekent dat de Betriebsausschuss van het afvalbedrijf AWM (een delegatie van raadsleden en medewerkers van de onderneming) vooraf een positief besluit moet nemen. Voorwaarde is bovendien dat het Kommunalaufsicht eerst tot een positieve uitspraak is gekomen.

Om de verwerking van het brandbaar restafval per 1 januari 2017 te garanderen heeft Münster eind 2016 een openbare aanbesteding voor het jaar 2017 uitgeschreven. Deze aanbestedingsprocedure heeft er toe geleid dat Twence sinds 1 januari 2017 brandbaar afval uit Münster ontvangt en verwerkt.

2. Voor- en nadelen aandeelhouderschap Münster

Teneinde een goede afweging te kunnen maken over de toetreding van Münster worden hieronder de voor- en nadelen van het aandeelhouderschap van Münster bij Twence Holding B.V. benoemd.

- Het aandeelhouderschap van Münster levert een bijdrage aan de langjarige vollast van de afvalenergiecentrale van Twence tegen een marktconform verwerkingstarief. Daarmee draagt de verwerking van dit afval positief bij aan het bedrijfsresultaat. Bovendien draagt de verwerking van het brandbaar afval uit de nabijheid bij aan een stabiele balans van het portfolio van de AEC.
- Afhankelijk van de keuzes die worden gemaakt, stelt het de zittende aandeelhouders in staat om een deel van hun aandelenpakket te gelde te maken zonder dat zij hoeven uit te treden.
- Mogelijke spin-off richting andere Duitse en Nederlandse overheden om aandeelhouder te worden van Twence.
- Het aandeelhouderschap van Münster bij Twence geeft invulling aan de wens van zowel Münster als de huidige aandeelhouders van Twence om Euregionale, grensoverschrijdende projecten/samenwerking te realiseren. Er kan een bijdrage worden geleverd aan het versterken van de positie van de Euregio en het stimuleren van de euregionale werkgelegenheid.
- Het aandeelhouderschap kan bijdragen aan de intensivering van de banden tussen de Twentse gemeenten en Münster in brede zin.
- Binnen de kaders van de strategische samenwerking kan in het Euregiogebied een efficiënte verwerkingsstructuur worden gerealiseerd, doordat de sturing van afvalstromen geoptimaliseerd wordt. Op deze wijze kan synergie gerealiseerd worden bij de mogelijkheden van de terugwinning van grondstoffen uit afval (b.v. nascheiding). Münster en Twence kunnen gebruik maken van elkaars kennis op verschillende deelgebieden.

Als nadelen van de toetreding van Münster voor de huidige aandeelhouders kunnen de volgende aspecten benoemd worden:

- Enige mate van verwatering van de zeggenschap van de huidige aandeelhouders.
- Enige mate van verwatering van de duurzaamheidsprestaties die worden toegekend aan de huidige aandeelhouders.
- Afhankelijk van de keuzes die gemaakt worden, delen nieuwe aandeelhouders mee in de gecreëerde meerwaarde van de onderneming.
- Bij een ongewijzigde winstuitkering een lager bedrag voor de zittende aandeelhouders. Dit effect wordt logischerwijze versterkt, indien de zittende aandeelhouders besluiten om een deel van hun aandelenpakket te verkopen. Hiertegenover staat een eenmalige vergoeding ter hoogte van de waarde van de aandelen.

3. Voorstel werkgroep aandeelhouderschap Münster vanaf 2018

De werkgroep heeft aan de hand van een aantal deelvragen diverse aspecten die met het aandeelhouderschap van Münster gemoeid gaan uitgewerkt. Uitgangspunt is dat de condities van het aandeelhouderschap van Münster zodanig gekozen zijn, dat deze ook voor eventuele andere nieuwe aandeelhouders toe te passen zijn.

Soort aandelen

Op hoofdlijnen zijn er twee keuzemogelijkheden, namelijk het verwerven van cumulatief preferente aandelen (CP-aandelen) of het verwerven van gewone aandelen bij Twence Holding B.V. De gewone aandelen zijn nu verdeeld in aandelen A en aandelen B. De waarde van aandelen A en B is identiek. De reserves van Twence worden toegerekend aan de gewone aandelen. Zowel aan de zijde van Münster als vanuit de werkgroep gaat de voorkeur uit naar het 'gewone', volwaardige aandeelhouderschap van Münster.

Voordelen gewoon aandeelhouderschap:

- Münster heeft – met uitzondering van de verplichte levering van diverse afvalstoffen – een identiek aandeelhouderschap als de andere aandeelhouders. Münster voelt zich volwaardig aandeelhouder.
- Zittende aandeelhouders kunnen een deel van hun aandelenpakket verkopen.

Aspecten CP-aandeelhouderschap:

- Doordat slechts de nominale waarde van de aandelen moet worden betaald, is de investering voor Münster in deze periode beperkt.
- CP-aandelen kunnen relatief snel verworven worden, mede omdat Twence Holding met goedkeuring van de AvA een deel van de eerder van Attero ingekochte CP-aandelen kan overdragen aan Münster. Eerder heeft de AvA van Twence die goedkeuring reeds verstrekt, welke in verband met tijdsverloop opnieuw moet worden verstrekt.
- Er is geen waardebeoordeling van de onderneming nodig.

Aangezien Münster in eerste instantie uitsluitend brandbaar restafval aanlevert, kan Münster geen A-aandelen verwerven. Dit betekent dat Münster B-aandelen dient te verwerven. De exclusieve leververplichting van Münster wordt vastgelegd in een leverings- en verwerkingsovereenkomst. Münster voldoet daarmee aan de kwaliteitseisen die voor houders van B-aandelen geldt.

Waarde B-aandelen

De uitgifte van B-aandelen veronderstelt dat de waarde van alle gewone aandelen van Twence Holding wordt vastgesteld. Deze vaststelling zal geschieden op basis van de waardebepalingsmethodiek van de werkgroep Waardebepaling. Deze waarde zal aangeven welke waarde aan elk gewoon aandeel kleeft (de aandelen A en de aandelen B zijn in dat opzicht volstrekt gelijkwaardig). Op basis van deze waarde heeft een uitgifte aan Münster plaats en kan een aankoop door Twence Holding van de aandelen gehouden door de huidige gemeenten plaatsvinden.

Uitgifte en inkoop aandelen

De algemene vergadering van aandeelhouders moet met een tweederde meerderheid goedkeuring geven aan de uitgifte van aandelen. De uitgifte van nieuwe aandelen aan Münster impliceert een kapitaalstorting door Münster. Twence Holding ontvangt ter gelegenheid van de emissie van B-aandelen aan Münster een som aan liquiditeiten. De omvang daarvan wordt bepaald door de waarde per aandeel en het aantal aandelen B dat Twence Holding aan Münster uitgeeft.

Voor de huidige aandeelhouders kan, in het besluit tot emissie aan Münster, de gelegenheid geboden worden een gedeelte van de door hen gehouden aandelen A aan Twence te verkopen. Voor deze verkoop van aandelen geldt dezelfde koers als die welke is gehanteerd voor de emissie aan Münster. De werkgroep stelt voor dat iedere aandeelhouder hetzelfde relatieve belang in zijn aandelenpakket mag verkopen. Zou een aandeelhouder geen gebruik maken van de mogelijkheid tot verkoop, dan zouden andere aandeelhouders, die dit wensen, een groter belang kunnen verkopen. De slotuitkomst is dezelfde indien Münster van huidige aandeelhouders aandelen koopt. Slechts de bijzondere regeling die voor aandelen A en aandelen B verschillend is, maakt dat sprake is van de hiervoor beschreven methode. Deze is weliswaar iets ingewikkelder, doch de uitkomst is in financieel opzicht alsof een verkoop plaats heeft.

Alternatief: gewone aandelen C

Tijdens het overleg binnen de werkgroep is nog de gedachte opgekomen een speciale (nieuwe) soort aandelen te creëren: aandelen C. De aandelen C zouden slechts in beperkte mate in de reserves delen. De uitgiftekoers van aandelen C is dan een veel lagere dan de uitgiftekoers van aandelen B. Voor Münster zou dit een lager kapitaalbeslag impliceren. Voor de huidige aandeelhouders komt een lager bedrag beschikbaar voor verkoop van hun aandelen. Daarnaast ontstaan diverse complicaties voor de onderlinge verhouding tussen aandeelhouders welke leiden tot een ingrijpende statutenwijziging van Twence Holding.

Gelet op deze effecten en de wens van Münster als volwaardig aandeelhouder te functioneren, gaat de werkgroep uit van de uitgifte van aandelen B en blijft een nieuwe aandelencategorie buiten beschouwing.

Prijs gewone aandelen

De uitgangspunten voor een waardebepaling van de aandelen zijn vooraf vastgesteld en dienen door Münster geaccepteerd te worden. Zou ooit sprake zijn van een verkoop van aandelen dan geldt als koopsom die op dat moment in goed onderling overleg wordt overeengekomen of wordt een waarde door een deskundige conform de in de statuten opgenomen blokkeringsregeling vastgesteld.

Dividenduitkering

In het geval van het volwaardige, gewone aandeelhouderschap waarbij Münster een reële waarde voor de aandelen heeft betaald, is er geen reden om een afwijkende winstverdelingsregeling voor Münster te hanteren. Alle houders van gewone aandelen hebben een aanspraak op dividend, afhankelijk van het aantal aandelen die zij houden.

De huidige borgstellingsvergoeding voor de deelnemende gemeenten volgt niet uit het aandeelhouderschap en blijft doorlopen zoals contractueel vastgelegd. Münster kan hier geen aanspraak op maken.

Percentage aandelen

De huidige verdeling is gebaseerd op inwonertal. Gezien de omvang van de Stadt Münster (ca. 300.000 inwoners) gaat de voorkeur van Münster en de zittende aandeelhouders er naar uit om het te verwerven percentage aandelen niet te baseren op het inwonertal.

Aannemelijk alternatief is een verdeling op basis van het aan te leveren tonnage afvalstoffen. In geval van Münster gaat het om circa 15 procent van het aandelenpakket. Dit percentage lijkt voor

Münster acceptabel maar is afhankelijk van de prijs die voor de aandelen betaald zal moeten worden. Bij een hoge waardering kan dit percentage mogelijk lager uitvallen.

Zeggenschap

Münster heeft exact dezelfde zeggenschap als de overige aandeelhouders. De zeggenschap is naar rato van het percentage aandelen; elk aandeel heeft één stem.

Aan te leveren afvalstoffen

Vanaf 2018 levert Münster al het brandbaar residu exclusief bij Twence aan. Een verdere intensivering van de samenwerking kan er toe leiden dat in de toekomst ook andere afvalstromen, zoals B-hout, door Münster worden aangeleverd. Dat is geen reden om het aandelenpercentage opnieuw aan te passen.

Tariefstelling

Münster heeft vanaf 2018 dezelfde tarieven voor brandbaar afval als de overige aandeelhouders. Het tarief voor brandbaar afval is recent vastgesteld in de aandeelhoudersvergadering voor een periode van vijf jaar en bedraagt met ingang van 2018 €70 per ton.

Duur

Het aandeelhouderschap van Münster is voor onbepaalde tijd. Er zal nog gedacht moeten worden over meer concrete aandeelhoudersafspraken, mede in het licht van de geldende afspraken tussen de Aandeelhouders A.

Looptijd leveringsovereenkomst

Alleen A-aandelen hebben statutair gezien een exclusieve leveringsplicht van afvalstoffen. De exclusieve aanleverplicht voor Münster zal in de leverings- en verwerkingsovereenkomst worden opgenomen. Om te voorkomen dat Münster op enig moment wel aandeelhouder is maar geen afval aanlevert bij Twence is het vanzelfsprekend om met Münster een leverings- en verwerkingsovereenkomst voor onbepaalde tijd af te sluiten.

Samengevat

- Soort aandelen	B-aandelen (gewone aandelen)
- Uitgifte aandelen	door de Holding, in combinatie met de inkoop van A-aandelen van zittende aandeelhouders
- Prijs aandelen	volgens de methodiek die in de waardebepaling is gehanteerd
- Percentage aandelen	gebaseerd op volume aan te leveren afvalstoffen
- Dividenduitkering	identiek als zittende aandeelhouders
- Zeggenschap	identiek als zittende aandeelhouders
- Tariefstelling	identiek als zittende aandeelhouders
- Levering afvalstoffen	vast te leggen in een leverings- en verwerkingsovereenkomst met onbepaalde looptijd
- Looptijd aandeelhouderschap	onbepaalde duur
- Borgstellingsvergoeding	hiervoor komt Münster niet in aanmerking

De hierboven genoemde punten zijn niet onderhandelbaar, met uitzondering van het percentage aandelen en de prijsstelling. Voor wat betreft het percentage aandelen is de methodiek (gebaseerd op volume) niet onderhandelbaar, maar kan het exacte aantal nog binnen een beperkte bandbreedte vastgesteld worden. Voor wat betreft de prijs van de aandelen geldt eveneens dat de methodiek niet onderhandelbaar is, maar dat de exacte prijs binnen een beperkte bandbreedte wordt overeengekomen in het onderhandelingstraject.

Juridische toets

Zowel aan de zijde van Twence als aan de zijde van Münster is het voorstel zowel intern als extern juridisch getoetst, zowel op aanbestedings- als vennootschapsrechtelijke aspecten. Geconstateerd

is dat de toetreding van Münster geen nadelige effecten heeft op de quasi in house uitzondering waarop de huidige aandeelhouders zich beroepen.

Tevens is door de notaris geconstateerd dat de Stadt Münster voldoet aan de kwaliteitseisen zoals opgenomen in de statuten van Twence Holding. Stadt Münster kwalificeert als publiekrechtelijk lichaam in de zin van de statuten.

De stuurgroep heeft besloten het uiteindelijke beslisdocument ook nog eenmaal ter toetsing voor te leggen aan externe deskundigen. Dit zal worden voorgelegd aan advocaat mr. A. Ter Mors (Infense) en notaris mr. B.F. Wesseling (KienhuisHoving).

4. Overige bespreekpunten met Münster

Naast de hierboven genoemde condities waaronder het aandeelhouderschap kan plaatsvinden zijn er een aantal aanvullende punten die besproken dienen te worden met Münster. Deze punten maken deel uit van het onderhandelingstraject.

- Münster wenst zich langjarig te verbinden aan een publieke onderneming en heeft daarom gevraagd om vooraf duidelijkheid te krijgen dat de onderneming ten minste voor een periode van tien jaar in publieke handen blijft.
- Bij de benoeming van een nieuw RvC-lid kan het functieprofiel voor de raad van commissarissen voor een evenwichtige samenstelling m.b.t de deskundigheid worden aangepast in die zin dat ook kennis beschikbaar is op het terrein van Euregionale samenwerking.
- De noodzaak van het maken van aparte afspraken tussen aandeelhouders ten aanzien van bijzondere onderwerpen moet uit het vervolgproces met Münster blijken.

5. Vervolgstappen

In het proces over het aandeelhouderschap van Münster kunnen de volgende stappen worden onderscheiden.

• Principebesluit in AvA Twence over condities en uitgangspunten aandeelhouderschap Münster vanaf 2018.	20 april 2017
• Onderhandelingen met Münster over het aandeelhouderschap vanaf 2018. De werkgroep Aandeelhouderschap Münster houdt de regie over dit vervolgtraject. De resultaten van de werkgroep waardebeoordeling worden overgedragen aan de werkgroep Aandeelhouderschap Münster.	mei – oktober 2017
• Besluitvorming in Münster.	Q4 2017
• Besluitvorming in AvA Twence over daadwerkelijke toetreding (2/3 meerderheid).	december 2017

Bijlage C2: Overzicht van door aandeelhouders aangedragen suggesties en vragen

Aandachtspunt	Aangedragen door	Reactie
Stadt Münster niet de garantie willen geven om gedurende ten minste tien jaar aandeelhouder te blijven	Almelo, Borne, Twenterand	Zie hst. 5c
Vanuit de WG Aandeelhouderschap Münster moet duidelijk worden gemaakt wat: a. de gevolgen zijn voor de zeggenschap van de huidige deelnemende gemeenten b. de gevolgen zijn voor het meerjarige dividend (totaal en voor de individuele huidige deelnemende gemeenten) c. onder welke voorwaarden kan worden uitgetreden, nadat Münster is toegetreden	Tubbergen	a. Zie hst. 7b. b. Zie hst. 7b. c. Dit is een vraagstuk voor de werkgroep Uittredingsmogelijkheden.
Münster a. Breng voor- en nadelen in kaart voor de bestaande aandeelhouders van 10 jaar gegarandeerd publiek aandeelhouderschap (wens Münster). Ook variant 5 jaar uitwerken (gerelateerd aan leveringsplicht tot 2022). b. Relateer dit ook aan de positieve dan wel negatieve invloed op het profiel van duurzaamheidsbevorderaar.	Hengelo	a. zie hst. 5c. De variant voor een periode van 5 jaar is nu niet opportuun, omdat uit de gesprekken met Münster zal moeten blijken of het vertrouwen in een publiek karakter van de onderneming voor onbepaalde tijd toereikend is. b. De aandeelhouders hebben het publieke karakter van de onderneming in de aandeelhoudersvergadering van 20 april 2017 nogmaals bevestigd en besloten om Twence in te zetten als duurzaamheidsbevorderaar. De onderneming kan zich verder ontwikkelen conform de strategische richting die de aandeelhouders wensen.
Duidelijk moet worden gemaakt wat: a. de gevolgen zijn voor de zeggenschap van de huidige deelnemende aandeelhouders b. de gevolgen zijn voor het meerjarige dividend (totaal en voor de individuele huidige deelnemende gemeenten) c. welke voorwaarden wij aan Münster kunnen stellen; denk bijv. aan de aan te leveren afvalstromen.	Almelo, Oldenzaal, Tubbergen, VVNG	a. zie hst. 7b b. zie hst. 7b c. zie hst. 5

Bijlage D

Advies Bestemming inkomende gelden uit toetreding Münster

d.d. 28 september 2017

Bestemming inkomende gelden door toetreding Münster

Definitieve versie 28 september 2017

1. Inleiding

Indien Münster aandeelhouder wordt, ontvangt Twence Holding ter gelegenheid van de emissie van B-aandelen aan Münster een som aan liquiditeiten. De omvang daarvan wordt bepaald door de waarde per aandeel en het aantal B-aandelen dat Twence Holding aan Münster uitgeeft. Deze omvang is het resultaat van het onderhandelingsproces met Münster. De uitgangspunten voor deze onderhandelingen zijn verwoord in het advies van de Werkgroep Aandeelhouderschap Münster.

Nadat Münster de aandelen definitief verworven heeft, zal in goede afstemming met de AVA besloten moeten worden welke bestemming zal worden gegeven aan de inkomende gelden die Münster voor de aankoop van de aandelen heeft betaald. Vanwege de samenhang met de andere onderzoeksvraagstukken is het van belang om in een vroegtijdig stadium kennis te nemen van de mogelijke bestemmingen van de inkomende middelen.

2. Mogelijke bestemmingen inkomende gelden door toetreding Münster

Optie 1: Versterking van het eigen vermogen van Twence Holding BV

De inkomende gelden zouden kunnen worden toegevoegd aan het eigen vermogen van de onderneming. Hiermee kan de financiële ruimte voor nieuwe investeringen en daarmee de slagkracht van de onderneming worden vergroot. Dit levert voor de zittende aandeelhouders geen direct korte termijn voordeel om mee te profiteren van de kapitaalbreng als gevolg van de toetreding van Münster.

Optie 2: Dividenduitkering

De inkomende gelden kunnen eenmalig als extra dividend worden uitgekeerd aan de zittende aandeelhouders naar rato van het aandelenbezit. Op deze manier profiteren de zittende aandeelhouders direct van de toetreding van Münster en kan de verwatering die een gevolg is van de toetreding van Münster gecompenseerd worden. De zittende aandeelhouders behouden hun aandelen en daarmee hun zeggenschap.

Optie 3: Inkoop van A-aandelen van de zittende aandeelhouders

Twence Holding BV kan een deel van de A-aandelen van zittende aandeelhouders inkopen met het geld dat verkregen is uit het aandeelhouderschap van Stadt Münster. Daarbij geldt dat er geen koppeling is tussen de prijs die Münster voor de aandelen betaalt en de prijs die aandeelhouders die A-aandelen willen laten inkopen door de Holding voor hun aandelen krijgen.

Overigens hebben de zittende aandeelhouders altijd de mogelijkheid om in onderling overleg een deel van hun aandelenbelang te verkopen, of om aandelen over te nemen van een andere aandeelhouder. Voor dergelijke transacties gelden de algemene statutaire bepalingen van Twence Holding BV.

Deze optie sluit aan bij scenario 1 in het adviesrapport van Duff&Phelps en Stek dat onderdeel is van het advies van de werkgroep Uittredingsmogelijkheden.

Optie 3a: Naar rato aandeelhouderschap inkopen van A-aandelen van alle aandeelhouders

Uitgangspunt is dat iedere aandeelhouder hetzelfde relatieve belang in zijn aandelenpakket verkoopt, identiek aan het belang dat Münster in de Holding neemt.

Optie 3b: Aandeelhouders hebben keuzevrijheid voor wat betreft de inkoop van A-aandelen
Uitgangspunt is dat iedere aandeelhouder hetzelfde relatieve belang in zijn aandelenpakket mag verkopen. Maakt een aandeelhouder geen gebruik maken van de mogelijkheid tot verkoop, dan kunnen andere aandeelhouders, die dit wensen, een groter belang verkopen.

Optie 3c: Uittreding mogelijk maken

De inkomende gelden worden uitsluitend aangewend om de A-aandelen in te kopen van de aandeelhouders die hebben aangegeven uit te willen treden.

3. Voorstel

Voorgesteld wordt om:

1. Kennis te nemen van de opties voor de bestemming van de inkomende gelden uit de toetreding van Münster als gewoon aandeelhouder bij Twence Holding B.V.
2. Indien de aandeelhouder dat wenst, aan te geven aan welke optie(s) voor de bestemming van de inkomende gelden zij bereid is medewerking te verlenen, en aan welke optie(s) zij niet bereid is medewerking te verlenen.
3. Zodra Münster de aandelen in Twence Holding B.V. heeft verworven, een nader voorstel uit te werken, waarover in afstemming met de aandeelhoudersvergadering een besluit genomen kan worden.

Bijlage 4: Onderbouwing advies stuurgroep met betrekking tot de inkoop van aandelen door Twence Holding B.V.

In afstemming met Duff&Phelps en Stek Advocaten

De Stuurgroep heeft de resultaten van de verschillende deelonderzoeken in integrale samenhang besproken. Op basis hiervan heeft de stuurgroep geconstateerd dat scenario 1 uit het adviesrapport van Duff&Phelps en Stek (Bijlage B13, sheets: 22, 26 t/m 29, 33, 35 en 40), de inkoop van aandelen door de onderneming, op dit moment niet wenselijk is. Inkoop van aandelen heeft volgens de stuurgroep negatieve effecten op de slagkracht, de investeringsmogelijkheden en de continuïteit van de onderneming. Daarnaast wil de stuurgroep de uitkering van dividend op het niveau houden dat op 16 februari 2017 tijdens de informatiebijeenkomst voor gemeenteraadsleden over de aandeelhouderstrategie en het aandeelhouderschap van de Stadt Münster gedeeld is. De directie van Twence heeft dit dividendperspectief nog eens in haar brief aan alle aandeelhouders van 2 oktober 2017 schriftelijk bevestigd.

Hierna wordt een nadere toelichting gegeven op de inkoop van aandelen door de Holding. Daarbij zijn ook opmerkingen vanuit Duff&Phelps en Stek betrokken.

Nadere toelichting

Met de toetreding van Münster als aandeelhouder zou een grote som geld beschikbaar kunnen komen, waardoor de onderzochte scenario's voor bestemming van inkomende gelden en de scenario's voor uittreding in onderlinge samenhang zouden kunnen worden gecombineerd. Gezien de vertraging in de toetreding van Münster zijn deze koppelingen op dit moment niet te leggen. Dit zou betekenen dat in het geval op dit moment aanspraak wordt gemaakt op de mogelijkheid van inkoop van aandelen door Twence Holding B.V., dit zou moeten worden gefinancierd vanuit de onderneming.

Volgens het advies van Duff&Phelps en Stek kan een scenario met inkoop van aandelen juridisch en economisch gezien een haalbare manier zijn om zowel uittredende aandeelhouders als overblijvende aandeelhouders de gelegenheid te bieden om (een deel van) hun belang in Twence Holding B.V. ten gelde te maken.

Juridisch gezien is dit op grond van een overeenkomst over de kaders van kredietfaciliteiten van Twence met de ING en BNG niet mogelijk. Bij deze afspraak is bepaald dat Twence Holding geen aandelen mag inkopen. De strekking van dit artikel is dat de aandeelhouders geen vermogen uit de onderneming mogen onttrekken teneinde te voorkomen dat de onderneming niet aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Opgemerkt moet worden dat Duff&Phelps en Stek vanwege de vertrouwelijkheid niet bekend zijn met de inhoud van deze overeenkomst.

Indien Twence deze mogelijkheid wel zou hebben, dan zouden als ontbindende voorwaarden voor financiering minimum ratio's voor Solvabiliteit, de Financieringsratio en de senior Net leverage Ratio gelden. Deze ratio's komen onder druk indien inkoop van eigen aandelen met nieuw aangetrokken vreemd vermogen plaats zou vinden. Veranderingen van deze ratio's zouden leiden tot een lager eigen vermogen, leidend tot hogere schulden, hogere rentelasten en een gelijkblijvende EBITDA.

Per saldo heeft onttrekking van vermogen uit de onderneming door inkoop van aandelen dus een beperkende werking op de investeringsmogelijkheden. Dit kan ook impact hebben op de investeringen zoals genoemd in het Strategisch beleidsplan en de ambities die in het kader van Twence als Duurzaamheidsbevorderaar zijn geformuleerd. Grotere investeringen worden mede gefinancierd met externe middelen. Afhankelijk van beschikbare kennis, techniek en markt eisen financiers een inbreng in eigen financiële middelen van Twence.

Zoals in de inleiding van deze notitie aangegeven acht de stuurgroep het bovendien niet wenselijk om ten laste van een lagere dividenduitkering voor de overige aandeelhouders, inkoop van aandelen voor een kleine minderheid mogelijk te maken.

In het advies van Duff&Phelps en Stek worden in dit kader de volgende aandachtspuntenesignaleerd.

1. sheet 17: "Onderneming van Twence dient niet wezenlijk te worden benadeeld door uittreding (bv. T.a.v. financieringsafspraken met banken).
2. sheet 19: onder financiële & economische aandachtspunten:
 - onderneming moet niet 'lijden' in het geval van uittreding;
 - Strategie moet gerealiseerd kunnen worden en de resultaten mogen niet beïnvloed worden;
 - Continuïteit mag niet in gevaar komen;
 - Financiering van de strategie is van groot belang en mag niet in gevaar komen door uittreding'.
 - Bij aandeleninkoop kan het toekomstige dividend worden geraakt.

Amendement onderzoek 'Uittredingsmogelijkheden'

Betreft: voorstel Algemene vergadering van Aandeelhouders Twence van 14 december 2017

De aandeelhouders:

Gemeente Almelo en gemeente Oldenzaal

Stellen voor:

Dictum 2 van het Besluitvormingsdocument Vervolgonderzoek aandeelhouderschap Twence,

te vervangen door:

"2. N.a.v. het onderzoek 'Uittredingsmogelijkheden' wordt voorgesteld:

- a. Kennis te nemen van de resultaten van de analyse van de mogelijke scenario's voor uittreding en de daarbij horende consequenties.
- b. Partijen die willen uittreden te verzoeken om een individueel traject in te gaan, conform het stappenplan dat is opgenomen in het advies van Duff&Phelps.
- c. Er mee in te stemmen dat voorkeursscenario 1 uit het rapport van Duff&Phelps en Stek 'de inkoop van aandelen door de onderneming' verder wordt onderzocht, waaronder de verschillende varianten van inkoop door de onderneming (juridisch: nagaan welke juridische hobbels er genomen moeten worden om een transactie te kunnen uitvoeren; financieel: nagaan wat de financiële consequenties zijn van een bepaald scenario en of deze consequenties geaccepteerd kunnen worden), alsmede een nader onderzoek ten aanzien van een mogelijke combinatie van het inkoopscenario met het scenario van een verkoop van aandelen aan geïnteresseerde individuele aandeelhoudende gemeenten.
- d. Ter behartiging van het belang van alle stakeholders, de uitvoering van b en c door één of meer onafhankelijke deskundigen te laten uitvoeren, aan welk onderzoek alle betrokken partijen (meer specifiek de aandeelhouders en Twence) de volledige medewerking aan zullen verlenen."

Toelichting:

In opdracht van de Werkgroep Uittredingsmogelijkheden heeft adviesbureau Duff&Phelps ("D&P"), in samenwerking met Stek Advocaten ("Stek"), een analyse uitgevoerd over de mogelijkheden, condities en de consequenties van diverse uittredingsvarianten waarbij individuele aandeelhouders hun belang in Twence kunnen verkopen.

Naast het beoordelen van de relevante juridische documenten hebben D&P en Stek ook vertegenwoordigers van diverse aandeelhouders en leden van het bestuur en de raad van commissarissen van Twence over dit onderwerp geïnterviewd. Dit heeft geleid tot een gebalanceerd rapport waarin de mogelijke scenario's in kaart zijn gebracht. Daarbij is per scenario gekeken naar de juridische, financiële en economische aandachtspunten en zijn een aantal scenario's in meer detail uitgewerkt, inclusief een eerste aanzet tot een stappenplan.

Volgens D&P en Stek is het inkoopscenario van aandelen van individuele aandeelhouders door Twence het meest voor de hand liggende (meest praktisch uitvoerbaar) scenario. Om de financiële, juridische en economische consequenties van dit scenario volledig te kunnen overzien, dient volgens hen met name nader onderzoek te worden gedaan naar de financiële situatie van Twence en de mogelijkheden van financierbaarheid van de inkoop. Een dergelijk (onafhankelijk) onderzoek heeft nog niet plaatsgevonden. Desondanks heeft de stuurgroep geoordeeld dat het inkoopscenario financieel niet wenselijk is. De nagezonden bijlage met de onderbouwing hiervan, geeft naar onze mening onvoldoende duidelijkheid en verschaft niet de gewenste en benodigde kwantitatieve onderbouwing. In deze bijlage wordt vervolgens gesteld dat een inkoop van aandelen op grond van de huidige kredietdocumentatie van Twence met ING en BNG niet is toegestaan. Inmiddels is de financiële situatie van Twence anders dan ten tijde van de kapitaalverstrekking en zou in ieder geval naar onze mening met betreffende banken in gesprek gegaan moeten worden om te onderzoeken of, en zo ja onder welke voorwaarden, een inkoop van aandelen wel mogelijk is.

De stuurgroep adviseert de uittredende aandeelhouders een individueel traject in te gaan conform het stappenplan dat is opgenomen in het advies van D&P en STEK. De gemeenten Oldenzaal en Almelo hebben inmiddels de eerste stappen ten aanzien van deze route genomen door middel van het aanbieden van hun aandelen aan de overige aandeelhoudende gemeenten. Op dit aanbod hebben de colleges van B&W van een aantal gemeenten aangegeven belangstelling te hebben.

Om recht te kunnen doen aan de belangen van *alle* stakeholders, zijn wij van mening dat diverse mogelijkheden van uittreding onderzocht moeten worden, waaronder in ieder geval ook het inkoopscenario (inclusief een eventueel gefaseerde inkoop) en een eventuele combinatie van een inkoopscenario met een verkoopscenario aan andere aandeelhoudende gemeenten. Hierbij zou bijvoorbeeld gedacht kunnen worden aan een scenario waarop geïnteresseerde gemeenten een deel van de aandelen van de gemeenten Oldenzaal en Almelo overnemen en de resterende aandelen, waaronder die van VVNG (al dan niet gefaseerd) worden ingekocht. Daarom stellen wij voor om ook onderzoek te doen naar scenario 1 'inkoop van de aandelen door de onderneming' waarbij diverse inkoopvarianten worden onderzocht op de mogelijkheden, alsmede onderzoek te doen naar een combinatie van het inkoopscenario met een verkoopscenario aan aandeelhoudende gemeenten. De uitkomsten van dit onderzoek kunnen dan betrokken worden bij de vervolgstappen van het traject van verkoop van de aandelen.

Wij vinden het belangrijk dat dit proces door één of meer onafhankelijk bureaus wordt begeleidt, zodat sprake is van een transparant en evenwichtig proces waarbij de belangen van alle stakeholders (Twence, verkopende aandeelhouders, geïnteresseerde gemeenten en alle overige aandeelhouders) in kaart worden gebracht en worden meegewogen. Hierbij is dan wel van belang dat al deze partijen volledige medewerking dienen toe te zeggen.

Ondertekening:

Datum: 14 november 2017

Burgemeester en wethouders van Almelo
de secretaris, de burgemeester

Burgemeester en wethouders van Oldenzaal
de secretaris, de burgemeester

The block contains four handwritten signatures in blue ink. The first signature on the left is a large, stylized cursive signature. The second signature is a smaller, more compact cursive signature. The third signature is a simple, almost geometric cursive signature. The fourth signature on the right is a cursive signature with a distinct loop at the end.

MEMO

Aan : Twence, de heer mr. P. Horsthuis

Van : mr. B.F. Wesseling, notaris

Datum : 20 november 2017

Inzake : inkoop aandelen

Dossier : 201750017

In verband met het amendement “onderzoek uittredingsmogelijkheden” van de gemeenten Almelo en Oldenzaal heeft u mij verzocht problematiek die speelt bij een inkoop van aandelen door Twence Holding in het kort weer te geven. Onderstaande notitie is met name opgebouwd uit eerdere adviezen die ik over dit onderwerp in juni heb verstrekt aan de “werkgroep onderzoek uittredingsmogelijkheden”.

Relevant bij het opstellen van dit memo zijn:

- een mail van de gemeente Almelo met amendement onderzoek uittredingsmogelijkheden;
- een rapport van Stek / Duff & Phelps van 19 september jl., hierna te noemen: **het rapport**;
- twee memo's van mijn hand de dato 9 juni 2017.

In het rapport van Stek / Duff & Phelps wordt op pagina 22 een overzicht verstrekt van verschillende scenario's waaronder een inkoop van aandelen door Twence Holding. Bovengenoemd amendement kan in samenhang met deze pagina worden gelezen. Ten aanzien van deze inkoop wordt geconcludeerd in de kolom: “Haalbaar / Uitvoerbaar / Wenselijk”: “Ja en dient derhalve nader uitgewerkt te worden.”

Op dezelfde pagina wordt aangegeven op basis waarvan deze kennelijke conclusie kan worden aangenomen. De eerste conclusie van Stek / Duff & Phelps luidt:

*“Inkoop van aandelen kan “relatief” efficiënt uitgevoerd worden*1; kwaliteitseisen*2 en*

*blokkeringsregeling*3 zijn niet van toepassing”*

Voorts wordt onder meer geconstateerd: *“Voor inkoop van aandelen is op basis van de statuten de goedkeuring van AvA met gewone meerderheid voldoende”*4.*

In de tweede kolom wordt als nadeel opgenomen: *“Discussie over prijs; vaststelling door deskundigen indien geen overeenstemming”*5*

Hierna ga ik in op de formele aspecten met betrekking tot de inhoud van het amendement waarover ik eerder heb geadviseerd en waarvan het rapport van Stek / Duff & Phelps aangeeft dat dit nader uitgewerkt moet worden. De opmerkingen hieronder corresponderen met de * hiervoor.

Formele juridische aspecten

***1** Uitvoering van een inkoop van aandelen door Twence B.V. veronderstelt dat:

- alle gemeenten – medeaandeelhouders afzien van een aan hen toekomend mee verkooprecht (op pagina 26 van het rapport wordt ook aangegeven dat het onduidelijk is of die medewerking bij een inkoop van aandelen wel of niet van toepassing is). Helder zal evenwel moeten zijn voor de andere betrokken gemeenten - medeaandeelhouders of zij wel of geen aanspraak zouden willen maken op een verkoop van aandelen aan de vennootschap op grond van artikel 8 lid 4 van de aandeelhoudersovereenkomsten of om andere reden. Immers waarom zouden de posities van de gemeente Almelo en gemeente Oldenzaal uniek zijn. In ieder geval is het mee verkooprecht niet geclausuleerd in de zin dat dit recht bij een inkoop door de vennootschap zou ontbreken;
- het bestuur tot die inkoop van aandelen besluit. Ook het bestuur dient bij zijn besluit uit te gaan van het belang van de vennootschap en heeft daarbij eveneens discretionaire bevoegdheid. Het bestuur dient voorts de statutaire en wettelijke regeling omtrent inkoop van aandelen in acht te nemen zoals deze in 2012 door de wetgever tot uitdrukking is gebracht; zie hieronder;
- de raad van commissarissen die inkoop van aandelen goedkeurt (vergelijk artikel 15 lid 4 letter c van de statuten). De raad van commissarissen zal bij zijn afweging die goedkeuring te verlenen dienen uit te gaan van het belang van Twence Holding B.V. en de met haar verbonden onderneming zoals uit een wettelijke kernbepaling voor de raad van commissarissen volgt. Dit is een discretionaire bevoegdheid;
- de algemene vergadering met gewone meerderheid die inkoop goedkeurt en bovendien in het kader van de blokkeringsregeling goedkeurt dat sprake is van een overdracht aan de vennootschap, zie ook nog hierna;
- de vergadering van TWP aandelen die inkoop goedkeurt. Deze goedkeuring veronderstelt dat

sprake is van deze soort aandelen. Op termijn vervallen de TWP aandelen (na ontvangst van alle statutaire aanspraken). Op dit moment zou echter nog die goedkeuring nodig zijn waarbij de houder van TWP aandelen een goedkeuring zonder nadere opgaaf kan weigeren.

***2.**

De vennootschap voldoet aan de kwaliteitseis. De Vennootschap kan derhalve aandelen in haar kapitaal verwerven; men zou kunnen stellen dat de kwaliteitseis in ieder geval geen probleem vormt voor verkrijging door de vennootschap.

***3.**

Een inkoop is een aandelenoverdracht. Voor elke aandelenoverdracht geldt het uitgangspunt dat deze is onderworpen aan de blokkeringsregeling, tenzij de vennootschap behoort bij de zogenoemde vrije kring. Een mede-aandeelhouder behoort tot de vrije kring; de vennootschap niet. Zouden de gemeenten die hun aandelen willen verkopen met het bestuur overeenstemming bereiken dan nog dient de aanbiedingsregeling gevolgd te worden zoals in de statuten, artikel 9, is opgenomen tenzij blijkens het tweede lid van artikel 9, alle medeaandeelhouders van de blokkeringsregeling afzien.

***4.**

De formaliteiten bij een inkoop zijn meer omvattend dan uitsluitend de goedkeuring van de algemene vergadering met gewone meerderheid hetgeen in dit memorandum wordt toegelicht. Men kan daarentegen wel stellen dat indien op voorhand duidelijk is dat een meerderheid ontbreekt om goedkeuring te verlenen voor inkoop van aandelen het geen nut meer heeft de inkoop verder te bespiegelen.

***5.**

Er is mij geen document bekend waarin het recht op verkoop van aandelen door één van de zittende aandeelhouders aan de vennootschap is opgenomen. Een inkoop van aandelen veronderstelt wilsovereenstemming tussen de vennootschap, vertegenwoordigd door het bestuur en de aandeelhouders die hun aandelen willen overdragen. Die wilsovereenstemming is afhankelijk van onderhandeling tussen de vennootschap enerzijds en de aanbiedende aandeelhouders anderzijds. Slechts indien er sprake is van overeenstemming tussen partijen kan sprake zijn van een inkoop. Indien derhalve geen overeenstemming wordt bereikt, is niet sprake van een vooraf overeengekomen waarderingsmechanisme zoals het rapport suggereert. De statuten vermelden weliswaar in de blokkeringsregeling een waardering van aandelen door deskundigen, doch daar komt

men slechts aan toe indien er sprake is van een partij die bereid is een bepaalde prijs te betalen die voor de ander niet acceptabel is en die ander desalniettemin levering van aandelen aan hem op prijs stelt. Bij inkoop speelt dit niet, zodat de gedachte van een waardering in concreto niet aan de orde is.

Wettelijke norm bij de inkoop van aandelen.

De verwerving van aandelen in het kapitaal van een besloten vennootschap komt aan de orde indien het bestuur een besluit tot inkoop neemt. Afgezien van de omstandigheid dat het bestuur bij het nemen van een besluit zou moeten bewaken of het belang van de vennootschap met een inkoop is gediend en het besluit van het bestuur onderworpen is aan de goedkeuring van de hiervoor genoemde organen kent de wet nog een specifieke regeling die in acht moet worden genomen, waarbij ik verwijs naar het bepaalde in artikel 207 leden 2 en 3 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. In de kern komt lid 2 erop neer dat een B.V. geen aandelen kan verkrijgen indien het eigen vermogen, verminderd met de verkrijgingsprijs kleiner is dan de reserves die op grond van de wet of de statuten moeten worden aangehouden (de balanstest) of indien het bestuur weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de B.V. na de verkrijging van de aandelen niet zal kunnen voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden ("tweede norm").

De balanstest moet in concreto worden uitgevoerd. Ter bepaling van de statutaire reserves speelt de inhoud van de statuten een belangrijke rol. Voor de goede orde haal ik hieronder de relevante statutaire bepaling aan:

"De algemene vergadering is bevoegd tot bestemming van de winst die door de vaststelling van de jaarrekening is bepaald en tot vaststelling van (tussentijdse) uitkeringen, voor zover het eigen vermogen groter is dan de reserves die de vennootschap moet aanhouden. In het kader van deze statuten dient het eigen vermogen ten minste te belopen vijftientig procent (25 %) van het vermogen volgens de vast te stellen jaarrekening (nadat de winstuitkering is verwerkt). Voorts geldt dat voor het geval het eigen vermogen groter is dan vijftientig procent (25 %) doch kleiner is dan achtentwintig procent (28 %) van het totale vermogen volgens de vast te stellen jaarrekening slechts uitkeringen mogelijk zijn indien de algemene vergadering daartoe op voorstel van het bestuur een besluit heeft genomen, met een meerderheid van tenminste twee/derde deel van de uitgebrachte stemmen."

Wijziging van die regeling is mogelijk door statutenwijziging (algemene vergadering twee/derde meerderheid plus raad van commissarissen).

De tweede norm is een lastiger in de praktijk te beantwoorden norm. Kan Twence Holding aan zijn opeisbare verplichtingen blijven voldoen indien voor een substantieel bedrag aandelen worden

ingekocht en dientengevolge het vermogen van de vennootschap afneemt?

De regeling is voor het bestuur van grote betekenis aangezien de wet aan de goedkeuring koppelt een mogelijke aansprakelijkheid van bestuurders indien een B.V. na de inkoop van aandelen niet meer kan verdergaan met het betalen van haar opeisbare schulden indien de bestuurders dit ten tijde van de inkoop wisten of redelijkerwijs behoorden te voorzien.

Contractuele situatie, waarderingsnorm, belang vennootschap

Bedacht moet worden dat de inkoop van alle aandelen die een bepaalde aandeelhouder houdt ertoe leidt dat die aandeelhouder naar alle waarschijnlijkheid niet langer de overeenkomst die deze met Avi-Twente is aangegaan kan continueren hetgeen leidt tot een schade voor Twence Holding als aandeelhouder van Avi-Twente. Tot welke uitkomst dit kan leiden laat ik buiten beschouwing.

Daarnaast kent de aandeelhoudersovereenkomst een regeling die ertoe kan leiden dat de prijs die bij inkoop wordt betaald beperkt is (zie artikel 7 lid 1 van de aandeelhoudersovereenkomst); een regeling die ertoe leidt dat de aandelen worden gewaardeerd volgens de nominale waarde.

Voorts speelt voor het bestuur en de raad van commissarissen van Twence Holding het belang bij de continuering van de rechtsverhouding voor de contractuele verwerking van restafval een rol, hetgeen inkoop van het gehele belang van de gemeenten een erg lastige oplossing doet zijn.

Mede-aandeelhouders

Of een inkoop van aandelen haalbaar is, is naast de bestuurlijke invloed feitelijk afhankelijk van de medewerking van alle aandeelhouders. De aandeelhouders kunnen daarbij uitgaan van het belang dat zij menen te kunnen ontleen aan het aandeelhouderschap van de gemeente Almelo en de gemeente Oldenzaal in de zin dat de onderneming door de verkoop van deze aandelenpakketten wordt geraakt door de invloed daarvan op vermogen, omzet en resultaat.

Ten slotte concluderend:

Lijkt mij een inkoop van aandelen bepaaldelijk niet eenvoudig uitvoerbaar. Er zijn tal van formele stappen noodzakelijk voordat tot een inkoop van aandelen kan worden overgegaan. De kernachtige samenvatting die in het rapport van Stek / Duff & Phelps tot uitdrukking wordt gebracht lijkt mij dan ook op gespannen voet te staan met de regelgeving waarmee Twence Holding en haar aandeelhouders rekening moeten en mogen houden.

Zienswijze t.b.v. AVA Twence 14 december 2017

Tijdens een politieke markt op 22 november jl. hebben wij met uw raad gesproken over het concept-beslisdocument "Vervolgonderzoek aandeelhouderschap Twence".

Uw raad heeft aangegeven zich te kunnen vinden in het voorliggende concept-beslisdocument. Wij zullen onderstaand namens de gemeente Hengelo als standpunt inbrengen tijdens de AVA Twence van 14 december a.s.

1. Het onderzoek 'Duurzaamheidsbevorderaar':

Voorstel:

a. In te stemmen met de uitvoering van haalbaarheidsonderzoeken door Twence naar de volgende concrete initiatieven: geothermie, luierverwerking, verwerking van verpakkingsafval, asbestverwerking en grootschalig zon samen met en op het grondgebied van de aandeelhouders.

b. In te stemmen met de kaders en uitgangspunten voor Twence als duurzaamheidsbevorderaar, zoals verwoord in hoofdstuk 4 van het advies van de Werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar en deze als vertrekpunt te laten gelden voor het Strategisch beleidsplan Twence 2020-2023.

c. In te stemmen met de follow-up van de in de werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar uitgewerkte resultaten zoals beschreven in hoofdstuk 9 van het advies van de Werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar.

Standpunt gemeente Hengelo :

Wij kunnen instemmen met het advies van de werkgroep Duurzaamheidsbevorderaar. De adviezen zijn een goede eerste aanzet om Twence te laten uitgroeien tot de duurzaamheidsbevorderaar van Twente.

2. Het onderzoek 'Uittredingsmogelijkheden'

Voorstel:

a. Kennis te nemen van de resultaten van de analyse van de mogelijke scenario's voor uittreding en de daarbij horende consequenties.

b. Partijen die willen uittreden te verzoeken om een individueel traject in te gaan, conform het stappenplan dat is opgenomen in het advies van Duff&Phelps.

c. Op dit moment geen uitvoering te geven aan scenario 1 'de collectieve inkoop van aandelen door de onderneming'.

Standpunt gemeente Hengelo:

Wij kunnen ons vinden in de adviezen op dit punt. Ten aanzien van punt b hebben wij overigens een schriftelijk verzoek ontvangen van de gemeenten Almelo en Oldenzaal met een aanbod de aandelen Twence van deze gemeenten over te nemen. Het standpunt van ons college is dat wij geen interesse hebben in de overname van deze aandelen. Er is voor de gemeente geen strategisch belang gelet op het percentage aandelen dat wij in portefeuille hebben. Aankoop van deze aandelen door de gemeente legt bovendien een ongewenst extra vermogensbeslag op de gemeentelijke middelen.

3. Het onderzoek 'Aandeelhouderschap Stadt Münster'

Voorstel:

a. De directie van Twence opdracht te geven om het bestuurlijk standpunt in Münster, over het gewone aandeelhouderschap van Münster bij Twence Holding BV, te toetsen.

b. Met instemming kennis te nemen van de uitgangspunten, zoals verwoord in hoofdstuk 5 van het advies van de Werkgroep Aandeelhouderschap Münster, aanvullend op de reeds in de AVA van 20 april 2017 vastgestelde uitgangspunten, en deze als vertrekpunt te laten gelden voor de onderhandelingen met Münster:

- Waarde van de aandelen: gebaseerd op de waardebepalingsmethodiek die eerder door de werkgroep Waardebepaling is vastgesteld.

- Percentage aandelen: binnen een bandbreedte van tien tot achttien procent.

- Looptijd van de aandeelhoudersovereenkomst en leveringsovereenkomst: voor onbepaalde tijd.
 - Volume van de door Münster aan te leveren afvalstoffen: exclusieve levering van al het brandbaar residu.
- c. In te stemmen dat de directie en RvC van Twence in eerste instantie de onderhandelingen met Münster leiden. Voorafgaande aan de finale onderhandelingsronde wordt een laatste beoordeling door de gezamenlijke aandeelhouders georganiseerd.

Standpunt gemeente Hengelo:

Wij staan achter de adviezen en uitgangspunten van deze werkgroep. Uitgangspunt is en blijft voor Hengelo dat Münster toetreedt als aandeelhouder van Twence. Net als uw raad ziet het college daar grote meerwaarde in. Waar mogelijk zullen wij ons hierop bestuurlijk inspannen.

4. Bestemming voor (eventueel) inkomende gelden door toetreding Münster

Voorstel:

- a. Kennis te nemen van de opties voor de bestemming van de inkomende gelden uit de toetreding van Münster als gewoon aandeelhouder.
- b. Een nader voorstel uit te werken, waarover in afstemming met de AVA een besluit genomen kan worden, wanneer Münster de aandelen in Twence Holding BV heeft verworven.

Standpunt gemeente Hengelo:

De opties voor de besteding van de gelden worden geduid in bijlage D. Nu wordt nog geen keuze gevraagd. Wij doen daarover nu dan ook nog geen uitlatingen.

5. Beëindiging werkzaamheden stuurgroep

Voorstel:

Voorgesteld wordt om ermee in te stemmen dat de opdrachten van de bestuurlijke werkgroepen en de stuurgroep correct zijn afgerond en om de werkzaamheden van de bestuurlijke werkgroepen en de stuurgroep formeel te beëindigen.

Standpunt:

Het lijkt ons prima dat de stuurgroep in formele zin wordt opgeheven, maar zien nog wel een bestuurlijke rol richting Münster.

Samenvattend

Het college heeft met instemming kennisgenomen van het besluitvormingsdocument en de onderliggende deeladviezen. Naar onze mening kan worden ingestemd met het voorstel dat de opdrachten van de bestuurlijke werkgroepen en de stuurgroep correct zijn afgerond en om de werkzaamheden van de bestuurlijke werkgroepen en de stuurgroep formeel te beëindigen. Punt van aandacht is dat de besluitvorming in Münster rondom het aandeelhouderschap vertraging heeft opgelopen. De stuurgroep constateert dat als gevolg van deze vertraging de inkoop van aandelen van zittende aandeelhouders door Twence op dit moment niet wenselijk is. Wij delen deze opvatting.

6. Motie Almelo / Oldenzaal uittredingsmogelijkheden

De gemeenten Almelo en Oldenzaal hebben een amendement opgesteld. In dit amendement wordt voorgesteld een nader onafhankelijk onderzoek te doen naar de inkoop van aandelen door Twence Holding. Almelo en Oldenzaal hebben Twence verzocht dit amendement te betrekken bij de voorbereiding op de besluitvorming van de Algemene vergadering van aandeelhouders van Twence op 14 december 2017.

Dit amendement is onder agendapunt 6 van de algemene vergadering 'Besluitvormingsdocument aandeelhouderschap Twence' toegevoegd.

In het amendement wordt verwezen naar de aanpak die gevolgd moet worden bij inkoop van aandelen door Twence Holding B.V., zoals verwoord in het Adviesrapport van Duff&Phelps en Stek (reeds bij de stukken gevoegd). Dit advies beperkt zich tot de hoofdlijnen van het besluitvormingsproces. Naast het advies van dit adviesbureau heeft ook notaris Wesseling destijds in de Werkgroep Uittredingsmogelijkheden aan de hand van een aantal notities uiteengezet welke formele aspecten aan deze besluitvorming tot inkoop ten grondslag moeten liggen. Deze documenten zijn als bijlagen bij het besluitvormingsdocument toegevoegd, maar worden in het

amendement niet expliciet meegenomen. Vanwege het belang van het volgen van een juridisch correcte procedure, is notaris Wesseling gevraagd de juridische uiteenzetting in kaart te brengen. Zijn notitie is 20 november opgeleverd.

Standpunt gemeente Hengelo:

Almelo en Oldenzaal verzoeken gemeenten die geen of onvoldoende belangstelling hebben voor overname van de aandelen om steun voor een onderzoek naar de mogelijkheden van inkoop van aandelen door de onderneming Twence zelf. Ons college onderschrijft de opvatting van de stuurgroep dat inkoop van aandelen door Twence gelet op de vertraging van de toetreding van Münster als aandeelhouder momenteel niet wenselijk is. Ook achten wij het niet passend bij de keuze om Twence in te zetten als (regionale) duurzaamheidsbevorderaar. Immers, het inzetten van het eigen vermogen van Twence voor de aankoop van aandelen zou ten kosten gaan van de mogelijkheden van Twence om uit het eigen vermogen te investeren in duurzaamheid bevorderende projecten. Wij vinden het juist van groot belang (een deel van) het eigen vermogen van Twence in te kunnen zetten voor duurzaamheidsbevordering. Het ligt derhalve niet voor de hand aandelen in te kopen. Wij zien derhalve ook geen meerwaarde in een aanvullend onderzoek.

7. Resumerend wordt voorgesteld:

1. in te stemmen met de beslispunten uit het concept-beslisdocument 'Vervolgonderzoek aandeelhouderschap Twence' (conform adviezen werkgroepen);
2. gelet op het besprokene in de politieke markt van 22 november 2017 nu geen uitspraak te doen over een eventuele verdeling van opbrengsten uit verkoop van aandelen van Münster;
3. het amendement onderzoek uittredingsmogelijkheden van Almelo en Oldenzaal niet te steunen.